

UKÁZKA FRASEOLOGIE ČESKO-NĚMECKÉ A NĚMECKO-ČESKÉ.

S dodatkem

vzorů českého slohu staršího i novějšího,

Ku potřebě zvláště škol středních
sestavil

Jakub Malý.

Proben
böhmisch-deutscher und deutsch böhmischer
Phraseologie.

Mit einem Anhang
von Beispielen älteren und neueren böhmischen Stiles.

Zuerst zum Gebrauche für Mittelschulen
verfaßt von

Jakob Malý.

Cena 2 zl. 20 kr. — Preis 2 fl. 20 h.

V Praze.

akademickněkupcťví: L. L. Kober.

Prag.

Verlag von J. V. Šafařík.

1868.

ÚSTŘEDNÍ MĚSTSKÁ
PLATY
VÝDAVATELSTVÍ

Izdatní č. 65800

Sigurní č. U 1034

Předmluva.

Od mnoha let již bylo na mne s více stran naleháno, abych učinil druhé vydání svých „Příkladů české mluvy,“ spisu vyšlého roku 1846 a od obecenstva příznivě přijatého, který snažil se praktickým spůsobem ukázati na příkladech různost a zvláštnosti české a německé mluvy. Tenkráte mne ku podniknutí tomu pohnula již tehdy valně citelná nákaza spisovního jazyka českého, jejíž příčiny vyložil jsem v předmluvě ke spisu onomu. Minulo přes dvacet let od oné doby, a netoliko nepřestalo u nás porušování jazyka, nýbrž mnohem více než dříve se zmáhá stejnou měrou, jak literatura sama šíří a rozprostraňuje své pole. Jest to skutek žalostný, avšak vyplývající z nepříznivých poměrů našich. Dokud nelze nám změnit tyto, musíme arcif přestati na tom, abychom vše možně hleděli napravovati co ony kazí. Proti nákaze jazyka pak není účinlivějšího prostředku nežli dobrý základ ve školách, a to jmenovitě ve školách středních, kde mládež již blíže seznamuje se také s druhým jazykem zemským. Tam jest nejlepší přiležitost a také nevhodnější doba, poukazovati na rozličného ducha češtiny a němčiny, na rozcházející se mluvení spůsoby, na zvláštnosti a idiotismy obou řečí. Vida v příčině té pilnou potřebu knihy, která by tyto různosti a rozdíly zjevné činila, umínil jsem si takovou sepsati ve prospěch hlavně naší české mládeže.

Tolik o původu spisku tohoto, k němuž použil jsem téhož materiálu jako ku „Příkladům české mluvy,“ ač vidělo se mi jej přiměřeněji uspořádati; některé pak věci doslovne jsem z onoho svého prvnějšího spisu přijal, čehož nepotřeboval jsem se ostýchat, poněvadž dávno již rozprodán jest. Skládati počet z toho, jak jsem sobě počínal při sestavování přítomného spisu, mám za zbytečné; učitel, který ho bude pro žáky své používati, snadno sám uhodne příčiny, proč právě tak a nejinak jest rozvržen a spořádán.

Jediné to podotýkám na konec, že touto mou „Ukázkou Fraseologie“ daleko není vyčerpán materiál můj, že však byl jsem nucen uskrovnit se na ten čas v ohledu na účel knihy, která jsouc určena především pro mládež studující, neměla býti příliš velikého objemu, aby nebyla zdražena. Uvádím to pouze proto, aby mně nebyla vytýkána neúplnost, která ostatně v pouhé „ukázce“ hledati se nesmí.

V Praze, dne 4. srpna 1867.

Jakub Malý.

I.

Spůsoby mluvení dle abecedního pořádku českého.

Arci. Tot arcí zle, když i důvěru v Boha ztrácíte.

To vše každý žák věděti má, arcí pak učený doktor.

Byl jsi při tom, když se zbořil dům? tázal jsem se přítele. Arcí že jsem byl, zněla odpověď.

Asi. Bylo to asi ve tři hodiny, když blesk udeřil do věže.

Co pak asi otec tomu řekne.

At. Řekni sluhovi, at mně donese kožich do vozu.

Jest okluzko, dej pozor, at nepadneš.

Zavři dvěře, at se sem nekouří.

At mi nechodiš z domu.

At se mi to vícekrát nestane.

At žije náš král! volal lid.

Až. V tuhé zimě přicházejí v Tatrách vleci až k vesnicí.

Otec jest churav, přijdu k Frasenologie.

Das ist allerdings übel, wenn ihr selbst das Vertrauen auf Gott verliert.

Das soll ein jeder Schiller wissen, um so mehr ein gelehrter Doktor.

Warst du dabei, als das Haus einstürzte? fragte ich den Freund. Jawohl, gab er zur Antwort.

Es war ungefähr um drei Uhr, als der Blitz in den Thurm einschlug.

Was wird wohl der Vater dazu sagen.

Sage dem Bedienten, er solle mir den Pelz in den Wagen tragen.

Es ist Glattelis, gib Acht, daß du nicht fallest.

Mache die Thüre zu, damit der Hauch nicht hereinzieht.

Gehe ja nicht fort vom Hanse.

Daß mir das nicht wieder geschieht.

Es lebe unser König! rief das Volk.

Zum strengen Winter kommen die Wölfe in den Karpathen bis zu den Dörfern.

Der Vater ist unwohl, ich

vám až na druhý týden.

To je až hrůza, jak vítr v zahradě ovocnými stromy kláti.

Až příliš měli jsme příčinu k obavě.

Hradní pán všelijak trýznil své poddané, až i psy na ně štval.

Barvy. Starším osobám ne- sluší křiklavé barvy.

Jest to lstivý muž, pod vše- lijakou barvou umí nás podvá- děti.

Ten spisovatel líčí příliš křiklavými barvami.

Báti. Bojím se, abych při koupi koní nebyl ošizen.

Jednej spravedlivě a nikoho e neboj.

Baviti. Po obědě baví se matka šitíni.

U téty jsme se dobře bavili po celé večery.

Bědovati. Prorok Jeremiáš bědoval na zříceninách Jerusaléma.

Učitel hudby již po dvě léta se běduje s tím tupým děvčetem.

Běh. Během času všeliká bolest se zmírní.

Mírnou cestou a nikoliv během válečným dobývá sobě povážlivý národ svobody.

Přítel můj odbyl běh nauk školních v Praze.

Bez. Můj bratr přišel při včerejším povětrí domů bez klobouku.

Když továrny zahály, mno-

werde erft die künftige Woche zu euch kommen.

Es ist entsetzlich, wie der Wind im Garten mit den Obstbäumen schüttelt.

Nur zu sehr hatten wir Ursache etwas zu befürchten.

Der Burgherr quälte seine Untertanen auf manigfache Art, sogar mit Hunden hetzte er sie.

Für bejahrte Personen passen nicht grelle Farben.

Es ist ein listiger Mann, er weiß uns unter allerlei Vorwänden zu hintergehen.

Dieser Schriftsteller trägt die Farben zu gress auf.

Ich fürchte beim Einkaufen der Pferde betrogen zu werden.

Handle gerecht und fürth te Niemand.

Nach dem Mittagstisch beschäftigt sich die Mutter mit Nähen.

Bei der Tante haben wir uns ganze Abende gut unterhalten.

Der Prophet Jeremias wechselt auf den Ruinen von Jerusalem.

Der Musiklehrer hat schon durch zwei Jahre sei u Kreuz mit dem talentlosen Mädchen.

Im Laufe der Zeit erfährt jeder Schnurz Linderung.

Auf friedlichen Wege und nicht durch Kriegsgewalt strebt ein besonnenes Volk seine Freiheit an.

Mein Freund vollendete seine Studien in Prag.

Mein Bruder kam bei dem gestrigen Sturmwind ohne Hut nach Hause.

Weil die Fabriken feierten,

ho lidu bylo bez práce.

Tedě marně naříkáš, vždyť jsi nechtěl bez toho býti.

Můžeš dar ten přijmouti bez ublížení své cti.

Matka byla leknutím bez sebe.

Lodka se naklonila a bez mála byl bych spadl do vody.

Bezbožný. Střez se obcování s bezbožným člověkem.

Bezhrdli. Guelfové usilovali o bezhrdlá císaře Karla IV.

Bezpečiti. Poroučím vám člověka, na nějž se můžete bezpečiti.

Běžeti. Vyzvědač odvážil se do tábora nepřátelského, ač věděl, že běží o jeho hlavu.

Bič. Bůh nás tímto bičem trestal.

Silnice běžela rovně, co by bičem mrštil, dvě hodiny cesty.

Senát vznesl na Caesara plnou moc a tak dal mu bič na sebe.

Bílý. Hostina trvala až do bílého dne.

Musím se opatřiti na cestu bílým prádlem.

Biti. Generál dal v bubny biti.

Však já vím, kam býes.

Že na holé stráni žádné stromy neporostou, to bilo každému do očí.

waren viele Menschen arbeitslos.

Jetzt ist dein Jammern vergebens, du wolltest es ja nicht anders.

Du kannst das Geschenk unbeschädigt deiner Ehre annehmen.

Die Mutter war vor Schrecken außer sich.

Der Kahn neigte sich und wenn ich wäre ich ins Wasser gefallen.

Meide den Umgang mit diesem boshaften Menschen.

Die Guelfen trachteten dem Kaiser Karl IV. nach dem Leben.

Ich empfehle Ihnen einen Mann, auf den Sie sich verlassen können.

Der Spion wagte sich in das feindliche Lager, obwohl er wußte, es gelte seinen Kopf.

Gott hat uns mit dieser Geißel gestraft.

Die Straße lief schon gerade zwei Stunden weit.

Der Senat übertrug an Cäsar die volle Gewalt und gab ihm so die Waffen gegen sich in die Hand.

Das Gastmahl dauerte bis in den hellen Tag hinein.

Ich muß mich auf die Reise mit reiner Wäsche versehen.

Der General ließ die Trommel röhren.

Ich weiß schon, wohin du zieilst.

Daß auf dem Kahnen Abhange keine Bäume wachsen werden, daß sprang jedermann in die Augen.

Hodiny právě bily dvanáct.

Hned jsem věděl, kolik bilo.

Ten řezník bije samé špatné voly.

Lepší zjevný protivník, nežli kdo bije na dvě strany.

Bláto. Smí se rozpouští, buď bláto.

Takto přijdeš z bláta do louže.

Kdo svou chybu lží omlouvá, přidává bláto k louži.

Blesk. Blesk zlata mnohého nezkušeného oslní.

Po celý rok zakrýval zevnitřní blesk prázdnоту pokladnice toho kupce.

Jako blesk s nebe vrhlo se jezdectvo na nepřitele.

Bludný. Na rozdíl od stálic nazývají se oběžnice také bludné hvězdy.

Již za prvních století křesťanských vystoupilo mnoho učitelů bludných u vře.

I největší mudrcové starého věku klaněli se bludným bohům.

Bodejž. Bodejž tě Panbůh miloval!

Byl jsi včera v divadle? táhal jsem se přítele. *Bodejž*, odpověděl.

Povím vše, jak se stalo, řekl chlapec. *Bodejž* bys ihal, odvětil otec.

Bok. V bitvě na Moravském poli bojoval také Mikuláš, syn

Die Uhr hat gerade zwölf geschlagen.

Ich wußte gleich, woran ich bin.

Dieser Fleischer schlachtet lauter schlechte Ochsen.

Besser ein offener Gegner, als ein zweideutiger Mensch.

Der Schnee geht auf, es wird kothig werden.

Auf diese Art kommst du aus dem Regen in die Traufe.

Wer seinen Fehler durch eine Lüge entschuldigt, der macht das Übel noch ärger.

Der Glanz des Goldes blendet manchen Unerfahrenen.

Ein ganzes Jahr hindurch verdeckte der äußere Brunft die Leere der Kasse dieses Kaufmanns.

Wie ein Blitz vom Himmel stürzte die Reiterci über den Feind.

Zum Unterschiede von den Fixsternen werden die Planeten auch Wandelsterne genannt.

Schon in den ersten christlichen Jahrhunderten traten viele irrgläubige Lehrer auf.

Auch die größten Philosophen des Alterthums beteten falsche Götter an.

Daß dich der Guckguck!

Warst du gestern im Theater? fragte ich den Freund. Freilich wohl, antwortete er.

Ich werde alles erzählen, wie es geschehen ist, sagte der Knabe. Warum solltest du auch liegen, versetzte der Vater.

In der Schlacht auf dem Marchfelde kämpfte auch Nikolaus, der

z levého boku krále Přemysla Otakara.

Generál Dessaix vpadol u Marenga Rakušanům v bok.

Cizí vyslanec seděl při hostině královně po boku.

Bolest. Mám bolest v levé noze.

Přilož na bolest chladící mast.

Praví se, že slavík bolestí zemře, když se mu samička usmrtí.

Boriti. Co otec ustanovil, syn borí.

Sotva ten dům dostavěn jest, a již se borí.

Svévolný chlapec byl v nebezpečeství života, neboť se led pod nim borí.

Ulice není dlážděna a lidé borí se v blátě.

Boží. Sousedka celý boží den se vadí s čeledí.

Brániti. Matka bránila své dítě proti vlku.

Chceš-li býti knězem, nikdo ti nebrání.

Myslivci osmnáctého praporu statečně se bránili Prusům u Podola.

Bráti. Před slunce východem ryby nejlépe berou.

Ty beresť vše příliš z daleka.

Letos již podruhé berou na vojnu.

Kočka sežrala muchomůrku a v noci vzala za své.

uneheliche Sohn des Königs Přemysl Otokar.

General Dessaix fiel den Österreichern bei Marengo in die Flanke.

Der fremde Gesandte saß bei der Tafel der Königin zur Seite.

Ich habe einen Schmerz im linken Füße.

Lege kühlende Salbe auf die Wunde.

Man sagt, daß das Nachtigallmännchen vor Leid stirbt, wenn ihm das Weibchen getötet wird.

Was der Vater feststellte, macht der Sohn zu nichts.

Raum ist das Haus aufgebaut, und schon stürzt es ein.

Der mutwillige Knabe war in Lebensgefahr, denn das Eis brach unter ihm.

Die Gasse ist nicht gepflastert, und die Leute versinken im Kothe.

Die Nachbarin zaubt den ganzen lieben Tag mit den Dienstboten.

Die Mutter vertheidigte ihr Kind gegen den Wolf.

Willst du Priester werden, niemand hindert dich.

Die Jäger des achtzehnten Vaillons haben sich bei Podolat pfer gegen die Preußen gewehrt.

Vor Sonnenaufgang heißen die Fische am besten an.

Du holst gar zu weit an.

Hener wird schon zum zweiten male rekrutirt.

Die Katz fraß einen Fliegenchwamm und verendete in der Nacht.

Kluk křičel, jakoby ho na nože bral.

Slibil jsi, že mne ve čtvrtek navštívíš; vezmu tě za slovo.

Ničeho nepodniknu, abych s tebou nebral rady.

Jezdec vzal koně na ostruhu.

Po smrti otcově bral syn užitek z celého závodu.

Mlynář sobě vzal bohaté děvče.

Kůň běže na sebe od těch dob, co se mu přidalo ovsy.

Nic neber před se, dokud jsi neuvážil prostředkův.

Pocestný bral se jedlovým lesem.

Kde jsi se tu vzal?

Na hezká děvčata mladí pánové berou.

Broditi. Nebylo mostu, vodící brodili se vodou až po kolena.

Za dob francouzské hrůzovlády brodil se konvent v krvi.

Brousiti. Chlapec brousil si hubu na červená jablka.

Na té hádance brousila celá společnost svůj vtip.

Brus. Stavení jest z brusu nové a již se trhá.

Bydlo. Dobré bydlo píchalо sedláka, vystěhoval se do Ameriky a nyní pyká.

Býti. Byl jsem při tom, když samovrah do vody skočil.

Jsou mezi námi lidé, kterým nelze důvěrovati.

Der Bube schrie, als ob man ihn spießen wollte.

Du versprachst mich Donnerstag zu besuchen; ich werde dich bei den Worte nehmen.

Ich werde nichts unternehmen, ohne dich zu Rathen zu ziehen.

Der Reiter gab dem Pferde die Sporen.

Nach dem Tode des Vaters zog der Sohn den Gewinn vom ganzen Geschäfte.

Der Müller hat ein reiches Mädelchen geheirathet.

Das Pferd nimmt zu, seit man ihm mehr Hafer reicht.

Unter nim in nichts, bevor du die Mittel erwogen hast.

Der Wanderer ging durch einen Tannenwald.

Wie bist du hergekommen?

Hübsche Mädelchen gefallen jungen Herren wohl.

Es war keine Brücke da, die Soldaten wateten im Wasser bis an die Knie.

Zur Zeit der französischen Schreckensherrschaft watete der Convent im Blute.

Der Knabe spähte den Mund auf die rothen Lippen.

An dem Räthsel schärpte die ganze Gesellschaft ihren Witz.

Das Gebäude ist ganz neu und bekommt schon Risse.

Der Hafer hat den Bauer gestochen, er wanderte nach Amerika aus und jetzt bereitet er es.

Ich war zugegen, als der Selbstmörder in's Wasser sprang.

Es gibt unter uns Leute, denen nicht zu trauen ist.

Řecko jest pod ochranou evropských velmocí.

Země koruny České, to jest: Čechy, Morava a Slezsko.

To je má řec.

Můj bratr jest vojákem.

Ten šibal se jen staví nemocným, nic mu není.

Žádám jen tolik, abych mohl živ být.

Budu s vámi až na konec světa, řekl Ježíš k apoštolum.

Nejsem proti tomu, aby se má dcera vdávala.

To všecko k ničemu není.

Jsem k službám.

Bud dobré myslí a neboj se ničeho.

Nemůžeme bez služky být.

Bude to, či nebude?

Co z tebe bude, ty darebáku?

Budte zdrávi.

Již jest po něm.

Jest se obávati, aby váš syn nedostal souchotiny.

Není se čemu diviti, že jest tak veliká voda, když celý týden pršelo.

Mé dceři jest pět let.

Ten člověk není s to, aby nám uškodil.

Ceknouti. Cizinec, cítiv se nedůvěrou uražena, ani více necekly.

Citlivý. Takové zpomínky

Griechenland steht unter dem Schutze der europäischen Großmächte.

Die Länder der böhmischen Krone, das heißt: Böhmen, Mähren und Schlesien.

Das sage ich ja.

Mein Bruder ist Soldat.

Der Spitzbube stellt sich nur frank, es fehlt ihm nichts.

Ich verlange nur so viel, um leben zu können.

Ich werde bei euch sein bis ans Ende der Welt, sagte Jesus zu den Aposteln.

Ich habe nichts dagegen, daß meine Tochter heirathe.

Das Alles nützt nichts.

Ich stehe zu Diensten.

Sei gutes Muthes und fürchte nichts.

Wir können den Dienstboten nicht entbehren.

Wird es oder wird es nicht?

Was wird aus Dir werden, du Lungenichts?

Lebet wohl.

Es ist schon aus mit ihm.

Es steht zu befürchten, daß Ihr Sohn die Lungenucht bekommt.

Es ist kein Wunder, daß das Wasser so gestiegen ist, da es die ganze Woche gereguelet hat.

Meine Tochter ist fünf Jahre alt.

Dieser Mensch vermag uns nicht zu schaden.

Der Fremde fühlte sich durch das Misstrauen verletzt und erwiderte kein Wort mehr.

Solche Rückinnerungen haben

mají pro každého citlivého du-
cha velikou vnuď.

Nebývá dobré, je-li člověk
příliš citliv i nejmenší urážky.

Co. Za těch deset let, co
jsem Prahu neviděl, mnoho se
změnilo.

Ten muž, co nás na louce
potkal, jest bohatý Angličan.

Jest se co obávati drahoty.

Jest ku podivu, co přichází
lidí každý rok na sv. Horu.

Hoch křičel co měl hrdla.

Toť jest *cosi* nového, zvolal
rolník, spatřiv mláticí stroj.

Přijal bych hocha do učení,
kdyby jen byl k čemu.

Ochlasta včera hýřil a dnes
nemá co jísti.

Poslal jsem pro otce, bude
tu co nevidět.

Cože? v sedmdesátém roce
věku svého chce se oženiti?

Z hocha nic nebude, co by
měl pracovati, zahálí.

Co nejdřív tě navštívím.

Co je to za člověka, jenž dnes
přenocoval v hostinci?

Co pak děláš, že jsi se po
celý týden neukázal?

für jeden gemüthlichen Men-
schen vielen Reiz.

Es pflegt nicht gut zu sein,
wenn der Mensch zu empfindlich
ist gegen die mindeste Be-
leidigung.

Vimmen der zehn Jahre, seit
ich Prag nicht gesehen, hat sich
Vieles verändert.

Der Mann, welcher uns auf
der Wiese begegnete, ist ein rei-
cher Engländer.

Es steht eine Theiterung zu
befürchten.

Es ist zu verwundern, wie
viiele Leute jedes Jahr auf den
heil. Berg kommen.

Der Knabe schrie aus vollem
Halse.

Das ist etwas Neues, rief
der Landmann, als er die Dresch-
maschine erblickte.

Ich würde den Knaben in die
Lehre nehmen, wenn er nur zu
etwas tanglich wäre.

Der Trunkenbold hat gestern
geschlemmt und heute hat er nichts
zu essen.

Ich schicke nach dem Vater,
in einem Augenblick wird er
hier sein.

Was? in seinem siebzigsten
Lebensjahre will er heirathen?

Aus dem Knaben wird nichts,
an statt zu arbeiten, faulenzt er.

Nächstens werde ich dich be-
suchen.

Was ist das für ein Mensch,
der heute im Gasthause über-
nachtete?

Was machst du denn, daß du
dich die ganze Woche nicht blicken
ließest?

Co mne sužuješ?

Čas. Po celou cestu až do Říma měli jsme pěkný čas.

Až se udá příhodný čas.

Časem ukazují se na nebi komety.

Později něco koupím, *na tento čas* ničeho nepotřebuji.

Musíme se *v čas* položiti, abychom zítra nezaspalí.

Čelo. V čele zemské správy království Českého jest císařský místodržící.

Polní vůdce byl příliš vysílen, aby mohl nepříteli čelo postaviti.

Oba soupeři stáli proti sobě čelem v čelo.

Čerstvý. Naši rodičové jsou sice již staří, ale vždy ještě čerství a zdrávi.

K večeři míváme chléb s čerstvým máslem.

V té knize jest navedení, jak ovoce čerstvé zachovati.

Pivo jest již na mále, nalej z čerstvého sudu.

Červ. Však já tomu nezboždoví vezmu červa.

Česati. Krátké vlasy můžeš snáze česati než dlouhé.

Dívka si zpívala, když česala len.

Ty klepny při kávě česaly celé sousedstvo.

Warum plagst du mich?

Während der ganzen Reise bis Rom hatten wir gute Witterung.

Bis sich eine gute Gelegenheit trifft.

Zwischen erscheinen Rennen am Himmel.

Später werde ich etwas färfen, für jetzt brauche ich nichts.

Wir müssen uns frühzeitig niedersetzen, um morgen nicht zu verschlafen.

An der Spize der Landesverwaltung im Königreiche Böhmen ist der Kaiserliche Statthalter.

Der Feldherr war zu sehr geschwächt, um den Feinde die Spize zu bieten.

Beide Nebenbuhler standen Stirn gegen Stirn.

Unsere Eltern sind zwar schon alt, aber immer noch frisch und gesund.

Zum Nachtmahl pflegen wir Brod mit frischer Butter zu haben.

In diesem Buche ist eine Anleitung, wie man das Obst vor Verderben bewahrt.

Das Bier geht schon auf die Reise, schenke aus einem neuen Fass ein.

Ich will den Wildfang schon zu Paaren treiben.

Kurze Haare kannst du leichter kämmen als lange.

Das Mädchen sang, als sie den Flachs hechelte.

Die Schäfchenhaben beim Käse die ganze Nachbarschaft durch die Hechel gezogen.

Odpůldne budeme česati oce.

Činiti. Neznám toho muže,

zeměl jsem s ním nikdy co činiti.

Když se soudce vyptával na rádež, činil se obžalovaný neděda.

Círte se! napomínal šafář mlátece.

Protivný žvastoun do všechny hluví, aniž by věděl, oč jest initii.

Bezbožný člověk i z věci povátných činí si smích.

Cistý. Ve vašem bytu vše ak čistě vypadá, že je z toho adost.

Tys to čistě vyvedl, že jsi se omu tlachalovi svěřil.

Nemocný nesměl ničeho povatit, leč čistou polévkou.

Jsem celý propocen, vezmu isté prádlo.

Z čista jasna, an se toho niko nenadál, prohlášena oblezenost.

Clánek. Každý prst má tři clánky, palec jen dva.

Clánků víry jest dvanáctero.

Člověk. Často se stává, že by člověk rád, ale nemůže.

Dalece. Nebylo mi tak dalece o to činiti, aby se něčemu naučil, jako aby se příjemně pavil.

Já tak dalece na to nedbám, ímlí maso nebo postní stravu.

Nachmittag werden wir **Obst** pflücken.

Ich kenne den Mann nicht, ich hatte mit ihm nie zu schaffen.

Als der Richter nach dem Diebstahle fragte, daß der Ungeglaubte als ob er nichts wußte.

Sputet euch! ermahnte der Schaffer die Drescher.

Der unselbstliche Schwäger redet in Alles hinein, ohne zu wissen, worum es sich handelt.

Ein gottloser Mensch nimmt sich auch über heilige Dinge lustig.

In Ihrer Wohnung sieht Alles so nett aus, daß es eine Freude ist.

Du hast es schön angestellt, daß du dich dem Blanderer auvertraut hast.

Der Kranke durfte nichts anderes genießen als klare Suppe.

Ich bin vom Schweine ganz durchnäßt, ich werde rein e Wäsche nehmen.

Urpöglich, ohne daß man sich dessen versah, wurde der Belagerungszustand proklamirt.

Jeder Finger hat drei Gelenke, der Daumen blos zwei.

Es gibt zwölf Glaubensartikel.

Es pflegt oft zu geschehen, daß man gerne möchte, aber nicht kann.

Es war ihm nicht so sehr darum zu thun, daß er etwas lerne, sondern daß er sich angelehnt unterhalste.

Ich achte es weiter nicht, ob ich Fleisch esse oder Fastenspeisen.

Daleký. Jisto jest, že konečně se vyčerpají uhelné doly, avšak to jest věc *daleká*.

Oba mají sice totéž jmeno, jsou však jen *dalecí* přátelé.

Dalecí jsme od obyčeje předků svých.

Do nejdelsší smrti budu pamatovati na hráz u loňského požáru.

Kramář odcházeje do *další* přízně se poroučel.

Dariti. Kterak se *darí* vaše záležitosti?

Přítel můj zřídil si továrnu na pečetní vosk, a *dobře* se mu *darí*.

Zdar Bůh! jest obvyčejné pozdravení havířů.

Darmo. Ani *darmo* to zboží nechci.

Již jest všecko *darmo*, po takovém suchu nezotaví se více osení.

Dáti. Dlouho jsem snášel uštípačné řeči toho tlachala, ale konečně jsem se *dal* do něho.

Ráno *dal* se švec do práce a u večer byly boty hotovy.

Přítel mně *dal* věděti, že otec jeho zemřel.

Pro přeplnění kasáren byli vojáci *dáni* do domů.

V polovici dubna *dali* jsme se na cestu.

Bratru nebylo ještě šestnáct let, když se *dal* na vojnu.

Es ist gewiß, daß endlich die Steinkohlengruben erschöpft werden, allein das steht noch in weiter Ferne.

Beide haben zwar denselben Namen, sind aber nur weitläufig verwandt.

Wir sind abgewichen von der Sitte unserer Väter.

Bis zum Tode werde ich an die Schrecken des vorjährigen Brandes denken.

Der Krämer entfernte sich und empfahl sich zur ferne en Gunst.

Wie steht es mit Ihren Angelegenheiten?

Mlein Freund errichtete sich eine Siegellackfabrik, und es geht ihm wohl.

Gleich auf! lautet der gewöhnliche Bergmannsgruß.

Nicht einmal umsonst mag ich die Waare.

Alles ist schon vergebens, nach einer solchen Dürre erholen sich die Saaten nicht mehr.

Lange habe ich die Spotreden des Schwägers geduldet, endlich aber machte ich mich über ihn.

Friüh nahm der Schuster die Arbeit in Angriff und Abends waren die Stiefel fertig.

Der Freund gab mir Nachricht, daß sein Vater gestorben sei.

Wegen Überfüllung der Kasernen wurden die Soldaten in die Häuser gelegt.

Mitte April machten wir uns auf den Weg.

Mlein Bruder war noch nicht sechzehn Jahre alt, als er unter die Soldaten ging.

Dejme tomu, že bude počasí příznivé.

Pokynutím hlavou *dal* jsem příteli na srozuměnou, že s ním souhlasím.

Dej pozor, kolikrát se kolo v minutě otočí.

S počátku zlodějové zapírali, potom pak *dali* se vinni.

Dbati. Nic na to *nedbám*, je-li bláto, jen když mám dobré boty.

Chasa kozla *dba*, má-li hospodář škodu.

Dělati. Ten pokrytec! *dělá* se nezkušeným a jest prohnaná šelma.

Otec má dlouhou chvíli, protože nemá co *dělati*.

Nájemné a daň *dělá* dohromady přes tři sta zlatých.

Ta paní celý den *dělá hubou*.

V zimě již ve čtyry hodiny *dělá* se noc.

Nevěsta měla na hlavě věneček z *dělaných* kytek.

Děliti. Lupiči *dělili* se v lese o kořist.

Kde se cesty dělí, stojí sloup.

Až duše má se *děliti* bude od těla.

Rozumem *dělí* se člověk od zvířete.

Dil. Černochové mají větším *dilem* kadeřavé vlasy.

Kupec rozdělil své jmění dě-

Angenommen, das Wetter sei günstig.

Durch ein Nicken mit dem Kopfe ließ ich dem Freunde merken, daß ich ihm bestimme.

Paß auf, wie oft sich das Rad in der Minute umdreht.

Anfangs leugneten die Diebe, dann aber bekannten sie ihre Schuld.

Ich mache mir nichts daraus, ob es kostig ist, wenn ich nur gute Stiefel habe.

Das Gesinde fragt den Henker darum, ob der Wirth einen Schaden leidet.

Der Henchler! er stellt sich unerfahren, und ist ein durchtriebener Schelm.

Dem Vater wird die Zeit lang, weil er nichts zu thun hat.

Der Zins und die Steuer beträgt zusammen über drei hundert Gulden.

Diese Frau tanzt den ganzen Tag.

Im Winter wird es schon um vier Uhr Nacht.

Die Braut hatte am Kopfe einen Kranz von Kunstmüumen.

Die Räuber theilten im Walde die Beute.

Am Scheidewege steht eine Säule.

Bis meine Seele sich vom Leibe trennen wird.

Durch die Vernunft unterscheidet sich der Mensch vom Thiere.

Die Neger haben meistenthcil ein gekräustes Haar.

Der Kaufmann vertheilte sein

tem na rovné díly.

Dílo. Na ten čas mají řemeslníci málo *díla*.

Chrám byl ozdoben mnohými řezbami *vypuklého díla*.

Humboldtův Kosmos jest velmi učené *dílo*.

Dítí. Kam se *děla* kniha, kterou jsem před chvílí položil na stůl?

Ale pro Pánabohu, co se to *děje*!

Dobře se mu *děje*, proč neuposlechl dobré rady.

Div. Cestovatel vypravoval *divy* o obyčejích kmeneů Kavkazských.

Chlapec celý den běhá, není *divu*, že pak ve škole nic neumí.

Když podvodník viděl záměry své zmařeny, zlostí *div* z kůže nevyskočil.

Stal se *div* všech *divů*.

Mezi sedm *divů světa* počítaly se také zahrady královny Semiramidy.

Dle. Musíme se vždy řídit *dle* okolnosti.

Dle vší možnosti hledí rádný řemeslník vyhověti přání svých objednávatelů.

Dle obyčeje vztýčí se o posvícení na věži chrámu Svato-Vítského v Praze červený praporec.

Dlítí. Čas prchá, nelze mi s tou prací déle *dlítí*.

Dlužný. Však já zaplatím, co jsem *dlužen*.

Bermögen unter die Kinder zu gleichen Theilen.

Gegenwärtig haben die Handwerker wenig Arbeit.

Die Kirche war mit vielen Reliefs geschmückt.

Humboldt's Kosmos ist ein sehr gelehrtes Werk.

Wo ist das Buch hingekommen, welches ich vor einer Weile auf den Tisch gelegt habe?

Aber um Gotteswillen, was ist das für eine Wirtschaft?

Es geschieht ihm recht, warum hat er guten Rath nicht befolgt.

Der Reisende erzählte wunderbare Dinge über die Gebräuche der Stämme im Kaukasus.

Der Knabe läuft den ganzen Tag herum, kein Wunder, daß er dann in der Schule nichts kann.

Als der Betrüger seinen Plan vereitelt sah, konnte er vor Zorn aus der Haut springen.

Etwas Unerhörtes ist geschehen.

Unter die sieben Weltwunder wurden auch die Gärten der Königin Semiramis gezählt.

Mtan muß sich immer nach Mängeln der Umstände richten.

Ein solider Handwerker trachtet dem Wunsche seiner Kunden bestmöglichst zu entsprechen.

Der Gewohnheit zu folge wird am Kirchweihfeste auf dem Thurne des St. Vituskromes zu Prag eine rothe Hahne angestellt.

Die Zeit flieht, ich darf die Arbeit nicht länger verschieben.

Ich werde schon bezahlen, was ich schuldig bin.

Stavové ujišťovali, že jsou
dlužnou věrností králi oddáni.

Dlužno tu věc považovati se
stauoviska praktického.

Dno. Sud byl v dubového
dřeva, jen *dno* bylo z měkkého
prkna.

Studně byla do *dna* vyčerpána.

Do. Vrah byl odsouzen k
žaláři do živobytí.

Jen když se raněný do večera
nezakrvácí, až do té doby
přijde lékař.

Jednou do roka svrhá jelen
parohy.

Z pomsty pytláci myslivce
do krve zbili.

Boháč nezná nouze, protože
sám má všeho *do sytosti*.

Ovoce směli si chlapci natrhati
do výle.

Stařeně bylo již sto let, a
přece chodila každý den *do kostela*.

Máš-li kabát černý 'neb mo-
dry, *do toho mi nic není*.

Pro souchotiny cestuje můj
přítel každou zimu *do Vlach*.

Takový lidumil měl by se *do*
zlata zasaditi.

Noviny chodily *z ruky do*
ruký.

Ten papír má *do sebe tu va-*
du, že jest málo klížen.

Die Stände versicherten, daß
sie in schuldiger Treue dem
Könige ergeben sind.

Man muß diese Sache vom
praktischen Standpunkte betrachten.

Das Faß war von Eichenholz,
nur der Boden war aus wei-
chem Bret.

Der Brunnen war bis auf
den Grund erschöpft.

Der Mörder wurde auf Le-
benszeit zum Kerker verurtheilt.

Wenn sich nur der Verwun-
deten bis zum Abend nicht ver-
blutet, bis zu der Zeit kommt
der Arzt.

Des Jahres einmal wirft der
Hirsch das Geweih ab.

Aus Nache haben die Wild-
schützen den Jäger blutrünnig
geschlagen.

Der Reiche kennt die Noth
nicht, weil er selbst Alles die
Hölle und Fülle hat.

Obst durften die Knaben nach
Besieben pflücken.

Das Mütterchen war schon hun-
dert Jahre alt, und dennoch ging
es alle Tage zur Kirche.

Ob du einen schwarzen oder
blanen Rock hast, das geht mich
nichts an.

Wegen der Lungenruht reiset
mein Freund jeden Winter nach
Italien.

Ein solcher Menschenfreund sollte
in Gold eingefasst werden.

Die Zeitung ging aus einer
Hand in die andere.

Dieses Papier hat den Fehler
an sich, daß es zu wenig ge-
leint ist.

Doba. Přišel jsi v pravou dobu, právě se prostírá na stůl.

Až po tu dobu neměl jsem bolení zubů.

Do padesátého roku byla matka zdráva, od té doby ale ustavičně postonává.

Včera v ty doby byli jsme ještě v Brně.

Dobrati. Kdež bych se peněz dobral, abych hostiny strojil?

Doberete ta jablka, prosila mne ovocnářka.

Dobrý. Po deset let byl jsem se sousedem za dobré, konečně jsme se pro maličkost rozdvojili.

Můj bratr se s dobrou potázal, že nenajal ten vlhký byt.

Dobré perle mají voskový lesk.

Dobrá vůle často bývá odměněna nevdékem.

Dám-li ti náhradu, stane se to jenom z dobré vůle.

Dlouho jsme se jen žertein hašeřili, až jsme se konečně na dobro rozkmotřili.

Obeené dobro vyžaduje, aby se školstvo zvelebovalo.

Uznal jsem za dobré, dátí syna do učení k hodináři.

Učitel lenivému žáku dlouho po dobrém domlouval.

Je-li otec v dobré míře, do-

Du kamst zu rechter Zeit, eben wird der Tisch gedeckt.

Bis jetzt habe ich noch nie Zahnschmerzen gehabt.

Bis in ihr fünfzigstes Jahr war die Mutter gesund, seither aber ist sie fortwährend kränklich.

Gestern um diese Zeit waren wir noch in Brünn.

Wo sollte ich das Geld hernehmen, um Gastereten zu geben?

Kaufen Sie mir die noch übrigen Apfel ab, bat mich die Obsthändlerin.

Durch zehn Jahre stand ich mit dem Nachbar auf gutem Fuße, endlich haben wir uns wegen einer Kleingigkeit entzweit.

Mein Bruder hat gut gehau, daß er die feuchte Wohnung nicht mietete.

Echte Perlen haben einen Wachsglanz.

Wohlwollen wird öfters mit Undank belohnt.

Wenn ich dir einen Schaden ersatz leiste, so geschieht es nur von freien Stücken.

Lange haben wir nur im Scherze mit einander gehadert, bis wir uns endlich gründlich verfeindet haben.

Das Gemeinwohl erheischt es, daß das Schulwesen gehoben werde.

Ich habe es für gut gefunden, meinen Sohn zu einem Lehrmeister in die Lehre zu geben.

Der Lehrer hat dem trägen Schüler lange Zeit in Güte zugeredet.

Wenn der Vater bei guter

volí mně dnes jít do divadla.

Dobyti. Pilností a poctivostí již mnozí *dobyli* sobě veliké cti.

V námořské bitvě u Visu *dobyli* Rakušané vítězství nad Vlachy.

Turci marně *dobývali* města Vídně.

Buřič na vlastního krále *dobyl* meče.

Vězňové *dobývali* se ze žáláře.

Dobyli se na nás zloději.

Docela. Včera jsi vypracoval úlohu *docela* dobře, a dnes máš tolik chyb.

Ta nemoc jej *docela* přetvářuje.

Dodati. Zboží stálo šedesát krejcarů, ostatní mně kupec na zlatku *dodal*.

Vévoda umřel náhle, praví se, že mu bylo *dodáno*.

Chudý učitel *dodal* si zmužlosti a šel k biskupovi.

Pro chybný nápis psaní nebylo *dodáno*.

Voda *dodává* krajině živosti.

Žid zbohatl tím, že *dodával* vojsku potravu.

Dodělati. Když syn přišel, nemocná matka již *dodělávala*.

Aby rychle zbohatl, podni-

Laune ist, wird er mir heute erlauben ins Theater zu gehen.

Durch Fleiß und Rechtschaffenheit gelangten schon Viele zu großen Ehren.

In dem Seetreffen bei Lissa erlangten die Österreicher den Sieg über die Italiener.

Die Türken versuchten vergebens die Stadt Wien einzunehmen.

Der Empörer zog das Schwert gegen den eigenen König.

Die Gefangenen versuchten aus dem Kerker auszubrechen.

Diebe sind bei uns eingebrochen.

Gestern hast du deine Aufgabe vollkommen gut ausgearbeitet, und heute hast du so viele Fehler.

Diese Krankheit verstellt ihn ganz und gar.

Die Waare kostete sechzig Kreuzer, den Rest auf einen Gulden hat mir der Kaufmann herausgegeben.

Der Herzog starb plötzlich, man sagt, er wäre vergiftet worden.

Der arme Lehrer nahm sich den Mut und ging zum Bischof.

Wegen fehlerhafter Adresse wurde der Brief nicht bestellt.

Wasser verleiht einer Gegend Leben.

Der Jude ist dadurch reich geworden, daß er dem Heere Proviant lieferte.

Als der Sohn ankam, ging es mit der kranken Mutter bereits zu Ende.

Um schnell reich zu werden, ließ sich der Kaufmann in ge-

kal kupec odvážné věci, avšak brzo *dodělal*.

Dohnati. Nouzí *dohnán* chопil se mnohý řemeslník motyky.

Otec hned se vydal na cestu, ale nemohl posla více *dohoniti*.

Dojiti. O to není, že tam *dojdeš*, ale kterak se unavíš.

Po dlouhém usilování *dosel* jsem konečně svého cíle.

Dlouho jsme čekali, než na nás *došlo*.

Posádka se vzdala, protože jí *dosly* zásoby.

Syn vládne jméním, neb jest již v *doslých* letech.

Nedoslé dítě žilo jen několik hodin.

Dokonce. Přispěte mu rádou, ale abyste mu peníze půjčil, toho *dokonce* nečiňte.

Z toho zhýralého hocha nic nebude, *dokonce* kdyby měl otec umříti.

Doložiti. Oběd nebyl hojný, musíme *doložiti* ovocem.

Na konec pak řečník *doložil*, že vše má zůstat při starém.

Obžalovaný Boha se *dokládal*, že z domu nevyšel.

Domluviti. Když městský rada *domluvil*, všickni mu pochvalu vzdávali.

wagte Unternehmungen ein; allein er ist schnell fertig geworden.

Nothgedrungen griff mancher Handwerker nach dem Spaten.

Der Vater machte sich gleich auf den Weg, er konnte aber den Boten nicht mehr einholen.

Ich zweifle nicht daran, daß du im Stande bist den Weg zu Fuß zurückzulegen, aber wie wirst du müde werden.

Nach langen Anstrengungen habe ich endlich meinen Zweck erreicht.

Wir haben lange gewartet, bevor an uns die Reihe kam.

Die Besatzung hat sich ergeben, weil ihr die Vorräthe ausgegangen sind.

Der Sohn verfügt über das Vermögen, denn er ist schon im müdigen Alter.

Das unzeitige Kind lebte nur einige Stunden.

Stehen Sie ihm mit Ihrem Rathe bei, aber Geld leihen Sie ihm auf keinen Fall.

Aus dem verwilderten Knaben wird nichts, vollends wenn der Vater sterben sollte.

Das Mittagsmahl war sehr reichliches, wir müssen das Ubrige mit Obst erfeßen.

Am Ende fügte der Redner hinzu, daß Alles beim Alter bleiben sollte.

Der Angeklagte führte Gott zum Zeugen an, daß er das Haus nicht verlassen habe.

Als der Stadtrath ausgesehen hatte, zollten ihm Alle Beifall.

Předseda ostře domlouval aktuarovi, že zanedbává povinnosti svého úřadu.

Ten člověk sám se té práce domlouval, a nyní vidím, že tomu nerozumí.

Domnění. Někdo mně chytá holuby, mám domnění na svého souseda.

V domnění, že se za dva dni navrátím, nevzal jsem žádného prádla s sebou.

Domysliti. Zřejmě ve psaní málo povídno, avšak mnohého lze se domysliti.

Hospodář se domýšlel, že na obilí přiskočí.

Donéstí. Služebník donesl bednu do nádraží.

Moje ručnice donáší dále než tvoje.

Co u nás slyší ten tlachal, donáší sousedovi.

Dopraviti. Než jsme se k městu dopravili, zapadlo slunce.

Dopsati. Neměl jsem času, abych ten list dopsal.

Bratr a sestra pilně sobě dopisuji.

Dopustiti. Klouzání na slabém ledě nemělo by být chlapcům dopuštěno.

Tu nemoc Boh na nás dopustil.

Kočí zanedbává koně a přece na něj pán nedá nic dopustiti.

Nešťastněče, čeho jsi se dopustil!

Der Präsident machte dem Aktuar scharfe Vorwürfe, daß er seine Amtspflichten vernachlässige.

Der Mensch bott sich selbst zu dieser Arbeit an, und jetzt scheich, daß er es nicht versteht.

Jemand fängt mir die Tauben ab, ich habe meinen Nachbar im Verdacht.

In der Meinung, ich werde in zwei Tagen wieder zurückkehren, nahm ich keine Wäsche mit.

Ausdrücklich besagt der Brief wenig, aber man kann Vieles errathen.

Der Landwirth mutmaßte, daß das Getreide aufgeschlagen werde.

Der Diener trug die Kiste in den Bahnhof.

Meine Büchse trägt weiter als die deinige.

Was der Schwäger bei uns hört, trägt er dem Nachbar zu.

Behe wir zur Stadt gelangten, war die Sonne untergegangen.

Ich hatte keine Zeit, den Brief zu Ende zu schreiben.

Der Bruder und die Schwester korrespondieren fleißig mit einander.

Das Schleifen auf dem schwachen Eise sollte den Knaben nicht gestattet werden.

Diese Krankheit hat Gott über uns verhängt.

Der Kutscher vernachlässt die Pferde, und doch läßt der Herr nichts auf ihn kommen.

Unglücklicher, was hast du ange stellt!

Doraziti. Teprv k večeru jsme do města *dorazili*.

Nepřátelé vztekle na nás *doráželi*.

Dosáhnouti. Čepice zůstala viseti na stromě a hoch nemohl tak vysoko *dosáhnouti*.

Moje sestra má takové štěstí, že všeho *dosáhne*, čeho si žádá.

Doslýchati. Jak *doslýchám*, není letos v Banátě veliká úroda.

Farář již nezpovídá, protože *nedoslýchá*.

Dospěti. Posila nemohla k vojsku v čas *dospěti*.

Dcera jest nezletilá, ale syn již *dospěl* věkem.

Dostati. Starší kaplan *dostal* se za faráře na Smíchov.

Tém lupilčům *dostalo* se za sloužené odměny na šibenici.

Hosté se rozešli, protože se vína *nedostávalo*.

Kočí *dostal* zpropitného.

Dosti. Kdo na svém *dosti* má, nebaží po cizím.

Rytíř putoval do Říma, aby za své hřichy *dosti* učinil.

Dotíratí. Dva jezdci *dotírali* na jediného pěšfoho.

Po křivých cestách *dotřel* se úřadu.

Dotknouti. Pes vzteklinou uchvacený ani se jídla *nedotkne*.

Nedopustím, aby se někdo bez trestu mé cti *dotýkal*.

Té mrzuté věci *dotknul* jsem se jenom krátce.

Erst gegen Abend kamen wir in der Stadt an.

Die Feinde setzten uns wütend zu.

Die Mütze blieb am Baume hängen und der Knabe konnte nicht so hoch langen.

Meine Schwester hat ein solches Glück, daß sie alles erlangt, was sie wünscht.

Wie ich höre, ist heuer im Banat keine große Fruchtbarkeit.

Der Pfarrer hört keine Beichte mehr, weil er schwerhörig ist.

Der Succurs konnte nicht rechtzeitig zur Armee stoßen.

Die Tochter ist minderjährig, aber der Sohn ist bereits zum reisen Alter gelangt.

Der ältere Kaplan kam als Pfarrer nach Smíchov.

Den Räubern ward ihr verdienter Lohn am Galgen.

Die Gäste gingen aus einander, weil es an Wein fehlte.

Der Rutscher bekam ein Trinkgeld.

Wer mit dem Seinigen zufrieden ist, der trachtet nicht nach fremdem Gut.

Der Ritter pilgerte nach Rom, um für seine Sünden genug zu thun.

Zwei Reiter drangen auf einen einzigen Infanteristen ein.

Auf krummen Wegen hat er sich in's Amt eingedrängt.

Ein von der Wuth besessener Hund läßt das Essen unberührt.

Ich leide es nicht, daßemand ungestraft meine Ehre antastet.

Die unliebsame Cache erwähnte ich nur kurz.

Co se zatmění měsice *týče*, nemůže se udati, leč v úplňku.

Spisovatel odvolává se k svědectvím svrchu *dotčeným*.

Dověsti. Vysmívat se něstastnému *dovede* každý blázen.

Mladí lidé rádi *dovádějí*.

Dráti. Lidé se *derou* o to. Děvčata nejdříve předla, pak *drala* peří.

Ti cizinci *drali* zjevně i tajně.

Drobný. *Drobný* déšť jest polím prospěšnější než liják.

Malí ptáci střílí se *drobnými broky*.

Norimberk byl druhdy proslulý svým *drobným* zbožím.

Chtěl jsem si koupiti třesně, ale neměl jsem *drobných* peněz.

Drobná šlechta je v Uhrách velmi četná.

Na maltu nemá býti písek příliš *drobného* zrna.

Držeti. Drž co máš a mysl na psa s masem v bájce.

Obsah toho spisu velmi klině se *drží*.

Držte zloděje! voláno bylo z oken.

Poslové byli po tři měsíce u vězení *drženi*.

Rod Rožmberků byl v *držení* rozsáhlých statků v jižních Čechách.

Prapor pražských myslivec *držel* se statečně v bitvě u Podola.

Was die Mondesfinsternis **b** e- triffst, so kann sic sich nur zur **Zeit** des Vollmondes ereignen.

Der Schriftsteller beruft sich auf die oben erwähnten Beugniße.

Einen Unglückschen verlachten trifft jeder Narr.

Junge Leute treiben gerne **Possen**.

Man reißt sich um die **Waare**.

Die Mädelchen haben zuerst gesponnen, dann **Hedern** geschliefen.

Die Freudlinge plünderte **ir** offen und insgeheim.

Ein feiner Regen ist für die Felder vortheilhafter als ein Platzregen.

Kleine Vögel werden mit **Dunn** geschossen.

Nürnberg war einst berühmt wegen seiner kurzen Waare.

Ich wollte mir Kirschen kaufen, allein ich hatte kein Kleingeld.

Der kleine Adel ist in Umgang sehr zahlreich.

Zum Mörtel soll der **Sand** nicht sehr feinkörnig sein.

Halte fest was du hast und denke an den Hund mit dem Fleische in der Fabel.

Der Inhalt dieser Schrift ist sehr ruhig gehalten.

Haltest den Dieb! rief man aus den Fenstern.

Die Abgesandten wurden drei Monate lange im Gefängnisse gehalten.

Das Geschlecht der Rosenberger war im Besitz ausgedehnter Güter im südlischen Böhmen.

Das Bataillon der prager Jäger hielt sich tapfer in der Affaire bei Podol.

Dřž se v pravo, na druhé straně jest bláto.

Duch. Stěžuješ si na krátký duch, a přece najal jsi byt v třetím patře.

Ještě jednou otec pohlédl na dítky, a pak ducha vypustil.

Alexander Humboldt byl muž velikého ducha.

Budeš brzy v koncích, myslil jsem si v duchu, vida marnotratníka v kočáře.

Podvodník mamil pověrečný lid, že se mu ve starém hradě duch zjevil.

Třetí božská osoba jest Duch svatý.

Důmysl. Všechn důmysl lidský na to nestačí, aby určil stáří světa.

Již z domyslu lze souditi, že i na jiných planetách mimo zem žijí tvorové.

Dusiti. Topič dusil oheň, aby se kotel neroztrhl.

Svědomí dusilo Petra, když byl třikrát mistra zapřel.

V pokoji se kouřilo, dítě málem by se bylo zadusilo.

Duše. Znás nespolehlivost toho člověka, a přece bysi proň dusí dal.

V obecních záležitostech jsme všickni jedna duše.

Pro spasení duše zemřelého byly slouženy mše svaté.

Halte dich rechts, auf der andern Seite ist es kothig.

Du klagst über kurzen Athem und doch hast du eine Wohnung im dritten Stock gemietet.

Noch einmal blickte der Vater auf die Kinder, dann gab er den Geist auf.

Alexander Humboldt war ein Mann von hohem Geiste.

Du wirst bald fertig, dachte ich bei mir selbst, als ich den Verschwender im Wagen erblickte.

Der Betrüger machte dem aber gläubigen Volke vor, daß ihm in der alten Burg ein Geist erschienen sei.

Die dritte göttliche Person ist der heilige Geist.

Aller menschliche Scharfheit erreicht dazu nicht hin, um das Alter der Welt zu bestimmen.

Schon a priori kann man schließen, daß auch auf den anderen Planeten außer der Erde Geschöpfe leben.

Der Heizer dampfte das Feuer, damit der Kessel nicht zerbringe.

Das Gewissen drückte Petrus, nachdem er dreimal den Meister verläugnet hatte.

Im Zimmer rauchte es, da Kind wäre bald erstickt.

Du kennst die Unzverlässlichkeit dieses Menschen, und doch würdest du dein Leben für ihn geben.

In den Gemeindeangelegenheiten sind wir Alle eines Sinnes.

Für das Seelenheil des Verstorbenen wurden heilige Messen gelesen.

Zbloudili jsme s cesty a v celém okolí nebylo živé duše viděti.

Pastýř odstranil duši z bezu a udělal si píšťalu.

Dychtiti. Julius Caesar příliš dychtil po slávě.

Fintiti. To děvče se ustavěně jen fintí.

Foukati. Po celý týden fouká vítr od severu.

Soused náš příliš sobě fouká, protože byl tři dny v Paříži.

Fučidlo. Neskládej věc tak důležitou na toho mladíka, nebo jest to pravé fučidlo.

Groš. Cesta do Vídňe bude mně nahrazena, ale nazpátek musím cestovati na svůj groš.

Hájiti. Stavové hájili práv svých před císařem.

Co je mně po ostatních, já jen sám sebe hájím.

Házeti. Chlapci házelí po sobě sněhem.

Sotva že cizinec do síně vkloučil, házel očima na všecky strany.

Bude pršeti, ryby se házejí ve vodě.

Hej. Sousedovi je hej, má dům i pole a žádné děti.

Hlas. Kejklíř pustil hlas mezi lid, že pomocí křídel spustí se s věže.

Rektorovi vysokých škol Praž-

Wir sind vom Wege abgekommen und in der ganzen Umgegend war kein Mensch zu sehen.

Der Hirt entfernte das Mark aus dem Hölzer und machte sich eine Pfeife.

Julius Cäsar strebte zu sehr nach Ruhm.

Das Mädchen thut nichts anderes, als sich putzen.

Die ganze Woge hindurch bläst der Wind aus Norden.

Unser Nachbar thut übermäßig groß, weil er drei Tage in Paris war.

Übertrage ein so wichtiges Geschäft nicht diesem jungen Menschen, denn es ist ein wahrer Wundertitel.

Der Weg nach Wien wird mir vergütet, aber zurück muß ich auf eigene Unkosten reisen.

Die Stände verfochten ihre Rechte vor dem Kaiser.

Was gehen mich die anderen an, ich wehre mich nur meiner Haut.

Die Knaben waren einander mit Schnee.

Raum betrat der Fremde den Saal, ließ er seine Augen auf alle Seiten herumschiesen.

Es wird regnen, die Fische schwimmen sich im Wasser.

Der Nachbar hat gut lachen, er hat ein Haus und Felder und keine Kinder.

Der Gaukler ließ unter die Leute aussprengen, er werde sich mittelst Flügeln vom Thurm herablassen.

Dem Director der Prager Hoch-

ských přísluší na sněmu *glas*
a místo.

Sbor obecních starších uza-
vřel většinou *glasů*, aby se sta-
věla nová škola.

Kněz u oltáře modlil se *na-
glas*.

Hlava. Dítě po *hlavě* spadlo
se schodů.

Prusové u Jeny byli na *hlavu*
poraženi.

Ten člověk nenadělá mnoho
řečí, jest však chytrá *hlava*.

Po řeči bylo na dřevostěpovi
viděti, že má v *hlavě*.

Hlavou církve katolické jest
Rímský papež.

Hledati. Ten není vlastenec,
kdo jen svého vlastního zisku
hledá.

To slovo marně jsem *hledal*
v slovníku.

Jest mi líto, že takovou ne-
poctivost ve mně *hledáš*.

Velkokněžna Žofie hledala
bezživotní careviče Petra.

Stařena po celý říjen *hledala*
bylinky v horách.

Hleděti. *Hled* si svého a
neplet se do politiky.

Hled se, abý tě otec neviděl
na ledě.

Máš-li dobré svědomí, *hled*
každému směle do očí.

schule gebührt im Landtage **Sitz**
und **Stimme**.

Das Stadtverordnetenkollegium
hat mit **Stimmenmehrheit** beschlossen, daß eine neue Schule
gebaut werde.

Der Priester am Altar betete
laut.

Das Kind stieg **kopfüber** von
der Stiege herab.

Die Preußen wurden bei Jena
auf **Haupt** geschlagen.

Dieser Mensch spricht nicht viel,
es ist aber ein gescheidter **Kopf**.
Nach seiner Rede sah man es
dem Holzspalter an, daß er einer
Rauisch habe.

Das **Haupt** der katholischen
Kirche ist der römische Papst.

Der ist kein Patriot, der nur
auf seinen eigenen Vortheil be-
acht ist.

Dieses Wort habe ich vergeb-
lich im Wörterbuche nachge-
schlagen.

Es thut mir leid, daß du mir
eine solche Unredlichkeit zu trauen

Die Großfürstin Sofie trach-
te nach dem Leben des Thron-
folgers Peter.

Das alte Weib **sammelte** den
ganzen Oktober hindurch Kräuter
im Gebirge.

Sorge mir deine eigenen An-
gelegenheiten und mische dich nicht
in die Politik.

Nimm dich in Acht, da-
dich der Vater nicht auf dem Ei-
sicht.

Wenn du ein gutes Gewisse
hast, siehe Federmann frei in
Gesicht.

Matka hleděla všemožně každému vyhověti.

Nehleděk osobě král každého vyslechl.

Pršelo jen se lilo, ale ne-hledě na to vydal jsem se na cestu.

Sestra pilně si hleděla kanárka.

Hluboký. Hluboké údolí táhne se až k řece.

Přijeli jsme pozdě v noci před hospodu, všecko bylo již v hlubokém spaní.

Cím delší jest písťala u varhan, tím hlubšího jest hlasu.

Galilei byl muž hluboké učenosti.

Ubohé děvče šilo až v hlubokou noc.

Hluchý. Po tři léta učitel již nedoslychal, nyní však jest hluchý jako párež.

Zito v květu zmrzlo, proto má mnoho hluchých klasů.

Hned. Přistroj na stůl, hned budeme jísti.

Hnol tenkrát, když ještě rodiče byli na živé, chtěl jsem se oženit.

Hned jak posel přišel, podával mně psaní od sestry.

Nemoený nemá pokoje, hned to, hned něco jiného žádá.

Hnouti. Čtyři dělnici nemožli tún kamene hnouti.

Útrpností jsa hnút ujal se

Die Mutter suchte wo möglich Federmann gerecht zu werden. Ohne auf die Person Rüdig sich zu nehmen hörte der König Federmann an.

Es regnete in Strömen, aber ungeachtet dessen begab ich mich auf den Weg.

Die Schwester pflegte emsig den Kanarienvogel.

Ein tiefes Thal zieht sich bis an den Fluß.

Wir kamen spät in der Nacht vor dem Wirthshause an, Alles war schön in tiefem Schlaf.

Je länger eine Orgelpfeife ist, einen desto tieferen Ton gibt sie.

Gästet war ein Mann von gründlicher Gelehrsamkeit.

Das arme Mädchen nähte bis tief in die Nacht.

Durch drei Jahre war der Lehrer schwerhörig, jetzt ist er aber stockt an b.

Das Korn ist in der Blüthe erfroren, deshalb hat es viele tanbe Lehren.

Decke den Tisch, wir werden gleich essen.

Schon damals, als noch die Eltern lebten, wollte ich heirathen.

Sobald als der Vorte ankam, reichte er mir einen Brief von der Schwester.

Der Kranke hat keine Ruhe, er verlangt bald das, bald etwas anderes.

Vier Arbeiter konnten den Stein nicht von der Stelle bringen.

Von Misleid gerührt nahm

hrabě opuštěných dětí.

Ruské vojsko se hnulo k po-mezí tureckému.

Hýbejte se, napomínal dozorce lenivé dělníky.

Stavitel má čím hýbatí, aby byl s domem v čas hotov.

Hod. Přišel jsi právě vhod, potřebujeme tvé rady.

Synovi není vhod, že se otec znova oženil.

Svatební hody trvaly po osm dní.

Boží hod vánoční připadá letos na středu.

Hodina. Na smrt máme býti připraveni každou hodinu.

Se sousedem jest již zle, čekají ho do hodiny.

Nevěrný sluha musil na hodinu z domu.

To je žena jako dobrá hodina.

Hoditi. Bratr hodil na se plášt a utskal ze dveří.

Ten stroj k ničemu se nehodí.

Koupím tu sekuru, ta se promíne hodí.

Hodlati. Ten vdovec má již dospělou dceru, protož nehodlá se více ženiti.

Hodný. Že jsi se ujal chudého hocha, to byl skutek chvály hodný.

Z příčin hodných nepřijal jsem tvého pozvání.

sich der Graf der verlassenen Kinder an.

Das russische Heer hat sich gegen die türkische Grenze in Bewegung gesetzt.

Rühhrt euch, ermahnte der Aufseher die trägen Arbeiter.

Der Baumeister hat zu thun, wenn er mit dem Hause zur rechten Zeit fertig sein will.

Du kamst gerade zur rechten Zeit, wir brauchen deinen Rath.

Dem Sohne ist es nicht recht, daß der Vater zum zweitemale geheirathet hat.

Das Hochzeitsfest dauerte acht Tage.

Der heilige Weihnachtstag fällt heuer auf einen Mittwoch.

Auf den Tod sollen wir zu jeder Stunde bereit sein.

Mit dem Nachbar steht es schon schlimm, man erwartet jeden Augenblick seine Auflösung.

Der treulose Diener mußte zur Stunde das Haus verlassen.

Das Weib ist die Gitteselbst.

Der Bruder warf den Mantel um und eilte zur Thüre hinaus.

Diese Maschine taugt zu nichts.

Ich kaufe diese Hacke, die werde ich brauchen könne.

Dieser Witwer hat schon eine erwachsene Tochter, weshalb er auch nicht mehr zu heirathen gedankt.

Daß du dich des armen Dienstes angeworben hast, das war eine lobenswerte Handlung.

Aus sehr heblichen Gründen nahm ich deine Einladung nicht an.

Ten rozpustilý kluk by za-
sloužil *hodný* výprask.

Mydlář jest *hodný* člověk.

Hojiti. Lehčí bývá *hojiti* rá-
ny těla nežli rány srdce.

Rány od pokousání nerády
se *hojí*.

Holy. V jizbě nezbylo ničeho,
leč čtyry *holé* zdi.

Svědek mluvil před soudem
holou pravdu.

Vystěhovalci přišli do Ameriky s *holýma* rukama.

Dostal jsem veliký kus ma-
sa, ale byla to *holá* kost.

Honiti. Zloději se rozutekli,
stráž je *honila* až do rána.

Rytíř *honil* zvěř v okolí
hradu.

Hořeti. Dříví jest vlhké,
nechce *hořeti*.

Nemocný má nohy studené a
tvář mu *hoří*.

Zlatá báň ve slunci jen *ho-
řela*.

Horký. Nemohl jsem jísti,
protože polívka byla *horká*.

Bratr můj dvakrát přestál
horkou nemoc.

Ten člověk má *horkou* krev,
snadno se popudí.

Hotovost. Učitelova *hotovost*
k službám byla známa v ce-
lém městě.

Kouce obnáší tisíc zlatých v
hotovosti.

V čas války zřídí se *veřejná*
hotovost.

Der ausgelassene Knabe ver-
diente einen tüchtigen Schilling.

Der Seifensieder ist ein bra-
ver Mann.

Es pflegt leichter zu sein, die
Wunden des Körpers als jene
des Herzens zu heilen.

Blßwunden heilen nicht leicht.

In dem Zimmer blieb nichts
als die vier *kahlen* Wände.

Der Zeuge sagte bei Gericht
die nackte Wahrheit aus.

Die Auswanderer kamen mit
leeren Händen in Amerika an.

Ich bekam ein großes Stück
Fleisch, es war aber *läuter* Bein.

Die Diebe ließen auseinander,
die Wache setzte ihnen nach bis
zum Morgen.

Der Ritter jagte Wild in
der Umgebung der Burg.

Das Holz ist feucht, es will
nicht brennen.

Der Kranke hat kalte Füße
und das Gesicht glüht ihm.

Die goldene Kuppel glänzte
blendend im Sonnenlichte.

Ich konnte nicht essen, weil die
Suppe heiß war.

Mein Bruder hat zweimal das
hitzige Fieber überstanden.

Dieser Mensch hat ein hitziges
Geblüt, er wird leicht auf-
gebracht.

Die Dienstwilligkeit des
Lehrers war in der ganzen Stadt
bekannt.

Die Caution beträgt bare
tausend Gulden.

In Kriegszeiten wird eine
Landwehr aufgestellt.

Hověti. Unavený pocestný hověl sobě pod stromem.

Po celý měsíc zdržel jsem se práce, abych hověl svému zdraví.

Dosti dlouho jsem ti hověl.

Hranice. Dříví v lese bylo vyrovnáno v hranicích.

Jindy upalovali kacíře na hranici.

Město Jihlava leží blízko českých hranic.

Hrdlo. Mnohý má co hrdlo rádiči a přece není spokojen.

Odvážlivec vnikl až do táboru nepřátelského, ačkoli věděl, že mu běží o hrdlo.

V hrdlo bych se styděl, kdybych byl v takové pověsti.

Dítě křičí co má hrdla.

Hromada. Hromada kamení naznačovala místo, kde byli pohřbeni vojínové.

Knihy byly na hromadu kladený a pak zapáleny.

Cena všeho zboží dokromady dělala deset zlatých.

Zůstaňme všickni po hromadě, až přijde představený.

Hrubý. Na sochy nehodí se kámen hrubého zrna.

Příze jest hrubá, bude z ní jen plátno na pytle.

Na hrubém oltáři jest obraz od Skrety.

Der müde Wanderer hat sich gütlich unter einem Baume.

Den ganzen Monat enthielt ich mich der Arbeit, um meine Gesundheit zu pflegen.

Ich hatte lange genug Nachsicht mit dir.

Das Holz stand im Walde in Stößen aufgeschichtet.

Sonst pflegte man die Käfer auf dem Scheiterhaufen zu verbrennen.

Die Stadt Igau liegt nahe an der böhmischen Grenze.

Mancher hat Alles in Hülle und Fülle und ist dennoch nicht zufrieden.

Der Wagehals drang bis in's feindliche Lager, obgleich er wußte, daß es sich um seinen Kopf handelte.

Ich würde mich in den Hals hinein schämen, wenn ich in einem solchen Ruf stände.

Das Kind schreit aus vollem Halse.

Ein Steinhaufen bezeichnete den Ort, wo die Krieger begraben lagen.

Die Bücher wurden auf einen Haufen gelegt und dann angezündet.

Der Preis aller Waaren zusammen betrug zehn Gulden.

Bleiben wir alle beisammen, bis der Vorsteher kommt.

Zu Statuen paßt kein größerer Stein.

Das Garn ist grob, sie gibt nur Sackleinwand.

Auf dem Hochaltar ist ein Bild Skreta's.

Hrubá střelba byla vytažena na hradby pevnosti.

Na *hrubém* sedláku nežádej uhlazených mravů.

Matka často pokašlává, není *hrubě* zdráva.

Napiju se vody, o pivo *nehrubě* stojím.

Hrúza. To jest až *hrúza*, jak veliké kroupy padají.

Živými barvami líčí spisovatel noční *hrúzy* v starém lradě.

Hrúza lidí bylo při popravě.

Hynouti. V těch drahých časech musíme *hynouti*.

Čím více čas ubíhal, tím více *hynula* i naděje.

Za poslední doby ten člověk patrně *hyne*.

Aby země *nehynula*, uzavřena byla obchodní smlouva s říší sousední.

Chatrný. Pro *chatrnou* příčinu rozdvojili se dva tak staří přátelé.

Kdež má dělnsk nabratí ssly, když dostane tak *chatrný* oběd?

Dům jest již *chatrný*, hrozí spadnutí.

Z toho mladíka nebude vóják, jest to člověk *chatrného* zdraví.

Chládek. Mezi polednem položili se ženci do *chládku*.

Vydali jsme se za rannho *chládku* na cestu.

Das große Geschütz wurde auf den Festungswällen aufgepflanzt.

Erwarte keine feinen Sitten von einem rohen Bauer.

Die Mutter hästelt häufig, sie steckt in keiner guten Hant.

Ich werde Wasser trinken, Bier liebe ich nicht sehr.

Das ist entsetzlich, was für große Schlosser fallen.

Mit lebhaften Farben schildert der Schriftsteller die Schrecken der Nacht in der alten Burg.

Eine große Menge Leute wohnte der Hinrichtung bei.

In diesen thuenen Zeiten müssen wir zu Grunde gehen.

Je weiter die Zeit vorrückte, desto mehr schwand auch die Hoffnung.

In der letzten Zeit zieht dieser Mensch offenbar ab.

Damit das Land keinen Schaden leide, wurde mit dem Nachbarreiche ein Handelsvertrag geschlossen.

Aus einer geringfügigen Ursache entzweiten sich zwei alte Freunde.

Wo soll der Arbeiter die Kraft hernehmen, wenn er eine so lange Mahlzeit bekommt?

Das Haus ist schon baufällig, es droht den Einsturz.

Aus dem Burschen wird kein Soldat, es ist ein gebrechlicher Mensch.

Während der Mittagorast legten sich die Schnitter in den Schatten.

Wir sind in der Morgenstunde aufgebrochen.

Chláholiti. Dívka snažila se *chláholiti* rozhněvaného otce.

Co smyslům *chláholí*, není vždy člověka důstojno.

Chlubiti. Marnivý člověk *chlubí* se svým bohatstvím.

Tím se *chlubiti* mohu, že jsem se nikdy neopil.

Nemluv o své hrubosti; *máš se čím chlubiti!*

Choditi. Dítě jest ještě malé, učí se teprv *choditi*.

Farář často k nám *chodi*.

Ten člověk jest jen nádeník, ale v neděli čistě si *chode*.

Dva mladíci *chodili* za dcerou pekařovou.

Chopiti. Povstalci konečně *chopili* zbraň.

Co lidský rozum *chápati* nemůže, není proto ještě nepravdou.

Stráž *chopila* se zločince.

Po starostovi *chopil* se slova nejstarší rada.

Choulostivý. Nic není *choulostivějšího* nad dobrou pověst.

Nebudu tak *choulostivý*, když tě trochu Zub bolí.

Choutka. To waso nemá ani *choutky*.

Chlapec měl *choutku* na třešně.

Chovati. Lékárníci léky v nádobách *chovají*.

Rolník *chová* mnoho dobytka, aby obdržel dostatku hnoje.

Das Mädelchen bemühte sich, den erzürnten Vater zu besänftigen.

Was den Sinnen schmeichelt, ist nicht immer des Menschen würdig.

Der eitle Mensch prahl mit seinem Reichthum.

Dessen kann ich mich rühmen, daß ich noch nie einen Rausch hatte.

Sprich nicht von deiner Rothheit; schäame dich ihrer!

Das Kind ist noch klein, es lernt erst gehen.

Der Pfarrer besucht uns öfters.

Dieser Mensch ist nur ein Taglöhner, aber am Sonntag kleidet er sich anständig.

Zwei junge Männer freiten um des Bäckers Tochter.

Die Empörer griffen endlich zu den Waffen.

Was der menschliche Verstand nicht begreifen kann, das ist darum noch keine Unwahrheit.

Die Wache ergriß den Verbrecher.

Nach dem Bürgermeister ergriß der älteste Rath das Wort.

Nichts ist empfindlicher als der gute Ruf.

Sei nicht so wehleidig, wenn dich ein wenig der Zahnschmerzt.

Das Fleisch ist ganz geschnitten.

Der Knabe hat ein Gelüste nach Kirschen.

Die Apotheker bewahren die Arzneien in Gefäßen auf.

Der Landmann hält viel Vieh, um genug Dünger zu gewinnen.

Žena *chovala* nemocné dítě na rukou.

Slyšel jsem, že se ve škole špatně *chováš*.

Chrániti. *Chraň* Bůh, aby z těch mraků padaly kroupy.

Roucho *chrání* před horkem a zimou.

Chraň se zlých rádců.

Chtíti. *Chtěl* jsem právě vyjít, když se dalo do deště.

Chtěl bych raději, aby k nám soudil více nepřicházel.

Chtěj nechtěj musil jsem zač platit.

Chce tomu tak spravedlnost, aby zlý čin byl potrestán.

Po tom sýru *chce* se mně pít.

Chut. Dostal jsem *chut* na jablka.

Dnes nemám *chuti* k práci.

To ovoce vyznačuje se svou *dobrou chutí*.

Chvála. *Chvála* Bohu, otec se zase pozdravil!

Že purkmistr v čas nouze opatřil chudinu prací, za to měl *chválu* ode všech.

Ke cti a *chvále* boží dal hrabě ulíti zvon pro farní kostel.

Chvile. Za malou *chvíli* bude být dvanáct hodin.

Společnost hrála v karty, aby si *chvíli* ukrátila.

Když mám po *chvíli*, čtu s oblibou staré klassiky.

Das Weib trug das fränke Kind auf den Armen.

Ich habe gehört, daß du dich in der Schule schlecht aufführest.

Gott behüte, daß aus diesen Wolken Schloßen fallen.

Das Kleid schützt vor Hitze und Kälte.

Hütte dich vor schlechten Rathgebern.

Ich war eben im Begriffe auszugehen, als es zu regnen anfing.

Ich wünschte lieber, daß uns der Nachbar nicht mehr besuche.

Ich mußte bezahlen, möchte ich wollen oder nicht.

So fordert es die Gerechtigkeit, daß die böse That bestraft werde.

Nach dem Käse habe ich Durst.

Ich bekam Appetit auf Apfel.

Heute habe ich keine Lust zur Arbeit.

Dieses Obst zeichnet sich durch seinen Wohlgeschmack aus.

Gott sei Dank, der Vater ist wieder genesen.

Damit, daß der Bürgermeister den Armen zur Zeit der Notth Arbeit verschaffte, errang er den Beifall Aller.

Zum Lob und zur Ehre Gottes ließ der Graf für die Pfarrkirche eine Glocke gießen.

In einer kleinen Weile wird es zwölf Uhr schlagen.

Die Gesellschaft spielte Karten, um sich die Zeit zu vertreiben.

Wenn ich Zeit habe, lese ich mit Vergnügen die alten Classiker.

Myslivec vystřelil, a v tu chvíli řítila se káně s výše.

Po chvíli mně ani nedopřeješ kouska chleba.

Chyba. Žádný není bez chyby.
Učinil jsi chybu v počtu.

Také s naší strany stala se chyba.

Chyběti. Chybí nám třetí ke hře.

Bыlo již šero, střelec chybíl se cíle.

Nouze jest veliká, i rodinám dříve zámožným všude chybí.

Chýliti. Den se chýlil, když jsme přišli do města.

Chýlí se k tomu, jakoby nás lašťovky chtěly již opustiti.

Chystati. Přijdu pozdě z úřadu, chystej oběd teprv ve tři hodiny.

Chystá se k dešti.

Já se chystal na tu truchlivou zprávu.

Jest slyšeti, že Francie k vojně se chystá.

Chytati. Ráno i večer chytal jsem ryby.

Strážníci chytali v noci zloděje.

Stane-li se nějaká škoda, správce chytí šafáře za hlavu.

Mokrý prach nechytá.

Ohněm o všecko přišel, nyní neví čeho se chytiti.

Jak. Jak veliké to štěstí,

Der Jäger drückte los und in dem Augenblick stürzte der Geier aus der Höhe.

Am Ende wirst du mir nicht einmal ein Stück Brod vergönnen.

Niemand ist ohne Tadel.

Du hast einen Rechenfehler begangen.

Auch unsererseits ist ein Misstriff geschehen.

Es fehlt uns der Dritte zum Spiele.

Es war schon dunkel, der Schütze verfehlte das Ziel.

Die Noth ist groß, auch Familien, die früher vermöglich waren, geht es überall ab.

Der Tag neigte sich, als wir in der Stadt ankamen.

Es hat das Ansehen, als ob ob uns die Schwäben schon verlassen wollten.

Ich komme spät aus dem Amte, richte das Mittagmahl erst um drei Uhr an.

Es lässt sich zum Regen an.

Ich mache mich auf die Trauerbotschaft gefasst.

Man hört, daß Frankreich sich zum Kriege rüste.

Früh und Abends habe ich gefischt.

Die Wächter haben in der Nacht einen Dieb verfolgt.

Wird ein Schaden angerichtet, so fällt der Verwalter den Schaffer beim Kopfe.

Nasses Pulver zündet nicht.

Durch den Brand ist er um Alles gekommen, jetzt weiß er nicht was anzufangen.

Was für ein großes Glück

dyž má člověk zdravé údy.

Jak se máte?

Jak nemilovati tak dobrého
tece?

Starý mlynář jest jak náleží
odný člověk.

Jakž jsem mdlý, přece bych
ště mili cesty ušel.

Dívka kvete jako růže.

Nic mne tak netěší, jako
už holubník.

Jako člověk moudrý měl jste
věc lépe rozvážiti.

Gymnasia jakož i reálky po-
statí se k středním školám.

Jako magnet železo tálne,
k hospoda ho k sobě láká.

Jakť živ jsem nic podob-
ého neviděl.

Jak jest Bůh na nebi, mlu-
m pravdu!

Den jak den vidím kováře
obilého.

Jak mile se rozednívá, ptáci
ž zpívají.

Minul rok, jak jsme byli na
vatbě.

Jaky. Jaký člověk to jest,
nž se hlásí za ponocného?

Jaká pošetilost, s ohněm jítí
o stodoly.

Takové věci, jaké tu vidím,
enajdou kupce.

Jaká otázka, taková odpověď.

ist es, wenn der Mensch gesunde
Glieder hat.

Wie geht es Ihnen?

Wie soll man einen so guten
Vater nicht lieben?

Der alte Müller ist ein sehr
braver Mann.

So sehr ich auch müde bin,
könnte ich doch noch eine Meile
Wegs zurücklegen.

Das Mädchen blüht wie eine
Rose.

Nichts freut mich so sehr, als
wie mein Taubenschlag.

Als ein vernünftiger Mensch
hätten Sie die Sache besser über-
legen sollen.

Die Gymnasien, sowie auch
die Realschulen, rechnet man unter
die Mittelschulen.

Gleich wie der Magnet das
Eisen anzieht, so lockt ihn das
Wirthshaus zu sich.

Mein Lebtag habe ich nichts
Aehnliches gesehen.

So wahr es einen Gott im
Himmel gibt, ich rede Wahrheit!

Tag für Tag sehe ich den
Schmied im berauschten Zustande.

Sobald der Tag anbricht,
singen schon die Vögel.

Es ist ein Jahr vorüber, seit
wir auf der Hochzeit waren.

Was für ein Mensch ist das,
der sich zum Nachtwächter an-
bietet.

Welche Thorheit, mit dem
Feuer in die Schener zu gehen!

Solche Sachen, dergleichen
ich hier sehe, werden keine Käufer
finden.

Wie die Frage, so die Antwort.

Byť pak byl hřmot za tebou
nevím jaký, neohlédej se.

Syn můj má jakouž takouž
naději, že postoupí v úřadě.

Jakým kolicék spůsobem barvy
mísil, neobdržel malíř krásnou modř obrazu.

Jasný. Hvězdy třpytily se
na jasném nebi.

V jasné řeči dokázal obecní
starosta, že úspory lze docílit.

Statečná postava a jasný
hlas vyznačují toho herce
před jinými.

Jasný pane!

Jazyk. Zlí jazykové povídají,
že ten člověk nenabyl svého
jmění poctivým spůsobem.

Jiné na mysli, a jiné na jazyku míti.

Zaplesal jsem, když jsem
v cizině opět uslyšel jazyk
mateřský.

Lakomec má již duši na jazyku, a ještě myslí na peníze.

Jeden. Ten sloup jest z
jednoho kusu.

Jeden čte, druhý píše.

Oba kabáty jsou jedné barvy.

Již jest mi jedno, dostanu-li
náhrady aneb nic.

Mám jenom jedny zpodky.

Všickni padli až do jednoho
muže.

Fräseologie.

Mag hinter dir ein n o ch s o gro-
ß es Getöse sein, sehe dich nicht um.

Mein Sohn hat e i n i g e Hoff-
nung, daß er im Amte befördert
wird.

Mochte der Maler die Farben
wie i m m e r mischen, er erhielt
nicht das schöne Blau des Ge-
mäldes.

Die Sterne glänzten am heiteren Himmel.

In deutlicher Rede bewies
der Gemeindevorsteher, daß sich
ein Ersparniß erzielen lasse.

Eine stattliche Figur und eine
klare Stimme zeichnen diesen
Schauspieler vor anderen aus.

Durchlauchtiger Herr!

Böse Zungen behaupten, daß
dieser Mensch sein Vermögen nicht
auf redliche Art erworben habe.

Anderes denken und anderes
reden.

Ich jauchzte auf, als ich in der
Fremde wieder die Mutter-
sprache hörte.

Der Geizhals ist schon im
Sterben begriffen, und noch
denkt er an's Geld.

Diese Säule ist aus einem
einzigen Stücke.

Der Eine liest, der Andere
schreibt.

Beide Röcke sind von gleicher Farbe.

Jetzt gilt es mir schon gleich,
ob ich eine Entschädigung bekomme
oder nicht.

Ich habe nur ein Paar
Beinkleider.

Sie fielen alle bis auf den
letzen Mann.

Jednati. Ředitel opatrně jedná, aby každému vyhověl.

Vyslancové válčících mocí jednali v Praze o mír.

O vánocích zjednal jsem všem dětem nové šaty.

Jemný. Ta zpěvačka má jemný hlas.

Mluv tiše, děti mají jemné uši.

Jemná pila dělá hladký řez.

Jen. Jen jednou ještě přál bych si viděti Paříž.

Pršelo jen se bilo, když jsme byli na půl cestě.

Jen se pes ukázal, a již husy z obilí utíkaly.

Koho jen řečník mínil, když mluvil o pokrytcích?

Ještě. Šest hodin odbylo a otec ještě nepřichází.

Jedni pravili tak, druzí tak, ještě jiní zase jinak.

Vdovec vzal si mladou ženu, a ještě k tomu bohatou.

Jinak. Ponocný tvrdil, že viděl strašidlo, a jinak nedal.

V hrobě má naděje, jinak nikde, bědoval nemocný.

Učiň dle mé rady, jinak toho škodou zažijes.

Jiný. To jest jiné víno, než které jsme včera pili.

Der Direktor handelt vor sichtig, um Federmann gerecht zu werden.

Die Gesandten der kriegsführen den Mächte unterhandeln in Prag den Frieden.

Zu Weihnachten schaffte ich allen Kindern neue Kleider an.

Diese Sängerin hat eine angenehme Stimme.

Sprich leise, die Kinder haben ein feines Gehör.

Eine scharfe Säge macht einen glatten Schnitt.

Nur einmal noch wünschte ich Paris zu sehen.

Es goss förmlich, als wir auf halbem Wege waren.

So bald sich der Hund nur zeigte, flohen schon die Gänse aus dem Getreide.

Wen möchte der Redner wo h gemeint haben, als er von Heuchern sprach?

Siehs Ihr hat es bereits geschlagen und der Vater kommt noch nicht.

Die Einen sagten so, die Anderen so, noch Andere wieder so.

Der Witwer hat eine junge Frau geheirathet, und noch dazit eine reiche.

Der Nachtwächter behauptete, er habe ein Gespenst gesehen, und er blieb dabei.

Im Grabe ist meine Hoffnung, sonst nirgend, jammerte der Kranke.

Thue nach meinen Rathen, wdrigenfalls wirst du zu Schaden kommen.

Das ist ein anderer Wein, als wir gestern getrunken haben.

Nemám za jiné, než že byl
pes otráven.

To je jind!

Jistota. Toho žádný v jistotě
povědítí neumí, kde se v zimě
zdržují vlašťovky.

Rád bych věděl jistotu, mno-
ho-li polí jest při tom domě.

Pro lepší jistotu byly dvěře
třemi zámky zamčeny.

Jisty. Zlý skutek, i kdyby
zatajen zůstal, má hryzení
svědomí za jisty trest.

Les jest pln pytláků, myslí-
vec není svým životem jist.

Mám ročně tisíc zlatých ji-
steho příjmu.

Byly v městě jisté osoby,
které tropily různice.

Jiti. Utrmacení vojáci pro
mdlobu jiti nemohli.

Chtěl jsem pracovati celou
noc, ale v deset hodin šlo již
na mne spaní.

Matka po tři dni ua hocha
nepromluvila, a to mu šlo k
srdeci.

Sto krejcarů jde na jeden
zlatý.

Voda nám šla po kolena.

Zdá se mi, že někdo jde.

Nejnladšímu synovi jde na
sedmý rok.

Vidím, že ti na venkovském
povětří jde k duhu.

Jiz. Jest tomu již dávno, co
jsem chodil do školy.

Ich glaube nicht anders, als
daß der Hund vergiftet war.

Das ist etwas Anderes!

Niemand weiß zuverlässig
zu sagen, wo sich die Schwal-
ben im Winter aufhalten.

Ich möchte gern Gewißheit
haben, wie viel Felder zu dem
Hause gehören.

Der größeren Sicherheit
halber wurde die Thüre mit drei
Schlössern versperrt.

Eine böse That, auch wenn sie
geheim bleibt, hat Gewissensbisse
zur unangenehmen Strafe.

Der Wald wimmelt von Wild-
schützen, der Jäger ist seines Le-
bens nicht sicher.

Ich habe jährlich tausend Gul-
den gesicherte Einkommen.

Es gab in der Stadt gewisse
Personen, welche Unfrieden stifteten.

Die erschöpften Soldaten konn-
ten vor Müdigkeit nicht gehen.

Ich wollte die ganze Nacht ar-
beiten, aber schon um zehn Uhr
besiel mich der Schlaf.

Die Mutter sprach durch drei
Tage kein Wort zu dem Knaben,
und das nahm er sich zu Herzen.

Hundert Kreuzer gehen auf
einen Gulden.

Das Wasser reichte uns bis
an die Knie.

Mir scheint, es kommt Ge-
mand.

Der jüngste Sohn geht in's
siebente Jahr.

Ich sehe, daß dir die Landluft
gut an schlägt.

Es ist schon lange her, seit
ich die Schule besuchte.

Již se šerí a do města máme
ještě dobrou hodinu cesty.

Jednou mne přelhal, již mu
nic věřiti nebudu.

Již se stalo, věc nedá se
více změnit.

Jmeno. Volal jsem naň jméno,
a přece se neobrátl.

Otec ničeho dětem nezachoval,
než dobré jméno.

Generál vyjednával s cizím
vyslancem ve jméně královském.

Zvěř, zejmena zajíc, nadělala
na polích značnou škodu.

K, ke, ku. Jak dlouho jsem
se namáhal, až jsem tu věc
přivedl k místu.

Přijdte brzy k nám.

Ježíš modlil se k otci v za-
hradě Jetsemanské.

Když děti k letům přišly,
rozdělily se o jmění.

Tvůj bratr se ke mně vždy-
cky zdvořile choval.

Má se k večeru a tolik prá-
ce ještě zbývá.

Vítr věje od jihu, má se k
dešti.

Bůh stvořil člověka ku po-
dobenství svému.

K rozkazu královskému zří-
zena byla nemocnice.

Ubohý muž má chromou ru-
ku a k tomu ke všemu ještě
nyní oslepl.

Při pohřbu bylo lidí ke dvě-
ma tisícům.

Es dämmert bereits und bis
in die Stadt haben wir noch eine
gute Stunde Wegs.

Einstmal hat er mich angelogen, ich
werde ihm nichts mehr glauben.

Es ist einmal geschehen, die
Sache lässt sich nicht mehr ändern.

Ich rief ihn beim Namen,
und doch wendete er sich nicht um.

Der Vater hat seinen Kindern
nichts hinterlassen, als seinen gu-
ten Ruf.

Der General verhandelte mit
dem fremden Gesandten im Auf-
trag des Königs.

Das Wild, namentlich die
Hasen, machte auf den Feldern
einen bedenklichen Schaden.

Ich habe mich so lange bemüht,
bis ich die Sache zu Stande ge-
bracht habe.

Besuchen Sie uns bald.

Jesus betete zum Vater im
Garten Getsemani.

Als die Kinder mundig ge-
worden, theilten sie das Ver-
mögen unter einander.

Dein Bruder hat sich gegen
mich immer höflich benommen.

Es wird Abend und so viel
Arbeit ist noch übrig.

Der Wind weht aus Süden,
es lässt sich zum Regen an.

Gott hat den Menschen nach
seinem Ebenbilde erschaffen.

Auf Befehl des Königs wurde
ein Spital gegründet.

Der arme Mann hat einen
lahmen Arm, und über dieß ist
er jetzt auch erblindet.

Bei dem Begräbnisse waren
an zweitausend Menschen.

Kapati. Sníh taje, kape se
střech.

Nakapej léku na cukr.

Maso bude dražší, dobytek
silně kapá.

Kde. Děti mají hlad a otec
neví kde vzítí.

Kde Pán Bůh, tam vítězství.

Kdo. Kdo zde byl?

Kdokoliv to byl, podle stopy
to dítě nebylo.

Potřebuji pepře a nemám pro
něj koho poslati.

Čím více *kdo* má, tím více
žádá.

Kdo v ten den přišli, všickni
byli obdarováni.

Kdy. Kdy dostanu své pe-
níze?

Slyšel jsi *kdy* co o tom, že
byl souzen v Americe?

Jest-li že by *když* dlouho ne-
pršelo, nastane ve vši nouze o
vodu.

Přišel bych k vám, ale ne-
mám *kdy*.

Toho člověka viděl jsem
když, ale nepamatuji se kde.

Když počalo svítati, byli
jsme již měli od města.

Když nejsi zdrav, zůstaň
doma.

Kdybysi to nechtěl učiniti,
řekni mi to.

Klasti. *Klad'* prkna jedno
na druhé.

Der Schnee schmilzt, es tropft
von den Dächern.

Tropfle die Arznei auf Zucker.

Das Fleisch wird thenerer, es
ist eine starke Sterblichkeit
unter dem Vieh.

Die Kinder haben Hunger und
der Vater weiß nicht woher zu
nehmen.

Wo Gott ist, dort ist der Sieg.
Wer war hier?

Wer immer es gewesen sei
mag, nach den Fußstapfen war es
kein Kind.

Ich brauchte Pfeffer und habe
Niemand, den ich darum schicken
köunte.

Je mehr Einer hat, desto
mehr begeht er.

Alle, welche an dem Tag
kamen, wurden beschenk't.

Wann werde ich mein Gel-
bekommen?

Hast du davon je etwas gehört
dass der Nachbar in Amerika war?

Wenn es einmal lange nicht
regnen sollte, wird im Dorfe Not-
um Wasser eintreten.

Ich möchte Sie besuchen, aber
ich habe keine Zeit.

Diesen Menschen habe ich trau-
gend einmal geschen, aber ich
erinnere mich nicht wo.

Als der Morgen dämmerte,
waren wir schon eine Meile von
der Stadt entfernt.

Wenn du nicht gesund bist, so
bleibe zu Hause.

Wenn du es nicht thun woll-
test, so sage es mir.

Leg die Bretter eines auf
das andere.

Voda havířům *kladla* překážky v cestu.

Obě strany měly právo, *klásti* smlouvu do desk.

Soudem položena mně byla lhůta.

Jiní spisovatelé *kladou*, že chrám ten stál již v třináctém století.

Klesati. Jsem po nemoci, kolena mně *klesají*.

Nebudu mít utěšené chvíle, až *klesnu* do hrobu.

Čím více blížila se doba rozhodnutí, tím více *klesal* myslí.

Klička. *Klička* se snáze rozváže nežli uzel.

V té věci je *klička*.

Kliditi. Panská ochuravěla, paní sama *klidí* pokoje.

Letos *sklidil* jsem o třicet mandelů žita více než vloni.

Klid! se! odbyl otec podlého udavače.

Kojiti. Ta žena měla deset dětí a všecky sama *kojila*.

Bratr *kojil* se nadějí, že obdrží uprázdněné místo obecního lékaře.

Ukoj! mysl svou, opět nastanou lepší časy.

Koleno. Na svá stará *kolena* tře nouzi.

Až do dvanáctého *kolena* udr-

Das Wasser hat den Bergleuten Hindernisse in den Weg gelegt.

Beide Parteien hatten das Recht, den Vertrag zu intabulieren.

Vom Gerichte wurde mir eine Frist gesetzt.

Andere Schriftsteller melden, daß diese Kirche schon im dreizehnten Jahrhunderte stand.

Ich bin Rekonvalenzent, die Knie schlottern mir.

Ich werde keinen ruhigen Augenblick haben, bis ich ins Grab sinke.

Je näher die Zeit der Entscheidung heran rückte, desto mehr verzagte er.

Eine Schlinge ist leichter aufzulösen, als ein Knoten.

Die Sache hat einen Haken.

Das Stubennädchen ist erkrankt, die Frau räumt selbst die Zimmer auf.

Hener habe ich um dreißig Mandeln Korn mehr gefehlt, als im vorigen Jahre.

Packe dich! fertigte der Vater den niederträchtigen Brüder ab.

Dieses Weib hat zehn Kinder gehabt und alle allein gesängt.

Der Bruder tröstete sich mit der Hoffnung, daß er die erledigte Stelle eines Gemeindearztes erhalten dürfte.

Verunhige dein Gemüth, es werden wieder bessere Zeiten kommen.

Auf seine alten Tage nagt er am Hungertuche.

Bis in's neunte Glied erhielt

žela se rytířská rodina v držení toho zboží.

Kolo. Měsíc má kolo; nastane nám deštivé počasí.

Vojáci postavili se v kole.

Pod hradem rozkládal se les do kola.

Hlava mi jde kolem, když na to pomýšlím.

Konati. Biskup odebral se do chrámu, kdež konal svou pobožnost.

Ačkoli Hannibal veliké činy konal, přece nenalezl uznání ve své vlasti.

Konec. Od jednoho konce k druhému jest most tři stáhů dlouhý.

Stálo mne to mnoho práce, ale přece jsem to dovedl ku konci.

Řečník mnoho mluvil, když se však jednalo o peněžité prostředky, byl v koncích.

Už je konec, mrtvého již žádný více nevzkříší.

Ku konci ještě povím, co mne přivedlo k tomuto kroku.

Chtěli vyloviti rybník; k tomu konci vytáhli stavidla.

Abys s tím ničemou oboval, toho dokonce nechci.

Kopyto. Na obou zadních kopytech ztratil kůň podkovy. Bota mne tlačí, švec vzal

sich die Ritterfamilie im Besitz dieses Gutes.

Der Mond hat einen Hof, wir bekommen Regenwetter.

Die Soldaten stellten sich im Kreise auf.

Unterhalb der Burg zog sich ringsum ein Wald.

Der Kopf wird mir schwindelig, wenn ich daran denke.

Der Bischof verfügte sich in die Kirche, wo er seine Andacht verrichtete.

Obwohl Hannibal große Thaten vollbracht, fand er doch keine Anerkennung in seinem Vaterlande.

Von einem Ende zum anderen ist die Brücke drei hundert Pfäster lang.

Es kostete mich viel Arbeit, aber doch habe ich es zu Stande gebracht.

Der Redner sprach viel, als es sich aber um die Geldmittel handelte, war er mit seiner Weisheit zu Ende.

Es ist aus, den Todten wird Niemand wieder zum Leben erwecken.

Schließlich will ich noch anführen, was mich zu diesen Schritte veranlaßt hat.

Man wollte den Teich abscheiden; zu dem Ende wurdendie Schleusen aufgezogen.

Ich will durchaus nicht, daß du mit dem Taugenichts Umgang hast.

Auf beiden Hinterhufen hat das Pferd die Hufeisen verloren.

Der Stiefel drückt mich, der

říliš malé kopyto.

Ten spisovatel uveřejnil několik řecí, ale všecky jsou na edno kopyto.

Koráb. *Koráb* Noemův ustál o potopě na hoře Araratu.

Bohatý kupec Amsterodámský měl pět korábů na moři.

Štěstí kupci nepřálo, až konečně přišel na koráb.

Kořen. Vrbový prut ve vlhké půdě brzy pouští kořeny.

Při volbě byly dvěře dokončán otevřeny.

Za císaře Tita byl Jerusalém kořene vyvrácen.

Koruna. Zlatá koruna královská uschována jest pod sedmi zámky.

Ke koruně České náležela ruhy také Lužice.

Topol má jehlancovou korunu.

Ten jelen má pěknou korunu.

Kovati. Železo se rozpálí, aby se lépe mohlo kovati.

Jest okluzko, dáme koně kovati na ostro.

Kraj. *Kraj* roucha byl zlacen krumplován.

Nešfastník ani nepozoroval, e stojí na kraji propasti.

V tomto kraji nedáří se víno.

Království České jest rozděleno na třinácte krajů.

Schuster hat einen zu kleinen Leisten genommen.

Dieser Schriftsteller veröffentlichte einige Reden, aber alle sind über einen Leisten geschlagen.

Die Arch Noah's blieb nach der Sündfluth auf dem Berge Ararat sitzen.

Der reiche Kaufherr von Amsterdam hatte fünf Schiffe auf der See.

Das Glück war dem Kaufmann nicht günstig, bis er endlich bankrott wurde.

Eine Weidenruthe im feuchten Boden schlägt bald Wurzeln.

Bei der Wahl war die Thür angeleitet geöffnet.

Unter Kaiser Titus wurde Jerusalem von Grund aus zerstört.

Die goldene Königskrone wird unter siebenfachem Gespurre verwahrt.

Zur Krone Böhmen gehört sonst auch die Lausitz.

Die Pappel hat eine pyramidenförmige Krone.

Dieser Hirsch hat ein schönes Geweih.

Das Eisen wird erhitzt, damit man es besser schmieden könne.

Es ist Glatteis, wir lassen die Pferde scharf beschlagen.

Der Saum des Kleides war mit Gold gestickt.

Der Unglücksliche nahm es nicht einmal wahr, daß er am Rande des Abgrundes steht.

In diesem Landstrich gedeht der Wein nicht.

Das Königreich Böhmen ist in dreizehn Kreise eingetheilt.

Živobytí v kraji má také své nepříjemnosti.

A kdyby byl kraj světa, vrátf se.

Krátko. Panování Fridricha Falckého v Čechách bylo na krátce.

V krátce nám nastanou delší dny.

V krátce ti povím, o čem se jednalo v radě.

Otec držel syna z krátka.

Krčiti. Zajíc spatřiv myslivec k zemi se krčil.

Správec krčil ramena, když slyšel žádost dělnsků.

Provaz se krči, navlhne-li.

Kůže se krči, když uschne.

Křehký. Na hřebíky nehodí se křehké žezezo.

Mladé zvíře má křehké maso.

Člověk jest křehké stvoření.

Krev. Teče ti krev z čela.
Krveprolítí trvalo po tři dny.

Neštěstí dcery pijí mi krev.

Kníže po přeslici pochází z královské krve.

Křivý. Kruh jest nejpravidelnější křivá čára.

Po křivých cestách dopídl se úřadu.

Křivá přísaha tresce se jako podvod.

Das Land Leben hat auch seine Unannehmlichkeiten.

Und wenn er am Ende der Welt wäre, so kehrt er zurück.

Die Herrschaft Friedrich's von der Pfalz in Böhmen dauerte nicht lange.

In Kurzem bekommen wir längere Tage.

Ich werde dir kurz mittheilen, was in der Rathssitzung verhandelt wurde.

Der Vater hieß den Sohn kurz angebunden.

Sobald der Hase den Jäger erblickte, duckte er sich zur Erde.

Der Verwalter duckte die Achsel, als er das Begehren der Arbeiter gehört hatte.

Der Strick zieht sich zusammen, wenn er feucht wird.

Das Leder schrumpft ein, wenn es trocken wird.

Zu Nägeln tangt kein sprödes Eisen.

Ein junges Thier hat ein mürrisches Fleisch.

Der Mensch ist ein schwaches Geschöpf.

Du blutest an der Stirn.

Durch drei Tage dauerte das Blutvergießen.

Das Unglück der Tochter verflügt mir das Leben.

In weiblicher Linie stammt der Fürst aus königlichem Geblüte.

Der Kreis ist die regelmäßigste Form me Linie.

Auf Künnen Wegen ist er zum Unte gelangt.

Ein falscher Eid wird als Betrug gestraft.

Jest to křivá pře, kterou zastupuješ.

Kříž. Kníže na obrazu má nohy křížem položené.

Kříž na kříž chodili jsme v polích, ani zajíce nespátrívše.

Silná rýma bývá provázena bolením v *kříži*.

Mezi ostatky byl také kus svatého *kříže*.

Papež vydal na Čechy *kříž*.

Krk. Ubohý muž jest na ruku živ, a má doma sedm *krků*.

Nestrachuj se, jakoby šlo o *krk*.

Rytíř spadna s koně srazil *krk*.

Kroj. Kostelník nosil dlouho kabát podle starého *kroje*.

Kroje rozličných národů byly na obraze vymalovány.

Z Paříže každého jara přicházejí nové *kroje*.

Krom. Pocestní zůstali noclehém *krom* města.

Nepůjdu na procházku, mám co dělati a *krom* toho prší.

Krom dobrých lidí.

Krotit. Lichotivými slovy *krotila* královna hněv chotě svého.

Bitím a hladem *krotil* Kreuzberg ivy a tigry.

Studené obkladky *krotí* bolest zánětu.

Kroutit. Kolena se již starci

Es ist eine ungerechte Sache, die du vertheidigst.

Der Fürst auf dem Bilde hat die Füße über's Kreuz gelegt.

Kreuz und quer sind wir in den Feldern herumgegangen, ohne einen Hasen zu erblicken.

Ein starker Schnupfen pflegt von Kreuzschmerzen begleitet zu sein.

Unter den Reliquien war auch ein Stück vom Kreuze Christi.

Der Papst verkündigte gegen die Böhmen einen Kreuzzug.

Der arme Mann lebt von seiner Hände Arbeit und hat sieben Menschen zu ernähren.

Fürchte dich nicht, als ob es den Hals gäste.

Der Ritter stürzte vom Pferde und brach den Hals.

Der Kirchendiener trug lange einen Rock nach alterm Schuitt.

Trachten verschiedener Völker waren auf dem Bilde gemalt.

Aus Paris kommen jedes Frühjahr neue Modelle.

Die Reisenden blieben über Nacht außerhalb der Stadt.

Ich gehe nicht spazieren, ich habe zu thun und ohnedies regnet es.

Mit Respekt zu melden.

Mit Schmeichelworten bestäufigte die Königin den Born ihres Gemals.

Durch Schläge und Hunger zähmte Kreuzberg Löwen und Tiger.

Kalte Umschläge lindern den Schmerz der Entzündung.

Die Knie schlöttern schon dem

třesou a přece ještě *kroutí* si vlasy.

Šílenec podivně *kroutil* očima.

Měšťka nad venkovskými obyčeji *kroutila* nosem.

Nelze toho člověka přesvědčiti, protože v řeči *kroutí* se jako had.

Představený povážně *kroutil* hlavou.

Důstojník *kroutě* si kníry hněvivě pohlízel.

Krutý. Býla *krutá* zima, sníh rupal pod nohami.

Otrávená skonala v *krutých* bolestech.

Vojenský soud vynesl *krutý* výrok nad uprchlíkem.

Který. Malo *který* člověk dosáhne věku přes sto let.

O *které* hodině započne zatmění měsíce?

Vrátný nedopustil, aby *který* z nich odešel.

Kupec. V té ulici jest mnoho *kupců*.

Nebylo *kupců* na to zboží.

Kus. V pátek každý žebrák obdržel polívku a *kus* chleba.

Ta klepna *kusa* cti nenechala na mé ženě.

Ten kupec jen v *kusech* zboží prodává.

Při narození prince střeleno z *kusů*.

V jednom *kuse* zub mne bolí.

Greise und doch fräuselt er sich noch die Haare.

Der Wahnsinnige ver dreht e sonderbar die Augen.

Die Städterin rümt pftet die Nase über die ländlichen Sitten.

Man kann den Menschen nicht überzeugen, denn er wirdet sich in der Rede wie eine Schlange.

Der Vorsteher schützt e ernsthaft den Kopf.

Der Offizier drehte sich den Schnurbart und schaute zornig darein.

Es war eine grimmtige Kälte, der Schnee knisterte unter den Füßen.

Die Vergiftete verschied unter grausamen Schmerzen.

Das Kriegsgericht fällte einen strengen Spruch über den Flüchtling.

Wenige Menschen erreichen ein Alter über hundert Jahre.

Um welche Stunde beginnt die Mondesfinsternis?

Der Pförtner ließ es nicht zu, daß jemand von ihnen weggehe.

In dieser Straße gibt es viele Kaufleute.

Es waren keine Käufer auf diese Ware.

Freitags erhält jeder Bettler eine Suppe und ein Stück Brod.

Die Klatscherin ließ kein gutes Haar an meinem Weibe.

Dieser Kaufmann verkauft die Ware nur in Partien.

Bei der Geburt des Prinzen wurde aus Kanonen geschossen.

Unangeseh't schmerzt mich der Zahm.

Čistý kousek vyvedl mlynářův syn.

Kejklíř chodí po provaze a umí prováděti ještě všelijaké jiné kousky.

Kvěsti. To děvče jen kvete.

V kvetoucím věku klesl jinoch do hrobu.

Kde umění kvete, tam obyčejně kvete i blahobyt.

Kydati. Děvečka kydala hnůj z chléva.

Noviny jedny na druhé kydají hanu.

Kynouti. Těsto již kyne, budeme dělati koláče.

Nepromluviv slova kynul otec hlavou.

Kupec usadil se v městečku před rokem a štěstí mu kyne.

Kyselost. Mezi oběma sousedy jest jakási kyselost.

Lačný. Ráno na lačný život piju láhev Bílinské vody.

Lačné krmiti jest povinnost křestanské lásky.

Lahoda. Dalmatská vína vyznačnijí se zvláštní lahodou.

I v řeči i v pohybech jeví ta paní zvláštní lahodu.

Černý chléb jest chudým horalům lahůdkou.

Lámání. Stálo mne mnoho lámání hlavy, než jsem tu úlohu rozluštيل.

Einen artigen Streich hat des Müllers Sohn ausgeführt.

Der Gaukler geht auf dem Seil und kann noch verschiedene andere Künste stützen.

Das Mädchen hat ein blühendes Aussehen.

Im blühenden Alter sank der Jungling in's Grab.

Wo die Künste blühen, dort blüht gewöhnlich auch der Wohlstand.

Die Magd warf Mist aus dem Stall.

Die Zeitungen überhäufen sich wechselseitig mit Schimpf.

Der Teig geht schon auf, wir werden Kuchen machen.

Ohne ein Wort zu sprechen nickte der Vater mit dem Kopfe.

Der Kaufmann siedelte sich vor einem Jahre im Städtchen an und das Glück ist ihm günstig.

Zwischen den beiden Nachbarn herrschte eine gewisse Erbitterung.

Früh auf und trinke ich eine Flasche Bíliner Wasser.

Hungrige zu speisen ist eine Pflicht der christlichen Liebe.

Die Dalmatiner Weine zeichnen sich durch eine besondere Milde aus.

Sowohl in der Sprache als in den Bewegungen äußert diese Frau eine besondere Unmut.

Schwarzes Brod ist für die armen Gebirgsbewohner ein Leckerbissen.

Es hat mich viel Kopfschmerzen gekostet, ehe ich diese Aufgabe gelöst habe.

Lámání světla lze pozorovati při ponoření části hole pod vodu.

Od cesty do Berlína mám *lámání v údech*.

Lamati. K opravě chrámu Svato-Vítského *lame* se kámen v Žehrovicích.

Vojáci přinesli páky, aby brány *lámali*.

Nelámej si marně hlavy, bez logarithmu to nevypočteš.

Nač bysi *lámal* němčinu, když mluvíš s Čechem?

Žena *lomila* rukama, když se jí dítě utopilo.

Laskominy. Hoch měl *laskominy*, když viděl červená jablka na stromě.

Laškovati. Jinoši a děvčata *laškovali* spolu.

Lázeň. Tři léta po sobě užívá otec lázní Teplických.

I parní i suché lázně schvaluji se proti zastaralému rheumatismu.

Ten kopec nám *připraví* notnou *lázen*.

Leč. Nikdá nehrám, *leč* s dobrými přáteli.

To se nestane, *leč* bych byl nucen.

Leda. Kočka není v pokoji, *leda* by se byla skryla.

Ty všecko jen *ledabylo* odíváš.

Die *Brechung* des Lichtes kann man beobachten bei der theils weisen Versenkung eines Stockes unter Wasser.

Seit meiner Reise nach Berlin habe ich *Gliederreissen*.

Zur Restaurirung des St. Vitusdoms wird der Stein in Žehrovic gebrochen.

Die Soldaten brachten Hebehämme herbei, um die Thore zu sprengen.

Erbrich dir nicht umsonst den Kopf, ohne Logarithmen wirst du es nicht berechnen.

Wozu solltest du die deutsche Sprache radabelchen, wenn du mit einem Böhmen sprichst?

Das Weib rang die Hände, als ihm ein Kind ertrunken war.

Dem Knaben wässerte der Mund, als er die rothen Nephel am Baume sah.

Die jungen Burschen und Mädchen schäkerten mit einander.

Drei Jahre nach einander nimmt der Vater die Badecur in Teplitz.

Sowohl Dampf- als trockene Bäder werden gegen veralteten Rheumatismus empfohlen.

Dieser Berg wird uns tüchtig warin machen.

Ich spiele niemals, außer mit guten Freunden.

Das wird nicht geschehen, ich müßte denn gezwungen werden.

Die Käze ist nicht im Zimmer, sie müßte sich denn versteckt haben.

Du fertigst Alles nur auf's Gerathewohl ab.

Ten člověk ještě přijde do
ody, nebo ledakomus se svěří.

Ledva. *Ledva* vyšel, již se
stíl.

Poraněný *ledva* se dovlekl
nejbližší vesnice.

Lehký. Za pahorkem posta-
na byla *lehká* jízda.

V poli užívá se jen *lehké*
elby.

Matka měla *lehkou* smrt.

V tak kruté zimě byl jsem
lehce oděn.

Důstojník byl jen *lehce* raněn.

Přsbuzní *lehce* si vážili sta-
to strýce, pročež neobmyslil
v závětu.

Tobě jest *lehko* říci.

Lehkým krokem blížila se
matka k loži nemocného dítěte.

Leniti. Až budeš věděti něco
tého, *nelenuj* mi to oznámiti.

Lepší. Matka tě napomínala
k tvému *lepšímu*.

Nemohu si nic *lepšího* přáti
osení, než tichý déšť.

V *lepší* to pošlo, nežli jsem
nadál.

Lešení. Dva zedníci spadli
lešení.

Pro podvod byl pekař vysta-
n na *lešení*.

Před popravou chtěl odsou-
nec s *lešení* mluviti k lidu.

Dieser Mensch wird noch ^{zu}
Schaden kommen, denn er ver-
traut sich dem ersten Beste ^{zu} an-
K a u m war er ausgegangen,
so kehrte er zurück.

Der Verwundete schlepppte sich
mit harter Müh in das näch-
ste Dorf.

Hinter dem Hügel war die
Leichte Reiterei aufgestellt.

Im Felde gebräucht man nur
Leichtes Geschütz.

Die Mutter hatte einen Leid-
ten Tod.

Bei so grimiger Kälte war
ich nur leicht gefleidet.

Der Offizier war nur leicht
verwundet.

Die Verwandten haben den al-
ten Onkel gering geschäkt, weß-
halb er sie im Testamente nicht
bedachte.

Du hast gut reden.
Mit leisem Schritt näherte
sich die Mutter zum Lager des
franken Kindes.

Bis du etwas Sichereres erfah-
ren haben wirst, säume nicht
es mir mitzutheilen.

Die Mutter ermahnte dich nur
zu deinem Besten.

Ich kann mir für die Saat
nichts Besseres wünschen, als
einen stillen Regen.

Es fiele besser aus, als ich dachte.
Zwei Männer sind von Ge-
richt gefallen.

Wegen Betrug wurde der Bäcker
auf der Schanze hingerichtet.

Vor der Hinrichtung wollte der
Verurtheilte vom Schafott zum
Volke sprechen.

Léto. Ten lakovem v zimě v
léte chodí v lehkém kabátě.

Babi léto někdy připadá až
v říjnu.

Před mnoha léty stála u silnice hospoda.

Syn nesmí se oženit bez přivolení otcova, protože nemá ještě *let*.

Farář jest muž v nejlepších *letech*.

Lezti. Děti *lezou* prvé než chodí.

Paní *lezla* s vozem a roztrhla si šaty.

Lidé na stromy *lezli*, aby se uehránili před povodně.

Přestál jsem horkou nemoc a nyní mně *lezou* vlasy.

Ležeti. Tolik se sešlo hostí, že po třech *leželi* v posteli.

Vojsko všude po vsech *leží*.

Ta věc mi *leží na myslí*.

Libezný. Dívka má ještě slabý, ale *libezný* hlas.

Libezní vyhlídka otvírala se před námi, když jsme dostoupili vrehole hory.

Uprostřed *libezné* krajiny stojí zámek.

Libiti. Nejsem ničím vázán, mohu činiti, co se mi *libí*.

Co se *libí*, pivo nebo víno? tázala se matka hostě.

Libí se vám jstí s námi?

To se mi na něm *nelibí*, že se rád pře.

Dieser Geizhals geht im Winter und Sommer im leichten Rock.

Der Nachsommer fällt manchmal erst in den Oktober.

Vor langen Jahren stand an der Straße ein Gasthaus.

Der Sohn darf nicht ohne die Bewilligung des Vaters heirathen, weil er noch nicht volljährig ist.

Der Pfarrer ist ein Mann im kräftigsten Alter.

Die Kinder kriechen früher, ehe sie gehen.

Die Frau stieg vom Wagen und zerriss sich das Kleid.

Die Menschen steigen auf Bänke, um sich vor der Überschwemmung zu retten.

Ich habe den Typhus überstanden und jetzt fallen mir die Haare aus.

So viele Gäste kamen zusammen, daß sie zu Dreiern im Bettel Lager.

Die Soldaten lautonnieren überall in den Dörfern.

Die Sache macht mir Sorgen. Das Mädchen hat eine noch schwache, aber anmutige Stimme.

Eine lachende Aussicht eröffnete sich vor uns, als wir den Gipfel des Berges ersteigerten.

Zwischen den lieblichen Gebünden steht ein Schloß.

Ich bin durch nichts gebunden, ich kann thun, was mir beliebt.

Was ist gefällig, Bier oder Wein? fragte die Mutter den Gast.

Wollen Sie uns Gesellschaft leisten?

Das gefällt mir au ihrt nicht, daß er gern streitet.

Lice. Slze matece po lících kanuly, když patřila na opuštěné sirotky.

Myslivec již pušku do líce vzal, když s jiné strany padla rána.

Sukno jest na líci hladké, na rubu drsné.

Líčiti. Divadelní herci se líčí.

Ten spisovatel líčí bitvu do podrobna.

Zármutek dědiců u hrobu byl jen líčený.

Lid. Ve Stromovce bylo množství lidu.

V bibli nazývání jsou Židé vyvoleným lidem.

Lidé budou mysliti, že se za mne stydíš.

Mám mnoho peněz u lidí.

Všickni lidé jsou smrtelní.

Lichý. Každé celé číslo jest buď sudé buď liché.

Nevěr lichým přátelům.

Vše co pravíš jest lichá výmluva.

List. Na třešních přichází květ před listy.

Každý volič napsal své jméno na zvláštní list papíru.

Obdržel jsem od syna list, v němž mně oznamuje brzký svůj příchod.

V starých listech advokát vyhledal, že dům již po dvě století rodu tomu naleží.

Thränen befeuchteten die Wangen der Mutter, wenn sie die verlassenen Waisen ansah.

Der Jäger hatte bereits das Gewehr angezettet, als von einer andern Seite ein Schnuß flog.

Das Tuch ist auf der rechten Seite glatt, auf der Kehrseite rauh.

Die Schauspieler schminken sich.

Dieser Schriftsteller schildert die Schlacht bis in's Kleinste.

Die Trauer der Erben am Grabe war nur erheuchelt.

Im Baumgarten waren eine Menge Menschen.

In der Bibel werden die Juden das ausgewählte Volk genannt.

Die Leute werden glauben, du schämst dich meiner.

Ich habe viel Geld aufgestellt. Alle Menschen sind sterblich.

Jede ganze Zahl ist entweder gerad oder ungerad.

Traue nicht falschen Freunden.

Alles was du sagst ist eine leere Ausflucht.

Bei den Kirschbäumen erscheint die Blüthe früher als die Blätter.

Jeder Wähler schrieb seinen Namen auf ein besonderes Blatt Papier.

Ich erhielt vom Sohne einen Brief, in welchem er mir seine baldige Ankunft meldet.

In alten Urkunden hat der Advokat gefunden, daß das Haus schon seit zwei Jahrhunderten dieser Familie gehöre.

Každý průvodní list k Pařížské výstavě má být podepsán od vyslanectví francouzského.

Jednatel vydávaje se na cesty opatřil se příslušnými listy věřicími.

Liti. Dle nařízení lékařova žeje otec vodu do vína.

Pršelo jen se *bilo*, když jsme vyšli z divadla.

Lité železo jest křehčí než kujné.

Pot se s koní *lil*, když jsme dojeli na kopec.

Lito. Jest mi lítomých hřschů.
Jest mi ho *lito*, ale nemohu mu pomoci.

Litost. Paní *lítosti* zemřela nad osudem svého manžela.

Hřišník vzbuzoval při sobě žel a *litost*.

Deputace chtěla krále k *lítosti* polhnouti.

Loket. Písek nedá se na *loket* měřiti.

Všecko děláš na dlouhé *lokte*.

Toč celý den kolem, a zkoušíš, zač *toho loket*.

Louditi. Tak dlouhou na mně *loudil* peníze, až mne ošálil.

Pes věda, že chybíl, zdaleka se *loudil*.

Loupati. Nůž jest tupý, nemohu jím ani jablka *loupati*.

Před tím člověkem nebylo nic jisté, i zámky *loupal*.

Feder *Paß* zur Pariser *stellung* soll von der franz. *Gesandtschaft* gefertigt sein.

Bevor sich der Agent außen begab, versah er sich mit dem *Ereditiven*.

Nach der Anordnung des *misch* der Vater den *We* Wasser.

Es war ein *Guss* regen wir aus dem Theater traten.

Gussisen ist spröder Schmettereisen.

Die Pferde trieste im *Schweiß*, als wir auf dem anlangten.

Ich bereue meine Sünden. Er dauert mich, aber ich ihm nicht helfen.

Die Frau starb vor Glück über das Schicksal ihres Ehemanns. Der Sünder erweckte bei Renée und Letitia.

Die Deputation wolle den König zum Mitleiden bewegen. Man kann den Sand nicht der Eller messen.

Alles schiebst du auf die Banke.

Drehe den ganzen Tag Nad, und du wirst erfahren, es heißt.

So lange kostete er Gesicht, bis er mich preßte.

Der Hund wußte, daß fehlt, und schlief von Weherau.

Das Messer ist stumpf, kann damit nicht einmal schälen.

Vor diesem Menschen war sicher, sogar Schlösser erbrechen.

Braniboři nejen domy dranovali, ale i kostely *loupali*.

Že jsem stál v průvanu, *loupá* mne v hlavě.

Po osypkách kůže se *loupá*.

Mastné těsto se *loupá*.

Loviti. Král Václav často lovil na Křivoklátě.

Rybnišk se bude *lovit*.

Lože. Z mechu a listí upravili si pocestní měkké *lože*.

Jen děti z *řádného lože* měly právo k dědictví.

Lože u děl pruských jsou modře natřena.

Lub. Z řečí jeho jsebe vyrozuměl, že má ještě něco za *lubem*.

Lze. Pokud mně pro svědomí *lze*, učiním po žádosti vaši.

Nelze jest nám déle čekati.

Lživý. Nevěř mu, jest to *lživý* člověk.

Iříšky *lživé* noviny o vypořezení války.

Starí Slované klaněli se *lživým* bohům.

Máhati. Matka *máhá* v řece prádlo.

Setník *máchal* praporcem na ztečených hradbách.

Makovice. *Makovice* jsou ještě zelené, mák není zralý.

Ten sloup uráží oko, stvol jest dorický, *makovice* ionická.

Die Brandenburger *plünderten* nicht allein die Häuser, sondern *beraubten* auch die Kirchen.

Weil ich im *Luftzug* stand sticht es mich im Kopfe.

Nach den *Masern* schämt sich die Haut.

Der Butterteig *blättere* vt sich König Wenzel jagte oft am Bürglitz.

Der Teich wird *gesiftet*.

Aus Moos und Laub *bereitet* sich die Reisenden ein weiches Lager.

Nur den ehelichen Kinder stand das Erbrecht zu.

Die Lafetten der preußische Kanonen sind blau angestrichen.

Aus seinen Reden erkannst du daß er noch etwas im Hinterhalte habe.

Insofern es mein Gewissen zuläßt, werde ich Threm Gehren willfahren.

Wir dürfen nicht länger warten.

Glaube ihm nicht, es ist ein lügnerischer Mensch.

Es kam eine falsche Nachricht über die Kriegserklärung.

Die alten Slaven beteten falsche Götter an.

Die Mutter schwieg die Wäsche im Flusze.

Der Hauptmann schwang die Fahne auf den erstürmten Schanz.

Die Mohnköpfe sind noch grün, der Mohn ist nicht reif.

Diese Säule beleidigt das Auge der Schrift ist dorisch, das Kapitel ionisch.

Do makovice věže vloženy byly rozličné listiny.

Maličko. Maličko se pozastavme, až přejde procesí.

Otec vstoupil do světnice; maličko před tím byla matka usnula.

Mladý hospodář šetřil a po maličku všecky dluhy zaplatil.

Maličkost. Přeskočiti příkop na sáh široký jest pro toho hocha maličkost.

Rossini zabýval se od maličkosti hudbou.

Málo. Lepší malo než nic. To pivo je na male.

Na kázání bylo jen malo lidí.

Šli jsme pomalu, a přec nás matka více nedohonila.

Maně. Tři léta jsem neviděl přítele, až jsme se maně potkali na ulici.

Zadlužený hospodář maně přišel k štěstí tím, že objevil kamenný lom na svém poli.

Mariti. Já při tom jen svou práci marím.

Chytáním ryb darmo čas maríš.

Marnost. Marnosti světa svedly jej s cesty etnosti.

Z pýchy a marnosti odívá se ta žena v hedlháví.

Mnohý spoří v jídle a pití, aby molil hověti marnosti v šatstvu.

In den Knauf des Thurmels wurden verschiedene Urkunden gelegt.

Bleiben wir ein wenig stehen, bis die Prozession vorüber ist.

Der Vater trat in das Zimmer; kurz zuvor war die Mutter eingeschlafen.

Der junge Wirth sparte und bezahlte nach und nach alle Schulden.

Über einen klästerbreiten Graben zu springen ist für diesen Knaben eine Kleinigkeit.

Rossini beschäftigte sich von Kindheit an mit Musik.

Besser Etwa als Nichts.

Das Bier ist auf der Neige. In der Predigt waren nur wenige Leute.

Wir giengen langsam, und doch hat uns die Mutter nicht mehr eingeholt.

Drei Jahre habe ich den Fremd nicht gesehen, bis wir uns zufällig auf der Gasse begegneten.

Den verschuldeten Landwirth traf nur verhofft das Glück, daß er auf seinem Felde einen Steinbruch entdeckte.

Ich verliere dabei nur meine Mühe.

Mit dem Fischfang ver schwendest du vergeblich die Zeit.

Die eitlen Luste der Welt führen ihn vom Pfade der Tugend ab.

Aus Stolz und Eitelkeit kleidet sich dieses Weib in Seide.

Mancher spart im Essen und Trinken, um nur dem Kleiderluxus fröhnen zu können.

Marný. Marnou práci konáš,
víraje vodu sitem.

Marná sláva panovala při
ře krále Ludvíka XV.

Iazati. Otec naléval pivo,
ka mazala chléb máslem.

Ja zejtřejší cestu maže kočí

amuel mazal Saula na krá-
ství.

Idloba. Pro idlobu jistí jsme
nahli.

estra leknutím padla do
oby.

Měkký. Lesní mech posky-
al pocestným měkké lůžko.
Ekař má dnes samý měkký
eb.

měkké srdece hraběnky smi-
alo se nad sirotky.

Měkký hlas pěvkyně dobré
modí pro hudbu chrámovou.

Měniti. Při vystoupení toho
lka měnil vrah barvu.

abát mne škrtí v rukávě,
musí být změněno.

čera jsem měnil dva dukáty.

arvy na voleti toho holuba
nění.

Meškatí. Konkurs k obsaze-
ho místa jest vypsán na
áct dní, nemeškej se žádostí.

Stavičným svým ptaním jen
e meškáš.

imotří přišli pozdě, příliš
ho se meškali v hospodě.

Du gibst dir vergeblich e
Mühe, wenn du Wasser in ein
Sieb schöpfst.

Eitle Pracht herrschte am
Hofe Ludwig's XV.

Der Vater schenkte Bier ein,
die Mutter strich Butter auf Brot.

Für die morgige Reise schmietet
der Kutscher den Wagen.

Samuel salbte den Saul
zum Könige.

Wir könnten vor Mattigkeit
nicht gehen.

Die Schwester ist vor Schrecken
in Ohnmacht gefallen.

Das Waldmoos bot den Wart-
derern ein weiches Lager.

Der Bäcker hat heute lauter
neugebackenes Brot.

Das sanfte Herz der Gräfin
erbarnte sich der Waisen.

Die sanfte Stimme der Sän-
gerin passt recht gut für Kirchen-
musik.

Bei dem Auftreten dieses Zeit-
gen wechselt der Mörder die
Farbe.

Der Rock schürt mich im Her-
mel, das muß geändert werden.

Gestern habe ich zwei Dukaten
gewechselt.

Die Färben schilleru am
Kopfe dieser Taube.

Der Konkurs zur Besetzung
dieser Stelle ist auf vierzehn Tage
ausgeschrieben, zöger nicht mit
dem Gesuche.

Mit deinem unaufhörlichen Fra-
gen hältst du mich nur auf.

Die Pathen sind spät getom-
men, sie verweilten allzulange
im Wirthshause.

Meze. Jen na východě nejsou *meze* království Českého vysokými horami obstoopeny.

Pasák seděl na *mezi*.

Mezi. V této vesnici jest obyčejně zahrada *mezi* dvěma domama.

Hospodáři usnesli se *mezi* sebou, že počnou jedním dnem louky sekati.

Kupec měl rozličné zboží, *mezi* jiným také slity.

V důvěrném hovoru seděli přátelé v zahradě; *mezi* tím se setmělo.

Roznáší se pověst *mezi* lidem, že vypukne válka.

Cetl jsem jeho básně, ale *mezi námi*, pranic se mně nelíbily.

Milo. Mák stál na poli v úplném květu, až *milo* bylo na to se dívat.

Moudrého *milo* poslouchati.

Milost. Komorná byla u hrazenky v *milosti*.

Kající hříšník nalezne *milosti* u Boha.

Na popravišti odsouzený obdržel *milost*.

Milý. Benjamin byl syn Jakubovi nad jiné *milý*.

To Bůh *milý* ví, co celý den děláš.

Milý příteli, při vši dobré vůli nemohu ti pomoci.

Nur gegen Osten sind die Grenzen des Königreichs Böhmen nicht von hohen Gebirgen eingeschlossen.

Der Viehhirt saß am Raine.

In diesem Dorfe ist gewöhnlich zwischen zwei Häusern ein Garten.

Die Grundbesitzer verabredeten unter einander, daß sie an einem Tage die Wiesen abzumähen beginnen werden.

Der Kaufmann hatte verschiedene Waaren, unter anderer auch Feigen.

Im trautlichen Gespräche saßen die Freunde im Garten; inzwischen war es dunkel geworden.

Im Volke verslautet, daß ein Krieg ausbrechen werde.

Ich las seine Gedichte, aber unter uns gesagt, sie gefielen mir gar nicht.

Der Mohr stand auf dem Felde in voller Blüthe, es war ein Freude es anzusehen.

Es ist ein Bergknüppen, einen gescheidten Mann reden zu hören.

Die Kammerfrau stand bei der Gräfin in Gunst.

Der reuevölthige Sünder findet Gnade bei Gott.

Auf dem Richtplatz hat der Verurtheilte Pardon erlangt.

Den Benjamin liebte Jakob mehr als die anderen Söhne.

Das weiß der liebe Gott, was du den ganzen Tag machst.

Lieber Freund, bei dem besten Willen kann ich dir nich helfen.

Mezi luštinami jest čočka
moje nejmilejší jídlo.

Byla to milá dívka, a tak zá-
hy zemřela.

Mimo. Poutníci šli *mimo* nás-
dum.

Mimo nás dva nikdo tam
nebyl.

Myslivec dost dlouho měřil a
přece střelil *mimo*.

Pust mimo sebe toto domnění.

Bůh tomu muži *mimo* jiné
iidi vtip a moudrost udělil.

Mimo náležitost přiložil jsem
k žádosti větší kolek.

Mimo mé vědomí šla dcera
do divadla.

Miniti. Chci žádati za upráz-
dněné místo, co o tom *mániš*?

Mnohokrát se řekne, co se
ak *nemáni*.

Zítra *máním* jeti do Prahy.

Nemáni upustiti od svého
předsevzetí, dokud nedosáhnu
cíle.

Minouti. *Minul* rok a lod'
se ještě nenavracela.

U vysokém stáří *májí* síla
člesná.

Chtěl jsem se s bratrem v
městě sejít, ale *minuli* jsme se.

A kdyby po letech bylo, trest
nemine.

Mír. Po dlouhém sváru ko-
nečně oba sousedé v mér vesli.

Unter den Hülsenfrüchten sind
Vinen meine Leibspeise.

Es war ein allerliebster
Mädchen, und ist so fröhzeitig ge-
storben.

Die Pilger gingen an unserem
Hause vorbei.

Unser uns zweien war Niemand
dort.

Der Jäger hat lange genug
gezielt und schoss doch fehl.

Laß diesen Argwohn fahren.

Gott hat diesem Mannen vor
anderen Leuten Verstand und
Weisheit verliehen.

Über die Gebühr legte ich
dem Gesuche einen höheren Stem-
pel bei.

Ohne mein Wissen ging die
Tochter in's Theater.

Ich will um die erledigte Stelle
ansuchen, was denkst du davon?

Man spricht öfters etwas,
was man nicht so meint.

Morgen gedenke ich nach
Prag zu fahren.

Ich bin nicht Willens von
meinem Vorhaben abzulassen, bis
ich das Ziel erreiche.

Es verging ein Jahr und
das Schiff kehrte noch nicht zurück.

Im hohen Alter schwindet
die körperliche Kraft.

Ich wollte mit dem Bruder
in der Stadt zusammentreffen,
allein wir verfehlten uns.

Und wenn es erst nach Jahren
wäre, die Strafe bleibt nicht
aus.

Nach langem Hader haben sich
endlich die beiden Nachbarn au-
gesöhnt.

Císařovna Maria Teresia učinila mír s králem Bedřichem. Po třicet let panoval mír v zemi.

Mira. Stejná míra i váha zavedeny byly v obou sousedních zemích.

Sluší se, abychom svým žádostem uložili míru a cíl.

Včera večer jsem trochu přes míru činil.

Ředitel továrny jest muž nad míru přísný.

Mám naději, že své věci na nejlepší míru postavím.

Otec dnes není v dobré míře.

Krupobití zpustošilo pole, ve stájích nastal pád dobytka; touž měrou přišel rolník na mizinu.

Místně. Na všecky námítky řečník v čas a místně odpovídal.

Co se v jednání sněmovním dalo, o tom místněji mluví spisovatel v kapitole patnácté.

Místo. Sedněte si jinam, zde jest moje místo.

Na tomto místě stával hrad.

Místo, kdež útok nepřátelský odražen byl, naznačeno jest pomníkem.

Na mém místě vydal se bratr na cestu.

Misty jest osení řídké.

Kaiserin Maria Theresia schloß Frieden mit König Friedrich.

Durch dreißig Jahre herrschte Ruhe im Lande.

Gleiches Maß und Gewicht wurde in beiden Nachbarländern eingeführt.

Es geziemt sich, daß wir unsern Begierden Ziel und Grenze setzen.

Gestern Abend habe ich ein wenig über die Schnur gehangen.

Der Fabrikdirektor ist ein über die Maßen strenger Mann.

Ich habe Hoffnung, meine An-gelegenheiten in die beste Ordnung zu bringen.

Der Vater ist heute nicht guter Laune.

Der Hagel verwüstete die Felder, im Stalle brach die Viehseuche aus; auf diese Art ging der Landmann zu Grunde.

Auf alle Einwendungen hat der Redner zu rechter Zeit und passend geantwortet.

Was in der Verhandlung des Landtags vorstel, darüber sprich der Schriftsteller ausschriftlicher im fünfzehnten Kapitel.

Sezen Sie sich anderswohin, hier ist mein Platz.

Auf dieser Stelle stand ehemals eine Burg.

Der Ort, wo der feindlich Angriff zurückgeschlagen wurde, ist durch ein Denkmal bezeichnet.

An meiner Statt begab stets der Bruder auf die Reise.

Hie und da ist die Sac schütter.

Když jsem práci k místu přivedl, dal jsem ji znalečům k sledání.

V pokoji stálo mnoho nábytku a přec zbývalo ještě dost rázdného místa.

Král dal místo svému hněvu.

Nejstarší úředník měl místo red jinými.

Přeše všecky schopnosti neohlí se můj přítel dodělati dného místa při úradě.

To má své místo.

Miti. Člověk má nesmrtejnou iši.

Pes rval se statečně s vlkem, e neměl s něj dosti sily.

Překládej z Cicerona neb z via, máš na vlni.

Jen o tom měl jsem pochybst, zdali dostačí má znalost zyka anglického.

Čechy mají v erbu lva.

Mám naději, že obdržím uázdněné místo.

Nižší musí zřetel miti k vyšnu.

Nedám se déle za blázna ti.

Polní vůdce měl za to, že se přítel útoku neodváží.

Co nemáš dělat, k tomu máš jvětší náchylnost.

Již v útlém mládí měla matdcery k pořádku.

Pán měl služebníkovi za zlé, byl ospalý.

Nachdem ich die Arbeit zu Stande gebracht, ließ ich sie durch Sachkenner untersuchen.

Im Zimmer standen viele Menschen und doch blieb noch genug leerer Raum übrig.

Der König ließ seinem Sohne freien Spielraum.

Der älteste Beamte hatte den Vorrang vor Andern.

Trotz aller Fähigkeiten konnte mein Freund keine Stelle beim Amte erlangen.

Das ist ganz richtig.

Der Mensch hat eine unsterbliche Seele.

Der Hund rauzte mutig mit dem Wolfe, allein er war ihm nicht gewachsen.

Übersetze aus dem Cicero oder aus dem Livius, es steht dir frei.

Ich hoffe nur darüber einen Zweifel, ob meine Kenntniß der englischen Sprache hinreiche.

Böhmen führt einen Löwen im Wappen.

Ich habe die Hoffnung, daß ich die erledigte Stelle erhalten.

Der Niedere muß dem Höheren untergeordnet sein.

Ich lasse mich nicht länger am Narrenseile führen.

Der Feldherr hilft dafür, der Feind werde keinen Angriff wagen.

Was du nicht thun sollst, dazu hast du die größte Neigung.

Schon in zarter Jugend hilft die Mutter die Töchter zur Ordnung an.

Der Herr nahm es dem Diener übel, daß er schlaftrig war.

Zle se mám, po tří měsíce ne-
opouští mne kašel.

Měj se dobře, zvolal přítel a
odkvapil.

K večeru mělo se k dešti.

Správec vždy se měl k děl-
níkům laskavě.

Mladík brzy to brzy ono po-
činá, k ničemu se opravdově
nemá.

Mliti. Není vody, mlýnář ne-
může mliti.

Marnotratník všecko promr-
hal, nyní již mele z posledního.

Proč úřad dal pole měřiti,
to sedlákům mlelo hlavy.

Mnoho. Kníže chudým mno-
ho dobrého činil.

Nový učitel není předešlému
o mnoho roveň.

V březnu na mnoze bývají
silné mlhy.

Před mnoha lety stála u sil-
nice hospoda.

Mnohý. Mnohý se chlubí
tím, zač se jiný stydí.

Tato úloha může se na mno-
hý spůsob rozrešiti.

Pro jeho mnohé zásluhy vy-
znamenal král purkmistra řá-
dem.

Moc. Moc jde nad právo.

Milost udíleti není v mocí
zádného úředníka.

Kůň přes moc se namáhal a
přece vozem nehnul.

Es steht schlecht mit mir, durch
drei Monate verläßt mich der
Husten nicht.

Lebe wohl, rief der Freund
und eiste davon.

Gegen Abend ließ es sich zum
Regen an.

Der Verwalter behandelte
immer die Arbeiter lieblich.

Der junge Mensch fängt bald
dies bald jenes an, er will sich
auf nichts ernstlich verlegen.

Es ist Wassermangel, der Müll-
er kann nicht mahlen.

Der Verschwender hat Alles
vergeudet, jetzt pfeift er schon
aus dem letzten Loch.

Warum das Amt die Felder
vermessn ließ, das machte den
Baneru Sorgen.

Der Fürst hat den Armen viel
Gutes gethan.

Der neue Lehrer kommt dem
vorigen bei weitem nicht gleich.

Im März pflegen häufig
starke Nebel zu sein.

Vor gerauen Jahren stand
an der Straße ein Wirthshaus.

Mancher prahlt mit etwas,
wofür sich ein Anderer schämt.

Diese Aufgabe kann auf man-
cherlei Art gelöst werden.

Seiner vielen Verdienste we-
gen hat der König den Bürger-
meister mit einem Orden ausge-
zeichnet.

Gewalt geht vor Recht.
Gnade zu ertheilen ist in keines
Beamten Macht.

Das Pferd hat sich über sein
Vermögen angestrengt, ohne
doch mit dem Wagen zu röhren.

Moci svého úřadu stíhá soud
ločince.

Vůdce vyslán byl do pole s
edostatečnou mocí.

Moci. Tolik mohu na tu věc
ynaložiti.

Posádka v pevnosti činila co
uohla.

Biskup mnoho může při dvoře.

Za to nemohu, že jsi upadl
nouzi.

Mocnost. Léčivá mocnost by-
n posud není dostatečně pro-
koumána.

Evropské mocnosti dlouho se
esjednotily o prokopání úziny
nezské.

Moriti. Hlad i zimu snášel
oustevník, aby moril své chtisce.

Tvář otcova prozrazovala, že
ej starost morí.

Kuchařka po čtrnáct dní mo-
ila zvěřinu.

Modla. Pohané klaní se mo-
ldím.

Lakomci jsou peníze modlou.

Možnost. Obec podporovala
hudinu dle možnosti.

Nepřítel se vzdal, nevída žá-
dné možnosti vítězství.

Možný. Je-li možná, aby se
člověk takové ohavnosti do-
pustil!

Možnější měšťané učinili me-
zi sebou sbírku.

Mrákota. Věčná mrákota
astrá zrak slepce.

Kraft seines Amtes verfolgt
das Gericht den Verbrecher.

Der Feldherr wurde mit unzu-
länglicher Macht in's Feld geschickt.

So viel kann ich darauf ver-
wenden.

Die Besatzung in der Festung
hat das Außenverteidigung.

Der Bischof vermag viel bei
Hofe.

Es ist nicht meine Schuld,
daß du in Not gerathen bist.

Die Heilkraft der Kräuter ist
bis jetzt noch nicht genügend er-
forscht.

Die europäischen Mächte ha-
ben sich über die Durchsteckung
der Landenge von Suez lange
nicht geeinigt.

Hunger und Kälte ertrug der
Einsiedler, um seine Lüste zu
töten.

Die Miene des Vaters ver-
richtet, daß ihm die Sorge plage.

Die Köchin hat durch vierzehn
Tage das Wildpret gebeizt.

Die Helden beten Götter
bilder an.

Des Geizhalses Abgott ist
das Geld.

Die Gemeinde unterstützte die
Armen nach Thunlichkeit.

Der Feind ergab sich, da er
keine Möglichkeit eines Sie-
ges sah.

Ist es möglich, daß ein Mensch
eine solche Schändlichkeit begehe!

Die vermögenderen Bürger
veranstalteten unter einander
eine Sammlung.

Eine ewige Finsternis ver-
hüllt das Augenlicht des Blinden.

Dělají se mi mrákoty před očima.

Mrzký. Pro mrzký zisk zradil Jidáš mistra svého.

Mrzutost. Z té neopatrnosti vzešla mně veliká mrzutost.

Z mrzutosti jsem odešel.

Mučiti. Soudové druhdy mučili zločince, aby se přiznali.

Tak dlouho se již mučím tou nevděčnou prací.

Muka. Nekajícího hříšníka očekává po smrti věčná muka.

Byla to pro matku strašná muka, viděti své dítě umírající.

Na křížovatce stála Boží muka.

Musiti. Musil jsem to příteli k vůli učiniti.

Okno farářova pokoje bylo osvíceno, musil být doma.

Mýli. Nemluv, když počítám, sice mne mýlís.

Mýlís se, myslíš-li, že se ti věc podaří.

Mysl. Jako vnuknutím božím přišlo mně to na mysl.

Na svraštělém čele cizincově možno bylo poznati, co se děje v jeho mysli.

Všickni členové toho spolku byla jedna mysl.

Prostořekost toho mladíka jest mi proti myslí.

Těžká mysl neopustila vdovu od smrti jejího manžela.

Es wird mir dunkel vor den Augen.

Schindeln Gewinnes halber verrieth Judas seinen Meister.

Wegen dieser Unvorsichtigkeit hatte ich großen Verdruss.

Vor Unnuth ging ich fort.

Die Gerichte haben ehedem die Verbrecher gefoltert, um sie zum Geständniße zu bringen.

So lange schon quälte ich mich ab mit dieser undankbaren Arbeit.

Den unbußfertigen Sünder erwartet nach dem Tode ewige Qual.

Es war für die Mutter eine fürchterliche Pein, ihr Kind sterben zu sehen.

Auf Kreuzwege stand eine Marterstufe.

Ich müßte es dem Freunde zu Gefallen thun.

Das Fenster von des Pfarrers Zimmer war erleuchtet, er war ohngefeit zu Hause.

Sprich nicht, wann ich rechne, sonst machst du mich irre.

Du irrst dich, wenn du meinst, die Sache werde dir gelingen.

Wie durch göttliche Eingebung kam es mir in den Sinn.

An der gerunzelten Stirne des Fremden könnte man erkennen, was in seinem Geiste vorgehe.

Alle Mitglieder dieses Vereins waren eines Sinnes.

Das vorlaute Geschwätz dieses jungen Menschen ist mir zuwiderr.

Die Schwermuth versiegt die Witwe nicht seit dem Tode ihres Gatten.

Zdařilý pokus dodal mně myslí.

Posilnivše se jídlem a pitím, byli mladí poutníci zase dobré myslí.

Spokojená mysl bývá v nemocích nejlepší lék.

Mysliti. Žádný nemohl uhnouti, které číslo jsem si myslil.

Já bych myslil, že můžeme cestu po dočasnosti až na příští měsíc.

Rozhodni se, co myslíš činiti.

Dнем i nocí jsem na to myslil, jak bych hrozící nebezpečenství odstranil.

Ta osoba příliš o sobě myslí.

Myšlenka. Byla to výborná myšlenka vůdcova, uderiti na nepřitele ještě toho večera.

O té věci máme všickni stejně myšlenky.

Na. Dejte na hlavu, v těchto síních jest velmi chladno.

Podle umluvení zatoulkl každý spiklenec třikrát na dvéře.

Mlynář šel na trh, aby nakoupil obilí.

Dlouho soudce na obžalovaného nastupoval, aby se přiznal.

Nahlédl jsem do kněh a tam nalezl jsem dluh na dluh.

Se všech stran táhlo vojsko na nepřitele.

Der gelungene Versuch floßte mir Mut h ein.

Nachdem sich die jungen Wanderer mit Speise und Trauk gestärkt hatten, waren sie wieder guten Muthes.

Ein ruhiges Gemüth ist oft in Krankheitsfällen die beste Arznei.

Niemand könnte errathen, welche Zahl ich mir dacht e.

Ich sollte meinen, daß wir die Reise bis auf den nächsten Monat verschieben könnten.

Entscheide dich, was du zu thun gedenkst.

Ich war Tag und Nacht darauf bedacht, wie ich die drohende Gefahr abwenden könnte.

Diese Person hat eine gute Portion Eigendünkel.

Es war ein vortrefflicher Gedanke des Feldherrn, den Feind noch an denselben Abend anzugreifen.

Über diese Sache sind wir alle einerlei Meinung.

Setzen Sie anf, es ist sehr kühl in diesen Sälen.

Der Verabredung gemäß schlug jeder Verschworene dreimal an die Thüre.

Der Müller ging zu Markt, um Getreide einzukaufen.

Lange drang der Richter in den Angeklagten, er solle eingestehen.

Ich sah die Bücher ein und dort fand ich Schuld über Schuld.

Von allen Seiten zogen Truppen gegen den Feind.

Dlouho *na noc* viděl jsem
okno chudé švadleny osvětlené.

Otec chtěl mít ze mne právníka, tomu *na odpor* přála si matka, abych se stal knězem.

Mně *na vzdor* hřmotily děti pod mým oknem.

Soused má již dvě dcery *na vdání*.

Neměl jsem dlouhý čas *na rozmyslenou*.

Tak daleko s ním došlo, že si *na potkání* od lidí peníze dlužil.

Voda v řece byla tak čistá, že jsme viděli až *na dno*.

Tím požárem mnoho rodin přišlo *na mizinu*.

Morovou ranou mřeli druhdy lidé *na tisíce*.

Otec udělil čeledi potřebné rozkazy, *na to* odebral se do města.

Učitel umřel *na souchotiny*.

Na kvap psal jsem příteli jen několik rádek.

Obilí měl rolník *nazbyt*, ale nedostávalo se kupců.

Máš *na vůli*, přidržeti se mé rady čili nic.

Pro věc tak nepatrnou byl jsem třikrát *na úřadě*.

Umluvili jsme se, že každý zaplatí polovici útrat, a *na tom* zůstalo.

Spät in die Nacht hinein sah ich das Fenster der armen Mähterin beleuchtet,

Der Vater wollte aus mir einen Juristen haben, denn er wünschte die Mutter, ich solle Priester werden.

Mir zu im Trotz lärmten die Kinder unter meinem Fenster.

Der Nachbar hat schon zwei heiratsfähige Töchter.

Ich hatte keine lange Bedenkezeit.

Es war mit ihm so weit gekommen, daß er einen Jeden, dem er begegnete, um Geld ansprach.

Das Wasser im Flusse war so klar, daß wir bis auf den Boden sahen.

Durch diesen Brand gingen viele Familien zu Grunde.

An der Pest starben ehedem die Menschen zu Tausenden.

Der Vater gab dem Gesinde die nötigen Befehle, hierauf begab er sich in die Stadt.

Der Lehrer starb an der Auszehrung.

In der Eile schrieb ich dem Freunde nur einige Zeilen.

Getreide hatte der Landmann im Überfluss, allein es fehlte an Käufern.

DU hast die Wahl, entweder meinem Rathen zu folgen oder nicht.

Wegen einer so geringfügigen Angelegenheit war ich dreimal bei im Amte.

Wir sind übereingekommen, daß jeder die Hälfte der Unkosten bezahlen werde, und dabei ist es geblieben.

Hrabě Martinic, pán na Smečně, zanechal jedinou dceru.

Jsi na omylu, myslíš-li, že vzdorovitostí něco pořídilš.

Pes jen v noci běhal po dvore, ve dne byl na řetězu.

Co chceš na mně, že pořád ke mně běháš?

Na hotových penězích položil jsem tisíc zlatých.

Na začátku byl hoch přičinlivý, nyní ale zlenivěl.

Pšenice byla na díle snětivá, na díle drobného zrna.

Naběhnouti. K večeru vždy mně nohy nabíhají.

Roztlučeným oknem naběhlo zimy do pokoje.

Naběhal jsem se tam dosti dlouho, a přece to nebylo nic platno.

Nabírati. Žízniví pocestní dlaní nabírali vodu z potoka.

Hoch nabral si do košíku jablek, až je nemohl unést.

Ten vtipkář má zlý zvyk, jiné lidi nabírati.

Že hned neviděl matku, počal chlapec již nabírati.

Při takovém chladnu kde se těch much nabere?

Nabyti. Dodávkami k voj-

Graf Martinic, Herr a n Smečno, hinterließ eine einzige Tochter.

Du bist im Irrthum, wenn du glaubst durch Troz etwas zu erzielen.

Der Hund ließ mir in der Nacht im Hofe herum, bei Tage war er an der Kette.

Was willst du von mir, daß du mich fort überläufst?

In baarem Gelde erlegte ich tausend Gulden.

Anfangs war der Knabe thätig, jetzt ist er aber sehr träge geworden.

Der Weizen war theils braudig, theils kleinkörnig.

Gegen Abend schwelten mir immer die Füße an.

Durch das zerbrochene Fenster kam viel Kälte in's Zimmer herein.

Durch lange Zeit bin ich hingelaufen, und dennoch war es von keinem Nutzen.

Die dürstenden Wanderer schöpften mit der hohlen Hand das Wasser aus dem Bach.

Der Knabe nahm so viel vom Käpfchen in den Korb, daß er sie nicht ertragen konnte.

Dieser Witbold hat die üble Gewohnheit, andere Leute aufzuziehen.

Weil er die Mutter nicht gleich sah, begann der Knabe schon ein weinerliches Gesicht zu machen.

Wo kommen alle die Fliegern her bei der Kühle?

Durch Lieferungen an die Ar-

sku nabyl soused značného jmění.

Nabud myсли, ještě není všecko ztraceno.

Nad. Král ustanovil vůdce nad vojskem.

Brandýs nad Labem jest mo-
stem spojen se Starou Boleslaví.

Caesar zvítězil nad Pompejem.

Ropucha jest nad míru o-
hyzdné zvíře.

Ten člověk málo mluví, jest
ale chytřejší nad mnohé jiné.

Nadati. Kníže Oldřich hojn-
ným zbožím nadal klášter Sá-
závský.

Nadali mně bláznů, když jsem
věc tu vypravoval.

Nadýmati. Luštiny nesmím
jísti, příliš mne nadýmají.

Ten člověk beze vší příčiny
se nadýmá.

Náhlý. Král Václav byl vel-
mi náhlý k hněvu.

Byli jsme v šírém poli, když
náhle přišla bouře.

Najiti. Nasel jsem na ulici
prsten.

Vábec se pravilo, že za-
nechal zemřelý značné jmění,
ale jinak se našlo.

Celý den jsem se nachodil,
nyní si odpočinu.

Náklad. S tak těžkým ná-
kladem mohl vozka jen pomalu
jeti.

Kníže dal kostelní věž na
svůj náklad postavit.

mee ka m der Nachbar zu bedeu-
tendem Vermögen.

Fasse Muth, noch ist nicht
Alles verloren.

Der König bestellte einen Feld-
herrn über das Heer.

Brandeis an der Elbe ist durch
eine Brücke mit Alt-Bunzlau ver-
bunden.

Cäsar hat den Pompejus be-
siegt.

Die Kröte ist ein über die
Massen häßliches Thier.

Dieser Mensch spricht wenig,
er ist aber gescheidter als viele
Andere.

Herzog Albrecht hat das Klo-
ster zu Gatzau reichlich dortirt.

Mau schalt mich einen Narren,
als ich die Sache erzählte.

Ich darf keine Hülsenfrüchte
essen, sie blähn mich zu sehr auf.

Dieser Mensch thut stolz ohne
allen Grund.

König Wenzel war sehr jäh-
zornig.

Wir waren im freien Felde,
als plötzlich ein Gewitter kam.

Ich habe auf der Straße ei-
nen Ring gefunden.

Allgemein hieß es, der Ver-
storbene habe ein bedeutendes Ver-
mögen hinterlassen, aber es wurde
anders gefunden.

Den ganzen Tag bin ich auf
den Beinen gewesen, jetzt
werde ich ausruhen.

Mit so schwerer Beladung
konnte der Fuhrmann nur lang-
sam fahren.

Der Fürst ließ auf seine
sten den Kirchenthurm bauen

S velikým nákladem byla železnice přes hory vedena.

Nález. Celý nález starožitnosti darován byl Českému museu.

Soud učinil nález, že má být statek prodán.

Nalézti. Rodiče na bojišti nalezli syna mrtvého.

Pobili všecky židy, co se jich v městě nalézalo.

Za právo nalezeno, že mají děti dostati stejné podily.

Naložiti. Všecku svou sílu sem naložil, abych slovu dostál.

Plavci nakládali uhlí na lod.

Otec mnoho peněz nakládal na jediného syna.

Ta paní neslušně nakládá s čeledí.

Namítati. Purkmistr namítl proti kandidátovi, že není možen českého jazyka.

Namítáti se mi pochybnost.
Chtěl jsem vydati se v září na cesty, ale namítají se neoceněkávané překážky.

Namluviti. Neměl jsem chuti, přece dal jsem se k tomu namluviti.

Bratr byl u večer ve veselé společnosti, kdež mu namluvili samé lži.

Mladý mlynář namlouvá si bohaté dívče.

Mit großem Aufwand wurde die Eisenbahn über das Gebirge geführt.

Der ganze Fund an Antiquitäten wurde dem böhmischen Museum geschenkt.

Das Gericht schöpfte das Urtheil, daß das Gut verkaufen werden solle.

Die Eltern fanden den Sohn auf dem Schlachtfelde tot.

Alle Juden wurden getötet, welche sich in der Stadt befanden.

Es wurde zu Recht befunden, daß die Kinder gleiche Erbschaften erhalten sollen.

Alle meine Kräfte habe ich aufgeboten, um Wort zu halten.

Die Schiffer luden Kohlen auf das Schiff.

Der Vater verwendete viel Geld auf den einzigen Sohn.

Diese Frau verfährt unbüllig mit den Dienstboten.

Der Bürgermeister wendet gegen den Kandidaten ein, daß er der böhmischen Sprache nicht mächtig sei.

Mir steht ein Zweifel auf. Ich wollte im September auf Reisen gehen, allein es kommen unerwartete Hindernisse zum Vor schein.

Ich hatte keine Lust, und dennoch ließ ich mich dazu überreden.

Der Bruder war Abends in einer lustigen Gesellschaft, wo man ihm lauter Lügen anband.

Der junge Müller bewirbt sich um ein reiches Mädchen.

Námluvy. Nejsou to pravé smlouvy, než tolíko *námluvy*.

Před šesti měsíci zemřela žena, a vdovec chodí již na *námluvy*.

Nápadník. Děvče zdědilo dva domy, proto má mnoho *nápadníků*.

Nápadníkem tránu po císaři Matiášovi byl arciknáže Ferdinand.

Napadnouti. Bratr byl od koně uhozen a od těch dob napadá na nohu.

V poblíži města byli pocestní od loupežníků *napadeni*.

Každý třetí den *napadla* mne zimnice.

Nechce mi nic moudrého *napadnouti*.

Náprava. Na nerovné cesty nehodí se k vozu železné *nápravy*.

Aby ta věc k *nápravě* přivedena byla, sešli se sousedé k poradě.

Napraviti. V prázdninách odejel professor do lázní, aby své zdraví *napravil*.

Napraviti křivdu káže povinnost.

Hodinky mně nejdou, musím je dát *napraviti*.

Napustiti. Papír olejem *napuštěný* prosvítá.

Povídá se, že Indiáni své šípy jedem *napouštěli*.

Ten rybník se více *nena-
stí*, bude z něho louka.

Es sind dies keine ordentliche Verträge, sondern bloß gewiss füreinander.

Bor sechs Monaten starb das Weib, und der Witwer geht schon auf Brautschau aus.

Das Mädchen erbte zwei Häuser, deshalb hat es viele Freier.

Nachfolger des Kaisers Matthias auf dem Throne war Erzherzog Ferdinand.

Der Bruder wurde vom Pferd geschlagen und seit dieser Zeit hinkt er.

In der Nähe der Stadt wurden die Reisenden von Räubern überfallen.

Jeden dritten Tag befiehl mich das Fieber.

Es will mir nichts Gescheites einfallen.

Auf unebenen Wegen taugen für einen Wagen keine Achsen von Eisen.

Damit die Sache gut gemacht werde, kamen die Insassen zu einer Berathung zusammen.

In den Ferien reiste der Professor in ein Bad, um seine Gesundheit herzustellen.

Ein Unrecht gut zu machen gebietet die Pflicht.

Meine Taschenuhr geht nicht ich muß sie reparieren lassen.

Ein mit Öl getränktes Papier ist durchscheinend.

Man erzählt, daß die Indianer ihre Pfeile vergifteten.

Dieser Teich wird nicht mehr eingelassen, er wird in eine Wiese verwandelt.

Příliš mnoho lidí do kostela
napustili.

Nářknouti. Král *nářknul* královnu, že brala účast ve spiknutí.

Žena *nářkala*, když jí přinesli muže těžce poraněného.

Narovnati. Svíčka stojí křivě, *narovnej ji.*

V dvoře bylo dříví *narovnáno.*

Obezřelému soudci podařilo se *narovnati* sporné strany.

Následovati. Den po noci *následuje.*

To z toho *nenásleduje*, pravá příčina leží jinde.

Příkladu důstojnských *následovali* vojáci.

Nastati. Z té zprávy *nastala* v městě veliká radost.

Celý den měl jsem tušení, že mně *nastává* jakési nebezpečenství.

Nastoupiti. Kaplan *nastoupil* na místo zemřelého faráře.

Úřad *nastupoval* na obec, aby stavěla novou silnici.

Když se po dobrém nenařovnali, *nastoupili* právní cestu.

Nastrojiti. Dobře jsi to *nastrojil.*

Všecko bylo *nastrojeno.*

Natáhnouti. Myslivec rychle *natahl* kohoutek a již padla rána.

Musím *natáhnouti* dvě struny na housle.

Maist ließ zu viele Leute in die Kirche.

Der König bezichtigte die Königin, daß sie Anteil hatte an der Verschwörung.

Das Weib jammerete, als man ihm den schwer verwundeten Gatten brachte.

Die Kerze steht schief, stelle sie gerade.

Im Hofe war Holz aufgeföhrt.

Dem unsichtigen Richter lang es, die streitenden Parteien zu vergleichen.

Auf die Nacht folgt der Tag.

Das ist nicht die Folge daraus, der wahre Grund liegt anderswo.

Das Beispiel der Offiziere ahmten die Soldaten nach.

Über diese Nachricht entstand große Freude in der Stadt.

Ich hatte den ganzen Tag eine Ahnung, daß mir irgend eine Gefahr bevorstehe.

Der Kaplan trat an die Stelle des verstorbenen Pfarrers.

Das Amt drang in die Gemeinde, daß sie eine neue Straße bauet.

Da sie sich im Guten nicht verglichen hatten, betraten sie den Weg Rechterns.

Du hast es gut eingeleitet.

Alles war ange stellt.

Der Jäger spannte schnell den Hahn und schon fiel der Schuß.

Ich muß zwei Saiten bei der Violin aufziehen.

Hosté se vytrácejí, protože
hospodský příliš *natahuje*.

Noviny *natahovaly* libovolně
slova řečníkova.

Celá společnost *natahovala*
mladíka pro jeho výchubnost.

Navěsti. Přívětivostí svou
navedl si nitař mnoho kupců.

Matka své dítky vždycky k
dobrému *naváděla*.

Mám psa tak *navedeného*, že
každému lňutí mému rozumí.

Nevymlouvej se, že tě jiný
navedl.

Oba zloději se spolu *naredili*,
že v noci oloupí sklep.

Náviděti. *Návidím* toho mlá-
díka pro jeho tichost a pokoru.

Saul *nendaviděl* Davida ja-
kožto soupeře svého.

Nebo. Bud' vždycky na smrt
připraven, *nebo* nevíš kdy přijde.

Pijete raději pivo *nebo* víno?

Nechati. Předseda *nechal*
řečníka domluviti.

Setmívá se, *nech* už čtení.

Nech psa, sice tě pokouše.

Naposled sázím, nevyhraju-li
nechám tak.

Co na zlatku přijde nazpá-
tek, můžeš si *nechat* od cesty.

Die Gäste bleiben aus, weil
der Wirth zu sehr schläft.

Die Zeitung hat die Worte des
Redners willkürlich verdröhlt.

Die ganze Gesellschaft zog den
jungen Menschen wegen seiner
Prahl sucht auf.

Durch seine Freundlichkeit zog
der Zwirnhändler viele Käufer
an sich.

Die Mutter hat ihre Kinder
stets zum Guten angeleitet.

Ich habe einen so abgerichteten
Hund, daß er jeden Winkel
von mir versteht.

Rede dich nicht aus, ein Anderer
habe dich angestiftet.

Die beiden Diebe verabredeten
sich mit einander, daß sie in der
Nacht den Keller berauben werden.

Ich habe den jungen Mann
lieb wegen seiner Sanftmuth
und Bescheidenheit.

Saul hasste den David als
seinen Nebenbüßler.

Sei immer auf den Tod be-
reit, denn du weißt nicht, wann
er eintritt.

Trinken Sie lieber Bier oder
Wein?

Der Vorsitzende ließ den Red-
ner zu Ende sprechen.

Es wird dunkel, höre auf zu
lesen.

Laß den Hund gehen, sonst
wird er dich beißen.

Zum letztenmale setze ich, wenn
ich nicht gewinne, dann werde ich
es bleiben lassen.

Was auf den Gulden herau-
kommt, kamst du für den Weg
behalten.

Někdy. Učitel někdy bývá u nás.

Co někdy bývalo, není více.

Budeš někdy litovati, že jsi neuposlechl mé rady.

Nesnáz. S ubytováním vojska měla obec velikou nesnáz.

Rok po svatbě byly již nesnáze mezi sousedem a chotí jeho.

Néstí. Žáci neslik hrobu milovaného učitele.

Tak malý stromek a již nese ovoce!

Děláš práci, která žádného užitku nenesе.

Vše k tomu se nese, aby obchodní smlouva nebyla uzavřena.

Ta služka vždycky slušně se nosí.

Nevražiti. Správec nevražil na šafáře.

Nevrлý. Otec se již z nemoci pozdravil, ale posud jest tuze nevrлý.

Nezbyti. Pronásledovaný vrah, vida nezbytí, nechal se volně zatknoti.

Než. Polesný, nejsa odtud, než cizinec, neznal ještě obyčeje naší krajiny.

Nerad jsem svolil, než co jsem měl dělati?

Dříve než rok uplyne, naučím se jazyku uherskému.

Otec není doma, ale jinde nebude než v kostele.

Der Lehrer besucht uns dann und wann.

Was einst gewesen war, ist nicht mehr.

Du wirst es einmal bereuen, daß du meinen Rath nicht befolgtest.

Die Bequartrirung der Truppen verursachte der Gemeinde eine große Ungelegenheit.

Ein Jahr nach der Hochzeit gab es schon Mißheiligkeit zwischen dem Nachbar und seiner Gattin.

Die Schüler trugen den geliebten Lehrer zu Grabe.

Ein so kleines Bäumchen und es trägt schon Früchte.

Du verrichtest eine Arbeit, welche keinen Nutzen bringt.

Alles zielt dahin ab, daß der Handelsvertrag nicht abgeschlossen werde.

Dieses Dienstmädchen kleidet sich immer anständig.

Der Verwalter war dem Schäfer gehässig.

Der Vater ist von der Krankheit bereits genesen, aber er ist noch immer sehr über geslaunt.

Der verfolgte Mörder, keine Rettung sehend, ließ sich gutwillig verhaften.

Der Forstmeister kannte noch nicht die Gebräuche unserer Gegend, indem er kein Hiesiger, sondern ein Fremdling war.

Ungerne willigte ich ein, aber was wollte ich thun?

Ehe ein Jahr verstreicht, erlerne ich die ungarische Sprache.

Der Vater ist nicht zu Hause; aber anderswo wird er nicht sein als in der Kirche.

Než bych se prosil, raději
nic nechci.

Novina. Posel přinesl smut-
nou novinu, že válka jest vy-
povězena.

Četl jsem v novinách, že se
chystá nová výprava do končin
polárních.

Nový. Dal jsem si dělati no-
vý kabát.

K večeři jsme měli chléb a
nové máslo.

Noci jsou tlnavé, máme no-
vý měsíc.

Co nového? tāže se mne sou-
sed každý den.

O. Město všemožně usilovalo
o právo dvou výročních trhů.

Bedlivě jsem poslouchal a
přece jsem nerozuměl, o čem
jest řeč.

Že rada nechce býti purk-
mistrem, připomíná mně bájku
o lišce a hroznu.

Poklad byl střežen potvorou
o devíti hlavách.

Malý řemeslník o sobě ne-
může převzít tak velkou práci.

Právě o poledni uhodil blesk
do věže.

O tom ještě spolu promlu-
víme.

Obecný. Všem ssavcům jest
obecné, že rodí živá mláďata.

Stavové i obecný lid nadšeni
byli stejnou láskou k vlasti.

Ehe ich bitten sollste, will ich
lieber nichts.

Der Bote brachte die traurige
Neugkeit, daß der Krieg er-
klärt sei.

Ich las in der Zeitung, daß
eine neue Expedition nach den
Polargegenden vorbereitet werde.

Ich ließ mir einen neuen
Rock machen.

Zum Nachtessen hatten wir
Brot und frische Butter.

Die Nächte sind finster, wir
haben Mond.

Was gibt's Neues? fragt mich
täglich mein Nachbar.

Die Stadt hat sich alle Mühe
gegeben um das Recht auf zwei
Fahrmarkte.

Ich hörte auflerksam zu, und
dennoch konnte ich nicht verstehen,
wovon die Rede ist.

Daß der Rath nicht Bürger-
meister werden will, erinnert mich
an die Fabel vom Fuchs und
der Traube.

Der Schatz wurde bewacht von
einem Ungehener mit neun Kö-
pfen.

Der kleine Handwerker für sich
kann eine so große Arbeit nicht
übernehmen.

Gerade zu Mittag schlug der
Blitz in den Thurm ein.

Darüber wollen wir noch mit
einander sprechen.

Es ist allen Säugetieren ge-
meinschaftlich, daß sie leben-
dige Jungen gebären.

Die Stände und das gemeine
Volk waren von gleicher Vater-
landsliebe begeistert.

Obě vesnice spojeny jsou
beecnou silnicí.

V obecném domě byly vyká-
ány místnosti pro školu.

Obezít. Město Londýn ani
a celý den neobejdeš.

Hrůza mne obesla, když jsem
říšel na bojiště.

Bez tvé pomoci nemohu se
bezvážit.

Však já se o ty peníze obejdou.

Obmyslit. Ten člověk ni-
dly se neobjeví v obci, aby
čeho zlého neobmyslel.

Uposlechni mé rady, obmý-
slím tvé dobré.

V závěti obmyslil zemřelý
čím chudých štědrým odkazem.

Obor. Lid oborem se hrnul
tomu divadlu.

Na celém oboru světě žije
řes dva tisíce milionů lidí.

Také v oboru hudby nový
čítel se výborně zná.

Obořit. Představený obce
e se obořil na ponocného.

Obořivše se naši na nepřátele,
prátili je na útěk.

Obraha. V pohraničných
hrázích konají se již přípravy
obraně.

Vévoda hledal obranu u krá-
Polského.

Ke své obraně uvedl obža-
vaný, že neměl zlého úmyslu.

Die beiden Dörfer sind mittelst
einer öffentlichen Straße ver-
bunden.

Im Gemeindehause waren
die Lokalitäten für die Schule an-
gewiesen.

Um die Stadt London wirst du
auch in einem ganzen Tag nicht
herumkommen.

Schauer befiehl mich, als ich
das Schlachtfeld besuchte.

Deine Hilfe kann ich nicht
entbehren.

Ich werde mir schon das Geld
verschaffen.

Dieser Mensch erscheint nie in
der Gemeinde, ohne etwas Böses
im Schild zu führen.

Folge meinem Rathen, ich bin
auf dein Bestes bedacht.

Im Testamente bedachte der
Verstorbene das Armenhaus mit
einem reichen Legate.

Das Volk strömte hauptsächlich
zu diesem Schauspiele.

Auf dem ganzen Erdbereich
leben mehr als zwei tausend Mil-
lionen Menschen.

Auch im Musikkäthe kennt sich
der neue Lehrer vortrefflich aus.

Der Gemeindevorsteher führt
den Nachtwächter hart an.

Die Unfrigen stürzen auf den
Feind und schlugen ihn in die Flucht.

In den Grenzforts werden be-
reits Anstalten zur Vertheidigung
gemacht.

Der Herzog suchte Schutz beim
Könige von Polen.

Zu seiner Rechtfertigung
führte der Angeklagte an, er habe
keine böse Absicht gehabt.

Ku podpoře řadového vojska
slouží zemská obrana.

Obrátili. Obrat pečeni, af-
se nepřipálí.

Rozmrzele obrátil se ministr
k deputaci zády.

Na půl cestě jsme se obrátili.

Umírající otec obrátil oči na
své dítky.

Některí posluchači obraceli
slova řečenskova na sebe.

Raději ty peníze na něco lep-
šího obrat.

Misionáři obrátili již tisíce
Čňanů na víru křesťanskou.

Obrat to Boh k lepšímu!

V hodině byly stodoly v po-
pel obráceny.

V Moskvě obrátilo se štěstí
Napoleonovo.

Obyčej. Mám obyčej, po o-
bědě pít černou kávu.

Mezi dělnictvem zakořenil se
zlý obyčej, držeti modrý pondělek.

Jest v městě starodávný oby-
čej, páliti svatojanské ohně.

Podle obyčeje země musí vdo-
va po jistý čas nositi smutek.

Pšenice rostla nad obyčej
bujně.

Nezabývej se s každým, aby
si tě lidé nevzali do obyčeje.

Oč. Orleanisté dobré věděli,
oč pracují Legitimisté.

Zur Unterstüzung der Linien-
Truppen dient die Landwehr.

Wende den Braten, damit er
nicht abreunt.

Verdrießlich wundte der Mi-
nister der Deputation den Rücken.

Auf halbem Wege kehrten
wir um.

Der sterbende Vater richtete
die Augen auf seine Kinder.

Einige Zuhörer bezogen die
Worte des Redners auf sich.

Verwende das Geld lieber
auf etwas Besseres

Die Missionäre haben bereits
Tausende von Chinesen zum christ-
lichen Glauben bekehrt.

Gott wende es zum Bessern!

Binnen einer Stunde waren
die Scheunen niedergebrannt.

In Moskvě wechselte Ma-
poleon's Glück.

Ich habe die Gewohnheit,
nach dem Mittagessen schwarzen
Café zu trinken.

Unter den Arbeitern hat sich
der Missbrauch eingenistet, ei-
nen blauen Montag zu halten.

Es besteht in der Stadt das
uralte Herkommen, Johannes-
feuer anzuzünden.

Nach der Landessitte muß
die Witwe durch eine gewisse Zeit
Trauer tragen.

Der Weizen schoß über die
Maßen üppig in die Höhe.

Gebe dich nicht mit jedem Men-
schen ab, damit du nicht gerin-
geachtet werdest.

Die Orleanisten wußten recht
wohl, was die Legitimisten an-
streben.

č se hádáte?
č, že dojdu za tři hodiny
ahy do Brandýsa?

d. Přicházím přímo od purk-
ra.
d včerejška prší bez ustání.

d starodávna panuje mezi
n pověra, že v starém hra-
traší.
oakoval jsem řeč jeho slo-
d slova.

Iržel jsem se od jídla po-
den.

oják byl jen do stehna stře-
a přece od té rány zemřel.

dělal se mně nádor na no-
ám od sebe.

ádoby od zlata a stříbra
na tabuli.

leiziti. Za svého dlouhého
tu v Římě úplně se malíř
i odcizil.

čecko seno potřebujeme pro
ní koně, nesmím z toho
odciziti.

ldati. Mladí manželé byli
ini v knížecí kapli.

dřeknuv se světa oddal se
velý hrabě zcela Bohu.

devzdati. Posel odevzdal
i psaní.

atka odevzdavši se do vůle
trpělivě snášela bolest.

dkázati. Spisovatel odka-
čtenáře ke spisům Komen-
o.
estře odkázal nebožtík roční

Worüber streitet ihr?

Was gilt's, daß ich in
drei Stunden den Weg von Prag
nach Brandeis zurücklege?

Ich komme geraden Weges
vom Bürgermeister.

Seit gestern regnet es ohne
Unterlaß.

Von Alters her herrscht unter
dem Volke der Übergläub'e, es
spuckt in der alten Burg.

Ich wiederholte seine Rede
Wort für Wort.

Den ganzen Tag habe ich mich
des Essens enthalten.

Der Soldat war blos in den
Schenkel geschossen, und denn noch
ist er an dieser Wunde gestorben.

Es bildete sich mir von sich
selbst eine Geschwulst am Fuße.

Goldene und silberne Ge-
fäße standen auf der Tafel.

Während seines langen Ver-
weilens in Rom hat sich der
Maler dem Vaterlande vollends
entfremdet.

Wir brauchen alles Heu für
die Pferde, ich darf davon nichts
veräußern.

Die jungen Chelente wurden
in der fürstlichen Kapelle geträut.

Der Welt entzagend ergab sich
der verwitwete Graf gänzlich Gott.

Der Vate hat den Brief dem
Arzte abgegeben.

Die Mutter ergab sich in den
Willen Gottes und ertrug mit
Geduld den Schmerz.

Der Schriftsteller weist den
Leser auf die Schriften des Co-
menius hin.

Der Schwester vermachte der

dúchod pěti set zlatých.

Odmouvati. Ředitel velmi se popudí, když mu někdo *odmouvá*.

Odolati. Takové moci vojsko naše nemohlo *odolati*.

Sami té práci *neodoláme*.

Odpírati. Malý psík statečně *odpíral* býkovi.

Nemůžeš více *odpírat*, když jsou důkazy tak patrné.

Cokoli se zločinci klade za vinu, všecko *odpírá*.

Úřad *odepral* povolení stavbě.

Odporný. Rozumný soudce vše *vynaložil*, aby smířil strany sobě *odporné*.

Ten lék jest chuti velmi *odporné*.

Odpověděti. *Odpověz* na mou otázku.

Na tu námítku *odpověděl* obžalovaný, že se více dobře ne pamatuje.

Za tou příčinou Jiří Kopidlanský Pražanům *odpověděl*.

Každý bude jednou ze svých činů *odpovidati*.

Odpovědný. Od jakživa byl jsem *odpovědný* nepřítel všech sváru.

Mistr jest za práci *odpovědný*, nikoli **tovaryš**.

Odpustiti. K apostolům pra-

Verstorbenen eine Rente von hundert Gulden.

Der Direktor wird sehr gewinnen ihm jemand widerstehen

Einer solchen Macht kommt unsere Armee nicht widerstehen.

Wir allein können die Sache nicht bestreiten.

Der kleine Hund widerstellt sich dem Stiere wacker.

Du kannst nicht mehr wünschen, da die Beweise klar sind.

Was immer man dem brecher zur Last legt, er läuft alles ab.

Die Behörde verweigert den Bauconsens.

Der kluge Richter verfügt alles Mögliche, um die streitigen Parteien auszusöhnen.

Diese Medizin hat einer widerwärtigen Geschwulst Antworte auf meine

Gegen diese Einwendungen widersteht der Angeklagte, er nenne sich nicht mehr genannt.

Aus diesem Unlasses sagte er von Kopidluo den Prager

Jeder wird einst über Handlungen sich verantworten müssen.

Seit jeho war ich ein sagter Feind von allen Tugenden.

Der Meister ist für die verantwortlich, nicht die Seile.

Zu den Aposteln sagt Herr: Wem ihr die Sünden

vil Pán: Komu odpustite hříchy, tomu budou odpuštěny.

Ani věku ani pohlaví krutý nepřítel neodpouštěl.

Služebník požádal pána, aby jej odpuštěl do města.

Odraziti. Třikrát statečně odrázila posádku nepřátelský útok.

Odraziš-li liché číslo od jeho lichého, zůstane vždycky počet sudý.

Zrcadlo odráží paprsky slunceň.

Nech vodu se odraziti, jest příliš studená.

Odřici. Předseda přislíbil přijíti na ples, později ale odsekly.

Všechn světských radostí dáno již jsem se odřekl.

Odvážiti. Kupec odvážil boží.

Pro tak malý zisk odvážil se lavec hrdla.

Odvéstí. Pro neslušné chlápní odvedli obžalovaného ze síně.

Výberci každého měsíce odvedli peníze do hlavní pokladny.

Ovod. Všickni dvacetiletí mladíci stavěli se k odvodu.

Soudce uvážil všecky důvody odvody.

Ovolati. Rečník musil odolati nepředložené slovo.

Spisovatel odvolává se k svěectví církevních otců.

geben werdet, dem sollen sic vergeben sein.

Der grausame Feind schonte weder Alter noch Geschlecht.

Der Diener ersuchte den Herrn, er solle ihm erlauben in die Stadt zu gehen.

Dreimal hat die Besatzung den feindlichen Angriff tapfer zurückgeschlagen.

Subtrahir ist du eine ungerade Zahl von einer andern ungeraden, bleibt immer eine gerade Zahl als Rest.

Der Spiegel wirft die Sonnenstrahlen zurück.

Lasse das Wasser abstehen, es ist zu kalt.

Der Präsident versprach auf den Ball zu kommen, später hat er jedoch abgesagt.

Ich habe schon längst allen Vergnügungen dieser Welt entzagt.

Der Kaufmann hat die Ware abgewogen.

Um so geringen Gewinn Willen wagte der Schisser sein Leben.

Wegen unanständigen Benehmens führt man den Angeklagten aus dem Saale.

Der Einnehmer führte jeden Monat das Geld in die Hauptkassa ab.

Alle zwanzigjährigen Jünglinge stellten sich zur Aufsichtirung.

Der Richter erwog alle Beweise und Gegebenheiten.

Der Redner musste das unüberlegte Wort widerufen.

Der Schriftsteller beruft sich auf das Zeugniß der Kirchenväter.

Odvrátití. Musil jsem oči odvrátití od hnusného pohledu.

Všemožně se snažil protivník můj, aby mně odvrátil příhvice.

Ohavný. Stařec ležel s hlavou roztríštěnou v posteli, aniž se posud ví, kdož spáchal ohavný skutek.

Vrah skončil ohavnou smrtí a popravišti.

Lakomství jest ohavná negravost.

Ohlédati. Ohlédnu se ponad jsem bratra za mnou spěchajícího.

Věřitel, ohlíže se na těžké asy, povolil splácení dluhu e lhůtách.

Ohnouti. Studené sklo neechá se ohnouti.

Zájmene zvláštním spůsobem e ohýbají.

Hospodský byl velmi úslužný, jen aby nás notně ohnul.

Ohrada. Ohrada nebyla ještě hotova, když nepřítel již e přibližoval.

Král pokynul, a do ohrady jízděli dva rytíři o spuštěném ledí.

Dřevař měl ve své ohradě řicet kop prken.

Ohraditi. Soused ohradil vé pole živým plotem.

Město bylo trojí zdí ohrazeno.

Proti snešení městské rady hradil jsem své právo.

Ich mußte die Augen abwenden von dem gräulichen Anblick. Mein Gegner gab sich alle Mühe, um mir den Gönner abwendig zu machen.

Der Greis lag mit zerschmettertem Kopfe im Bett, ohne daß man bis jetzt weiß, wer die Gräuelthät verübt hat.

Der Mörder endete eines schamhaften Todes auf dem Blutgerüste.

Der Geiz ist ein schändliches Laster.

Indem ich mich umsah, erkannte ich den Bruder, der mir nachhilfete.

Der Gläubiger hatte Rücksicht auf die schweren Zeiten und bewilligte die Bezahlung der Schuld in Raten.

Im kalten Zustande läßt sich das Glas nicht biegen.

Die Fürwörter werden auf eine eigene Weise gebogen.

Der Gastwirth war sehr dienstfertig, um uns tüchtig daran zu kriegen.

Die Verschanzung war noch nicht fertig, als der Feind schon anrückte.

Der König winkte, und in die Schranken ritten mit geschlossenem Visier zwei Ritter ein.

Der Holzhändler hatte in seinem Holzgarten dreißig Schoch Bretter.

Der Nachbar umzäunte sein Feld mit einem lebendigen Baum.

Die Stadt war mit einer dreifachen Mauer befestigt.

Ich habe gegen den Beschuß des Stadtrathes mein Recht gewahrt.

Oko. Paní pozdvihši oči k
bi skroušeně se modlila.
Hospodský měl na cizince
dlivé oko.

Sedlák šetří hřiběte jako oka
hlavě.

Farizeové plnili zákon jenom
oko.

Ten nestoudný člověk opo-
žil se takovou lež do očí
ně říci.

Na bílé kostce bývají oka
erná.

Cím tenší nítě, tím více oka
potřebuje punčocha.

Pytlák kladl oka na koroptve.

Okov. Jezdci napájeli koně
okovu u studně.

Okovy spoután odveden byl
rah do žaláře.

Okusiti. Nechutná-li vám
lé víno, okuste červeného.

Ve válce okouseli jsme mno-
o býdy.

Omluviti. Neznalostí zákona
emůže se nikdo omluviti.

Proč tu věc pořád omouváte?

Opak. Činy kazatelovy jsou
opak jeho slov.

Co matka se rozstonala, vše-
kó v domě nuopak se děje.

Jedni kladou úmrtí toho u-
cence na konec čtrnáctého sto-
letí, jiní naopak tvrdí, že žil
na začátku patnáctého.

Die Frau erhob die Augen
zum Himmel und betete inbrüstig.
Der Gastwirth beobachtete
scharf den Fremdling.

Der Bauer pflegt das Füllen
wie seinen Aufgapfel.

Die Pharisäer befolgten das
Gesetz nur zum Scheine.

Der unverschämte Mensch wagte
es, mir eine solche Lüge ins Ge-
sicht zu sagen.

Auf einem weißen Würfel pfle-
gen die Augen schwarz zu sein.

Je feiner der Zwirn, desto mehr
Maschen braucht der Strumpf.

Der Wilddieb legte den Reb-
hühnern Schlingen.

Die Reiter tränkten die Pferde
aus dem Brunnenneimer.

In Fesseln geschlagen wurde
der Mörder in den Kerker ab-
geführt.

Behagt Ihnen nicht der weiße
Wein, so verlosten Sie den
rothen.

Während des Krieges standen
wir viel Elend aus.

Mit der Unkenntniß des Ge-
setzes kann sich Niemand ent-
schuldigen.

Warum verlieren Sie so
viel Worte über die Sache?

Die Handlungen des Predi-
gers sind das Widerispiel sei-
ner Worte.

Seitdem die Mutter erkrankt
ist, geht im Hanse Alles ver-
kehrt.

Einige verlegen das Todesjahr
dieses Gelehrten gegen das Ende
des vierzehnten Jahrhunderts, an-
dere im Gegenthile behaup-

Opatření. Obec učinila *opatření*, aby vojsko ubytováno bylo vě starém klášteře.

Za malý plat měl jsem dva studující v celém *opatření*.

K *opatření* jich osob přidělil rabě cestujícím šest oděnců.

Opatřiti. Zločinci byli *opateni* v pevnosti.

Milosrdné sestry *opatrovaly* aněné na bojišti.

Koupíš-li dům, peníze ti o-
atrím.

Oprava. *Oprava* kostela tala přes tři tisíce zlatých.

Oprava zákonů byla první sněmu.

Touha po *opravě* zemského řízení byla všeobecná.

Opustiti. Cizinci bylo nařízeno, aby ve třech dnech *opustili* království.

Opuštěný sirotek obrátil se u převorovi kláštera.

Osada. Španělkum odňaty byly téměř všecky *osady* v Západní Indii.

Celá *osada* srdečně želela mrtvi milovaného duchovního.

Osaditi. Nepřítel *osadil* mě o dvěma pluky.

K vyšetření palictví byl zvláště soud *osazen*.

ten, er habe noch zu Anfang des fünfzehnten gelebt.

Die Gemeinde traf die Ver-
fügung, daß die Truppen in dem
alten Kloster unterbracht würden.

Gegen geringe Zahlung hatte
ich zwei Studirende in der ganzen
Verpflegung.

Zu ihrem persönlichen Schutz
gab der Graf den Reisenden sechs
Gewappnete.

Die Verbrecher wurden in einer
Festung verwahrt.

Die barmherzigen Schwestern
pflegten die Verwundeten auf
dem Schlachtfelde.

Wenn du das Haus kaufst,
werde ich dir das Geld ver-
schaffen.

Die Reparatur der Kirche
kostete über drei tausend Gulden.

Auf die Verbesserung der
Gesetze verwendete der Landtag
seine vorzüglichste Sorgfalt.

Die Sehnsucht nach einer Re-
form der Landesverfassung war
allgemein.

Der Fremde erhielt den Befehl,
das Königreich binnen drei Ta-
gen zu verlassen.

Der hilflose Waise wendete
sich an den Prior des Klosters.

Den Spaniern wurden beinahe
alle Colonien in Westindien
weggenommen.

Das ganze Kirchspiel be-
weinte aufrichtig den Tod des
geliebten Seelsorgers.

Der Feind besetzte die Stadt
mit zwei Regimentern.

Zur Erhebung der Brandstif-
tung wurde ein eigenes Gericht
niedergesetzt.

Normani v desátém století osadili se ve Francii.

Osnovati. To bylo dávno tajně osnováno.

Ostatí. Jsem dnes churav, ostanu doma.

Můj bratr *neostává* více v městě.

Marnotratník všecko prohlýřil, až mu nic *neostalo*.

Ostrý. Rezaná rána po ostrém noži rychleji se zaceli nežli potupém.

Každý trojúhelník má ale spoň dva *ostré* úlly.

Ostrým utipem vytýká posuzovatel slabé stránky knihy.

Lykurgus vydal Spartanum *ostré* zákony.

Z východu přichází obyčejně *ostrý* vítr.

Ostýchatí. *Ostýchám* se vás tak často obtěžovati.

Osud. Takový *osud* jest ukrutnější nežli smrt.

Můj *zly* *osud* tomu chtěl.

Osupiti. Co tu chcete? *osupil* se ředitel na deputaci dělníků.

Ošemetnost. Konšelé k sobě upřímnost zachovati mají bez *ošemetnosti*.

Ošemetný. Pod přívětivou tváří skrýval pokrytec *ošemetný* úmysl.

Ošklivost. Kníže v *ošklivosti* měl každé pochlebenství.

Zvláště k masitým pokrmům měl nemocný *ošklivost*.

Die Normannen haben sich im zehnten Jahrhunderte in Frankreich angesiedelt.

Die Sache war lange in Geheim abgekartet.

Ich bin heute unwohl, ich bleibe zu Hause.

Mein Bruder wohnt nicht mehr in der Stadt.

Der Verschwender hat Alles vergessen, bis ihm nichts übrig blieb.

Eine Schnittwunde mit einem schärferen Messer heilt schneller als mit einem stumpfen.

Jedes Dreieck hat wenigstens zwei spitze Winkel.

Mit Schärfsein habt der Recensent die schwachen Seiten des Buches hervor.

Lykurg gab den Spartanern strenge Gesetze.

Aus Osten kommt gewöhnlich ein ranher Wind.

Ich schene mich Sie so oft zu belästigen.

Ein solches Schicksal ist grausamer als der Tod.

Mein Mißgeschick wollte es so.

Was wollet ihr hier? fuhr der Direktor die Arbeiterdeputation an.

Die Schöffen sollen gegen einander aufrichtig sein ohne Falsch.

Unter der Maske der Freundslichkeit barg der Heuchler seine unlautere Absicht.

Der Fürst verabscheute jede Schmeichelei.

Besonders gegen Fleischspeisen hatte der Kranke einen Eckel.

Otočiti. Ten dělník celý den kolem otáčí.

Oasa na poušti jest jako ostrov písčitým mořem *otočený*.

Hrdá paní dříve ke všem pyšně se měla, ale nyní již otáčí.

Oznobiti. Voják *oznobil* si nohy, tak že mu jedna až po koleno musila být odňata.

Ozvatí. Volal jsem na těžce poraněného, ale on se *neozval*.

Ozývají se hlasové, že bude válka dříve než se nadějeme.

Jen dva řečníci *ozvali* se proti takové nespravedlnosti.

Oželeti. Císař dlouho nemohl *ozeleti* ztráty choti své.

Oženiti. Abraham byl již věkem pokročilý, když se *oženil*.

Páchnouti. Rozpálený utrejch páchně česnekem.

Od těch dob, co byl tak prostořeký, ani přes práh k nám mladý písář *nepáchl*.

Pamět. Na věčnou *pamět* té události založil kníže klášter.

Za lidské *paměti* náležela louka k tomu statku.

Hrabě Vratislav sepsal *paměti* o svých cestách na východě.

Pata. Hraběnka ošatila oba sirotky od hlavy do paty.

Dieser Arbeiter dreht ganzen Tag das Rad.

Eine Dase ist wie eine von ei Sandmeere umgebene Insel.

Die stolze Frau that sonst gen Jeden hochmuthig, allein lenkt sie bereits ein.

Der Soldat erfroß sich Füße, so daß ihm einer am Bein amputiert werden mußte.

Ich rief den schwer verwundeten Mann an, aber er gab keinen Laut von sich.

Es verlautet, daß ein Sausbrechen werde bevor wir vermuthen.

Nur zwei Redner erhielten Stimme gegen eine Ungerechtigkeit.

Der Kaiser konnte den Weinen seiner Gemahlin lange nicht still machen.

Abraham war schon im gerückten Alter, als er eine Wuna nahm.

Der erhöhte Arsenik riß nach Knoblauch.

Seit der Zeit, als er so laut war, ist der junge Schriu nicht über unsere Schwelle kommt mehr.

Zum ewigen Gedächtnis dieser Begebenheit stiftete der Vogt ein Kloster.

Seit Menschengedenken hörte die Wiese zu diesem Sitzstande.

Graf Vratislav schrieb moiren über seine Reisen Oriente.

Die Gräfin bekleidete die kleinen Waisen vom Kopf bis zum Fuß.

U paty hory leží vesnice.

Chlapec poranil se trnem do paty.

Sotva se vojsko objevilo, ukázal buřiči paty.

Šel jsem v patách za bratrem a přece jsem ho nedohonil.

Ten hlupák mluví věci, které nemají ani hlavy ani paty.

Patřiti. Dlouho jsem patřil na obraz.

Komu patří ta kniha?

Mnozí nechtí tomu jak se patří věřiti.

Peníz. K upomínce na toto vítězství ražen byl památní peníz.

Jidáš chtěl vrátiti židovským kněžím krvavý peníz za zradu mistra obdržený.

Soused koupil dům za chatrný peníz.

Na statku jsou pojištěny dva tisíce sirotčích peněz.

Vydal jsem se ze všech peněz.

Pevný. Loď pro bouři nemohla se přiblížiti k pevné zemi.

Plátno, z něhož matka ušila prostěradla, nebylo pevné.

Cato byl muž pevné povahy.

Na vrcholi pahorku stál pevný hrad.

Am Fuße des Berges liegt ein Dorf.

Der Knabe verletzte sich in die Ferse an einem Dorn.

Kaum hatten sich die Truppen gezeigt, gaben die Empörer Fersengeld.

Ich folgte dem Bruder auf dem Fuße nach und dennoch habe ich ihn nicht mehr eingeholt.

Dieser Dummkopf spricht Dinge zusammen, die weder Kopf noch Fuß haben.

Ich habe das Bild lange angesehen.

Wem gehört das Buch?

Viele wollen daran nicht recht glauben.

Zur Erinnerung an diesen Sieg wurde eine Denkmünze geprägt.

Judas wollte den jüdischen Priestern das Blut geld zurückstellen, das er für den Verrath an seinem Meister erhalten.

Der Nachbar kaufte das Haus um eine geringe Summe.

Auf dem Gute sind zweitausend Gulden Waisen gelder versichert.

Ich habe all mein Geld ausgegeben.

Das Schiff konnte sich des Sturmes wegen dem festen Lande nicht nähern.

Die Leinwand, aus welcher die Mutter die Leintücher genäht hatte, war nicht dauerhaft.

Cato war ein Mann von standhaftem Charakter.

Auf dem Gipfel des Hügels stand eine feste Burg.

Lékař pevně zavázal nohu, aby utajil krev.

Pilný. Pilným žákům půjčil ředitel knihy ze své knihovny.

Městská rada uznala, že stavba nové školy jest již nutnou potřebou.

Písmo. List byl psán židovským *písmem*.

Písmo úhledně není vždycky také čitelné.

Tiskárna nemohla tu knihu vytisknouti, protože neměla ruského *písma*.

„Oko za oka, zub za zub,“ stojí v *písmě*.

Plat. Za služby z lásky konané nechci žádného *platu*.

Kněhkupci mají o velikonočních mnoho *platů*.

Na tak marnotratné živobytí, jako vede ten úředník, nestačí jeho *plat*.

Vysoké *platy* všecky živnosti tíží.

Prší silně, ale nic na *plat*, musíme sepřece vydati na cestu.

Pléstí. Dívka sedíc před zrcadlem *pletla* si vlasy.

Ten mluvka pořád mele hubou, sám neví co *plete*.

Kazatel *pletl* se v řeči.

Špatně pochodusí, budeš-li se *pléstí* do cizích věcí.

Po. Žižka se nosil *po polsku*.
Frageologie.

Der Arzt band den Fuß zu, um das Blut zu stillen.

Den fleißigen Schülern der Direktor Bücher aus seiner Bibliothek.

Der Stadtrath hat es erfahren, daß der Bau einer neuen Schule ein dringendes Dürchnis sei.

Der Brief war mit jüdischer Schrift geschrieben.

Eine gefällige Schrift ist immer zugleich leserlich.

Die Buchdruckerei konnte Buch nicht drucken, weil sie russischen Lettern hatte.

„Aug“ für Auge, Zahnbahn,“ heißt es in der Schrift.

Für Dienste, die ich aus Leidenschaft verlange ich keine Bezahlung.

Die Buchhändler haben zustern viele Bahlnungen.

Zu einem so verschwenderischen Leben, wie es dieser Beamte führt, langt seine Besoldung nicht.

Die hohen Abgaben drücken alle Gewerbe unter.

Es regnet stark, aber es regnet nichts, wir müssen dennoch brechen.

Das Mädchen saß vor dem Spiegel und flocht sich die Haare.

Der Schwäger plappert ununterhörlich, er weiß selbst nicht, was er sagt.

Der Prediger verwirrte in seiner Rede.

Du wirst schlecht fahren, du dich in fremde Hände schenkt.

Žižka kleidete sich polnisch.

Kupec jest zadlužen až po krk.

Po dvě noci jsem nespal.

Staří národové neodvážili se daleko po moři se plaviti.

Cholera rozširovala se zne-náhla po celé zemi.

Králi po boku seděl papežský legát.

Pán po straně šeptal něco sluhovi do ucha.

Obě sporné strany po dobrém se vyrovnaly.

Dítě po hlavě spadlo se schodů.

Rytíř již sáhal po meči.

Neškádli psa, jdi po svých.

Po poslu obdrželi jsme ná-věstí o nemoci bratrově.

Poslanci opouštěli síň jeden po druhém.

Syn docela se zdařil po otcí.

Po matce byl kníže spřibuz-něn s rodem královským.

Po tom pivě hlava bolí.

Pták se pozná po peří.

Ta fislena vždycky se strojí po nejnovější modě.

Když jsem měl po chvíli, ba-vil jsem se hudbou.

Hajný po čtyrech lezl k sluji jezevcí.

Jest po všem, minulý čas ví-ce se nenavrátí.

Der Kaufmann ist verschuldet bis zu in Hals.

Zwei Nächte hindurch habe ich nicht geschlafen.

Die alten Völker wagten es nicht, weit hinein auf dem Meere zu schiffen.

Die Cholera verbreitete sich nach und nach im ganzen Lande.

Dem Könige zu r Seite saß der päpstliche Legat.

Der Herr flüsterte bei Seite dem Diener etwas in's Ohr.

Die beiden streitenden Parteien haben sich in Güte verglichen.

Das Kind ist kopfüber von der Treppe gestürzt.

Der Ritter griff schon nach dem Schwerte.

Reize nicht den Hund, geh deiner Wege.

Durch einen Boten erhielten wir die Nachricht von der Krankheit des Bruders.

Die Abgeordneten verließen den Saal einer nach dem andern.

Der Sohn ist dem Vater ganz nahegerathen.

Von mütterlicher Seite war der Fürst mit dem königlichen Hause verwandt.

Dieses Bier verursacht Kopfschmerz.

Man erkennt den Vogel an den Federn.

Diese Blusdöcke kleidet sich immer nach der neuesten Mode.

Wenn ich Muße hatte, unterhielt ich mich mit Musik.

Der Heger froh auf Bieren zu der Dachshöhle.

Es ist vorbei, die verschwun-dene Zeit fehrt nicht wieder.

Co mi po tom, co jiný dělá?

Po čem jste koupil loket toho sukna?

Vypijeme každý po sklenici vína.

Pobiti. Mnoho lidu nepřátelům *pobito* jest.

Bednář v pivováře *pobijí* sudy.

V městě bylo zakázáno střechy šindelem *pobijeti*.

Poetivost. Osadníci činili novému faráři všecku *poetivost*.

Památku na zemřelého purkmistra měštané vždy v *poetivosti* měli.

S *poetivostí* všude ve světě projdeš.

Soused se domníval, že jsem mu tím slovem chtěl ublížit na *poetivostí*.

Pod. Nic nového pod sluncem.

Pod ztrátou hrdla bylo zakázáno, přestoupiti hranice.

Švédové pod příměřím vpády činili.

Všickni svědkové byli pod přísahu vzati.

Podati. Na rozloučenou *podal* mně přítel ruky.

Duchovní *podával* velebnou svátost raněným vojínům.

Hrabě *podávaného* sobě v mi-

Was geht mich das an, wenn ein Anderer thut?

Wie theuer haben Sie Elle von diesem Tuche gekauft!

Wir wollen jeder einen Glas Wein trinken.

Von den Feinden blieben viele auf dem Platze.

Der Böttcher beschlägt im Bräuhaus die Fässer.

Es war in der Stadt verbitten, die Dächer mit Schindeln zu decken.

Die Pfarrkinder erwiesen den neuen Pfarrer alle Ehrebitung.

Das Andenken an den verstorbenen Bürgermeister hielt den Bürger stets in Ehren.

Mit der Ehrlichkeit wirst du überall in der Welt durchkommen.

Der Nachbar war der Mönch, ich hätte durch dieses Wissen seinen guten Namen antasten wollen.

Nichts Neues unter der Sonne.

Bei Verlust des Lebens wird es verboten, die Grenze zu überschreiten.

Die Schweden machten während des Waffenstillstandes Erfälle.

Alle Zengen wurden in Gegebenenommen.

Zum Abschied reichte mir der Freund die Hand.

Der Geistliche spendete den Abendmahl den verwundeten Kriegen.

Der Graf hat das ihm ange-

nisterstvu úřadu nepřijal.

Celá pře podána byla na smírné soudce.

Takovým průkazům podával se konečně soupeř.

Vedle písma svatého jest v katolické církvi také ústní podání pramenem víry.

Podobný. Dcera jest více k otci podobna nežli k matce.

Celé město bylo polekáno, nebo nic podobného posud nebylo slýcháno.

Host nepřichází, jest podobně, že na pozvání zapomněl.

Ten mladík není podoben k vojenskému stavu.

Pohroma. Tou povodní přišla na obec veliká pohroma.

Pochoditi. Správec svým u-davačstvím u hrabče zle pochodil.

Z posledních prací spisovatelových bylo patrno, že mu již síla pochází.

Churavost tvá pochází od zlého chování.

Hruza mne pochází, když zpomínám na strašlivé neštěstí.

Pokoušeti. Ďábel na poušti pokoušel Krista.

Víš že mám mnoho na práci, tedy nepokoušej.

Pokusil jsem se o překlad Virgilovy Aeneidy.

Položiti. Polož knihu na stůl.

Král položil sném ke dni

tragene Amt im Ministerium nicht angenommen.

Der ganze Proces wurde an Schiedsrichter erwiesen.

Solchen Beweismitteln gab endlich der Widerpart nach.

Außer der heiligen Schrift ist in der katholischen Kirche auch die mündliche Überlieferung eine Quelle des Glaubens.

Die Tochter ist mehr dem Vater als der Mutter ähnlich.

Die ganze Stadt war in Schrecken versetzt, denn etwas dergleichen war bisher nicht erhört.

Der Gast kommt nicht, es ist wahrscheinlich, daß er auf die Einladung vergessen hat.

Dieser Jüngling ist nicht tauglich zum Kriegsdienst.

Mit dieser Überschwemmung traf die Gemeinde ein großes Unglück.

Der Verwalter ist mit seiner Zuträgerei beim Grafen übel angekommen.

Aus den letzten Arbeiten des Schriftstellers sah man es deutlich, daß seine Kraft abnimmt.

Deine Krankheit führt von schlechter Aufführung her.

Es schaucht mich, wenn ich an das gräßliche Unglück denke.

Der Teufel versuchte Christum in der Wüste.

Du weißt, daß ich viel zu thun habe, also gib Ruhe.

Ich habe es versucht,Virgilis Aeneide zu übersetzen.

Leg das Buch auf den Tisch.

Der König schrieb einen Landtag aus auf den 20. Juli.

Naši položili se polem před Budějovicemi.

Nepřítel mnoho vesnic po-
lelem položil.

Pominouti. Nemohl jsem mluviti, až mi kašel *pominul*.

V žádosti nemohl jsem *ml-
čením pominouti*, jakým spůsobem sě obci křivda děje.

Zimou a hladem pes se *po-
minul*.

Popadnouti. Zmužile mladík *popadl* zplašené koně za uzdu.

Ten člověk vše naruby *po-
padá*.

Každý den ve čtyry hodiny *popadla* mne zimnice.

Na schodech v třetím patře nemohu již ducha *popadnouti*.

Pořádek. Účty byly nalezeny v *pořádku*.

Nyní jsme v *pořádku*.

K uvítání krále vytáhli také *pořádkové* se svými praporci.

Pořídití. Nemocný před třemi svědky ústně *pořídel* o svém statku.

Třikrát jsem vážil cestu do Vídne, a ničeho jsem *nepo-
řídel*.

Posloupnost. Tato šlechtic-
ká rodina honosí se rovnou *pos-
loupností* od králů Českých.

V té zemi není *posloupnost* žádným zákonem ustanovena.

Postačiti. Otec tak rychle
šel, že dítě nemohlo mu *po-
stačiti*.

Die Uusrigen lagerten sic
vor Budweis.

Der Feind hat viele Dörfe
in Asche gelegt.

Ich könnte nicht sprechen, bi
mir der Husten verging.

In dem Gefüche konnte ic
nicht unerwähnt lassen, i
welcher Weise der Gemeinde Um
recht geschleht.

Vor Kälte und Hunger ist de
Hund wüthen geworden.

Muthig fiel der junge Man
den scheuen Pferden in die Bünge

Dieser Mensch greift Alle
verkehrt an.

Täglich um vier Uhr wurde ic
vom Fieber befallen.

Auf der Stiege des dritten
Stockwerks kann ich schon keine
Atem schöpfen.

Man fand die Rechnungen in
der Ordnung.

Jetzt sind wir in Richtigkei

Zur Begrüßung des Königs
sind auch die Bünde mit ihre
Fahnen ausgerückt.

Der Kranke hat vor drei Zeu
gen misslich über sein Vermöge
testirt.

Dreimal habe ich den We
nach Wien gemacht, aber nicht
ausgerichtet.

Diese adelige Familie röhmt sic
in gerader Linie von den Kön
igen von Böhmen abzustammen.

In diesem Lande ist die Er
folge durch kein Gesetz bestimmt.

Der Vater ging so schnell, da
ihm das Kind nicht Schri
halten konnte.

acet loket plátna nepostačí
et košil.

táhnouti. Lstivým před-
ním potáhl cizí vyslanec
dvůr na svou stranu.
stojník urážlivou řeč na
potahoval.

jaře potáhne vojsko na
ké hranice.

o neopatrné slovo měl jsem
ováni na policii.

větří. Po přestálé nesnázi
jsem se tak volným jako
v povětrí.

likým povětrím polovic o-
spadalo se stromů.

mohli jsme se vydati na
do lázní pro špatné po-

vstatí. Stařec povstav v
názděně z místa mluvil
i slova.

těch klevet povstaly sváry.

pové povstali proti Turkům.

amen. Druhdy také mu-
nosili vlasy v prameny
ené.

orv ve hloubce šedesáti sáhů
havíři na pramen kovu.
paty pahorku prýští se
en vody.

ády v prameny vázané
se po Labi až do Hamburku.

hálka jest pramen mno-
nepravosti.

pravý. Zádný trojúhelník
míti dva pravé úhly.

Zwanzig Ellen Leinwand rei-
chen nicht hin zu fünf Hemden.

Durch listige Vorspiegelungen
brachte der fremde Gesandte den
ganzen Hof auf seine Seite.

Der Offizier bezog die belei-
digende Rede auf sich.

Im Frühjahr wird die Armee
an die türkische Grenze ziehen.

Wegen eines unvorsichtigen
Wortes hatte ich Scherereien
mit der Polizei.

Nach überstandenen Ungemach
fühlte ich mich so frei wie der
Vogel in der Luft.

In Folge des großen Windes
ist die Hälfte Obst von den Bäu-
men gefallen.

Wir fanden wegen der schlech-
ten Witterung die Badereise
nicht antreten.

Der Greis erhob sich in der
Versammlung von seinem Platz
und sprach gewichtige Worte.

Aus diesen Platschereten ent-
standen Streitigkeiten.

Die Serben standen gegen
die Türken auf.

Vormals haben auch die Männer
Haarslechten getragen.

Erst in der Tiefe von sechzig
Klaftern kamen die Bergleute auf
eine Erzader.

Am Fuße des Berges springt
eine Quelle hervor.

Holzstämme in Flöze gebun-
den werden auf der Elbe bis nach
Hamburg befördert.

Der Mässiggang ist die Ursache
vieler Unster.

Kein Dreieck kann zwei rechte
Winkel haben.

Tvá lehkomyslnost jest toho
neštěstí *pravá* příčina.

Přišel jsem do divadla ještě
v *pravý* čas, abych ouverturu
slyšel.

Nepochyboval jsem, že *zůsta-*
nu práv proti svému odpůrci.

Musí s tebou zle být, když
ani tak nepatrným pohledáv-
kám *práv* být nemůžeš.

Na *pravo* jest radnice, na
levو hostinec.

Prázdný. Těžko jest platiti
z *prázdného* měše.

Bratr má naději, že obdrží
prázdné místo v berničném ú-
řadě.

U ředitele žádný nic nepo-
řídí, kdo přijde s *prázdným*.

Celá řeč obviněného byla
prázdná výmluva.

Zbude-li mně *prázdný* čas,
půjdu na koncert.

Předejiti. Střídáním životem
nejlépe *předejdeš* každou nemoc.

Kdyby se tomu nebezpečen-
ství *nepředešlo*, mohlo by za-
hynouti mnoho lidí.

Učitel si dlouho faráře *před-*
cházel.

Přehnati. Bouřka se brzo
přezene.

Řečník líčil prospěchy toho
spolku, ale velmi *přeháněl*.

Překot. Vojsko na *překot*
odtáhlo na hranice.

Dein Leichtsinn ist die wahrе
Ursache dieses Unglücks.

Ich bin noch zu rechter Zeit
in's Theater gekommen, um die
Ouverture zu hören.

Ich zweifelte nicht daran, den
Prozeß gegen meinen Gegner
zu gewinnen.

Mit dir muß es schlecht bestellt
sein, wenn du nicht einmal so
geringe Forderungen befriedigen
kannst.

Rechts ist das Rathaus,
links ein Hotel.

Es ist schwer, aus einem Se-
renen Beutel zu zählen.

Der Bruder hat Hoffnung, daß
er die erledigte Stelle beim
Steueramt erhalten wird.

Bei dem Direktor richtet Niemand
etwas aus, der mit Seeren
Händen kommt.

Die ganze Rede des Angeschul-
digten war eine leere Ausflucht.

Wenn mir Wünse bleibt, werde
ich in das Concert gehen.

Durch ein geregeltes Leben
wirst du am besten jeder Krank-
heit vorbeugen.

Wenn man der Gefahr nicht
zuvor kommt würde, könnten
viele Menschenleben zu Grunde
gehen.

Der Lehrer suchte lange den
Pfarrer für sich einzunehmen.

Das Gewitter wird bald vor-
übergehen.

Der Redner schilderte die Vor-
theile dieses Vereins, aber er
übertrieb sehr.

Die Armee ist über Hals und
Kopf an die Grenze abmarschiert.

Přes. Rolník vykopal strou-
přes celou louku.

Mrvola ležela s rukoma přes
položenýma.

ště upadlo přes prah.

Víno jest přes míru kyselé.

y jsi mi dlužen přes padě-
zlatých.

Přes noc napadlo sněhu na
lokte.

Přes tu chvíli popadají mne
estí v životě.

Přes rok odvážím se na ce-
do Cařhradu.

Prestati. Opuchnou ti oči,
restaneš-li plakati.

do na mále přestává, snáze
jí své žádosti.

elý měsíc mrzlo bez pře-
vá.

Při. Všecky místnosti při-
byly klenuté.

Při oblézení města mnoho
zbraní i nemocí zahynulo.

Kořečkou uchvacen nebyl
ocný při sobě.

Při dvoře Ludvíka XV. pa-
ala veliká prostopášnost.

otají stálo Prusko při Francii.

tavba bude státi při nej-
ším dvacet tisíc zlatých.

edy zůstane při tom, se-
ne se v pět hodin u kříže.

Der Landmann zog einen Gra-
ben über die ganze Wiese.

Die Leiche lag da, die Hände
kreuzweise übereinander gelegt.

Das Kind ist über die Schwelle
gefallen.

Der Wein ist über die Maß-
sen sauer.

Du bist mir mehr als fünf-
zig Gulden schuldig.

Über Nacht ist der Schnee
eine halbe Elle hoch gefallen.

Jeden Augenblick besessen
mich Leibschmerzen.

Über's Jahr werde ich eine
Reise nach Konstantinopol wagen.

Die Augen werden dir au-
schwellen, wenn du nicht auf-
hörst zu weinen.

Wer mit Wenigem zufrieden
ist, der wird leichter seine Wün-
sche befriedigen.

Den ganzen Monat fror es
unauflöslich.

Alle Lokalitäten zur ebenen
Erde waren gewölbt.

Bei der Belagerung der Stadt
sind viele Menschen durch Schwert
und Krankheit zu Grunde gegau-
gen.

Vom Fieber ergriffen war der
Kranke nicht bei Sinnen.

Am Hofe Ludwig's XV. herrsch-
te große Sittenlosigkeit.

Ingeheim hieß es Preußen
mit Frankreich.

Der Bau wird am allerwe-
nisten zwanzig tausend Gulden
kosten.

Es bleibt also dabei, um fünf
Uhr kommen wir bei dem Kreuze
zusammen.

Děvčata při práci ustavičně
betají.

Příčina. Každá věc má svou
činu.

Besta sama byla přičinou
ho neštěstí.

Nepatrné slovo dalo přičinu
prudké hádce.

Otec v důležité přičině ode-
do Vídňě.

Příkori. Křesťané za prvních
leti musili přetrpěti všeliká
koré a protivenství.

Příkrý. U paty příkré skály
potok.

V příkré zimě lonské zajíci
do vsi přicházeli.

V příkré krajině pohorské
ovoce nedozrávalo.

Král k poslání zemským pro-
vil příkrá slova.

Připraviti. Matka odesla s
domů, aby oběd připravila.

Lupec připravuje zboží k
slání do Plzně.

Tomluva závistníka připra-
mne o toto místo.

Ratr se připravuje k pří-
mzkouškám.

Přistrojiti. Ve dvanáct ho-
sestra přistrojila na stůl.
bě paní přistrojily se do
ských šatů.

Přítrž. Po tři dni bez pří-
pršelo.

Onečně policie těm neple-
m učinila přítrž.

Die Mädelchen plaudern unauf-
hörlich während der Arbeit.

Alles hat seine Ursache.

Die Schwester selbst war
Schuld an ihrem Unglück.

Ein unbedeutendes Wort gab
Aulaß zu einem heftigen Streit.

Der Vater ist in einer wichti-
gen Angelegenheit nach Wien
abgereist.

Die Christen mußten in den
ersten Jahrhunderten Unbillen und
Verfolgungen aller Art er-
leiden.

Am Fuße des steilen Felsens
floß ein Bach.

Im vorjährigen strengen
Winter kamen die Hasen bis in's
Dorf.

In dem rauhen Bergland
reiste nicht einmal das Obst.

Der König sprach zu den Land-
boten harte Worte.

Die Mutter ging vom Felde
nach Hause, um das Mittags-
mahl anzurichten.

Der Kaufmann bereitet die
Waare zur Absendung nach Pil-
sen vor.

Die üble Nachrede eines Nei-
ders hat mich um diese Stelle
gebracht.

Der Bruder bereitet sich
vor zu den strengen Prüfungen.

Um zwölf Uhr hat die Schwei-
ster den Tisch gedeckt.

Beide Frauen legten Männerkleider an.

Durch drei Tage hat es un-
ausgesetzt geregnet.

Endlich hat die Polizei diesem
Unfug Einhalt gethan.

Pro. Hoch byl trestán pro neposlušenství.

Dceruška plakala pro matku.

Pro Bůh, co se stalo?

Jen pro tebe jsem to učinil.

Tisícové Řeků ve válkách perských umírali pro vlast.

Zpozdilec užíval pepře pro zimnici.

Mám žízeň, dojdi mi pro vodu.

Prohlédnouti. Lékař ponosil zakalenou čočku v oku a slepý prohlédl.

Odpodledne budu prohlížeti úlohy žáků.

Spisovatel nešetří přísně zevnitřní formy, ale pohlíží k věci samé.

Projíti. Celý svět prošel, aniž se tím stal rozumnějším.

Po těch úzkých schodech s bednou neprojdeme.

Tomu darebákovu všecko projde.

S pšenicí to ještě projde, ale žito málo sype.

Úředník, po celý den byv u stolu upoután, prošel se u večer.

Pronéstí. Notně jsem se s tím uzlem pronesl.

Komise pronesla se o stavbě v nepříznivém smyslu.

Der Knabe wurde wegen Ungehorsam gestrafft.

Das Töchterlein weinte um die Mutter.

Um Gottes Willen, was ist geschehen?

Ich habe es nur dir zu Gefallen gethan.

Tausende von Griechen starben in den persischen Kriegen für's Vaterland.

Der Thor nahm Pfeffer gegen das Fieber.

Ich habe Durst, hole mir Wasser.

Der Arzt versenkte die geträumte Linse im Auge und der Blinde sah.

Nachmittags werde ich die Aufgaben der Schüler durchsehen.

Der Schriftsteller beachtet nicht so sehr die äußere Form, als er auf die Sache selbst sein Augenmerk richtet.

In der ganzen Welt ist er herumgewesen, ohne dadurch gescheiter zu werden.

Auf dieser schmalen Stiege kommen wir mit der Kiste nicht durch.

Dem Tangerichts lässt man Alles angehen.

Mit dem Weizen geht es noch an, aber das Korn schüttet wenig.

Nachdem der Beante den ganzen Tag an den Tisch gefesselt war, machte er Abends einen Spaziergang.

Ich hatte an dem Bündel tüchtig zu tragen.

Die Kommission übersetzte sich in ungünstigem Sinne über den Bau.

Odpověď ministra brzy se
o městě pronesla.

Prospěch. Prospěch země
zádá, aby byl mír udržen.

Přísnost učitelova byla jen
ve tvůj prospěch.

Trojím spůsobem pokusil jsem
se o rozluštění úlohy, ale vždy
bez prospěchu.

Prověsti. Důstojník mne pro-
vedl táborem.

Provod vás Bůh! volali sou-
sedé za vystěhovalci.

Alexander v Asii slavné činy
provozoval.

Ten mstivý člověk provedl
vou vůli proti mně.

Kníže odebral se na své stat-
ky, kdež pilně provozuje my-
livost.

Zalobník nemohl provést na
souseda, čím jej nařkl.

Prudký. Prudká řeka brá-
nila vojsku přechod.

Prudký vítr vál po celou
noc.

Prudká slova rozhněvaného
otce postrašila syna.

Průchod. Tot slepá ulice,
u není žádného průchodu.

Chci, aby ta věc měla svůj
průchod.

Pustiti. Dítě pustilo sklenici
z ruky.

Pes popadl vola za ucho a
zepustil ho více.

Die Antwort des Minister
wurde bald in der Stadt ruch-
bar.

Die Wohlfahrt des Landes
verlangt es, daß der Friede erhal-
ten werde.

Die Strenge des Lehrers war
nur zu deinem Beste.

Auf dreierlei Art habe ich die
Lösung der Aufgabe versucht, al-
lein immer ohne Erfolg.

Ein Offizier führte mich
durch das Lager.

Geleite Euch Gott, riefen die
Nachbarn den Auswanderern nach.

Alexander verrichtete glor-
reiche Thaten in Asien.

Der rachsüchtige Mensch ha-
se ein Müthchen an mir ge-
föhlt.

Der Fürst ging auf seine Gü-
ter zurück, wo er fleißig den
Waldwerke obliegt.

Der Kläger konnte es nicht be-
wiesen, wessen er den Nachba-
re bezeichnete.

Ein reißender Fluß wehrt
den Truppen den Übergang.

Ein starker Wind blies die
ganze Nacht.

Die heftigen Worte des er-
zürnten Vaters erschreckten den
Sohn.

Das ist eine Sackgasse, hier
ist kein Durchgang.

Ich will, daß die Sache ihres
Fortgang habe.

Das Kind ließ das Glas
aus der Hand fallen.

Der Hund faßte den Ochsen
beim Ohr und ließ ihn wieder los.

Violetová barva z bavlněných
tek obyčejně pouští.

Otec pustil synovi živnost.

I když se ti první pokus ne-
lalší, nepouštěj naději.

V cizině pustil mladík uzdu
sem vášním.

Lékař pustil žilou mrtvici
uněnému.

V únoru pouštělo, v březnu
urzne.

Na malé lodi pustil se do-
rodruh na moře.

Rád. Za slušnou mzdu lidé
rádi pracují.

Rád bych věděl, jak se mé
estře daří.

Mistr měl učenníka rád.

Rád jsem tomu, že jest mír
zavřen.

Kupci rádi tu zprávu slyšeli,
že se stane oprava celní.

Byl bych rádši, kdyby ten
lachal nepřišel.

Leštěná kůže se ráda láme.

Velmi mne to mrzelo, ačkoli
sem to nerad udělal.

Rád. Všickni duchovní rá-
dové byli na pohřbu biskupové.

Soudní rád rakouský potre-
uje opravy.

Podle starobylého rádu vlaje
věže Pražského dómu na den
osvěcení chrámu červená ko-
rouhev.

Rada. Dříve než jsem zapo-
sal stavbu, tázal jsem se znal-
ů o radu.

Die violette Farbe auf Baum-
wollstoffen schießt gewöhnlich.

Der Vater trat dem Sohne
die Wirthschaft ab.

Selbst wenn dir der erste Ver-
such misglückt, verzage nicht.

In der Fremde ließ der junge
Mensch allen Leidenschaften den
Zügel schießen.

Der Arzt ließ dem vom Schla-
ge Geplagten zur Ader.

Im Februar thante es, im
März friert es.

Auf einem kleinen Schiffe wag-
te sich der Abenteurer auf das Meer.

Für einen aufständigen Lohn
arbeiten die Leute gern e.

Ich möchte wissen, wie es
meiner Schwester geht.

Der Meister war dem Lehrling
gut.

Ich freue mich darüber, daß
der Friede geschlossen ist.

Den Kaufleuten war die Nach-
richt willkommen, daß eine
Zollreform eingeführt wird.

Es wäre mir lieber, wenn
der Schwäger nicht käme.

Glanzleder bricht leicht.

Es verdroß mich sehr, obzwar
ich es ohne Absicht gethan habe.

Alle geistlichen Orden waren
bei dem Begräbnisse des Bischofs.

Die österreichische Gerichtsord-
nung bedarf einer Revision.

Nach altem Herkommen weht
am Kirchweihfeste vom Thurne des
prager Doms eine rothe Fahne.

Bevor ich den Bau begann,
fragte ich Sachkänner um Rath.

V osm hodin ráno byla již
da shromážděna.

Zde není jiné *rady*, než u-
oupiti moci.
Lékárník byl jmenován měst-
ým *radou*.

Rádný. Celé město mělo no-
ho přistěhovalce za *rádného*
ověka.

Podle práva kanonického je-
jm syn z *rádného* manželství
důže na kněze vysvěcen býti.

Otec můj vždycky *rádně* byl
v a přece nedosáhl vysokého
ku.

Rameno. V Pražském me-
opolitním chrámě chová se
meno sv. Vítá.

Studující vzali máry na *ra-
ena*.

Církev odevzdávala kacře
potrestání světskému *ramenu*.

Při svém ústí dělí se řeka
dvě *ramena*.

Rána. Za trest dostal upr-
ílk padesát *ran* holí.

Rána sečná bývá méně ne-
bezpečná nežli *rána* bodnutá.

Na tři míle bylo slyšeti *rá-
ny* z děl.

Jednou *ranou* obrátilo se
čestí.

Rozličné nemoci druhdy v
echách pokládaný byly za mo-
vou *ránu*.

Pro uvarování neštěstí vy-
hl myslivec *ránu* z ručnice.

Schon um acht Uhr früh war
die Rath's versammlung bei-
sammen.

Hier bleibt nichts anderes
übrig, als der Gewalt zu weichen.
Der Apotheker wurde zum
Stadtrath ernannt.

Die ganze Stadt hielt den
neuen Einwanderer für einen so-
liden Menschen.

Nach dem kanonischen Rechte
kann nur ein Sohn aus recht-
mässiger Ehe die Priesterweihe
erhalten.

Mein Vater führte immer ein
ordentliches Leben und er-
reichte dennoch kein hohes Alter.

In der prager Metropolitan-
kirche wird der Arm des heil.
Velt aufbewahrt.

Studenten nahmen die Wahre
auf die Schultern.

Die Kirche pflegte die Keizer
der weltlichen Macht zur Bestraf-
fung zu übergeben.

Bei seiner Mündung theilt sich
der Fluss in zwei Arme.

Als Strafe bekam der Deser-
teur fünfzig Stockstreiche.

Eine Hieb wunde pflegt min-
der gefährlich zu sein, als eine
Stichwunde.

Auf drei Meilen hörte man
die Kanonen schiessen.

Auf einen Schlag hat sich
das Glück gewendet.

Verschiedene Krankheiten wur-
den ehedem in Böhmen für die
Pest angesehen.

Zur Verhütung eines Un-
glückes zog der Jäger die Ladung
aus dem Gewehr herauß.

Náhodou mně přišel dohazovač na ránu.

Draze prodal bratr dům, protože stojí na ráně.

Řeč. Kniha sepsána jest řečí anglickou.

Řeči Ciceronovy až podnes platí za vzor výmluvnosti.

Prudkou řečí předsedovou byl jsem takořka omráčen.

Řici. Co tomu řekl bratr?

Jak jsem řekl, za víc ten dům nestojí.

Koni není ani sedm let, neřku-li devět.

Jak říkají té rybě?

Riditi. Po deset let předešly starosta výboru řídil obec.

Nynější biskup již ve svém dvacátém roce byl řízen na kněžství.

Žena ve všem se řídila radou svého muže.

Rovnati. Polenové dříví rovná se v lese podle sáhové míry.

Punčochy byly nestejně délky, rovnala-li se jedna k druhé.

Zručností se tovaryš rovná k mistru.

Každá selka rovná se nyní městským paním.

Krušnou prací bývá někdy soudcovi, rovnati sporné strany.

Rozebrati. Celé vydání této knihy jest již rozebráno.

Zufällig kam mir der Zubringger in den Wurf.

Der Bruder hat das Haus theuer verkauft, weil es gut zum Verkehr gelegen ist.

Das Buch ist in englischer Sprache geschrieben.

Cicero's Reden gelten noch hentzutag als Muster der Beredsamkeit.

Durch die scharfe Rede des Präsidenten war ich gleichsam betäubt.

Was sagte der Bruder dazu?

Wie gesagt, mehr ist das Haus nicht werth.

Das Pferd ist noch nicht einmal sieben Jahre alt, geschweige nenn.

Wie heißt dieser Fisch?

Durch zehn Jahre hat der frühere Vorsteher die Gemeinde vorzüglich verwaltet.

Der jetzige Bischof wurde schon in seinem zwanzigsten Jahre zum Priester ordiniert.

Die Frau richtete sich in Aller nach dem Rath ihres Mannes.

Das Scheitholz wird im Walde nach dem Klaftermaß geschichtet.

Die Strümpfe waren von verschiedener Länge, wenn man den einen mit dem andern verglich.

An Geschicklichkeit ist der Geselle dem Meister gleich.

Jede Bäuerin thut es jetzt den Stadtfranen gleich.

Es ist manchmal eine schwere Arbeit für den Richter, streitende Parteien zu vergleichen.

Die ganze Auslage dieses Buches ist bereits vergriffen.

ečník rozbíral návrh zákona.

rozeznati. Na takovou dál-
nemohu nikoho rozeznati.
soudce rozeznal mezi stra-
ci.

rozkoš. Pocestný s rozkoší
děl na krásnou krajinu.
ys rozkoší mého srdce.
do jen v rozkoších se ko-
zapomíná, že nežije pouze
uto světu.

rozloučiti. Nic nás nemá
oučiti.

est čas, abychom se spolu
oučili.

rozmlouvati. Dlouho jsme
u přátelsky rozmlouvali.

Rozmluvil jsem příteli tu
u.

dyž se ta paní rozmluví,
kdy přestat.

kdybych se rozmluvil, není
ic na plat.

rozpomenouti. Rozpomeněl se
to, že jsi již třikrát obdr-
po padesáti zlatých.

řuh se rozpomenul nad ne-
tnou rodinou.

rozum. Rozum lidský ne-
í k věcem nadmyslným.

Rozum mudrcův v té věci
rozcházejí.

o jest praveno v ten rozum.

aždý soudí dle svého roz-

toho mám rozum.

o dá rozum.
am jsi dal rozum?

Der Redner setzte den Ge-
setzvorschlag auseinander.

Auf eine solche Entfernung kann
ich Niemanden unterscheiden.

Der Richter entschied zwis-
chen den Parteien.

Der Wanderer betrachtete mit
Entzücken die schöne Gegend.

Du bist meines Herzens Lust.

Wer nur den Wohlusten
nachhängt, vergisst, daß er nicht
bloß für diese Welt lebt.

Nichts soll uns trennen.

Es ist Zeit, daß wir von ein-
ander Abschied nehmen.

Wir unterredeten uns lange
freundschaftlich.

Ich habe dem Freunde diese
Reise ausgeredet.

Wenn diese Frau in's Re-
den kommt, weiß sie kein Ende.

Und wenn ich mich tot dre-
den würde, es ist alles umsonst.

Besinne dich daran, daß du
schon dreimal zu fünfzig Gulden
erhalten hast.

Gott erbarmte sich der un-
glücklichen Familie.

Der menschliche Verstand
reicht nicht aus für übermenschliche
Dinge.

Die Meinungen der Welt-
weisen weichen in dieser Sache
von einander ab.

Das ist in diesem Sinne ge-
sagt.

Jeder urtheilt nach seiner Ein-
sicht.

Das kenne ich.

Die Sache ist einleuchtend.

Wo hast du den Kopf gelassen?

Rub. Na lící nových tolarů
st hlava císařova, na rubu
ský orel.

Sukno jest na lící hladší nežli
rubu.

Oblékl jsem košili *na ruby*.

Ruka. Chůva celý den dítě
rukou nosila.

Paní povzdechnouc si polo-
la ruce přes kříž.

Hrabě vzal přívětivě profe-
ra za *rukou*.

Ve třech dnech byla polovice
mě v *rukou* nepřátelských.

K ruce dědiců prodán byl
atek veřejnou dražbou.

Žena byla v řemesle svému
uží *na ruku*.

Bůh bude nad námi *rukou*
řeti.

Postranní stěny jsou malová-
y podle patronů, strop ale *od
uky*.

Rušiti. Osočováním písář ru-
ž pokoj v obci.

Přítel zrušil mně víru.

Císař Josef mnoho klášterů
ušil.

S. S pomocí boží jsem se
ozdravil.

Císař vedl válku s Turkem.

Před radnicí jezdec slezl s
oně.

Auf der Vorderseite der neuen
Thaler befindet sich der Kopf des
Kaisers, auf der *Rehseite* der
Reichsadler.

Das Tuch ist auf der rechten
Seite glatter als auf der unrech-
ten.

Ich habe das Hemd verkehrt
angezogen.

Das Kindsmädchen trug das
Kind den ganzen Tag auf den
Armen.

Seufzend legte die Frau die
Hände über einander.

Der Graf nahm den Professor
freundlich bei der Hand.

Binnen drei Tagen war das
halbe Land in der Macht der
Feinde.

Zu Händen der Erben wur-
de das Gut in öffentlicher Ver-
steigerung verkauft.

Das Weib war im Handwerk
dem Manne behilflich.

Gott wird unser Beschützer
sein.

Die Seitenwände sind mit
Schablonen gemalt, die Decke aber
aus freier Hand.

Durch Verdächtigungen störte
der Schreiber den Frieden in der
Gemeinde.

Der Freund brach mir die
Treue.

Kaiser Josef hat viele Klöster
aufgehoben.

Mit Gottes Hilfe bin ich ge-
nesen.

Der Kaiser führte Krieg gegen
die Türken.

Vor dem Rathause stieg der
Reiter vom Pferde.

Na kostelníka měl učitel s
pce.

V Krkonoších žíví se obyva-
stvo s větší částky tkalcov-
ím.

Mám žita s potřebu, ale od-
odatí nemohu ničeho.

Tedy zítra v devět hodin se
deme, slovo s to.

Seč býti mohu, všecko rád
iním.

Sáhnouti. Vyhlovělí lovcí
utě sáhali do misy.

Všecko vyjednávání bylo mar-
, král sáhnul ke zbrani.

Hannibal, se všech stran ob-
oupen, sám sobě k hrdlu sáhl.
Redaktor časopisu byl obža-
ván, že svými články sáhá na
st stavu úřednickému.

Pokud vědomí moje sahá,
byl biskup v naší osadě.

Sám. Nepůjdu tam sám, ve-
nu s sebou dva svědky.

Nechceš-li sám jít, pošli ně-
koho jiného na svém místě.

Neužívám léků, doufám že
horoba sama pomine.

Na samém konci městečka
ojí zříceniny starého hradu.

V prostřed ulice jest bláto,
rž se při samé zdi.

Vše, co tyto noviny píší, jsou
amé lži.

Auf den Kirchendiener war der
Schullehrer übel zu sprechen.
Im Riesengebirge ernähren sich
die Bewohner größtentheils von
der Weberei.

Ich habe so viel Korn als
ich brauche, aber etwas davon ab-
verkaufen kann ich nicht.

Also morgen um neun Uhr
treffen wir zusammen, ein Wort
ein Mann.

Was ich im Stande bin,
werde ich gerne Alles thun.

Die ausgehungerten Jäger
langten wacker in die Schüsse.

Alle Verhandlungen blieben ohne
Erfolg, der König griff zu den
Waffen.

Hannibal, von allen Seiten ein-
geschlossen, entleibte sich selbst.

Der Redakteur des Journals
wurde beschuldigt, daß er durch
seine Artikel die Ehre des Be-
amtenstandes angreife.

So weit ich mich zu erinnern
weiß, war der Bischof
nicht in unserem Pfarrsprengel.

Ich werde nicht allein hingehen,
ich werde zwei Zeugen mitnehmen.

Willst du nicht selbst gehen,
so schicke jemand andern an bei-
ner Statt.

Ich gebrauche keine Arzneien,
ich hoffe, das Unwohlsein werde
von selbst vergehen.

Am äußersten Ende des
Städtchens stehen die Mauern einer
alten Burg.

Die Mitte der Straße ist kothig,
halte dich knapp an der Mauer.

Alles, was diese Zeitung schreibt,
ist lauter Lüge.

Učinil jsem to sám od sebe.

Sbírati. Děti sbíraly oblázky u potoka.

Ten skrblík ani nedovolil děvčatům klasy sbírat.

Hrabě Thurn sbíral vojsko na Moravě.

Kupec všecku slyšel sebral,

aby dostál svým závazkům.

Sestra sbírá smetanu ve sklepě.

Po tak těžké nemoci brzo se matka sebrala.

Sejiti. Když jsem sesél se schodů, potkal jsem domácího pána.

Za tmavé noci sesli jsme s cesty.

Ten člověk velice schází.

Tyněkdy bídňe se světa sejdeš.

Jste bledý, co vám schází?

Na nás nesejde, i seč jsme učiníme.

Ať je kabát delší nebo kratší, na tom nesejde.

Vyjednávali jsme celý měsíc, a přece konečně s koupě seslo.

Spiklenci scházeli se ve františkánském klášteře.

Náhodou sesli jsme se s dobrým přítelem ve Vídni.

Ich that es aus freien Stücken.

Die Kinder sammeln Kieselsteine am Bach.

Der Geizhals gestattete den Mädchen nicht einmal Lehren zu lesen.

Graf Thurn sammelt Truppen in Mähren.

Der Kaufmann hat alle seine Kräfte aufgeboten, um seinen Verbindlichkeiten nachzukommen.

Die Schwester schöpft im Keller den Rahm ab.

Nach einer so schweren Krankheit ist die Mutter bald wieder zu Kräften gekommen.

Nachdem ich die Treppe herabgekommen war, begegnete ich dem Hausherrn.

In der finstern Nacht kamen wir vom Wege ab.

Dieser Mensch zieht sehr ab.

Du wirst einmal ein elendes Ende nehmen.

Sie sind blaß, was fehlt Ihnen?

An uns wird es nicht fehlen, so viel an uns ist, werden wir thun.

Der Rock mag länger oder kürzer sein, das hat nichts zu sagen.

Wir standen einen ganzen Monat in Unterhandlung, und dennoch ist es zuletzt vom Kaufe abgekommen.

Die Verschworenen kämen im Franziskanerkloster zusammen.

Zufällig trafen wir mit einem guten Freund in Wien zusammen.

Sen. Celé město bylo již v bokém snu pohřízeno.
Anděl zjevil se Josefově ve

Silný. Šest silných chlapů mohlo kamenem hnouti.

Každý obdržel tolík dříví, oho-li by silný muž odnesl,

Neštěstí to silné pivo, ale trochu příliš sladké.

Silnou vášní puzen dopustil nešťastník zločinu.

Silné vojsko stálo na hraničích zemských.

Liberec provozuje silný obchod v sukni.

Sklopiti. Dívka stála před běnkou se sklopenujma očima.

Sedláci sklopili hlavy, když i vyslechli rozsudek jim neznivý.

Skrovny. Bratr má v Praze skrovny dům, ale veliký tek u Kolína.

Kupec začal jen se skrovny mění, a ve třech letech kouší dům.

Ta lampa vydává jen skrovne tlo.

Při skrovne stravě nemohli nisci konati tak těžkou práci.

Skrovny chováním získal si mladík mnohého přízniace.

Skrz. Na cestě k zříceninám

Die ganze Stadt war schon in tiefen Schlaf versenkt.

Ein Engel erschien Josef im Traume.

Sechs handfeste Kerle waren nicht im Stande den Stein zu bewegen.

Jeder bekam so viel Holz, als ein starker Mann davontragen kann.

Es ist ein kräftiges Bier, aber ein wenig zu süß.

Von heftiger Leidenschaft getrieben beging der Ungläubliche das Verbrechen.

Ein mächtiges Heer stand an der Landesgrenze.

Reichenberg treibt einen lebhaften Handel mit Tuch.

Das Mädchen stand vor der Gräfin mit niedergeschlagenen Augen.

Die Bauern ließen die Köpfe hängen, nachdem sie die ihnen ungünstige Entscheidung gehört hatten.

Der Bruder hat in Prag nur ein kleines Haus, aber ein großes Landgut bei Kolín.

Der Kaufmann hat nur mit einem geringen Vermögen angefangen, und in drei Jahren kaufte er sich ein Haus.

Diese Lampe gibt nur ein schwaches Licht.

Bei schmäler Kost konnten die Arbeiter keine so schwere Arbeit verrichten.

Durch sein beschiedenes Vertragen erwarb sich dieser junge Mann manchen Wonne.

Auf dem Wege nach der Burg

radu šli jsme skrz les.

Dívali jsme se na bojiště
skrz dalekohled.

Správec ke všem nepořád-
ním v hospodářství hleděl skrz
rysty.

Skrz celý den ten hoch kni-
nu ani do ruky nevzal.

Bratr chce se podrobiti stát-
ím zkouškám a skrze to při-
sel včera do Prahy.

Včerejším lijákem promokli
sme skrz naskrz.

Skvostnost. Slyšel jsem o
kvostnosti nové kavárny.

Za mého času nebylo té
kvostnosti, jaká se nyní spa-
ruje.

Složiti. Složte to dříví na
dvoře.

Matka skládala košile, dcera
stolové prádlo.

O Hromnicích složil bratr
deset tisíc zlatých na srážku
vržní sumy.

Císař Matiáš chtěl s pobou-
řenými stavy vyjednávati pod
tou výminkou, aby dříve složili
zbraň.

Povídá se, že Cicero také
složil několik básní.

Úklady při dvoře byly ministr
s úradu složeny.

Pokladník byl zavázán, kaž-
dý měsíc skládati účty.

Svědkové složili přísahu, že
pravdu pověděli.

ruine giengen wir durch einen
Wald.

Wir besahen das Schlachtfeld
durch ein Fernrohr.

Der Verwalter sah bei allen
Unordnungen in der Wirtschaft
durch die Finger.

Den ganzen Tag hinderte
hat der Knabe kein Buch in die
Hand genommen.

Der Bruder will sich den streng-
en Prüfungen unterziehen, des-
wegen ist er gestern nach Prag
gekommen.

Bei dem gestrigen Gußregen
sind wir durch und durch naß
geworden.

Ich habe von dem Glanz
des neuen Kaffeehauses gehört.

Zu meiner Zeit war dieser
Luxus nicht, wie man ihn jetzt
sieht.

Lade das Holz auf dem
Hofe ab.

Die Mutter legte die Heim-
den, die Tochter die Tischwäschę
zusammen.

Zu Lichtenberg erlegte der Brü-
der zehn tausend Gulden auf Ab-
schlag des Kaufchillings.

Kaiser Mathias wollte mit den
aufständischen Ständen unter Ver-
bedingung verhandeln, daß sie
früher die Waffen niedergelegt.

Man sagt, Cicero habe auch
einige Gedichte verfaßt.

Durch Kabalen bei Hofe wurde
der Minister des Amtes entsetzt.

Der Kassier war verbunden, all-
monatlich Rechnung zu legen.

Die Zeugen leisteten einen Eid,
daß sie die Wahrheit ausgesagt haben.

Všecku svou naději *skládal* rolník v hojnou sklizeň.

Věkolní duchovenstvo se seslo, aby *skládalo* úctu biskupovi.

Hosté se složili ve prospěch chudých.

Slušetí. Tomu hochovi dobré *sluší* vojenský kabát.

Braňte všem různicím, jak slusí na poctivé měšťany.

S loutkami hráti *neshuší* se pro patnáctiletou dívku.

Smysl. Slova má v opačném *smyслu* běrete.

Co *smyсл* lidský pochopiti může, to nenazýváme zázrakem.

Od posledního požáru ubohá žena *pozbyla smyslu*.

Člověk má patero *smyslu*.

Sněsti. Děti *snášely* kameny na hromadu.

Co na sněmích *snešeno* bylo, za zákon platilo.

Na jaře slepice nejvíce vajec *snášeje*.

Vojáci v zajetí *snášeli* mnohá protivenství.

Taková urážka nemůže *mlčením snešena* býti.

V tom se všickni *snášíme*, že silnice musí býti opravena.

Soud. Podle mého *soudu* vydá ten dub dva sáhy dříví.

Všecky tiskové pře byly vyhrazeny zemskému *soudu*.

Alle seine Hoffnungen setzte der Landmann in eine reiche Ernte.

Die Geistlichkeit der Umgegend kam zusammen, um dem Bischof ihre Ehrfurcht zu bezeigen.

Die Gäste machten unter einander eine Collecte zum Besten der Armen.

Der Soldatenrock kleidet den Burschen gut.

Wehret allen Ruhestörungen, wie es ehr samen Bürgern gesieht.

Mit Puppen zu spielen schickt sich nicht für ein fünfzehnjähriges Mädchen.

Sie nehmen meine Worte im verkehrten Sinne.

Was der menschliche Verstand zu begreifen vermag, das nennen wir kein Wunder.

Seit dem letzten Brände ist das arme Weib verrückt geworden.

Der Mensch hat fünf Sinne.

Die Kinder trugen Steine auf einem Haufen zusammen.

Was auf den Landtagen verschlossen wurde, galt als Gesetz.

Im Frühjahr legen die Hühner die meisten Eier.

Die Soldaten erduldeten in der Gefangenschaft viele Widerristigkeiten.

Zu einer solchen Bekleidung darf man nicht schwiegen.

Darüber sind wir alle einig, daß die Straße repariert werden muß.

Nach meiner Meinung gibt diese Eiche zwei Pfaster Holz.

Alle Prozesse wurden dem Landesgerichte vorbehalten.

V sobotu bude nad vrahem
soud vynešen.

Mlynář se dal do *soudu* se
svým sousedem.

Trpělivě snášejme, cožkoli
soud boží na nás sešle.

Soused. *Sousedé* sešli se
každou neděli u představeného
obce.

Oba *sousedé* měli společnou
studnu.

Spravedlivý. *Spravedlivému*
soudci jen právo a zákou vo-
dítkem jest.

Veřejným vyznamenáním krále
za *spravedlivé* učinil zásluhám
muže toho.

Přesvědčím se, zdali má chléb
spravedlivou váhu.

Spravedlivé víno Mělnické
velmi se podobá burgundskému.

Spůsob. Jupiter přišel k
Lykaonovi v lidském *spůsobu*
jako host.

Kališníci přijímali tělo a
krev Páně pod *obojím spůsobem*
(*obojí spůsobou*).

Labyrint Kretský jest na
spůsob egyptského udělán.

Vyzvědači vloudili se do pev-
nosti pod *spůsobem* poselství.

Truchlivý jest nyní *spůsob*
vlasti naší.

To jest jeho *spůsob*.

Po *spůsobu* a řeči jsem ho
poznal.

Nese to *spůsob* světa.

Samstag wird über den Mör-
der das Urtheil gefällt werden.

Der Müller fing mit seinem
Nachbar einen Proces an.

Ertragen wir mit Geduld, was
immer Gottes Rath schluß üb-
ber uns verhängt.

Die Jüngassen kamen jeden
Sonntag bei dem Gemeindevor-
steher zusammen.

Beide Nachbarn hatten einen
gemeinschaftlichen Brunnen.

Einem gerechten Richter dient
bloß Recht und Gesetz als Richt-
schirm.

Der König hat durch eine
öffentliche Auszeichnung den Ver-
diensten dieses Mannes Ge-
richtigkeit widerfahren lassen.

Ich werde mich überzeugen, ob
das Brod das rechte Gewicht hat.

Ein echter Mělník Wein
kommt dem Burgunder sehr nahe.

Jupiter kam zu Lykaon in
menschlicher Gestalt als Gast.

Die Ultraquisten genossen den
Leib und das Blut des Herrn
unter beiderlei Gestalt.

Das Labyrint auf Creta ist
nach dem Muster des egyptischen
angelegt.

Die Spione schllichen sich in
die Festung unter dem Vorwand
einer Botschaft ein.

Traurig ist jetzt der Zustand
unsers Vaterlandes.

Das ist seine Weise.

Ich erkannte ihn an der Sprache
und seinem Vertragen.

Es bringt die Weltzitte mit
sich.

Břečtan jest dvojího *spůsobu*:
velikolistý a malolistý.

Roubování děje se rozličným
spůsobem.

Na všechnen *spůsob*.

Srovnatí. Nepřátelský polní
vůdce hrozil, že město se
zemí *srovná*.

Rečník srovnal společnost
státní s úlem včelním.

Oba sousedé dlouho se svá-
řili, až se konečně přece spolu
srovnali.

Co svěděk vypověděl, ne-
srovnává se s pravdou.

Stálý. Doly dávají sestře
stálý důchod dvou tisíc zlatých.

Vánoce patří mezi *stálé*, ve-
likonoce mezi pohyblivé svátky.

V září bývá *stálé* počasí.

Oba umělci v Římě vešli ve
stálé přátelství.

K té práci jest potřebí *stálé*
vytrvalosti.

Dobrodruh bloudil po zemi,
nemaje *stálého* místa.

Státi. Nemoha vydržeti tak
dlouho *státi*, musil jsem si se-
dnouti.

Nepřítel *stál* u Buděovic.

Co svět světem *stoji*, nebylo
takového blázna.

Spolehni se, že budu *státi*
k slovu.

Přese všecko domlouvání ten

Es gibt zwei Arten Ephen,
eine groß und eine kleinblättrige.

Das Propfen geschieht auf ver-
schiedene Art.

Auf jeden Fall.

Der feindliche Feldherr drohte,
er werde die Stadt der Erde
gleich machen.

Der Redner verglich die
Staatsgesellschaft mit einem Bie-
nenstock.

Die beiden Nachbarn waren
lange mit einander im Streit, bis
sie sich endlich dennoch vereglichen.

Was der Zeuge ausgesagt hat,
stimmt mit der Wahrheit nicht
überein.

Das Bergwerk gewährt der
Schwester ein sicheres Einkom-
men von zweitausend Gulden.

Weihnachten gehören zu den
unbeweglichen, Ostern zu den
beweglichen Feiertagen.

Im September pflegt eine be-
ständige Witterung zu herrschen.

Beide Künstler schlossen in Rom
eine dauernde Freundschaft.

Diese Arbeit erfordert eine
staudhafte Beharrlichkeit.

Der Abenteurer zog im Laude
herum, ohne eine bleibende
Stätte zu haben.

Da ich es nicht anhalten kann-
te so lange zu stehen, mußte ich
mich niedersetzen.

Der Feind stand bei Budweis.

So lange die Welt steht, gab
es keinen solchen Narren.

Verlasse dich darauf, daß ich
mein Wort halten werde.

Trotz allem Zureden besteht

šijník stojí na svém.

olka rád jím, o hrušky ne-

klenci stáli králi o život.

žičané i Slezáci stáli ke
českých stavů.

jmu toho člověka do služ-
tojíte-li za něj.

kniha za to stojí, aby ji
matka čtla.

stojí loket toho sukna?

atr najal poplužní dvůr a
si stojí.

av. Ten dům se nachází
prém stavu.

jsem v stavu to učiniti.

prva v padesátém roku vě-
vého vstoupil bratr v stav
elský.

ch nevěděl, jaký stav má
vyvoliti.

uší se, aby úředník živ byl
stavu svého.

avové zemští sešli se v
u.

ohý pán vysokého stavu
k lidem přívětivější než
erý povýsenec.

rhnouti. Loupežník strhl
stnému plášt s těla.

obnášela strava, strhlo se
kům na mzdě.

li jsme v širém poli, když
ouřka strhla.

der halsstarrige Mensch auf sei-
nem Kopfe.

Nepfel esse ich gern, Birnen
mag ich nicht.

Die Verschwornen stellten
dem Könige nach dem Leben.

Die Kaufsitzer und die Schlesiier
hielten es mit der Partei der
böhmischen Stände.

Ich werde diesen Menschen in
Dienst nehmen, wenn Sie für
ihn bürgen.

Das Buch ist es wert, daß
es von einer jeden Mutter gele-
sen werde.

Was kostet die Elle von die-
sem Tuche?

Der Bruder hat einen Meier-
hof gepachtet und es geht ihm gut.

Das Haus befindet sich in gu-
tem Zustande.

Ich bin nicht im Stande es
zu thun.

Erst im Alter von fünfzig Jah-
ren ist der Bruder in den Ehe-
stand getreten.

Der Knabe wußte nicht, wel-
chen Stand er sich wählen solle.

Es geziemt sich, daß ein Be-
ante stand in äßig lebe.

Die Landstände kamen in Eger
zusammen.

Mancher Herr von Hohen
Rang pflegt gegen die Leute
freundlicher zu sein als irgend ein
Emporkömmling.

Der Räuber riß dem Wande-
rer den Mantel vom Leibe.

Der Betrag für die Kost wur-
de den Arbeitern vom Lohn ab-
gebrochen.

Wir waren im freien Felde,
als das Gewitter ausschach.

Tu se všecko vojsko v hromadu strhlo.

Strojiti. Dcera šije, matka strojí oběd.

Vaše matka dobré strojí.

Přisedši z kostela strojila sestra na stůl.

Oba vyslancové při dvoře císařském úklady proti sobě strojili.

Zvonili do kostela, když se děvče ještě strojilo.

Celý týden strojili jsme se na cestu.

Mezi vyjednáváním strojilo se Rusko k vojně.

Ku konci představení byl strojený oheň zapálen.

Svatý. Na obraze byli vy malováni všickni svatí patronové zemství.

Starý učitel byl divný svatý.

Knězna Lidmila na Tětíně svatý život vedla.

Hrabě Vratislav putoval do Palestiny, aby navštívil svatá místa.

Mojžíš zemřel dříve než Izraelité přišli do svaté země.

Dej mi svatý pokoj!

Svědčiti. Dítě bylo ještě příliš mladé, aby mohlo svědčiti před soudem.

Skutkové vojevůdce svědčí o jeho statečnosti.

Předsedící v radě ve všech věcech svědčili purkmistrovi.

Věřitel měl zápis na sumu pěti set zlatých svědčicí.

Da vereinigte sich das ganze Heer.

Die Tochter näht, die Mutter bereitet das Mittagmal.

Ihre Mutter kocht gut.

Als die Schwester aus der Kirche kam, deckte sie den Tisch.

Die beiden Botschafter am Kaiserlichen Hofe schimpften einander Ränke gegen einander.

Man läutete in die Kirche, als sich das Mädchen noch ankleidete.

Die ganze Woche haben wir uns zur Reise angekleidet.

Während der Unterhandlungen rüttete sich Russland zum Kriege.

Zum Schluß der Vorstellung wurde ein Kunstdenkmal angezündet.

Auf dem Bilde waren alle heiligen Landespatrone gemalt.

Der alte Schullehrer war ein wunderlicher Kauz.

Die Fürstin Ludmilla führte auf Tětin ein fröhliches Leben.

Graf Wratislav pilgerte nach Palästina, um die heiligen Orte zu besuchen.

Moses starb früher als die Israeliten in das gelobte Land kamen.

Las mich in Frieden!

Das Kind war noch zu jung, um ein gerichtliches Zeugnis abzulegen.

Die Thaten des Feldherrn bezeugen seinen mannhaften Sinn.

Die Besitzer des Rathes haben in allen Dingen dem Bürgermeister Recht gegeben.

Der Gläubiger hatte eine auf die Summe von fünf hundert Gulden lautende Beschreibung.

svědčí to psaní?

tupci svědčilo, zbohatl
ech.

chléb mně nesvědčí.

Vnuk svedl starého
schodou.

vystoupil do služby
nedal se s toho svěsti.

soudruhé svedli
zločinu.

vaný všecku vinu svá-
známou ženu.

ák to sváděl na dru-

remysl Otakar na Mo-
poli nešťastnou bitvu

Křestané neděli, Ži-
, Turci pátek světí.

krále světí se voda.

adesáti lety byl biskup
ví svěcen.

Do pevnosti svážeji
zásoby.

ně se s námi svezete.

se mi svezla po zrnu

hloupost se na tebe

Já to koupil za své

nech mete před svý-

děti záhy poslouchati.

An wen ist der Brief addreß-
firt?

Das Glück war dem Kauf-
mann günstig, er ist in fünf
Jahren reich geworden.

Frisch gebackenes Brod be-
kommt mir nicht wohl.

Der Eukel führte den alten
Großvater von der Treppe herab.

Mein Sohn trat in den Mil-
litärdienst, er ließ sich davon nicht
abringen.

Schlechte Kameraden haben den
jungen Menschen zum Verbrechen
verleitet.

Der Angeklagte schob die ganze
Schuld auf ein unbekanntes Weib.

Ein Schüler gab dem andern
die Schuld.

König Přemysl Otakar hat auf
dem Marchfelde eine unglückliche
Schlacht gefiebert.

Die Christen feiern den Sonn-
tag, die Juden den Samstag, die
Türken den Freitag.

Am Dreikönigstage wird das
Wasser geweiht.

Vor fünfzig Jahren wurde der
Bischof zum Priester ordinirt.

Man führt Proviantvorräthe
in die Festung zusammen.

Sie können bequem mit uns
fahren.

Der Fuß ist mir auf einer
Erbse ausgerutscht.

Jede Dummheit wird dir zur
Last gelegt.

Ich habe es für mein Geld
gekauft.

Jeder kehre vor seiner Thüre.
Lehre deine Kinder bei Seiten
gehörchen.

Ctímě svůj stav, plníme-li povinnosti jeho.

Na své oči jsem to viděl.

Tovaryš nedbaje škody ministrovky hleděl jen svého.

Padesát ovcí motolicemi za své vzalo.

Dozorce neustupně stál na svém.

Šetřiti. Slušnosti více nežli přísnosti práva šetří.

Otec odevzdal synovi obchod, aby lépe šetřiti mohl svého zdraví.

Správce byl se služby složen, protože příliš šetřil svého prospěchu.

Při každé příležitosti třeba slušnosti šetřiti.

Město nešetřilo útrat, aby škola všemi prostředky vyučovacími opatřena byla.

Nepřítel nešetřil ani pohlaví ani věku.

Škaredý. Ten člověk má škaredou tvář.

To dítě má tu škaredou vadu, že napadá na levou nohu.

Škaredou středou počíná čtyřcetidenní půst.

Zločinec škaredě hleděl, když mu byl rozsudek předčítán.

V těch účtech škaredě jsi se omýlil.

Šprýmovný. Ponocný byl velmi šprýmovný člověk.

Wir ehren unsern Stand, wenn wir dessen Pflichten erfüllen.

Ich habe es mit eigenen Augen gesehen.

Der Geselle war nur auf seinen Vortheil bedacht, ohne auf den Schaden des Meisters Rücksicht zu nehmen.

Fünfzig Schafe sind an der Drehkrankheit zu Grunde gegangen.

Der Aufseher bestand hartnäckig auf seinem Kopfe.

Beachte mehr die Billigkeit als das strenge Recht.

Der Vater übergab dem Sohne das Geschäft, um besser seine Gesundheit pflegen zu können.

Der Verwalter wurde des Dienstes entlassen, weil er zu sehr seinen Vortheil in Acht nahm.

Bei jeder Gelegenheit muß der Anstand beobachtet werden.

Die Stadt sparte keine Kosten, damit die Schule mit allen Lehrmitteln ausgestattet würde.

Der Feind schonte weder Geschlecht noch Alter.

Dieser Mensch hat ein garstiges Gesicht.

Das Kind hat die übliche Gewohnheit, daß es auf den linken Fuß hinkt.

Mit dem Ascher mittwoch beginnen die vierzigtägigen Fasten.

Der Verbrecher sah finster drein, als ihm das Urtheil vorgetragen wurde.

In diesen Rechnungen hast du dich abschrecklich geirrt.

Der Nachtwächter war ein sehr sprödiger Mensch.

Studenti vedli šprýmovné řeči.

Štědrý. Jan Lucemburský
I štědrý pán.

Císařovna dávala klášterům
štědré dary.

Císařovna Alžběta narodila
na štědrý večer.

Štěsti. Odvážil jsem se toho
dniku jen na dobré štěsti.

Manželé jsou povinni štěsti
neštěstí pospolu nésti.

Moudrý panovník jest štěsti
rodu.

Tedy zítra nastoupíte novou
úžbu; nuže mnoho štěsti!

Štípati. Raději bych dříví
šípal, nežli toho tupého hocha-
sil.

Rak klepetem štípe.

Blecha mne štípe na zádech.
Černá ředkev více štípe než
eryená.

Svarný. Byli to svarní jo-
áci, jenž tálí proti nepříteli.
Dcera tvá jest svarné děvče.

Táhnouti. Jediný kůň na
elezné dráze táhne více vozů.
Tři muži tálí za provaz.
Ze žita táhne se nejlepší ko-
alka.

Táhni! osupil se sedlák na
ebrawé děvče.

Hrabě dal okolo lesa přískop
tahnouti.

Táhl si běhouinem (v šachu)
a nepravé pole.

Die Studenten führten scherhaft e Reden.

Johann von Luxemburg war
ein freigebiger Herr.

Die Kaiserin machte den Klö-
stern reichliche Geschenke.

Kaiserin Elisabeth wurde am
Weihnachtsabend geboren.

Ich habe die Unternehmung
nur auf gut Glück gewagt.

Die Ehegatten sind verpflichtet,
Wohl und Wehe mit einander
zu tragen.

Ein weiser Herrscher ist das
Glück des Volkes.

Also morgen werden Sie den
neuen Dienst antreten; nun denn,
Glück zu!

Ich wollte lieber Holz spalten,
als diesen talentlosen Knaben
unterrichten.

Der Krebs kneift mit der
Scheere.

Ein Floh sticht mich am Rücken.

Der schwarze Rettig beißt
mehr als der rothe.

Es waren schmücke Jungs,
welche gegen den Feind auszogen.

Deine Tochter ist ein nettes
Mädchen.

Ein einziges Pferd zieht auf
der Eisenbahn mehrere Wägen.

Drei Männer zogen am Seile.

Aus Korn wird der beste Bräunt-
wein gebrannt.

Mache dich fort! fuhr der
Bauer das bettelnde Mädchen an.

Der Graf ließ um den Wald
einen Graben ziehen.

Du hast mit dem Läufer (im
Schachspiele) einen falschen Zug
gemacht.

Clověk nečiní vždy dobré,
jde-li kam ho žádost táhne.

Obě strany na koncilium táhly se k svatému písmu.

Zlosyn dívku za vlasy tahal.

Houba táhne do sebe vodu.

Myslivec umí dobré tahnouti.

Na podzim divoké husy tahnou na jih.

Dva opilci spolu se tahali.

Od církevního státu tahnou se Apeniny k jihu.

Zlato se táhne lépe než železo.

Tajný. Mám mnoho tajných nepřátel.

Obsah toho spisu jest posud tajnou věci.

Tajná moudrost božská i zlé obrátí ve spásu lidstva.

Nám ovšem taková věc tajna nebyla.

Nebud tebe tajno, že tě očekává veliká odpovědnost.

Toho tebe nechci tajna učiniti.

Tělo. Veškerým tělům nebeským vykázány jsou jisté dráhy.

Ta společnost bude tobě na zkázu těla i duše.

Slovo tělem učiněno jest, praví evangelista Jan.

Der Mensch thut nicht immer gut, wenn er dahin geht, wohin ihn das Verlangen treibt.

Beide Parteien auf dem Concilium bezogen sich auf die heilige Schrift.

Der Bösewicht hat das Mädchen bei den Haaren gezerrt.

Der Schwamm saugt Wasser ein.

Der Jäger ist ein guter Becher.

Im Herbste ziehen die Wildgänse gegen Süden.

Zwei Betrunkene balgten sich mit einander.

Vom Kirchenstaate ziehen sich die Apeninien gegen Süden.

Gold ist dehnbarer als Eisen.

Ich habe viele gehaine Feinde.

Der Inhalt dieser Schrift ist bis jetzt ein Geheimnis.

Die verborgene Weisheit Gottes wendet auch das Böse zum Heile der Menschheit.

Was hießt allerdings die Sache nicht verborgen.

Es sei dir unverhohlen, daß dir eine große Verantwortlichkeit bevorsteht.

Ich will es vor dir nicht verschweigen.

Allen Himmelsfürpern sind bestimmte Bahnen vorgezeichnet.

Diese Gesellschaft wird dir zum Verderben des Leibes und der Seele gereichen.

Das Wort ist Fleisch geworden, sagt der Evangelist Johannes.

Tělo převorovo bylo před ko-
lem pohřbeno.

Odevzdav se do vůle boží
ijal nemocný tělo Páně.

O božím těle světí se věnce.

Teprv. Teprv po nějakém
se povím ti své mínění.

Až vykonáš práci, teprv mů-
š žádati mzdu.

Těšiti. K povznešení myslí-
jatci jeden druhého těšili.

Dlouho mne těšili nadějí na
něnský trh.

Těším se, že se vám u nás
ví.

Těsil jsem se, že mne na-
tivíš.

Těžiti. Bratr nabaživ se pol-
no hospodářství zamýší nyní
těžit hory.

Kupec věnem své manželky
astně těžil.

Dnes těžili jsme přes tři sta
tých.

Těžkost. Otec má těžkosti
prsou.

Dítě dnes oddechuje bez
těžkosti.

V divadle přišly na matku
těžkosti.

Za doby válečných mnohé
těžkosti jsme snášeli.

Těžkost myslí jest přičinou,
ta paní vzdaluje se vší spo-
čnosti.

Der Leichnam des Priors
wurde vor der Kirche bestattet.

Indem sich der Kranke in den
göttlichen Willen ergab, empfing
er den Leib des Herrn.

Am Frohleichtnam ist es
werden Kränze geweiht.

Erst nach einiger Zeit werde
ich dir meine Meinung sagen.

Bis du die Arbeit verrichtet
hast, dann ersterst kannst du den
Lohn verlangen.

Zur Aufrichtung der Gemüther
trösteten die Gefangenen Einer
den Andern.

Lange hat man mich mit der
Hoffnung auf den Brünner Markt
vertröstet.

Es freut mich, daß es Ihnen
bei uns gefällt.

Ich freute mich auf deinen
Besuch.

Nachdem der Bruder des Feld-
baues überdrüßig geworden, be-
absichtigt er nun Bergbau zu
treiben.

Der Kaufmann hat mit der
Mitgift seiner Gattin glücklich
spekulirt.

Heute haben wir über drei hun-
dert Gulden gelöst.

Der Vater hat Beklemmungen
auf der Brust.

Das Kind atmet heute ohne
Beschwerde.

Im Theater wurde der Müt-
ter übel.

In den Kriegszeiten haben wir
viel Ungemach ausgestanden.

Schwermut ist Schuld da-
ran, daß diese Frau jede Gesell-
schaft flieht.

Tichý. Ta ryba nejraději se zdržuje v tiché vodě.
Dnes měl nemocný tichou noc.

Na západě Ameriky rozprostírá se Tichý oceán.
Kočky mají tichý chod.

Děvče vždy mluvilo tichým hlasem.

Starý učitel byl tichá duše.

Matka měla tichou smrt.

Točiti. Sklepničk točil pivo ze sudu do džbánu.

Dva mužové točili kolem.

Jásající mužové točili klobouky.

Oba tanečníci točí se do kola.

Hlava se mi točí, když pomyslím na tu práci.

Raněný lupič divoce očima točil.

Řeka se točí od východu na jih.

Nezapomínej, že se štěstí točí.

Cesta se točí lesem.

Topiti. V zimě topili jsme jen tři pokoje.

Roku 1845 topila voda až k Žižkovu.

Kluk chěl topiti štěňata ve studni.

Lidé na břehu viděli, kterak se loď topí.

Trápití. Zízeň trápila pocestné.

Dieser Fisch hält sich am liebsten im stillen Wasser auf.
Hente hatte der Kranke eine ruhige Nacht.

Im Westen von Amerika dehnt sich der stille Ocean aus.

Die Katzen haben einen sachten Gang.

Das Mädchen sprach immer mit leiser Stimme.

Der alte Lehrer war eine sanfte Seele.

Die Mutter hatte einen sanften Tod.

Der Kellner zapfte das Bier aus dem Faße in den Krug.

Zwei Männer drehten das Rad.

Gaukzend schwankten die Männer ihre Hüte.

Beide Tänzer drehen sich im Kreise herum.

Der Kopf geht mir um, wenn ich an diese Arbeit denke.

Der verwundete Räuber wollte wild die Augen.

Der Fluß fräumt sich von Ost nach Süd.

Bergisch nicht, daß das Glück wechselt.

Der Weg windet sich durch den Wald.

Wir haben im Winter nur drei Zimmer gehiezt.

Im Jahre 1845 reichte das Wasser bis an den Biskaberg.

Der Bursche wollte die jungen Hunde im Brunnen erfäufen.

Die Leute am Ufer sahen es, wie das Schiff sank.

Durst quälte die Reisenden.

a smrtelném loži podvod svědomí *trápilo*.
atr mne již dávno o ty o-
y *trápi*.

voje nedůvěra mne velice
rásti. Otec *trásl* stromem,
sbíraly hrušky.

oohé dítky *trásly* se zimou.

ráviti. Za tak těžkých ča-
semůžeme skvostně *tráviti*.

n bydlí u rodičů, ale ze
o *tráví*.

oslední léta svého života
il císař Karel V. v klášteře.
starých časů obviňovali
, že *tráví* lidi.

atka špatně *tráví*.

třeba. Není *třeba* daleko
příklad choditi.

och musí poslouchati *třeba*
itěl.

hceš pít? *Třebas*.

trhati. Děvčata *trhají* kvě-
na louce.

ím skákáním marně *trháš*

uchařka *trhla* dva kapry.

ěc nebude jiná, i kdyby-
n si vlasy *trhali*.

itě ve spaní sebou *trhá*.

ena *trhla* sebou leknutím.

Am Sterbebette folterte den
Betrüger das Gewissen.

Der Bruder plagt mich schon
lange um diese Bilder.

Dein Misstrauen fränkt mich
sehr.

Der Vater schüttelte den
Baum, die Kinder lasen die Bir-
nen auf.

Die armen Kinder zitterten
vor Kälte.

Bei so schweren Zeiten können
wir es nicht hoch hergehen
lassen.

Der Sohn wohnt bei den El-
tern, aber er zieht vom Eigenen.

Die letzten Lebensjahre brachte
Kaiser Karl V. in einem Kloster zu.

Bor Alters beschuldigte man
die Juden, daß sie Leute ver-
giften.

Die Mutter verdaut schlecht.
Man braucht das Beispiel
nicht weit herzuholen.

Der Knabe muß gehorchen,
wenn er auch nicht wollte.

Willst du trinken? Meinet-
wegen.

Die Mädchen pflücken Blü-
men auf der Wiese.

Mit diesem Sprungen reißest
du umsonst die Kleider.

Die Köchin schlitzte zwei Kar-
pfen auf.

Die Sache wird nicht anders,
wenn wir uns auch die Haare
ausrufen möchten.

Das Kind bekommt im
Schlaf Zuckungen.

Das Weib führt vor Schrecken
zurück.

Teprv dvě léta zed' stojí a
ž se trhá.

Ten má trhání o tu věc.

Tuhý. Z býka bývá obyčej-
ě tuhé maso.

Nemohu psát, mám ještě ru-
e od zimy tuhé.

Nastane-li tuhá zima, nevy-
leme s palivem.

Při tuhé práci potřebí jest
lnější potravy.

Mezi pěchotou a jízdou na-
alo tuhé potýkání.

Z tuha jsme se spolu setkali.

Tvář. Israelité padli na svou
díř.

Tvoje bledá tvář prozrazuje
emoc.

S jasnou tváří blížila se
cera k otci.

Němá tvář jen pudem se
dí.

U. Hrdinskou smrtí padl
rabě v bitvě u Lipska.

U Boha jest milost.

Farář u sv. Jindřicha jest
ž stařičký pán.

U prostřed řeky vyčnívá
kála.

Při požáru byly dvě ženy u
elikém nebezpečenství.

U přítomnosti tří svědků u-
avřena byla ústní smlouva.

Uběhati. Nohy jsem jsi mohl
uběhati, nežli jsem peníze ob-
řzel.

Za jedinou hodinu velbloud
ří mléko uběhne.

Die Mauer steht erst zwei Jah-
re und bekommt schon Risse.
Die Sache lässt ihm nicht
Ruhe.

Ein Stier gibt gewöhnlich zä-
hes Fleisch.

Ich kann nicht schreiben, ich
habe noch vor Kälte steife Hände.

Wenn ein strenger Winter
kommt, reicht uns das Brennma-
terial nicht aus.

Bei schwärer Arbeit ist eine
stärkere Nahrung nötig.

Zwischen dem Fußvolk und der
Reiterei begann ein hitziges Ge-
fecht.

Wir hatten einen ernsten Auf-
tritt mit einander.

Die Israeliten fielen auf ihr
Angesicht nieder.

Dein blaßes Gesicht verrät
eine Krankheit.

Mit heiterem Antlitz näherte
sich die Tochter dem Vater.

Das unverwüstige Thier
folgt nur seinem Instinkt.

Der Graf starb den Helden Tod
in der Schlacht bei Leipzig.

Bei Gott ist Gnade.

Der Pfarrer zu St. Heinrich
ist schon ein alter Herr.

Inmitten des Flusses ragt ein
Felsen hervor.

Bei dem Brande waren zweit
Weiber in großer Gefahr.

In Gegenwart von drei Zeu-
gen wurde ein mündlicher Ver-
trag abgeschlossen.

Ich konnte mir die Füße a-
laufen, bevor ich das Geld bekam.

Zu einer Stunde legt das
Kameel drei Meilen zurück.

eda protrženou hrází ubíhd.

ou vlastní všetečností u-
mladík v nebezpečenství.

nes jsem se velice uběhal.

pirati. Voda vždycky toho
ubírá.

kotníkách jest punčocha
široká, málo jsi ubérala.

ed slunce východem ubí-
jsme se na cestu.

blížení. Bez ublížení jeho
vosti ředitel tenkrát velice
ybil.

blížiti. Nechtěl jsem tobě
slovem ublížiti.

denník ublížil si zdvihá-
těžké klády.

etivě. Ještě u dveří písář
se klonil.

starým lidem se uctivě

hati. Ten obřezaný dukát
ám.

pec udal podvodníka u-
u.

zei oběma vesnicemi udalo
ám jítí lesem.

asto se udá, že hloupý má
í.

evíš co se udalo?

delati. Všecko vám k libo-
dělám.

ívky udělaly kolo.

dělej honem snídaní, vo-
sem na sestru.

Das Wasser lauft durch den
eingerissenen Damm a b.

Durch seinen eigenen Vorwitz
gerieth der junge Mensch in
Gefahr.

Heute habe ich mich sehr mit dem
gefahren.

Das Wasser nimmt jedesmal
ein Stück Ufer weg.

Um die Knöchel ist der Strumpf
zu breit, du hast wenig abge-
nommen.

Vor Sonnenaufgang begaben
wir uns auf den Weg.

Unbeschadet seiner Ehre hat
diesmal der Direktor sehr gefehlt.

Ich wollte dir mit diesen
Worte nicht nahe treten.

Der Taglöhner hat sich durch
das Heben eines schweren Balkens
Schaden gethan.

Noch bei der Thüre machte der
Schreiber eine tiefe Verbeugung.

Gegen alte Lente betrage dich
mit Ehrerbietung.

Den beschrittenen Dukaten werde
ich nicht anbringen.

Der Kaufmann hat den Betrüger
bei Gerichte angezeigt.

Unser Weg führte uns
zwischen den beiden Dörfern durch
einen Wald.

Es trifft sich oft, daß der
Dumm das Glück hat.

Weißt du nicht, was sich zu-
getragen hat?

Ich will Ihnen Alles zu Gefallen thun.

Die Mädchen schlossen einen
Kreis.

Bereite geschwind ein Früh-
stück, rief ich der Schwester zu.

Ustanovením toho poručníka nedospělým dětem udělali ozla zahradníkem.

Co jste si udělali? tázal se omisař hašteřících se žen.

Udělala se mi neštovice na tku.

Nevím co z tebe udělat.

Takovým vystupováním udělali byste ze sebe smích.

Udeřiti. Sedlák udeřil psa olí.

Při požáru udeří hlásný na von.

Voják udeřil vrahem o zem.

Dnes v noci dvakrát hrom o věže udeřil.

Bubeníci udeřili v bubny.

Pozdě u večer vůdce udeřil a nepřítele.

Udusiti. Provazem lotrové dusili muže i ženu.

Sousedé oheň rychle udusili.

Dvě děti udusily se kouřem.

Vojsko udusilo povstání.

Uhoditi. Třikrát po sobě řelec uhodil k cíli.

Matka se pustila do souseda, e její dítě uhodil.

Při kopání základů uhodili člníci na překážky.

Durch die Bestellung dieses Vormundes für die minderjährige Kinder man den Bock zum Gärtner.

Was habt ihr euch zu Leiden gehabt? fragte der Kommissär die hadernden Weiber.

Es hat sich mir eine Blatter auf der Wade aufgeworfen.

Ich bin ganz irre an dir.

Durch ein solches Auftreten würdet ihr euch dem Gelächter preisgeben.

Der Bauer versetzte dem Hunde einen Schlag mit dem Stocke.

Bei einem Brande schlägt der Thurmwächter an die Glocke.

Der Soldat warf den Mörder zu Boden.

Heute Nachts hat der Blitz zweimal in den Thurm eingefallen.

Die Tambours rührten die Trommeln.

Spät am Abend griff der Feldherr den Feind an.

Mit einem Strick erdrößelten die Bösewichte Mann und Weib.

Die Nachbarn haben rasch das Feuer unterdrückt.

Zwei Kinder sind im Rauch erstickt.

Die Truppen haben den Aufmarsch unterdrückt.

Dreimal nach einander traf der Schütze das Ziel.

Die Mutter zog gegen den Nachbar, weil er ihr Kind geschlagen.

Beim Grundgraben stießen die Arbeiter auf Hindernisse.

Dům ještě nebyl dostavěn,
když tuhá zima uholila.

Konečně oba sousedé o tu
věc uholili.

Na nízkých schodech uholil
jsem se do hlavy.

Ucho. Na levé ucho lépe
slyším.

Ta jehla má příliš malé ucho.

Ujiti. Neujdeš trestu.

Ten lehkovázný člověk u-
chází se o mou neteř.

Dlouhou nemocí uchází matce
síla.

Čas ucházel a dělníci neměli
nádobí.

Než přišla pomoc, ušla po-
raněnému krev.

Ušli jsme den cesty, nenalezše
lidského obydlí.

To ještě ujde, jen když není
škoda větší.

Vyskoumal jsem, kde z var-
han uchází vzduch.

Poslouchal jsem tak pozorně,
že mi z celého kázání ani slova
neuslo.

Ujma. Proti lonsku mám
značnou ujmu na svých pří-
jmech.

Učiníme po vúli vaši, pokud
se to státi může bez ujmy na-
ší cti.

Úřad svolil ku prodeji, avšak
bez ujmy érarního práva před-
kupného.

Reditel, neptaje se hraběte,

Das Haus war noch nicht fer-
tig, als eine strenge Kälte e i n-
trat.

Endlich wurd eu beide Nach-
barn über die Sache einig.

Auf der niedrigen Treppe stieß
ich mich an den Kopf.

Mit dem linken Ohr höre
ich schärfer.

Diese Nadel hat ein zu kleines
Öhr.

Du wirst der Strafe nicht ent-
gehen.

Dieser leichtfertige Mensch b e-
wirbt sich um meine Nichte.

Durch die lange Krankheit
schwindet der Mutter die Kraft.

Die Zeit floh und die Arbei-
ter hatten keine Geräthe.

Bevor Hilfe kam, verblutete
sich der Verwundete.

Wir legten eine Tagesreise
zu Fuß, ohne auf eine Menschen-
wohnung zu treffen.

Das geht noch an, wenn nur
der Schade nicht größer ist.

Ich habe ausgemittelt, wo bei
der Orgel die Luft entläuft.

Ich hörte so aufmerksam zu,
daß mir von der ganzen Predigt
kein Wort entging.

Gegen das vorige Jahr haben
sich meine Einkünfte bedeutend
geschränkt.

Wir werden eurem Wunsche
gemäß handeln, soweit es gesche-
hen kann ohne Beinträchtigung
unserer Ehre.

Die Behörde bewilligte den
Verkauf, jedoch ohne Nachteil
des érarischen Verkaufsrechts.

Ohne den Grafen zu fragen

al o své ujmě zed rozbouřati.

Co jeden společně učiní
roti svolení druhého, to učinil
své ujmě.

Ukázati. Učitel ukázal žá-
dum rozličné zkameněliny.

Později se ukázalo, že stra-
idlo bylo hrubý podvod.

Uklouznouti. Stařec uklou-
nul na hladkém kamenu.

Sotva mně uklouzlo neopatr-
ně slovo, již jsem toho litoval.

Uložiti. Nevím, kam ty kni-
jí uložím.

Soused prodal dům a peníze
uložil na úroky.

Ta mast uložila mi bolest.

Plukovník uložil setníkovi,
by hájil most.

Spiklenci ukládali o osobu
yslance.

Uložili jsme se pod šírým
ebem.

Upokojiti. Upokoje se, vše
e dá ještě napraviti.

K večeru vítr se upokojil.

Náruživec nešetřil obětí, aby
pokojil svou žádost.

Upustiti. Služka upustila
klenici, která se rozbila.

Nejstarší syn upustil od své-
o práva k dědictví.

Úraz. Štěstí, že jsi k žá-
dému úrazu nepřišel.

Já netrpím žádného úrazu
věcti.

ließ der Direktor eigenmächtig
die Mauer einschiffen.

Was ein Gesellschafter gegen
die Einwilligung des andern thut,
das hat er auf eigenes Risi-
co gethan.

Der Lehrer zeigte den Schü-
lern verschiedene Verstünerungen.

Später hat es sich heraus-
gestellt, daß das Gespenst ein
grober Betrug war.

Der Greis glitschte an ei-
nem glatten Stein an.

Kaum entfiel mir das un-
vorsichtige Wort, hat es mich
schon gereut.

Ich weiß nicht, wo ich die Bü-
cher hinlegen soll.

Der Nachbar verkaufte das Haus
und legte das Geld auf Binsen.

Die Salbe hat mir den Schmerz
gestillt.

Der Oberst trug dem Haupt-
mann auf, die Brücke zu schützen.

Die Verschworenen stellten der
Person des Gesandten nach.

Wir legten uns unter freiem
Himmel schlafen.

Beruhigen Sie sich, Alles
kann wieder gut gemacht werden.

Gegen Abend legte sich der Wind.

Der leidenschaftliche Mensch
scheute keine Opfer, um sein Ver-
langen zu stillen.

Der Dienstbote ließ das Glas
fallen, welches in Stücke ging.

Der älteste Sohn hat von
seinem Erbrecht abgelaßsen.

Ein Glück, daß du keine Ver-
leugnung davongetragen hast.

Ich leide keine Beleidigung
meiner Ehre.

Uraziti. Dělová koule *urazila* kus kamene se skály.

Cestu z Prahy na Zbraslav *urazil* jsem za hodinu.

Jediným slovem *urazil* hejsek celou společnost.

Usedati. Úzkostí mi srdece *usedá*.

Udatnost vojáků *usedati* počala.

Král pokryv si hlavu *usedl* na trůn.

Ustoupiti. Tomu velice zasloužilému muži rád *ustoupím*.

Po dvou hodinách nepřítel počal *ustupovati*.

Až mne přesvědčíš, *ustoupím* od svého mínění.

Ustrnouti. Matka leknutím celá *ustrnula*.

Dobročinná paní *ustrnula* se nad opuštěnými dětmi.

Ušlechtilý. Mezi vším stvořením božím *nejušlechtilejší* jest člověk.

Nezapomínej, že vlohy tvé jsou *ušlechtilé* dary boží.

Váš syn jest jinoch *ušlechtilých* mravů.

Ušlechtilá mysl nezná závisti.

Utěšený. Nemám *utěšené* chvíle.

To je *utěšené* pacholátko.

Z oken zámku byl výhled na

Die Kanonenkugel schlug ein Stück Stein vom Felsen ab.

Ich habe den Weg von Prag nach Königsaal in einer Stunde zu Fuß gefegt.

Mit einem einzigen Worte bestätigte der junge Laffe die ganze Gesellschaft.

Die Angst will mir das Herz abdrücken.

Die Tapferkeit der Soldaten begann nachzulassen.

Der König bedeckte sein Haupt und ließ sich auf den Thron nieder.

Diesem hochverdienten Maune weiche ich gerne.

Nach zwei Stunden begann der Feind sich zurückzuziehen.

Bis du mich überzeugt haben wirst, dann werde ich von meiner Meinung ablassen.

Die Mutter erstarnte vor Schrecken.

Die wohlthätige Frau erbarmte sich der verlassenen Kinder.

Unter allen Geschöpfen Gottes ist der Mensch das edelste.

Bergisch nicht, daß deine Talente herrliche Gaben Gottes sind.

Ihr Sohn ist ein Jungling von feinen Sitten.

Der Edelmuth kennt keinen Neid.

Ich habe keine frohe Stunde.

Das ist ein liebenwürdiges Knäblein.

Aus den Fenstern des Schlosses

Utratiti. Šest loupežsků jedním dnem bylo *utraceno*.

Když všecky peníze *utratił*, vrátil se lehkomyslník domů.

Ty více *utrácis* než máš příjmů.

V té hospodě jsme málo *utratił*.

Utriti. Unavený poutník *utíral* si pot s čela.

Mám rýmu, pořád si musím nos *utírat*.

Utri svíčku, abych lépe viděl.

Ta barva ještě není dost *utřena*.

Dáš-li se s tím podskočníkem do jednání, uvidíš jak ti *utře*.

Uvázati. Jezdci *uvázali* koně ke stromům.

Za dne byl pes na řetěz *uvázán*.

Teprv před rokem *uvázal* jsem se ve statek.

Když jsi se v práci *uvázal*, musíš ji také vykonati.

Uváznouti. Vozka *uvázl* s vozem v blátě.

Nevěř slovům pochlebníka, nechiceš-li *uváznouti* v jeho o-sidlech.

Jednalo se o stavbu silnice, ale celá věc nějak *uvázla*.

Úzko. V noci sovy tak hu-

Sechs Räuber wurden an einem Tage hingerichtet.

Nachdem der leichtsinnige Mensch alles Geld verthan hatte, kehrte er nach Hause zurück.

Du läßt mehr aufgehen, als du einnimmt.

In dem Wirthshause haben wir wenig verzehrt.

Der müde Wanderer wischte sich den Schweiß von der Stirne.

Ich habe den Schnupfen, fortwährend muß ich mir die Nase wischen.

Binze das Licht, damit ich besser sehe.

Die Farbe ist noch nicht genug zerrieben.

Wenn du dich mit diesem hinterlistigen Menschen in ein Geschäft einlassest, wirst du sehen, wie er dich aufführt.

Die Reiter banden ihre Pferde an die Bäume.

Bei Tage wurde der Hund an die Kette gelegt.

Erst vor einem Jahre nahm ich von dem Gute Besitz.

Wenn du die Arbeit übernommen hast, mußt du sie auch leisten.

Der Führmann ist mit dem Wagen im Rothe stecken geblieben.

Traue nicht den Worten eines Schmeichlers, wenn du nicht in seine Schlinge fallen willst.

Es wurde über den Bau der Straße verhandelt, die ganze Sache ist aber ins Stocken gerathen.

In der Nacht haben die Eulen

čely, že člověku až úzko přicházel.

Uživati. Francie uživala lsti proti lsti.

Ten mladšk svých schopností zle užívá.

Vojsko mělo nařízeno, v případě odporni uživati moci.

Advokát k svým účelům užival cizích peněz.

Hled, abysi v mládí svého času dobře užil.

Dítě nechtělo trpkého léku uživati.

Syn jest majetníkem, ale matka užívá statku až do své smrti.

V. Celá Evropa věřila v nepřemožitelnost Napoleonovu.

Záci plnou důvěru měli v neomylnost učitele.

Celá tvá práce v nic přijde.

Staří páni hráli v karty.

Chlapec hůlku v půli rozlomil.

V tu stranu leží Drážďany.

V pět hodin jest začátek koncertu.

V čas modlení obracejší se mahomedáni k východu slunce.

V ten čas panovala v Rusku císařovna Kateřina.

Vaditi. V hloubce dvaceti sáhů voda havířům vadila.

Ty ženy se vadí celý den.

so geschrieen, daß Einem ganz unheimlich wurde.

Frankreich gebrauchte List gegen List.

Dieser junge Mensch mißbraucht seine Fähigkeiten.

Die Truppen erhielten den Befehl, im Falle des Widerstandes Gewalt anzuwenden.

Der Advokat hat sich zu seinen Zwecken freunden Geldes bedient.

Trachte, daß du in der Jugend deine Zeit gut benutztest.

Das Kind wollte die herbe Arznei nicht nehmen.

Der Sohn ist der Eigentümer, aber die Mutter ist bis zu ihrem Tode im Nutzen des Gutes.

Ganz Europa glaubte an Napoleons Unüberwindlichkeit.

Die Schüler hatten volle Zuversicht zu der Untrüglichkeit des Lehrers.

Deine ganze Arbeit wird zu Nichts.

Die alten Herren spielten Karten.

Der Knabe hat den Stock in mitten entzwei gebrochen.

Auf dieser Seite liegt Dresden.

Um fünf Uhr ist der Anfang des Concertes.

Während des Gebetes wenden sich die Mahomedáni gegen Osten.

Zu der Zeit regierte in Russland Kaiserin Katharina.

In einer Tiefe von zwanzig Pfosten war das Wasser den Bergleuten hinderlich.

Diese Weiber danken den ganzen Tag.

Váha. Řezník mně dnes nedal dobrou *váhu*.

Kupec položil zboží na *váhy*.

Ta věc musí se dobře na *váhu* vrátit.

Jsem na *vahách*, mám-li si koupiti plášt' nebo kožich.

Viděl jsem starého pána, jak *svou vahou* kráčel po náměstí.

Námítka tvá jest věc malé *váhy*.

Valný. Pětkrát do roka odívá se *valná* pouť k lesní kapli.

Král vypsal *valný* sněm na hrad Pražský.

To pivo není *valné*.

Vážiti. Kupec *vážil* zboží.

Jak vysoko sobě *vážíte* ten prsten?

Nesmíš slova učitelova tak lehce *vážiti*.

Toho daru si dívka vysoko *vážila*.

Vážený pane! sudte nestranně.

Za tou přičinou *vážil* jsem cestu do Vídne.

Safář *vážil* vodu ze studně.

Ta homole cukru *váží* patnáct liber.

Všecky tvé námítky nic *neváží*.

Vdáti. Sedlák předešlého roku dvě dcery *vdal*.

Der Fleischer hat mir heute kein gutes Gewicht gegeben.

Der Kaufmann legte die Ware auf die Waage.

Die Sache muß wohl er wogen werden.

Ich bin unentschlossen, ob ich mir einen Mantel oder einen Pelz kaufen soll.

Ich sah den alten Herrn, wie er langsam über den Ring einherschritt.

Deine Einwendung ist eine Sache von geringer Wichtigkeit.

Fünfmal im Jahre findet eine zahlreiche Wallfahrt zu der Waldkapelle statt.

Der König berief einen allgemeinen Landtag auf die Prager Burg.

Dieses Bier ist nicht gar gut.

Der Kaufmann wog die Ware ab.

Wie hoch schätzen Sie diesen Ring?

Du darfst die Worte des Reichers nicht so gering achten.

Dieses Geschenk hat das Mädchen hoch geachtet.

Eehrter Herr! urtheilen Sie unparteiisch.

Aus diesem Anlaße unternahm ich eine Reise nach Wien.

Der Schaffer schöpfte Wasser aus dem Brunnen.

Dieser Hut Zucker wiegt fünfzehn Pfund.

Alle deine Einwendungen haben keinen Werth.

Der Bauer hat im vorigen Jahre zwei Töchter verheirathet.

Ta paní již podruhé se vdalá.

Vděk. Dcera šla do divadla, jen aby matce něco vděknila.

Ty peníze mně právě vděk ucházejí.

Vedle. Ti dva hoši vždycky díl ve škole vedle sebe.

Vedle jiných mnohých věcí ké jsme slona viděli.

Vedle zákona nemají se věště stavěti dřevěné domy.

V nárožním domě jest kupec, krejčí bydlí vedle.

Vejiti. Sotva jsme vešli do domu, počalo příšeti.

Porážka sedláků u Chlumce řla v přísloví.

Na svých cestách vešel jsem se známost s mnohými umělci.

Vojsko bylo unavené, vůdce eodvážil se v boj vejít.

Do té láhvě se vejdlou tři ejdlíky vína.

Věk. Matka naše netěšila se dlouhého věku.

U vysokém věku obyčejně chabuje pamět.

Věk mladosti jest doba ideálů.

Od útlého věku zabýval se Rossini hudbou.

Elektrický telegraf jest vyález nového věku.

Nic netrvá na věky.

Diese Frau hat bereits den zweiten Mann genommen.

Die Tochter ging in's Theater, nur um der Mutter etwas zu Gefallen zu machen.

Dieses Geld ist mir gerade willkommen.

Diese zwei Knaben sitzen in der Schule immer neben einander.

Hebst vielen andern Dingen haben wir auch einen Elephanten gesehen.

Dem Gesetz gemäß dürfen in der Stadt keine Häuser von Holz gebaut werden.

Im Echause ist ein Kaufmann, und der Schneider wohnt daneben.

Kaum waren wir in's Haus eingetreten, begann es zu regnen.

Die Niederlage der Bauern bei Chlumec ist zum Sprichwort geworden.

Auf meinen Reisen machte ich Bekanntschaft mit mehreren Künstlern.

Die Truppen waren erfüllt, der Feldherr wagte es nicht sich in einen Kampf einzulassen.

Diese Flasche fasst drei Seidel Wein.

Unsere Mutter erfreute sich keines langen Lebens.

Im hohen Alter schwindet gewöhnlich das Gedächtniß.

Das Jugendalter ist die Zeit der Ideale.

Von zarter Jugend an beschäftigte sich Rossini mit Musik.

Der elektrische Telegraph ist eine Erfindung der neuen Zeit.

Nichts dauert ewig.

Povídky o zlatém věku jsou
ouhé báje.

Velebný. Na třetím dvoře
královského hradu Pražského
stojí *velebný* chrám.

Osm dní po božím těle jest
velebná svátost vystavena.

„*Velebný pane*“ říká se o-
ecně katolickým duchovním.

Jeptiška chtěla o té věci
romlavit s *velebnou matkou*.

Věřiti. Až posud jsou ještě
idé, kteří *věří* v strašidla.

Never slovům toho pochleb-
iaka.

Věrný. Král prokázal se *věr-*
ým danému slovu.

Cato byl *věrný* vlastenec.

Véstí. *Ved'* koně do brodu.

Matka dítky k dobrému *vedla*.

Posud se neví, kdo *povede*
ojsko.

Návrh předešlého řečníka
ede mne na důležitou otázku.

Město *vede* silný obchod s
fnem.

Oběma stranám bylo ohlášeno,
e mohou svědky *véstí*.

Přese všecku pochybnost věc
e dobře *vedla*.

Jak se vám *vede*?

Ta paní nad svůj stav nád-
erně sobě *vede*.

Obchodníci *stížnost* sobě *ve-*
li u vlády.

Die Erzählungen von einem
goldenem Zeitalter sind bloße
Mythen.

Im dritten Hofe der Prager
Königsburg steht ein *maje stäti-*
ti scher Tempel.

Durch acht Tage nach dem
Frohleinchnamfeste ist das *hoch-*
würdige Gut ausgestellt.

„*Geistlicher Herr*“ titulirt
man allgemein katholische Priester.

Die Nonne wollte darüber mit
der Oberin sprechen.

Bis jetzt gibt es noch Menschen,
welche an *Gespenster* glauben.

Träue nicht den Worten die-
ses Schmeichlers.

Der König erwies sich treu
den gegebenen Worte.

Cato war ein aufrichtiger
Patriot.

Führe die Pferde in die
Schwemme.

Die Mutter hat die Kinder
zum Guten angeleitet.

Man weiß bis jetzt nicht, wer
das Kriegsheer anführen wird.

Der Antrag des Vorredners
bringt mich auf eine wichtige
Frage.

Die Stadt treibt einen star-
ken Handel mit Wein.

Beiden Parteien wurde bekannt
gegeben, es stehe ihnen frei, Zeu-
gen zu stellen.

Trotz allen Zweifeln ging die
Sache gut von Statten.

Wie geht es Ihnen?

Diese Frau gibt es über ih-
ren Stand nobel.

Die Handelsleute haben sich
bei der Regierung bewert.

Viděti. S návrší viděli jsme
lý průběh bitvy.

Vidí se mi ta věc pilná býti.

Neridělo se mi toho učiniti.

Viď že zítra k nám přijdeš?

Víra. Křesťanská víra zapu-
la otroctví.

Udatní vojnové i v zajetí
astí své víru zachovali.

Vitati. Shromáždění profeso-
vé jednohlasně vítali cizo-
mského učence.

Vítáme vás! volali nám vstříc
ín i paní.

Vítěj mi, slavný dni, jenž
buješ vlasti blaženější bu-
ucnost!

Vládnouti. Tak jsem pro-
zrnul, že ještě nemohu ruka-
a vládnouti.

Tu stavbu může podniknouti
n ten, kdo znamenitými su-
ami vládne.

Přemysl Otakar vládl všemi
němi od Baltického až k
derskému moři.

Nemohu o své ujmě jednat,
boť nevládnu sám sebou.

Vložiti. Při všeobecném pláci
žili rakev do hrobu.

Stavové nechtěli přivoliti,
y pozemky měštanů ve dsky
nské vloženy byly.

Každý at dělá, co na něj
ženo.

Apoštolové vkládali ruce na

Bon einer Auhöhe sahen wir
den ganzen Verlauf der Schlacht.
Mich dünnkt, die Sache sei
dringend.

Ich fand nicht für gut dies
zu thun.

Nicht wahr, du kommst mor-
gen zu uns?

Der christliche Glaube ver-
bannte die Sklaverei.

Die tapferen Krieger haben auch
in der Gefangenschaft ihrem Va-
terlande die Treue bewahrt.

Die versammelten Professoren
bewillkommten einhellig den
ausländischen Gelehrten.

Seien Sie uns willkommen!
riefen Herr und Frau entgegen.

Sei mir gegebt, festlicher
Tag, der du dem Vaterlande eine
glücklichere Zukunft verheißest!

Ich bin so durchgefroren, daß
ich noch nicht die Hände rühren
kann.

Diesen Bau kann nur der mi-
ternehmen, wer über bedeutende
Summen verfügt.

Přemysl Otakar beherrschte
alle Länder vom Baltischen bis
zum Adriatischen Meere.

Ich kann nicht eigenmächtig
handeln, denn ich bin nicht
mein eigener Herr.

Unter allgemeinem Weinen leg-
te man den Sarg in's Grab.

Die Stände wollten nicht ge-
statten, daß die Landgüter der
Bürger in die Landtafel einge-
tragen würden.

Feder thue was ihm obliegt.

Die Apostel legten jenen die

kdož v Krista uvěřili.

Hádky neměly konce, až se
ad do toho vložil.

Volný. K tomu ke všemu
em volný.

Deputace nenalezla u místozíciho volného ucha.

Volné jsou myslénky lidské.

Malíř měl v zámku volný
ístup.

Do práce chei mít volný
bát.

Vrch. Na vrchu hory stojí
stelíček.

Na vrchu jabloně seděla pěnva.

V jedné řadě sedělo deset
lubů na vrchu střechy.

Světnice byla tak nízká, že
em se vrcem hlavy dotýkal
ropu.

Obě vesnice jsou od sebe
chem rozdeleny.

Srdce mně tluče, když jdu
vrchu.

Když jsme jeli s vrchu, mu-
li jsme sevřít zadní kola.

Hašteření nemělo konec, pro-
že každý chtěl míti na vrchu.

Hned na vrchu kniha ležela.
Poraziv Pompeja dosáhl Cae-
r vrchu své slávy.

Vrouci. Ve vrouci vodě
chle se klíh rozpustí.

Královná vrouci modlitby
chotě vysílala k nebi.

Hände auf, die an Christum
glaubten

Die Streitigkeiten hatten kein
Ende, bis sich die Behörde i'n's
Mittel legte.

Zu allem dem bin ich bereit.

Die Deputation fand bei dem
Statthalter kein geneigtes Ohr.
Frei sind des Menschen Gedan-
ken.

Der Maler hatte im Schloße
freien Zutritt.

In die Arbeit will ich einen
bequemen Rock haben.

Am Gipfel des Berges steht
ein Kirchlein.

Im Wipfel des Apfelbaumes
saß ein Fink.

In einer Reihe saßen zehn Tau-
ben am Giebel des Daches.

Das Zimmer war so niedrig,
dass ich mit dem Scheitel des
Kopfes die Decke berührte.

Die beiden Dörfer sind von ein-
ander durch einen Berg getrennt.

Das Herz klopft mir, wenn ich
bergauß gehe.

Als wir bergab fuhren,
mußten wir die Hinterräder sperren.

Der Streit war ohne Ende,
weil jeder die Oberhand ha-
ben wollte.

Das Buch lag gleich oben.

Nachdem Cäsar den Pompejus
besiegt hatte, erreichte er die höchste
Stufe seines Ruhmes.

Im siegenden Wasser löst
sich der Leim schnell auf.

Die Königin sendete für den
Gemahl unbrünnige Gebete
zum Himmel.

ooutala nás k
vždycky byli
ž jsme vstou-
bylo již po

výminkami o-
mlouvu vstou-
upovati něko-
po svém vzkří-
ebe vstoupil.
slunce vstou-
opce.

není pravda,
šet, však my-
tane.

jest volný
trh, však s
cuv.
žádosti, však
síš po vůli
nehodou otec
l.
omu podobá,
u přiskočí.
všudy bylo

Innige Liebe fesselte uns ans
Vaterland.

Beide Nachbarn waren immer
warm e Freunde.

Als wir in die Kirche traten,
war die Predigt schon vorüber.

Unter solchen Bedingungen woll-
te die Gemeinde den Vertrag nicht
eingehen.

Es ist nicht schicksam, jemand
in der Rede zu unterbrechen.

Am vierzigsten Tage nach sei-
ner Auferstehung ist Christus in
den Himmel gefahren.

Zu Anfang des Frühlings
tritt die Sonne in das Zeichen
des Widder.

Es ist ja nicht wahr, was die-
se Zeitung schreibt.

Es fängt zwar an zu regnen,
aber ich glaube, daß es bald auf-
hören wird.

Alle Kaufleute haben freien Zu-
tritt zu diesem Markt, jedoch
mit Ausnahme der Ausländer.

Ich will dein Verlangen er-
füllen, dagegen mußt auch du
mir zu Willen sein.

Durch diesen Unfall wurde der
Vater ganz betrübt.

Es hat alles Ansehen dazu,
daß im Frühjahr die Gerste auf-
schlagen wird.

Im Zimmer war Alles, wo
man nur hin sah, durch einan-

Všeho všudy jsem dostal pět zlatých.

Již jest po všem, staré časy se více nevráti.

Přede vším potřebuji nový klobouk.

U všech všudy! kdy přestane ten hřmot!

Všimnouti. V kostele jsem si tebe *nevšimnul.*

Nikdo nevšimá si našich stížností.

Vděčný syn vždycky sobě všimal svých rodičů.

Vůle. Odvážím se toho, děj se *vůle boží.*

Soused nebyl nucen, z dobré vůle to učinil.

Děti se psem svou *vůli* prováděli.

Jednou ti to učiním k *vůli.*

Pro *dobrou vůli* matka ke všemu mlčela.

Slabí rodičové vždy byli synáčkovi po *vůli.*

Včera se ta mládež do *vůle* natancovala.

Bez mé *vůle* nesmíš nikam jít.

Pojď s námi anebo zůstaň doma, máš v tom *vůli.*

Alles in Alles
fünf Gulden.

Es ist vorbei, den
ten fehren nicht wieder.

Vor allen Dingen
ich einen neuen Hut.

Zum Henker!
der Lärm aufhören!

In der Kirche
nicht bemerkt.

Niemand beachte
schwerden.

Der dankbare Sohn
seine Eltern in Ehre
ten.

Ich wage es, es
Will'e Gottes.

Der Nachbar wu-
zwungen, er that es
Will'en.

Die Kinder haben
Hunde ihren Mut her-
geübt.

Einnal will ich es
fallen thun.

Des guten Ge-
mens halber schwiege
zu Allem.

Die schwachen Ge-
dem Söhlein inmer
sche.

Gestern hat das
nach Herzen Lust

Ohne meine Ein-
darfst du nirgend hin-

Komme mit uns o
Hause, es steht dir

riáše v ne-

ubač sama
dal.

krev svou

u věni vydá-

pilí.

dá počet ze

oručení, aby
připraveno.

vydali jsme

se za lé-

u vyšli jsme
město.

et let, když

již mně dá-

ár ještě ne-

unce v osm

vznešenému

Novém městě.

David se žte den Urias der
Lebensgefahr a u s.

Mit dieser Rede hat der Groß-
thuer sich selbst dem Gelächter
Preis gegeben.

Die Eltern möchten für die
Kinder ihr Blut hingeben.

Diese Blumen geben einen
starken Geruch von sich.

Die Erde bringt Getreide
hervor.

Feder von uns wird Dechen-
schaft ablegen über seine Hand-
lungen.

Der General erlich den Be-
fehl, es solle Alles zum Sturm
vorbereitet sein.

Erst gegen Abend begaben
wir uns auf die Reise.

Der Fremdling gab sich für
einen Arzt a u s.

Gegen Abend gingen wir
vor die Stadt spazieren.

Ich war zwanzig Jahre alt,
als ich die Schulen verließ.

Die ganze Angelegenheit ist mir
längst aus dem Sinne gekom-
men.

Der heinige Kalender ist noch
nicht herausgekommen.

Zu Weihnachten geht die Son-
ne um acht Uhr auf.

Die Königin kam dem erha-
benen Gast entgegen.

Das Feuer brach in der Neut-
stadt a u s.

Vyložiti. Kupci měli zboží v kotcích *vyložené*.

Komnaty zlatem *vykládané* přijaly vzdálenou společnost.

Učenec *vykládal* některá místa z proroka Jesaiáše.

Slova biskupova byla osadníkům do češtiny *vyložena*.

Vymluviti. Celou tu myslénku jsem sestře *vymluvil*.

Správce šafáři notně *vymluvil*.

Ten člověk nedal pokoje, až na mně ty peníze *vymluvil*.

Kupec se *vymluval* opozděním pošty.

Vynéstí. V devět hodin *vynesli* mrtvolu z domu.

Manželé málo *vynesli* z hřbitovního domu.

Písář všecky pikle na jevo *vynesl*.

V sobotu byl rozsudek *vynesen*.

Můj dům sotva čtyry ze sta *vynáší*.

Řečník vysoko *vynášel* zásluhu zejmřelého.

Vypověděti. Nedá se *vypověděti*, jaká nádhera v zámku panuje.

Utiskovaný národ *vypověděl* králi poslušenství.

Zrádce vlasti byl ze země

Die Kaufleute hatt
in Buden zum Be
gelegt.

Mit Gold aus
mächer nahmen die
seßhaft auf.

Der Gelehrte er
Stellen aus dem Pro

Die Worte des L
den der Gemeinde i
übersetzt.

Ich habe den gan
der Schwester aus

Der Verwalter ha
fer tüchtig ausgeset

Der Mensch gab f
er mir das Geld

Der Kaufmann e
sich durch die Versp

Um neun Uhr tr

Lodten aus dem H

Die Eheleute re
aus dem brennende

Der Schreiber l
offenbart.

Samstag wurde
gefällt.

Mein Haus trü
Perzent ein.

Der Redner rü
dienste des Verstor

Es lässt sich nicht
ten ausdrücken
im Schlosse herrsch

Das bedrückte L
dem Könige den G

Der Vaterlands

lo rozkaz svého
upežníci vyřítili
le.

z města na ne-

Po dlouhém čase
ně vyrovnán.
učeností žádný
yrovna.

ilž vyrovnána.

elé kázání jsem

me pán vyslyší.

den vyslychal

ed za městem

zvolal předseda

kolami Pražský-
ohatá knihovna.

chová kníže v

nské sněmovny
šlechtiče.

toho času byl

Dost často jsem

Die Truppen vollstreckten
den Befehl ihres Commandanten.
Räuber fielen über die Reisenden her.

Die Besatzung machte aus
der Stadt einen Ausfall ge-
gen den Feind.

Nach langer Zeit wurde end-
lich der Streit geschlichtet.

An Gelehrsamkeit kommt die-
sem Manne Niemand in der
Stadt gleich.

Die Sache ist schon aus ge-
gliedert.

Ich habe die ganze Predigt
angehört.

Ich hoffe, daß mich der Herr
erhören wird.

Der Richter hat während des
ganzen Tages die Zeugen ver-
hört.

Gleich hinter der Stadt ist ein
hoher Berg.

Hoch dem König! rief der Vor-
sitzende mit lauter Stimme.

Mit der Prager Hochschule
ist eine reichhaltige Bibliothek ver-
bunden.

Das Hochwild liegt der Fürst
in einem eingefriedeten Thiergarten.

Der größere Theil des Her-
renhauses gehört dem hohen
Adel an.

Hochpriester zu jener Zeit
war Kaifas.

Ich habe dich oft genug vor

Nejstarší rada dlouho nechtěl se vytasiti se svým mlněním.

Vyvěsti. Sluha vyvedl hostě zadními dveřmi z domu.

Ta kniha ryvedla mne z bludu.

Pomocí zrcadel lze ryvoditi rozličné úkazy.

Dobrě jsi to vyvedl.

Zchytralec ze všeho se vyvedl.

Vzácný. Lékař byl nám vzácným hostem.

Umělec pocházel z vzácného rodu.

Tento spis jest mně vzácnou památkou po otci.

Mám v Lipsku vzácného přítele, jejž chci navštíviti.

Hrabě chová ve své sbírce mnohý vzácný peníz.

Vzdáti. Po dlouhém odporu nedostatkem potravy jsa přinucen velitel konečně vzdal pevnost.

Osvobození obyvatelé vroucí díky vzdávali vůdci vojska.

Vzhůru. Duše nábožné paní vznášela se vzhůru k nebesům.

Der älteste Rath nicht mit seiner Mannschaft antrückt.

Der Diener führt durch eine Hinterthürhause.

Dieses Buch hat Frerthume gebraucht. Mit Hilfe der man verschiedene her vorbringen.

Du hast es gut gelesen.

Der schlauer Mensch aus Allem herauß.

Der Arzt war im Sommer einer Gast.

Der Künstler nahm in einer Geburt.

Diese Schrift ist thueeres Andenken des Vater.

Ich habe in Leipzigt einen Freund, den will.

Der Graf bewahrt Sammlung mancher Münze.

Nach langem Widerstande mangel an Proviant über gab endlich Haber die Festung.

Die geretteten Eingetragen dem Feldherrn Dank.

Die Seele der schwere empor zu

noci dal velitel vzhů-
spí, ale dcera jest

Po tom dešti obilí
ázi.

bouřce slunce jasně
městě pověst, že
blíží.

eslé nahradím.

Hugenoté svou
krále vznesli.
vnesl se do povětrí.

vysoko se vznese,
zízel z vzácného rodu.

ahy do Vídni jeli
indřichův Hradec.
očí, osupila se mat-
stilého kluka.

čátko z paměti ří-
u báseň.

áka vezmi si pří-
-

aby v chlévě byly
din ráno zahrněla

děla.
novalo mnoho ne-

lí měl jsem zalí-

Noch während der Nacht ließ
der Kommandant Allar in blasen.

Die Mutter schläft schon, aber
die Tochter ist noch auf.

Nach diesem Regen feiert
das Getreide schön.

Nach dem nächtlichen Gewitter ist
die Sonne hell aufgegangen.

In der Stadt kam das Ge-
räusch auf, daß der Feind im An-
zuge sei.

Den entstandenen Schaden
werde ich gut machen.

Die Hugenoten legten ihre
Beschwerde dem König vor.

Die Verche erhob sich in die
Lüfte.

Mancher hat sich hoch emporen-
geschwungen, ohne von vor-
nehmer Herkunft zu sein.

Von Prag nach Wien reisten
wir über Neuhauß.

Gehe mir aus den Augen,
fuhr die Mutter den ausgelassenen
Buben an.

Ein kleines Mädchen sagte ein
langes Gedicht ausswendig her.

An diesem Schüler nimmt dir
ein Beispiel.

Alle Futtertröge im Stalle wa-
ren von Stein.

Um fünf Uhr früh trachte der
erste Kauonen schuß.

Zu Frühjahre herrschten viele
Krankheiten.

Schon von Jugend auf war

Z krátko to povím.

Nikoli náhodou, nýbrž zlosti ponocný roztrhl úřední rozkaz.

Žádný tě nenutil, šel jsi tam
z dobré vůle.

Za. Za času císaře Josefa
bylo mnoho klášterů zrušeno.

Již za živa otce spravoval
syn hospodářství.

Za mého mládí platila se ještě daň z hlavy.

Pospěš, ať jsi hotov *za světla.*

To thě se musí pít *za tepla.*

Za nějaký čas objevil se kramář zase ve vesnici.

Za týden máme svatodušní svátky.

Od dneška *za tři neděle* doufám býti v Londýně.

Libuše pojala Přemysla *za manžela.*

Otec vzal přítele *za ruku.*

Za vlast bojujíce otec i syn rekovskou smrtí padli.

Žena prosila jen *za sousto chleba.*

Zač jsi koupil ten klobouk?

Děkuji *za tu milost.*

Čechové Jiřího z Poděbrad

Ich will es kurz
Nicht zufällig, so
Born zerriss der Nach
amtlichen Auftrag.

Niemand hat dich
du bist von freien
gegangen.

Zur Zeit Kaiser
den viele Klöster auf
Schon bei Lebzei
ters führte der Sohn
schaft.

In meiner Jugend
die Kopfsteuer gezahlt

Beile dich, daß
so lange es nicht

Dieser Thee müßt
trunken werden.

Nach einiger Zeit
Krämer wieder im L

In einer Woche
Pflugsten.

Bon heute über
hoffe ich in London
Libuscha nahm den
Gemahl.

Der Vater fasste
bei der Hand.

Vater und Sohn
Vaterland und starb
dientod.

Das Weib bat um
Bissen Brod.

Wie theuer hast
gekauft?

Ich danke für die
Die Böhmen w

al posla za poslem,
nepřišel.
nestojí za mnoho.

rišli jsme až k po-
volal setník vr-
ady nepřátelské.

rokem postupovalo
prítelom,
učinách za motýly

ž zašlo za hory,
cházelí do města.

est as půl hodiny

rem vyšel si otec

u jest maso laci-

rozestaveny byly
elské.

tními hostmi seděl
a stolem.

ch úctů mám ještě
é stě zlatých.

i. Bůh mne zachov-
ásti.

ví svého zachovati.

chůdce na tom stat-
hezké jméní.

Der Vater schickte Boten über
Boten, der Arzt kam dennoch nicht.
Dieses Haus ist nicht viel
wert.

Während der Rede kamen
wir bis an den Bach.

Mir nach! rief der Haupt-
mann, indem er sich auf die feind-
lichen Reihen warf.

Schritt für Schritt rückte die
Armee dem Feinde nach.

Die Kinder jagten auf dem
Wiesengrunde den Schmetterlin-
gen nach.

Die Sonne war schon hinter
den Bergen untergegangen, als
wir in die Stadt einzogen.

Der Friedhof ist etwa eine halbe
Stunde außerhalb der Stadt.

Gegen Abend ging der Vater
vor's Thor spazieren.

Vor dem Thore ist das Fleisch
billiger.

Hinter dem Flusse standen
die Zelte des Feindes.

Unter den übrigen Gästen saß
auch ein Soldat am Tische.

Nach meiner Rechnung habe ich
bei dir noch zwei hundert Gulden.

Gott hat mich vor Unglück be-
wahrt.

Suche deine Gesundheit zu er-
halten.

Dein Vorgänger hat auf die-
ser Wirthschaft ein hübsches Ver-
mögen erspart.

Zajíti. Díval jsem se za te-
ou, až jsi *zašel* za roh.

V zimě slunce brzy *zachází*.

Přes Lipsko bychom si veli-
ce *zašli*.

Hrabě umí i s prostým li-
lem *zacházeti*.

Zajděte k nám, až půjdete
okolo.

Mladý důstojník dobré s kor-
dem *zachází*.

Chtěl jsem k vám včera při-
jít, ale něco mne *zašlo*.

Na takové daleké výlety dej
si chuf *zajít*.

Záloha. Pět set mužů bylo
v *záloze*.

Mimo vojsko v bitvě usta-
novené byly ještě silné dva
sbory v *záloze*.

Všecka *záloha* obilí jest již
vyčerpána.

Založiti. Aby bylo místa na
poznámky, *založil* jsem list.

Chceš-li být do večera ho-
tov, nesmíš *založiti* ruce.

Nevím kam jsem tu knihu
založil.

Rakouská jízda *založila* ne-
príteli cestu.

Lupiči *založili* v stodole
oheň.

Mohl jsem tu cestu tak

Ich sah dir nach, bis
Ecke vorbei gegangen.

Im Winter geht
bald unter.

Über Leipzig möchten
nun großen Umweg.

Der Graf weiß am
gemeinen Volke nun zu-

Sprechen Sie bei
wenn Sie vorbei gehen.

Der junge Offizier
schießt den Degen zu.

Ich wollte Sie
sehen, allein es ist
da zwischen gekommen.

Auf solche weite
dir die Lust vergehen.

Fünf hundert Männer
Hinter halte.

Außer den zur
stimmten Truppen stan-
starke Corps in der

Der ganze Vorrat
treide ist schon erschöpft.

Um für Amerikum
zu behalten, habe ich
nun gelegt.

Wenn du bis zum
werden willst, darfst
nicht in den Schloss-

Ich weiß nicht, wie
Buch verlegt habe.

Die österreichische
Legte dem Feinde d

Die Männer legten
die Scheuer.

Ich könnte den W

om zakládám,
ikona dle své
phybovatí.
dce více na bo-
slávě sobě za-

řil vysoké ško-
aložili se o pět
Včera zamluvil
ševce.
o nemilou věc,
m to zamluviti.

Kníže po sobě
zanechal.
přemluviti Lu-
al svých bludů.

nechal již ob-
a polo vyřízena,
to při tom.

byla bouří da-
kem zanešen.
avštiviti, nebo
nešen.

ésících chci se
lem některých

Die Freiheit setze ich darein,
daß ich mich innerhalb der ge-
setzlichen Grenzen nach meinen
Willen bewegen kann.

Mancher Feldherr hält mehr
auf Reichthum denn auf Ruhm.

Karl IV. hat die Prager Hoch-
schule gegründet.

Die beiden Freunde wetten
fünf Gulden.

Gestern habe ich mir Stiefel
beim Schuhmacher bestellt.

Der Freund berührte einen un-
angenehmen Gegenstand, weshalb
ich das Gespräch auf etwas
Anderes zu lenken suchte.

Der Fürst hinterließ ein
gutes Andenken.

Der Bischof wollte den Luther
überreden, er solle seine Irrthü-
mer verlassen.

Mein Bruder hat die Hand-
lung bereits aufgegeben.

Die Sache wurde nur halb er-
ledigt, und damit hat es sein
Bewenden.

Das Schiff wurde vom Stur-
me weit verschlagen.

Die Henne verschleppt die
Eier.

Der Bach ist versandet.

Ich kann Sie nicht besuchen,
denn ich bin mit Arbeiten über-
häuft.

In den nächsten Monaten will
ich mich mit der Übersetzung

Arcikníže sám praporec na hradby *zarazil*.

Studený vzduch *zarazil* mně pot.

Nastuzením se dítěti neštovice *zarazily*.

Jediné slovo od knížete komorníka *zarazilo*.

Ronge *zarazil* v Německu novou sektu.

Tímto výjevem kazatel *zarazil* se v řeči.

Zaraz! zvolal přemožený v prachu se váleje.

Zarmoutiti. Hodná dcera nikdy svých rodičů *nezarmoutila*.

Velice jsem se *zarmoutil* z té zprávy.

Zarmoucené dítě, cos udělalo!

Zasaditi. Zbojník pocestnému kyjem ránu do hlavy *zasadil*.

Ta paní si dala tři nepravé zuby *zasaditi*.

Tak veliká okna nemohl jediný muž *zasaditi*.

Safář zasazuje stromy kolem dvora.

Zasadím se o rozluštění této úlohy.

Malý psík *zasazoval* se proti kanci.

Zase. Před hodinou přestalo a již *zase* prší.

Hrabě odcestoval do Paříže, ale za měsíc se *zase* navrátí.

Der Erzherzog fahne auf den W pfanzt.

Die kalte Luft Schweiß zu rückt.

In Folge der bei dem Kind die Rückt getreten.

Ein einziges W machte den Kamft überzt.

Ronge gründet Land eine neue Sekte.

In Folge dieses Stockte der Prediger.

Halt ein! rief denen sich im Staub.

Die gute Tochtertern nie betrübt.

Diese Nachricht große Traurigkeit.

Unglücksliche hast du gehabt!

Der Bandit v Wanderer mit dem Schlag über den Kopf.

Diese Frau ließ Zahne einzessen.

So große Fens einziger Mann nicht.

Der Schaffer p me um den Hof.

Ich will mir d ser Aufgabe an gelassen.

Ein kleiner Hund sich dem Eber.

Bor einer Stun gehört, und jetzt wieder.

Der Graf ist gereist, aber in einer zurückkehren.

a návštěvu, přijďte
tě ten kluk, udeř
na zpráva mne po-
zas druhá mne za-

Deputace nezastala
Vídni.

hurn zastával úřad
na Karlštejně.

nemůže zastati, kdo
zrak.
rada zastává místo
š advokáta, který
soudem zastával.

orlivě se zastával
onásledovaných ú-
Lékař především
krev zastavil.

žádali, aby císař
i jeho vůli činěné
na zastavila poslední

o řeči kníže se za-
ční cestě zastavte se
ti. Vojsko bavorské
auavy Napoleonovi
estu.

Ich danke für den Besuch, kom-
men Sie bald wieder.

Wenn dich dieser Bube schlägt,
so schlage ihn ebenfalls.

Wie mich die eine Nachricht er-
freute, hat mich dagegen die
andere bestürzt gemacht.

Die Deputation traf den Mi-
nister nicht in Wien.

Graf Thurn verwaltete das
Amt eines Burggrafen auf Karl-
stein.

Diese Arbeit kann Niemand
leisten, der keine guten Augen hat.

Der älteste Rath versieht die
Stelle des Bürgermeisters.

Du brauchst einen Advokaten,
um dich vor dem Gerichte zu ver-
theidigen.

Der Bischof hat sich der unschul-
dig verfolgten Beamten eifrig an-
genommen.

Der Arzt trachte vor Allem
das Blut zu stillen.

Die Stände baten, der Kaiser
möge dem gegen seinen Willen
geübten Unrecht Einhalt thun.

Das arme Weib verpfän-
det das letzte Kleidungsstück.

Über diese Rede stützte der
Fürst.

Auf dem Rückwege halten Sie
sich bei mir auf.

Die bairische Armee sollte bei
Hanau Napoleon den Weg ver-
treten.

Co jsem vám pověděl, to *zatím* zůstane mezi námi.

Měl jsem to za jeho pravé jméno a *zatím* jest to přezdívka.

Zatopiti. Labe všecky louky u Brandejsa *zatopilo*.

V horských krajinách dal jsem si ještě v červnu *zatopiti*.

Zavéstí. Neznámá žena *zavedla* děti do lesa.

Tak dlouho do mne mluvil, až mne *zavedl*.

Pokušitel rozličných cest užívá, aby nás k hřichu *zavedl*.

Zahradník *zavedl* nový spůsob roubování.

Zdátí se. Ten cukr *nezdá se* mi býti tak bílý, jako byl předešlý.

Dnes *se* mně *zdálo* o mému bývalém učiteli.

Země. Merkur a Venuše jsou blíže k slunci nežli *země*.

Mnoho zboží vyváží se po vodě i po *zemí*.

Nepřátelský vůdce vyhrožoval, že při dalším odporu město se *zemí* srovná.

Žito miluje písčitou *zem*.

V té krajině jest hlavně trojí *zem*.

Zima. *Zima* letos záhy začala a pozdě přestala.

Was ich Ihnen
das bleibt vor der
ter uns.

Ich hielt es für se-
Namen, in dessen
Spottname.

Die Elbe hat alle
Brandeis über sich w-

In Gebirgsgegend
mir noch im Juni h-

Ein unbekanntes W-
die Kinder in einen

Er hat so lange in
chen, bis er mich trage

Der Versucher ben-
dene Wege, um uns
zu verführen.

Der Gärtner hat
Art des Pfropfens e-

Dieser Zucker schei-
so weiß zu sein, wie de-

Heute trümt es
nem ehemaligen Lehr-

Merkur und Ven-

Sonne näher als die

Biel Waare wird
zu Wasser und zu L-

Der feindliche Feind
er werde bei längerem

die Stadt dem B-
machen.

Das Korn liebt ei-
oden.

In dieser Gegend

sächlich drei Erdar-

Der Winter hat

angefangen und spä-

arii zjevil se anděl

Zkusím, zdali se mi

anděl žáka zkoušetí,
čejin anglických.

kousel Ježíše na

sí své věrné.
svědomí nedalo zlo-
e.

rady, nebo to je

ch a zlých věcech
věrně při sobě

st předcházela ad-
e než sám do města

ho příkladu rodičů
dětí.

měl zlého psa,
en v noci s řetězu

odrůdu v městě mno-
tropil.

el mi za zlé, že
el býti kupcem.

ati. Místa vztahující
znamenal jsem v
ně.

brzy znamenal, že

Der Jungfrau Maria ist der
Engel Gabriel erschienen.

Ich will versuchen, ob es
mir gelingen wird.

Der Lehrer wollte den Schüler
prüfen, wie er in der englischen
Geschichte beschlagen sei.

Der Teufel versuchte Jesum
in der Wüste.

Gott prüft seine Getreuen.

Das böse Gewissen ließ dem
Verbrecher keine Ruhe.

Ich weiß dir nicht zu raten,
denn das ist ein schlimmer
Handel.

In Glück und Unglück hiel-
ten die beiden Freunde fest zu ein-
ander.

Ein übler Ruf gieng dem Ad-
vokaten voran, bevor er noch
selbst in die Stadt kam.

Nach dem schlechten Beispiel
der Eltern wuchsen auch die Kin-
der heran.

Der Grundwirth hatte einen
bösen Hund, den er nur zur
Nachtzeit von der Kette losließ.

Dieser Abenteurer hat in der
Stadt viel Unheil angestiftet.

Der Vater hat es mir über
aufgenommen, daß ich nicht Kauf-
mann werden wollte.

Ich habe im Buche jene Stel-
len, die sich auf die Sache bezie-
hen, roth bezichtet.

Der Redner u. a. h. u. h. o. h. m. a. h. r.

Křesťané v tom trápení měli
wření k Bohu.

Zřízení. V domě hraběcím
bylo zvláštní *zřízení*.

Podle *zřízení* zemského sejde
se sněm každý rok v hlavním
městě.

Zůstati. Dlouho v tom po-
stavení nemohu *zůstati*.

V zimě *zůstáváme* ve městě,
v letě na venkově.

Z celého jmění po všech
ztrátách jen málo mně *zůstalo*.

To město **posavád** pusté *zů-
stává*.

Zůstali jsme vespolek na
tom, že příští pondělí odje-
deme.

Zváti. Vděční Čechové *zvali*
císaře Karla IV. otcem vlasti.

K hostině *zváni* také byli
vojenští důstojníci.

Zádný. V celém stádě ne-
byla žádná černá ovce.

Zádný neví, kdy bude z ži-
vota povolán.

Žádost. Člověk rozumem
nadaný dovede krotit své
žádosti.

Přicházím, abych vyplnil tvou
žádost.

Král milostivě vyslechl naší
žádost.

Že. Praveno mi, že pán není
doma.

In dieser Dram
die Christen ihre Au

In dem gräflichen
eine besondere Ein

Nach der Land
kommt der Landtag
in der Hauptstadt

Lange kann ich in
lung nicht bleiben.

Im Winter woh
der Stadt, im Son
Lande.

Von dem ganzen
mir nach allen Ver
nig gebüeben.

Diese Stadt liegt
Wir sind gemeins
eingekommen in
nächsten Montage

Die dankbaren Br
ten den Kaiser S
Bater des Vaterlan

Zu dem Gastma

Offiziere geladen.

In der ganzen
fein einziges sch

Niemand weiß
vom Leben abgerufen.

Der mit Vern
Mensch ist im Sta
gierden zu zähme

Ich komme, um
gen zu erfüllen.

Der König hat
sere Bitte angehö

Man sagte mir, d

nicht zu Hause.

nou jdeš!
den nezapome-
budu.
s četnou svou
nač živu býti.

vný úkaz na o-
sem nic podob-

kou sáhl řečník
ivého.

ěcí nechtěl do

lobrý muž prací
ví nejen četnou
ale i opuštěné-

křestany pobili,

náš nedlouho
ky k etnostnému

nejde mně k

urdiny jest pa-

ná příliš dlouhý

léku toho vždy

čirátek zlatom

Daß du doch einmal kommst.
Auf diesen Tag werde ich nicht
vergessen, so lange ich lebe.
Der arme Mann mit seiner
zahlreichen Familie hatte nicht zu
leben.

Es war eine sonderbare Er-
scheinung am Firmament, mein
Lebtag habe ich nichts Nehli-
ches gesehen.

Durch diese Einwendung hat
der Redner seine Gegner bei der
empfindlichen Seite gepackt.

Der Hund wollte auf keiner-
lei Weise in den Teich hinein.

Dieser brave Mann ernährt
durch seiner Hände Arbeit nicht
nur seine zahlreiche Familie, son-
dern auch eine verlassene Waise.

Die Türken machten alle Chri-
sten nieder, ohne Gemaud zu
schonen.

Unser Leben ist von kurzer
Dauer.

Der Vater leitete die Kinder
zu einem tugendhaften Leben &
Wandel.

Eine sitzende Lebensart
schlägt mir nicht gut an.

Der Lebenslauf dieses Helden
ist merkwürdig.

Dieser Rock hat eine zu lange
Taille.

Ich nahm diese Urzei immer
nüchternen Magens.

Das Wäldchen trug ein mit

II.

Spůsoby mluvení dle abecedního německého.

Abbringen. Nur die Erinnerung an die Mutter hat ihn von dem Verbrechen abgebracht.

Abgeben. Du bist zu leichtfertig, ich mag mich mit dir nicht abgeben.

Abgestanden. Frisches Wasser ist besser als abgestandenes Bier.

Abhängen. Von dir hängt es ab, was du thun willst.

Von dieser Bedingung hängt die Entscheidung ab.

Abholen. Zur bestimmten Stunde hole den Vater ab.

Abkarten. Die Sache war gut abgekettet.

Abkommen. Es kam vom Vertrage ab, obgleich derselbe für beide Theile vortheilhaft war.

Ablegen. Über Aufforderung des Richters hat der Nach-

Jen upomínka vrátila jej od zlo-

Jsi příliš lehkám s tebou čeho

Čerstvá voda zvětrale pivo.

Na tobě záleží ciniti.

Na té výmince rozhodnutí.

V určitou hodinu otce.

Věc byla dobrá.

Seslo se smíšlo byla prospěšna obojí.

K vyzvání souzased svědectví.

Il er einen falschen
gt hat.
ten. Die Christen
eim Eintritt in die
Hut ab, die Juden
decktem Haupte.
Erfolge kannst du
, daß ich dir gut
e.
gen war ein starker
Mittag nahm aber
ich ab.
en. Sechs Wochen
die Rekruten im Ge-
Baffen ab zu richten.
den Hund abgerichtet
i Stock zu tragen.
Eltern richten ihre
in zarter Jugend
ab.
d. Nach zehnjährig-
erhielt mein Bruder
d.
ende Mutter nahm
on ihren Kindern.
n. Wegen Unaus-
er Dunkel die Hand
gezogen.
Arbeiter getrunken
e ihnen vom Vohne
d wollte die Stadt
, mußte jedoch nun
er Sachen ab-
hängen den Wein ab.

protože učinil křivou přísahu
Křesťané vcházejíce do ko-
stela smekají, Židé modlí se s
pokrytou hlavou.

Z výsledku lze ti viděti, že
jsem ti dobře radil.

Ráno silně mrzlo, k poledni
však zimy rychle ubývalo.

Šest neděl dostačí, aby se
nováčkové vycvičili ve zbrani.

Naučil jsem psa, aby mi nosil
hůl.

Mnozí rodiče navádějí své
dítky již v útlém věku k žebrotě.

Slouživ deset roků dostal
muj bratr propuštění.

Umírající matka loučila se s
dítkami.

Pro nevděčnost odvrátil od
něho strýc ruku.

Co dělníci vypili, bylo jim
ode mzdý poraženo.

Nepřítel chtěl se města pře-
kvapením zmocnit, musil však
odejít s nepovolenou.

Hospodský stočil víno do
láhví.

Ackerbau. Der Ackerbau
sie nützlichste Beschäftigung.

Die Slaven trieben seit jehrer
erbau.

Alle sein. Er lebte zweit
re flott, dann war sein Geld
e.

In. In der großen Menge
ninte ich den Freund an der
inne.

In Tage des Gerichtes wer-
die Gottlosen zittern.

Sir kommen morgen am ver-
deten Orte zusammen, willst
an der Gesellschaft Theil
nen?

Es ist bereits an zehn Jahre,
ich die Heimat nicht geschen.

Inbeten. Die Heiden beten
zenbilder an.

Anblick. Mir bricht das
z beim Anblick der Ver-
tung dieser schönen Gegend.

Der Sonnenaufgang war für
Knaben ein noch nie gesche-
Anblick.

Lufangen. Vor einer
nde war noch kein Wölkchen
ehen, und schon fängt es
zu regnen.

lach überstandener Krankheit
g mein Bruder an fleißig
tudiren.

im Dezember fängt es schon
vier Uhr an finster zu
den.

Inachen. Durch seine Mis-

Orba jest nejužite
městnání.

Slované od jakživa
lávali.

Dvě léta hyřil, pak
penězích.

Ve velikém zástup
jsem přítele po hlase.

V den soudný bud
sti bezbožníci.

Sejdeme se zítra
veném instě, chces
niti společnosti?

Jest tomu již asi
co jsem neviděl otčinu.

Pohané se klaní mo-

Srdce mně puká př
na spoustu té krásné

Východ slunce byl p
objev nevidaný.

Před hodinou neby
mráčku viděti, a již
do deště.

Povstav z nemoci já
můj pilně studovati.

V prosinci setmívá
čtyry hodiny.

Vzdělaností a obratn

hen. Die armen Leute
emde Wohlthäter um
ehen.

re dich nicht um Sachen,
chts angehen.
egenheit. Mische dich
ne **Anglegenheit** en.
t mir in dieser **Angen-**
t einen bedeutenden
estet.

ß einer dringenden **Un-**
heit wegen nach Prag

eisen. Greife die
stlich an, und sie wird
n.

griff das Heer den
ge Krankheit hat meinen
hr angegriffen.
Vorhänge greifen die
ahni ich die Arbeit in
und Abends war ich

innen. Der Heuchler
einer Lüge schlecht an-
en.

n mit auf dich an, ob
gelingt.

Küllerin konnte es nicht
au kom men lassen,
Nanni Alles verschwende.

ein. Das Stübermädchen
sich den **Anschein**,
sie von nichts.

Ubozí lidé musili u cizích
dobrodinců pomoc žádati.

Nestarej se o věci, do kte-
rých ti nic *není*.

Nepleť se do mých *věcí*.

V té *záležitosti* prokázal jsi
mně znamenitou službu.

Musím za pilnou *přičinou* do
Prahy.

Dej se pořádně do práce a
podaří se ti.

Udatně *uderilo* vojsko na
nepřitele.

Dlouhá nemoc bratra mého
velmi *zemdlila*.

Červené záclony *urážejí* oči.

Ráno *chopil* jsem se práce,
a večer jsem byl hotov.

Pokrytec se svou lží zle *po-*
chodil.

Záleží na tobě, zdali se věc
podaří.

Mlynářka nemohla *připustiti*,
aby muž její všecko promrhal.

Panská *se tváří*, jakoby o
ničem nevěděla.

Aussehen. Der junge Offizier sieht seinen Nebenbuhler mit scheelen Augen an.

Man sieht dem armen Menschen das Elend an.

Die Ankunft des Bruders sieht ich für einen Vortheil an.

Es hat das Aussehen, als ob der Friede gebrochen werden sollte.

Rede die Wahrheit ohne Aussehen der Person.

Anspruch. Der König von Frankreich machte Anspruch auf die spanische Krone.

Mein Bruder wird im Amte vielseitig in Anspruch genommen.

Ihr Sohn ist ein sehr anspruchloser Mann.

Der abgeschmackte Idiot macht so viel Ansprüche, daß er sich überall nur dem Gelächter preis gibt.

Auf jeden Fall will ich meine Ansprüche auf die Erbschaft des Onkels geltend machen.

Anstalt. Ich mache bereits Anstalt zur Unterbringung der Gäste.

Gegen die drohende Überschwemmung wurden umfassende Anstalten getroffen.

Die Stadt machte Anstalten zum Baue der Schule.

Anstand. Ich nahm keinen Anstand, dem redlichen Manne das verlangte Geld zu leihen.

Wenn dein Bruder ein an-

Mladý důstojník a prsty na svého soupeře.

Jest na chudasovi.

Příchod bratra povýhodu.

Podobá se, jakoby být porušen.

Mluv pravdu bez osobu.

Král Francouzský koruně Španělské.

Bratr můj jest v hostranně zaměstnán.

Váš syn jest milskromný.

Ten omrzely neobčed osobuje, že v smích ze sebe dělá.

Na všechnen spůsob hledávat své právo po strýci.

Chystám se již k hostů.

Proti hrozící povodeň jsou rozsáhlá opatření.

Město činilo přípravy školy.

Nerozpakoval jsem věmu tomu muži původních peněz.

Kdyby tyži bratr

stande mußt' du
ten.

Der Schlaufkopf
e immer einen gu-
n geben.

tlisch nichts beson-
hat es stets den
edlen That.

u. Mich wan-
t an, die Welt
en, und deshalb
auf Reisen.

so schwach, daß
Theater mehrmals
an wan de lte.

ist zu unvorsichtig,
Art kommt dn
seiten.

Menschen auf
ste erschaffen.

folgten schnell
im Besitze des

beit auf dich ge-
vollende sic auch:
dauert auf Le-

uch der Bergleute

Zur Beseitigung
uf den Straßen
aus der Umge-
ten.

les aufbieten,
erigkeit zu über-

Na čekání musíš býti žticha-

Ten chytrák vždy umí slova
svá dobré líčiti.

Nečiní vlastně nic obzvlášt-
ního a přec to má vždy barvu
šlechetného skutku.

Zachtělo se mi poznati svět,
i vydal jsem se na cesty.

Jsem ještě tak sláb, že vče-
ra v divadle několikrát přichá-
zela na mne mdloba.

Jsi příliš neprozřetelný, a
takto přicházis často do ne-
snází.

Bůh stvořil člověka co nej-
dokonaleji.

Tři bratři rychle po sobě
následovali v držení statku.

Když jsi se uvádal v práci,
tedy ji také ukonči.

Trest jeho trvá do života.

Heslo havířů jest: Na zdar.

K odstranění sněhu na sil-
nicích byl svolán lid z okolí.

Musíš všecko vymaložiti, abysi
překonal tuto obtíž.

Er ist sehr aufgebracht, daß Sie ihn zum Narren gehabt haben.

Aufgeben. Ich habe den Brief Mittwoch auf die Post aufgegeben.

Mein Onkel wollte auf Reisen gehen, hat aber seinen Entschluß wieder aufgegeben.

Als auch die Bäder ihm nicht halfen, gab der Kranke alle Hoffnung auf.

Das Libel ist unheilbar, auch der Arzt gibt schon den Kranken auf.

Nach diesen letzten Worten gab die Mutter den Geist auf.

Aufgeben. Als ich deinen Brief bekam, gingen mir erst die Augen auf.

Mein ganzer Gewinn ist in Ranch aufgegangen.

Das Seil ist nicht gerissen, nur der Knoten ging auf.

Nach dem warmen Regen ist das Getreide aufgegangen.

Der Schmerz hörte ganz auf, nachdem das Geschwür aufgegangen war.

Eins von eins geht auf.

Aufheben. Aufgeschoben ist nicht aufgehoben.

Um sechs Uhr hob der König die Tafel auf.

Kaiser Josef hat viele Klöster aufgehoben.

In der heutigen Nacht wurde eine ganze Diebsbande aufge-

Velice se hněvá, měl za blázna.

Ve středu dal j na poštu.

Můj strýc chtěl c pustil ale zase od své

Když ani lázně mohly, ztratil nemoc naději.

Choroba jest ne i lékař zoufá již o

Po těchto poslední rypustila matka duch

Když jsem obdržel teprv se mi oči otevřely.

Celý zisk můj pravdým.

Láno se nepřethl se rozvázel.

Po teplém dešti o

Bolest docela přes se byl nežit protrhl.

Jedna od jedné pravdy, Co se vleče, neutíká.

V šest hodin krátkostolu.

Císař Josef zrušil klášterů.

Dnes v noci byl dějský spolek polap

erkrankt und immer aufgekommen.

ii. Durch die Verden viele Kosten

nicht ist das Schiff anfangs gelungen.
en. Wir mussten gehen, damit man uns im achte.

die Stadt zu kommen wir uns zeitlich

en. Wir wurden sehr freundlich
en.

Der Offizier hat die
aufgenommen.
neuer gerecht vertheilt wurden alle Grund-
o mmen.

at mich viel gekostet,
d au fne hmen.

ganze Verhandlung
okoll aufgenommen.

en. Der Feind
erten Stadt voll-
r äumt.

war meine Frau
er äumt wie heute.
ts Mittag und noch
imern nicht auf-

gen. Das Schwur-
af dem Rathause

těžce stonal a vždy se zase uzdravil.

Vtělením do kněh uzejde mnoho útrat.

V noci vrazila loď na písčinu.

Musili jsme zvonit, aby nám vrata otevřeli.

Abychom brzy přišli do města, přivstali jsme sobě na cestu.

Byli jsme od tety velmi vlídně uvítáni.

Nepřátelský důstojník okresnil celou krajinu.

Aby daň mohla být spravedlivě rozvržena, byly všecky pozemky změřeny.

Stavba mne mnoho stála, musil jsem sobě peníze vypláceti.

O celém jednání byl protokol sepsán.

Nepřítel v městě dobytém všecko vyloupil.

Dávno nebyla moje paní tak rozvesela jako dnes.

Již jest poledne a ještě nejsou pokoj uklizeny.

Porotní soud vzal své sídlo na radnici.

Aufwerfen. Ich warf die Frage auf, ob der Antrag zeitgemäß sei.

Günther von Schwarzburg varf sich gegen Karl IV. zum Gegenkönig auf.

Aufziehen. Sieben Kinder hatte er, und dennoch hat er sie alle sehr anständig aufgezogen.

Der eitle Mensch merkte es nicht, daß ihn der Nachbar mit seinen Schmeicheleien blos aufzog.

Augenblick. Der Kranke verlangte jeden Augenblick etwas Anderes.

Es blitzte und in demselben Augenblicke donnerte es auch schon.

Aus. Meine Frau ist aus Tabor.

Du blutest aus der Nase.

Tretet aus dem Wege.

Aus sich selbst.

Aus Mitleid gab ich dem Bettler ein Almosen.

Das Tischservice des Fürsten ist aus purem Gold und Silber.

Der General handelte aus eigener Willkür.

Die Predigt ist schon aus.

Der junge Mensch ist von Grund aus verdorben.

Jahr aus Jahr ein.

Der Verwalter geht bei uns aus und ein.

Er weiß nicht wo aus und ein.

Ausbleiben. Es ist eine solche Menge Schnee gefallen, daß auch die Post aussiebt.

Der Knabe erschrak so sehr, daß ihm der Athem aussiebt.

Učinil jsem ot
jest návrh na čase

Vintř Švarcburg
protikrálem napro

Sedm dítek m
všecky velmi sluš

Marnivý člověk
že ho soušed po
jen nabíral.

Nemocný přes t
něco jiného.

Zablesklo se a
mžení také již zah

Moje žena jest

Ty krvácíš z no
Ustupte z cesty
Sám od sebe.

Z útrpnosti dal
almužnu.

Stolní nádobí
celé od zlata a st
Generál jednal

Už je po kázani
Ten mladsk je na

Rok od roku.
Správce často
dívá.

Neví kudy kam

Napadlo tolík s
pošta nepřišla.

Chlapec ulekl s
duch zatajil.

Nach langen
a ch endlich der

er Leidje b r a ch
agen au s.
ge sind aus dem
e b r o ch e n.

urch Hunger ge
die Belagerten

abschluß für das
ergab einen
inahmen.

Trotz allen
verde ich mein
h r e n.

velches im Lande
wird, wird über
efü h r t.

Der wurde für
er gehalten, wer
er au s g i n g.

r ich am An
in ich leer au s-

hen mir au s,
ne Gläze haben.

gerieh in große
hr die Vorräthe
waren.

ht leicht au s,
gewaschen wird.
wenig zugelegt,
n nach einer hal
e g a n g e n war.

. Wenn du un

Po dlouhém vyjednávání ko
nečně *vypukla* válka.

Při pohledu na mrtvolu *dala*
se matka do bědování.

Šest trestanců *vytlámalo* se z
vězení.

Hladem donuceni učinili o
bležení *výpad*.

Závěrkem účtu za minulý rok
objevil se *schodek* v. příjmech.

Přes všecky obtíže *vyvedu*
svůj úmysl.

Obilí, které se nepotřebuje
v zemi, *vyvadží* se za hranice.

Nebyl považován za pravého
rytíře, kdož *nevyšel* na dobro
družství.

Po tři dni byl jsem na če
kání a vždycky jsem *odešel* s
prázdnou.

Vlasy mi *lezou*, hnadle budu
mít pleš.

Posádka přišla do velikých
nesnází, když jí zásoby *dosly*.

Ta skvrna snadno *pustí*, vy
pere-li se v louliu.

Topič tak málo přiložil, že
oheň již po půl hodině *uhasl*.

Neoženíš-li se, můžeš s tímto

Auslassen. Alle Stellen, welche auf die Religion Bezug hatten, waren in dem Buche ausgelassen.

Der Schullehrer hat seinen Zorn gegen die unschuldigen Kinder ausgelassen.

Das ist eine allgemein bekannte Sache, ich will mich hierüber nicht weiter ausschaffen.

Verkehre nicht mit Ludwig, denn er ist ein ausgelassener Knabe.

Ausmachen. Alle die kleinen Auslagen machen zusammen eine bedeutende Summe aus.

Die Sache muß zwischen uns ordentlich ausgemacht werden.

Ich wurde einer geringen Sache wegen ausgemacht.

Ausnehmen. Der Knabe wurde ertappt, als er im Walde Vögel ausschnaubte.

Die Gans ist schon geschlachtet, nimmt die Eingeweide aus.

Jeder muß Kriegsdienste thun, das Gesetz nimmt Niemanden aus.

Von dieser Auhöhe nimmt sich die Gegend herrlich aus.

Ausreden. Der Graf wußte schon von der Sache, er ließ mich gar nicht ausreden.

Mit dem Regen wirst du dich nicht ausreden, denn es regnete kaum eine halbe Stunde.

Ausrichten. Bis du den Bruder siehst, richte ihm einen

Všecka místa, kteří hovala k náboženství knize vypuštěna.

Učitel hněv svůj nevinné děti.

Tot věc vůbec znám nechci se dále šířit.

Neobcuj s Ludvíkem, jest to rozpustilý chlapec.

Všecka malá vydá dohromady znamení.

Ta věc musí mezi pořádně ujednána.

Pro nepatrnu jsem vypeskován.

Chlapec byl postaven v lese vybíral ptáky.

Husa jest zabitá,

Každý musí konat službu, zákon žávyjímá.

S této výšiny poslala překrásný pohled.

Hrabě věděl již nedal mi ani domluvu.

Deštěm se neomluví, pršelo sotva půl hodiny.

Až se sejdeš s bratrem mu pozdravení.

ugen die Bäume schon
pučely.

ug hat das ihm von
en angebotene Geschenk
lagen.

ute in's Theater, damit
bösen Gedanken aus-
schlagen.

inner, wo die Frau starb,
arz an sie geschlagen.

Vorbereitungen wurd-
en, und doch ist die
cht ausgeschlagen.
est. Im äussersten
se ich das Haus.

erste Preis ist fünf
iger kann ich die Waare

Seiten umringt wagte
er das Neuerste.
t dein Neuerstes
ie Arbeit in zwei Ta-
enden.

sen. Die Mutter
rtheilt, weil sie ihr
gesetzt hat.

etzte den Urias der
aus.

Fvater setzte der Toch-
tergeld aus, und kün-
veiter nicht um sie.

eichter jemanden die
zusehen als sie zu

chte Gegenstände kön-
nen dem Meagu aus-

Král zamítl dar, který mu
stavové podávali.

Jdi dnes do divadla, abysi
se vyrážil ze zlých myšlenek.

Pokoj, v němž paní skonala,
byl černě potažen.

Tolik příprav se dělo, a pře-
ce se věc zle vydařila.

V nejhorším případu prodám
dům.

Nejnižší cena jest pět tolarů,
levněji nemohu zboží dát.

Se všech stran obklíčen od-
vážil se vůdce na nejhorší.

Musíš co nejmožněji se při-
činiti, abysi práci ve dvou dnech
ukončil.

Matka byla odsouzena, pro-
tože své dítě pohodila.

David vydal Uriáše v ne-
bezpečenství života.

Otcím, vykázav dceři roční
plat, více se o ni nestarál.

Snáze jest, někomu chyby
vytýkat nežli je opravit.

Nepromokavé věci mohou
vždy být na dešť dánou.

Ausstatten. Mit vielen
Vorzügen des Geistes und des
Herzens a u s g e s t a t t e t regierte
der König glücklich.

Die Fürstin hat versprochen,
daß sie drei Bräute a u s s t a t t e n
werde.

Ausstehen. Ich kann nichts
unternehmen, weil ich mein Geld
a u s s t e h e n habe.

Als sich der Feind der Stadt
näherte, standen die Bewohner
vielen Schrecken a u s .

Austragen. Das Haus
brannte ab, und damit war der
Streit a u s g e t r a g e n , wer das
Dach ausbessern soll.

Naum aus dem Hause gekommen
hat er schon das ganze Geheim-
niß a u s g e t r a g e n .

Austreten. Der Schnee
schmilzt rasch, der Fluß wird a u s -
t r e t e n .

Wegen hohen Alters ist der Vater
aus dem Amt a u s g e t r e t e n .

Bauk. Alle deine Aufgaben
durch die Bauk waren voll Fehler.

Die Prüfung rückt heran, und
du schiebst noch immer die Arbeit
auf die lange Bauk.

Bauen. Der Landmann
baut das Feld, um reichlich zu
ernten.

Zu Erzgebirge werden noch
immer viele Erze gebaut.

Er hat ein Haus gebaut, und
dadurch hat er sich verschuldet.

Mnohými přednos-
i srdce nadán pa-
šťastně.

Knězna přislíbila,
tři nevěsty.

Nemohu nic p-
protože mám peníze

Když nepřítel blíž-
stu, obyvatelé pozn-
strachu.

Dům shořel, a tím
vyrovnan, kdo m-
střechu.

Sotva z domu vy-
zradil celé tajemství

Snili rychle taje-
rozvodní.

Pro vysoké stá-
otec z úřadu.

Všecky tvé úlohy
byly plny chyb.

Zkouška se blíží
ještě s prací odkládá-

Rolník vzdělává
hojně sklizeł.

V Rudohoří až po
se mnoho kovů.

Starél dům, a
dlužil.

uſt darauf. Bedacht
aß heute die Arbeit ab-
erden soll.

ken. Das Buch ist
eine kein Bedenken, es

ohnung ist klein, deshalb
ich mich, ob ich sie mie-

du anfängst, bedenke,
Kräfte ausreichen.

ken Sie doch.

en. Die Arbeit wur-
Kommission für schlecht
a.

finden Sie sich?
befinden uns wohl.

dern. In acht Tagen
ganze Sendung nach
befördert.

Bruder heirathete nicht
er im Amt beför-
de.

nung zum Trunke hat
Mann aus der Welt
t.

en. Drei Tage werde
Pilsen aufhalten, dann
ich nach München be-

vier Jahre Missionär
b sich in die größten
e mich meines Rechtes
bschaft begaben.
hre dauerte der Prozeß,

Musíš na to pamatovati, že
se dnes práce odevzdáti má.

Kniha jest dobrá, neváhám ji
koupiti.

Byt jest malý, proto se roz-
mýslím, mám-li ho najmouti.

Dříve než počneš, považ,
zdali dostačí tvé sily.

Mějte pak povídání.

Práce uznána jest od komise
za špatnou.

Jak se máte?

Jsme všickni zdrávi.

V osmi dnech byla celá zá-
silka do Hamburku dopravena.

Bratr můj neoženil se dříve,
dokud v úřadě nebyl povýšen.

Náchylnost k pití sprovoďila
toho mladiska se světa.

Tři dni zdržím se v Plzni,
potom odeberu se do Mni-
chova.

Byl čtyry leta misionářem a
vydával se v největší nebezpe-
čenství.

*Vzdal jsem se práva k dě-
dictví.*

Deset let trvala pře, ko-

Sieges wurde von den Bewohnern jedes Jahr feierlich begangen.

Aus Neid hat der Soldat das Verbrechen begangen.

Begreifen. Lange könnte ich mir es nicht erklären, aber jetzt begreife ich die Sache.

Der Katechismus begreift in sich die vorzüglichsten Glau**benslehren des Christenthums.**

Begriff. Die Mehrzahl der Begriffe entsteht durch Vermittelung der Sinne.

Aus Begriffen bildet man Urtheile.

Er sprach eine ganze Stunde über Elektricität und doch hat er keinen Begriff davon.

Sie können Sich keinen Begriff machen, wie geizig der Alte ist.

Wir waren in Begriffe abzureisen, als der Brief ankam.

Behaupten. Der Vot behauptete, daß der Blitz die Eiche gespalten habe.

Nach blutigem Kampfe hat endlich der König das Schlachtfeld behauptet.

Bei. Bei Prag beginnt der Schnitt um vierzehn Tage früher als bei Pisek.

Den ganzen Tag geht er müßig, und dann arbeitet er bei Lichte.

Lege jetzt deine Arbeit bei Seite, es wird schon dunkel.

Bei Gott, ich rede die Mahr-

telé každý rok.

Ze závisti sp zločin.

Dlouho jsem vysvětliti, ale teď

Katechismus o nejhlavnější učení víry.

Větší část pomoci smyslů.

Z pojmu sklád

Celou hodinu tričnosti, a přec zdání.

Nemůžete si jak skoupý jest

Chystali jsme příšlo psaní.

Posel turdil, že byl rozštípen.

Po krvavém král obdržel pole

U Prahy počín náct dní dříve m

Celý den zahcuje při svíce.

Poodlož nyní mu, setmívá se.

Při sám Růži,

hter naunte die Zeugen
en.

Morgen bei Zeiten zu
wir uns noch be-

Sohn aus Amerika
war der Vater noch
en.

hter fand ihre Mutter
e im Leben.

tel, hast du bei der
annst dich mit nichts

n. Durch Zureden
e wurde endlich der
elegt.

ingen schreiben davon,
m ich der Sache kei-
i beilegen

Der Hund hat den
ie Hand gebissen.
te nicht schlafen, so
mich die Flöhe ge-

itter wurde von einer
bissen und musste
liegen.

n. Dieser eifrige
at über drei Tausend
christlichen Glauben

seinem zwanzigsten
r ein Verschwender,
e kehrte er sich voll-
einem Lebenswandel.

n. Der Angeklagte

Soudce volal svědky zejména.

Přijď zitra v čas ke mně,
abychom se ještě uradili.

Když se syn z Ameriky na-
vrátil, byl otec ještě živ.

Dcera nenalezla matku více
na živě.

Všecky prostředky máš po
ruce, nemůžeš se na nic vy-
mlouvati.

Domlováním přátel byl ko-
nečně spor vyrovnan.

Všecky noviny o tom píší,
a přec nemohu věci víru dát.

Pes kousl chlapce do ruky.

Nemohl jsem spáti, neboť
mne blechy velmi štípaly.

Žnec byl hadem ušknut a
musil šest neděl ležeti.

Tento horlivý misionář obrá-
til přes tři tisíce pohanů na
víru křesťanskou.

Až do dvacátého roku byl
marnotratníkem, pak se ale
zcela polepšil.

Obžalovaný zná se k tomu,

Bekleiden. Nicht nur die Wohnung gibt er ihm, sondern er bekleidet auch seine Kinder.

Neben der Schule bekleidet der Lehrer auch das Amt eines Waisenverwalters.

Belang. Obzwar wenig beachtet, ist dieses Bild dennoch ein Werk von Belang.

Ob ich heute oder morgen komme, ist nicht von Belang.

Belangen. Thue was du willst, was mich belangt, ich werde mich an der Unternehmung nicht betheiligen.

Wegen aufreizenden Reden wurde er bei Gerichte belangt.

Belegen. Das Ausnehmen von Vogelnestern wurde mit Strafe belegt.

Wegen Unordnung in den Rechnungen ist der Gehalt des Buchhalters mit Verbot belegt.

Zur besseren Verdeutlichung hat der Professor seinen Vortrag mit Beispielen belegt.

Bemächtigen. Napoleon bemächtigte sich der Rheinländer.

Das Gericht bemächtigte sich bereits des Verbrechers.

Benehmen. Dein Brief hat mir alle Hoffnung benommen.

Der Arzt benahm mir das Vorurtheil, daß mir das Baden schadet.

Benimm dich freundlich auch gegen Menschen niederen Standes.

Nejen byt mu po
i dítky jeho přirodě

Mimo školu zas
také úřad sirotčho

Jakkoli málo vš
obraz ten nicméně
ceny.

Přijdu-li dnes ne
tom nic nezáleží.

Učiň jak chceš,
týče, já se podniku
ním.

Pro pobuřující ř
hnán k soudu.

Na vybírání ptá
kuta uložena.

Pro nepořádek v
služné kněhvedoucíh

K lepšímu objasni
profesor přednášku
klady.

Napoleon opano
sko.

Soud ujistil se ji

Tvůj list zavil
děje.

Lékař vyvedl mi
sudku, že maně kou

Chovej se přívětiv
nízkélio stavu.

h muß die Vorschrift be-
ten.

reit. Du kannst mich ru-
min du willst, ich bin im-
reit.

Heer machte sich bereit,
feindliche Land einzufallen.
reiten. Die Mutter blieb
ause, um die Mahlzeit zu
ten.

ntschlug sich aller irdischen
und bereitete sich zum

g. Die Haare stehen mir
rge, wenn ich daran denke.
junge Chemiker hat eine
Erfindung gemacht, aber
damit noch hinter dem

Hofrath hat mir gold-
rge versprochen, und that
nichts für mich.

zur Ausführung kam, war
träger über alle Berge.
Leute prahlen mit ihren
ßen, und wenn sie diesel-
chweisen sollen, so stehen
sen am Berge.

cheid. Johann war An-
e, er wird am besten Be-
wissen.

alles dies weiß ich be-
seheid als du.
schen Sie, welchen Be-
ich vom Amt bekam.

Bruder weiß überall in
dt gut Bescheid.

Höflichkeit mußte ich ihm
id thun.

hlag. Zur Deckung des
s wurde die Waare in
ag genommen.

musím zachovávat.

Zavolej mne kd
vždy pohotově.

Vojsko chystalo
vpád do země nej
Matka zůstala
strojila jídlo.

Zprostiv se svět
stí připravoval se

Vlasy mi vzhů
když si na to pon
Mladý lučebník
žity vynález, ale i
ještě.

Hory doly mně
sliboval, a přece
mne ničeho.

Když se jednalo
byl podvodník ten
Mnozí lidé vy
svými vědomostmi
mají prokázati, dív
nová vrata.

Jan byl očitým
to bude nejlépe vě-

O tom všem le
mám než ty.

Zde vidite, jak
jsem obdržel od ú
Můj bratr všud
trefí.

Ze zdvořilosti
mu připít.

K uhrazení škod:
obstaveno.

ag auf den Schrän-
einem Silber.
Die Armen-
de. Die Gemeinde
für die Gemeinde
ich w erde.
n der Bahnen macht
er d e.
n dreimal beim Amte
geföhrt, und den-
ein Alten geblieben.
Die Krone ist reich
und Perlen besetzt.
des Hofherrn war
Tressen besetzt.
n besetzten Prag.
Ich kann mich
en, daß ich diesen
ört hätte.
dich nicht lange, denn
st kostbar.
der wollte aufangs
eden, dann aber be-
eines andern.
Die Familie ist im
es Feldes bereits
nerationen.

Tode des Vaters
gste Sohn das Gut

urde vom Gerichte in
s Hauses eingeführt.

Der Bruder ist
ng aus der Botanik
en.

ng getraute sich nicht
t bestehen.

Maschine besteht
stücke.

bestehen aus Zellen.
laß meines Onkels
inient Hause und in
z.

Kování na skříních
ryzého stříbra.

Opatřování chudých je
velikým břemem.

Pamatování čísel, čí
obtíž.

Třikrát jsem již poda-
nost k úřadu, a přece v
stalo při starém.

Koruna jest bohatě di-
kameny a perlami vyklá-
Oděv dvořanův byl
premován.

Prusové obsadili Prahu.
Nemohu se upamatovat
bych to jméno byl kdy,

Nerozmyslej se dlouh-
boť každá hodina jest d-

Můj bratr s počátku
býti knězem, pak ale se
rozmyslil.

Rodina jest v držení
pole již po tři pokolení.

Po smrti otcově uvá-
nejmladší syn ve statek

Soudem byl dědic u-
držení domu.

Bratr dobré obstál př-
še z rostlinopisu.

Zbabělec netroufal s-
stoupiti nebezpečenství.

Celý stroj skládá se
dmi kusů.

Byliny jsou složeny z
Pozůstalost mého stru-
leží v domě a v hotov-
nězích.

hat mich beleidigt
auf Abbitte.
Selten wurde dem
redet, er aber beseitigt
Meinung.

Die Welt besteht,
es unerhört.
Ird alle Tage aus-
st mit ihm nicht
he n.

1. Das Gericht
die Frist zur Tag-

ng hat eine Be-
mit auf die Ver-
Bodens.

habe ich zum Ein-
erie bestimmt.
es Militärdienstes
bestimmt.

ng. Es ist eine ge-
mung, daß jede
Behörde gestem-

estimmung des
eß man auch den
Sesshöhe.

mung dieses
arin, daß die Be-
Welle des zweiten
tragen werde.

mung des Men-
Erdenleben nur
icht.

Der Feind be-
stadt, wurde aber
für mich mein-
en, daß ich ihn
annehme.

In Betracht
bereholt ist, be-
r eine Sylage.

Tvůj bratr mne urazil, sto-
jím na odprošení.

Se všech stran bylo předno-
stovi domlouváno, on ale trval
na svém mínění.

Co svět světem stojí, nikdo
nic takového neslyšel.

Chlapec každým dnem jest
rozpuštilejší, nelze s ním více
obstáti.

Soud uložil rok ke stání.

Vláda ustanovila odměnu na
zlepšení půdy.

Tyto peníze odhodlal jsem
na sázku do loterie.

Trvání vojenské služby jest
zákonem určeno.

Jest zákonní utanovení, aby
každé podání k úřadu bylo
kolkem opatřeno.

Udáním průměru jest známa
i plocha kruhu.

Účelem kola toho jest, aby
pohyb převeden byl na hřídel
kola druhého.

Povolání člověka v životě
pozemském jen s částí se vy-
plňuje.

Nepřítel hnal útokem na mě-
sto, byl však odražen.

Každý den doléhal na mně
syn prosbami, abych jej přijal
za společnška.

Vzhledem toho, že jest že-
nat, obdržel zahradník pří-
davek.

du anfängst, mußt du
nde in Be tracht ziehen.
gen. Die ganze Ein-
es Pfarrers be tragt
nsden.

ge dich so, daß dich
schen achten.

ffen. Die ganze An-
be traf meinen Nach-
richt mich.
Weib des Chalupniers
eits zweimal beim Obst-
bet röffen.

ben. Meine Schwestern
herausgabe ihres Erb-
ig betrieben.
sen Mitteln betrieb er
jl zum Abgeordneten.

treibe den Handel schon
e.

ten. Die Tante hat
enten verboten, ihr Haus
ten.

Sei brecher konnte nicht
denn er wurde auf der
re te n.

anerte auf den Dieb, um
er That zu betrete n.

eb. Nachdem der Fa-
le Maschinen erhalten,
as Geschäft in Betrieb.
ingenieur wurde Aufgabe,
teb der Eisenbahn zu

etrieb des Bergwer-
t jedes Jahr mehr in's

ren. Der Wirth b-
das Geld bei sich bis
ist des Bruders.

irch große Vorsicht wur-
Schaden bewahrt.

Dřsve než počneš,
všecky okolnosti.

Celý příjem farářův
tisíc zlatých.

Chovej se tak, aby si
bří lidé vázili.

Celá věc týkala se so-
nikoli mne.

Chalupníkova žena by-
dvakrát zastižena při k-
ovoce.

Má sestra usilovně no-
vala na vydání svého po-

Všemi prostředky dál
se zvolení svého za posl-

Provozuji obchod již
léta.

Teta zakázala studuj-
aby nevkročil do jejsho

Zločinec nemohl zapíra-
bot byl dopaden při sku-

Číhali na zloděje, aby
stihli při skutku.

Fabrikant obdržev str-
vedl závod v činnost.

Inžinýrovi bylo uložen-
řídil činnost železnice.

Těžení hor každým
více zaniká.

Hospodský choval pe-
sebe až k příchodu brat-

Jenom velikou opatrnou
jsem zachráněn od škod.

ssen bin ich mir
nie nach Ehren-
e.

sich um den
Streit.

Dadurch wirst
origen, wenn du

Ehre bezeugst.
at sich gegen ihre
fällig bezeugt.

h fleißiges Lejen
i Geist.

war schön ge-
i Wuchs.

Die Bildung
ht in die vor-
ode.

g des Geistes
ibe der Schule.

t billig, daß
en Lehrer ehrst.

illige Sache,
hr Beitrag, als
telte.

b illig, denn
er ersten Hand.

arten um einen
gekauft.

d en kender
t weniger, als
ist.

Verzeihung zu
an gefehlt hat,

then werde, will
Nachbarn zur

Toho jsem si vědom, že jsem
nikdy nebažil po důstojnostech.

Zde jedná se o známou sta-
rou pří.

Nesnížíš se, vzdáš-li čest
svému představenému.

Sestra se vždy prokazovala
ochotnou k své přítelkyni.

Pilným čtením vzdělával du-
cha.

Dívka byla krásné tvářnosti
a vysokého vyrůstu.

Útvar téhoto skal sahá do
doby předpotopní.

Vzdělání ducha jest přední
úlohou školy.

Jest slusno, aby si ctil své-
ho bývalého učitele.

Jest věc náležitá, aby boháč
větší částkou přispíval, nežli
člověk méně zámožný.

Zboží jest lacné, neboť beru
je z první ruky.

Koupil jsem tu zahradu za
obstojný peníz.

Uznalý člověk nepodává mé-
ně, než zač stojí věc.

Prositi za odpuštění, když
jsme chybili, není žádná hanba.

Až se budu ženit, pozvu i
sousedy své na svatbu.

Bitter. Das Eishauen ist eine bittere Arbeit.

Es ist ein bitteres Brot, Nachtwächterdienste zu thun.

Blatt. Bisher ist es dem Pächter gut gegangen, allein jetzt hat sich das Blatt gewendet.

Ich nehme mir kein Blatt vor den Mund.

Bleiben. Wenn du nicht Wort hältst, dann bleibe auch ich ein Lügner.

Die Ladung war zu groß, der Wagen blieb stecken.

In der Schlacht bei Königgrätz ist mein Bruder gebissen.

Wo er keine gute Rüche spürt, dort ist seines Bleibens nicht.

Blicken. So lange du deine Aufgabe nicht kannst, lass dich nicht vor mir blicken.

Weil der Schuldnier zahlen soll, lasst er sich nicht blicken.

Bloß. Bei der letzten Produktion hat sich der eingebildete Anfänger bloß gestellt.

So viel Lärm hat es gemacht, und doch war das ganze ein bloßes Geschwätz.

Blut. Gut und Blut gab das Volk für seinen König.

Der rohe Fuhrmann misshandelte das Pferd bis aufs Blut.

Das Mädchen war noch blutjungh, als ihr beide Eltern starben.

Bei diesem Unternehmen wirst du blutweng verdienenen.

Sekání ledu práce.

Jest to perný k býti ponočným.

Posud se pachty ale nyní se kostky

Nedávám si dle

Když nedostojí i já zůstanu ve l

Náklad byl při váznul.

V bitvě u Kr padl můj bratr.

Kde necítí do tam není jeho st

Pokud nebudeš nechodě mi na oči

Protože má dani se neukáže.

Při posledním ukázal domýsliv svou slabost.

Tolik hluku to bylo vše pouhé t

Statek i život za svého krále.

Surový vozka do živého.

Dívka byla ještě když jí zemřeli o

Při tomto podzískáš.

er werde die
gleich machen.
icht parteisch,
l u t machen.
e Stiefel, da-
b ö se n Fuß.
Mensch, den
den kann.
se Feind,
inken einge-

nicht b ö se,
digen Worte
r b ö se g e-
aus, sicher
Schilde.
zt braucht
er Sprudel,
epstig.
t sehr dienst-
llem brau-

versehen, du
t es nur zu
eschehen.

cht so groß
noch braut-
aren unzur-
aber endlich
nander ge-
mir, wenn

Nepřítel hrozil, že město se
zemí srovná.

Nesuď strannicky, spůsobilo
by to pohoršení.

Vždycky jsem nosil těsné boty,
nyní mám z toho bolavou nohu.

Jest to zlomyslník, jemuž
nelze se dost vyhýbat.

Byl to zlý duch, jenž mu
vnuknul tuto myšlenku.

Nerozzlob psa, sice tě po-
kouše.

Nevinným slovem rozhněval
jsem sestru.

Ten se mračí, jistě kuje ně-
co zlého.

Nyní užívá otec Karlovar-
ského zřídla, pak půjde do Te-
plice.

Ten mladík jest velmi úsluž-
ný, dává se ke všemu potřebovati.

Jsi vším zaopatřen, netřeba
ti peněz.

At to pán jenom řekne, a
stane se.

At se ten zpozdilec tak ne-
vypíná, však on ještě rád přijde.

Byli nerozdílní přátelé, ko-
nečně přece se spolu rozkmo-
trili.

Srdce mi puká, když patřím
na tu bádu.

Der Feind brach aus dem
Walde heraus und warf sich auf
uns.

In der Macht sind Diebe im
den Keller eingebrochen.

Jetzt werde ich bald andere
Mittel ergreifen, denn die Geduld
bricht mir schon.

Diese Erfindung brach anderen
Forschungen die Bahn.

Es wird eine Straße gebaut
werden, man bricht schon den
Stein.

Die Sonne bricht aus den
Wolken hervor.

Nach einem Jahre wurde der
Friede gebrochen.

Er hat es mir bei seiner Ehre
versprochen, und dennoch brach
er sein Wort.

Bringen. Bringe den Kna-
ben her, ich will mir ihn ansehen.

Ich habe dir das Buch ge-
bracht, um welches du mich er-
suchtest.

Ich bin zufrieden, wie es der
Zufall bringt.

Der Südwind bringt Regen,
Bearbeite den Boden und er
wird Früchte bringen.

Diese Unternehmung wird kei-
nen Gewinn bringen.

Ich habe meinem Bruder viele
Opfer gebracht, und alles war
vergebens.

Nachdem der leichtsinnige Mensch
sein Vermögen durch gebracht,
bequemte er sich endlich zur
Arbeit.

Durch dauernde Besserung wirst
du alle früheren Fehltritte in Ver-
gessenheit bringen.

Nepřítel vyra-
vrhl se na nás.

V noci vlop-
do sklepa.

Brzy uchopím
středků, nebo už
trpělivost.

Tento vynález
jiným výskumům

Bude se stav-
men se již láme.

Slunce vyskak-

Po roce zrušen-

Slibil mně to
a přece nestál v

Přived sem
chci se na něj

Přinesl jsem
kterou jsi mne

Jsem spokoje-
padne,

Jižní vítr přin-
Vzdělávej pů-
dávati plod.

To podniknuti

Mnohé oběti
tračnil a vše

Prohýřiv jmě-
se lehkomyslnsk

Trvalým pole-
všecky dřívější
pomenutí.

t unmoderiu, die
kann bringen.
Belages brach-
fünf Flaschen

christen in Ord-
nung es mit sich,
Freindling nicht
Leute in Er-
acht, daß Ihre
Theit ist.

Wigkeit hat mich
vracht.
Unter die Leute
meinen Dunkel

ige Frau hat
unter Ihre Ge-
steine Stein nich t
bringen.
Wrd den leiden-
er noch von
n.

en Dieb nicht
daß er bekenne.
Die Hinteruisse
zu Stan de

bedingungen zu
kinte das Kind
bringen.
g den Knaben

Toto zboží jest již zastaralé,
sotva je *odbudeš*.

Mezi hostinou *odstranili* slu-
hové pět láhví vína.

Sporádej spisy.

Věc to s sebou *nese*, že ne-
mohu v toho cizince důvě-
řovati.

Zvěděl jsem teprv dnes, že
vaše sestra jest vdána.

Moje lehkověrnost *připravila*
mne o mnoho peněz.

Brzy se *rozhlasilo*, že jsem
dědil po svém strýci.

Pánovitá žena *přivedla* muže
svého zcela pod svou moc.

Nemohli tím kamenem *ani*
hnouti.

Loterie *zbaví* toho náruživé-
ho hráče ještě *rozumu*.

Nemohli zloděje k tomu *při-*
měti, aby se přiznal.

Proti tak mnohým překáž-
kám nemohl jsem nic *dokázati*.

Sepiš výminky.

Matka nemohla dítě *upo-*
kojit.

Rybář vytáhl chlapce z vody

Brust. Er mag sich noch so fehr in die Brust werfen; man merkt ihm doch den Idioten an.

Dank. Gott sei Dank, meine Mutter ist genesen.

Durch diesen Dienst hat sich der Arzt den Grafen sehr zu Dank verpflichtet.

Daran. Der Holzhändler hat zehn Flöze gekauft und viel Geld daran verdient.

Der Knabe hat seine Lust daran, wenn es recht knallt.

Daran liegt mir nichts, ob du dich ärgerst.

Daran thust du wohl, daß du diese Gesellschaft meidest.

Gestern war der Better gesund und heute ist er daran zu sterben.

Der Hausmeister schnitt sich in den Finger und starb daran.

Darben. Spare, damit du nicht einst darben mußt.

Der Vater darf sich Alles vom Mund ab, um es nur auf die Kinder verwenden zu können.

Darein. Lasse die Weiber streiten und mische dich nicht darein.

Ich muß mich schon darein ergeben.

Darnach. Wie ich mit meinem Vermögen gebahre, darnach hat Niemand zu fragen.

Was frage ich daranach, ob der Rock nach der Mode ist?

Nechť se vypína přec každý v něm po-

Chvála Bohu, má pozdravila.

Tou službou velmi hraběti zavděčil.

Dřevař koupil den vydělal při tom mn

Chlapec má v tom bení, když to pořád

Nai tom mně n

hněváš-li se.

Tak dobré činíš, lujes té společnosti.

Včera byl strýc z je na smrt.

Domovník pořeza

stu a z toho zemřel.

Spoř, abys někdy třel.

Od huby sobě o aby to jenom na dět mohl.

Nech ženy se h

plet se do toho.

Musím se tomu Jak hospodařím ním, po tom nikom

Což já o to dbám bát po modě.

unter ich dir gestehen
smal bin ich darum

gte es darum, damit
Unrecht geschehe.

unter. Der King kostet
den, darunter kann
cht geben.

se die Waare in zuge-
äcken, und dann gibt es
viele schlechte.
t ein Dach, darunter
nicht naß.

Sage ihm, daß ich
werde, und daß auch er

Ich werde heute nicht
ch habe keine Lust dazu.
Arbeit will er nicht ü-
er hat keine Lust dazu.
wird es nicht kommen,
ir etwas vorschreibest.
will ich es nie wieder
assen, daß ich ohne einen
Geld wäre.

Das Essen ist fer-
nst den Tisch decken.
ndlente decken die Dä-
mit Stroh.

utter hat ihr Kind mit
e gedeckt.

bezüglich des Schadens
gedeckt.

Ausslage ist noch nicht

Cokoli jsem ti půjčil, vždy-
cky jsem o to přišel.

Řekl jsem to proto, aby se
níkomu křivda nestala.

Prsten stojí deset zlatých,
levněji ho dáti nemohu.

Kupuji zboží v zašitých py-
tlech, a pak je mezi tím mnoho
špatného.

Zde jest přistřesi, pod tím
nezmoknes.

Co tím rozumíte?
Rekni mu, že přijdu, aby on
také přišel.

Dnes nebudu studovati, ne-
chce se mi do toho.

Tu práci nechce převzít, ne-
má k tomu chuti.

Na to nedojde, abys ty mně
něco předpisoval.

To se mi více nestane, abych
byl bez groše.

Jídlo jest hotovo, můžeš
strojiti na stůl.

Venkované pokrývají střechy
posud slamou.

Matka chránila dítě svým
tělem.

Strany škody jsem úplně
pojištěn.

Tato výloha není ještě u-
hražena.

Ich denke, er wird sein Wort halten.

Wie denken Sie in dieser Sache?

Wer hätte das denken können!

Der Buchhalter war immer so verlässlich, wie konnte ich denken, daß er mit dem Gelde durchgehen wird?

Ding. Vor allen Dingen muß ich eine Wohnung besorgen.

Aller guten Dinge sind drei.

Vor drei Jahren ging Anna noch zur Schule, und jetzt ist ein hübsches Ding aus ihr geworden.

Doru. Das Stubenmädchen hast die Köchin, die ist ihr ein Doru im Auge.

Drängen. Die Zeit drängt, wir müssen an die Arbeit gehen.

Drehen. Dazu braucht es keiner besonderen Geschicklichkeit, das Rad zu drehen.

Ich kann den ungeschickten Menschen nicht brauchen, er trifft nicht einmal das Garn zu drehen.

Hurtig drehte das Mädchen die Spindel.

Der Wind hat sich gedreht, wir bekommen Regen.

Unwissig drehte der Gutsherr seinem Verwalter den Rücken.

Kopernik hat der erste bewiesen, daß sich die Erde um die Sonne dreht.

Der Kopf dreht sich mir, wenn ich an meine Schulden denke.

Dringen. Die Leute drängen häufenweise in den Saal.

Der Feind ist in die Stadt gedrungen.

Das Lob dieses Predigers ist bis zu uns gedrungen.

Tuším, že slovu stoji.

Jak smyslite o této

Kdož to mohl před-

Učetník byl vždy lehlivý, kterak jsem toho nadáti, že s pláchte?

Přede vším musím postarat.

Všechno dobrého do-

Před třemi lety choděj ještě do školy, a teď žávarné děvče.

Pauská nenávidí ta jest ji sůl v očích.

Cas kvapí, musím do práce.

K tomu netreba zručnosti, točiti koleny.

Nemohu toho nemít třebovat, nedovede soukatati.

Hbitě vrtěla dívka

Vstr se obrátil, b

Mrzutě obrátil se svému správci zády,

Koperník první díl se slunce kolem země

Hlava mi jde ko pomýšlím na své dluhy

Lid se davem hrnul

Nepřítel vrazil do

Chvála toho kazata i nás.

hat so lange in mich ge-
n, bis ich einwilligte.
uñ wegen einer drin-
Angelegenheit morgen
stadt fahren.

E. Der Druck dieses
wurde in Wien besorgt.
eiche Fabrikant beschäftigt
te, und dadurch übt er
n c auf die Wähler aus.
om Feinde besetzten Ge-
atten den größten Druck
ben.

en. Die Tochter wird
hrend zurechtgewiesen, dem
wird Alles geduldet.
Bergiftete mußte große
en d u l d e n .
üsset mit einander leben,
d e t e u h wechselseitig.

kel. Ich sehe nicht mehr,
mir du n k e l vor den
kle Farben kleiden mich
s licht.

rd bereits d u n k e l , der
mit rasch ab.
kede des Professors war
rt, aber auch sehr d u n k e l .
Abenteurer ist ein Mensch
ikler Herkunft.

n. Das Papier ist d u n n ,
f wird nicht schwer sein.
haden ist d u n n , wir müß-
doppelt nehmen.

d il n n e Leinwand geht

Tak dlouho *nalehal* na mne,
až jsem jim byl po vúli.

Za *pilnou* potřebou pojedu
zítra do města.

Tisk toho dsla byl ve Vídni
obstarán.

Bohatý továrník zaměstnává
mnoho lidí, a tím činí *nátlak*
na voliče.

Krajinám od nepřítele obsa-
zeným bylo snášeti největší
nátky.

Dcera jest ustavičně kárána,
synovi všecko *uchází*.

Otrávený musil *trpěti* veliké
bolesti.

Musíte pospolu žít, tedy se
snášejte vespolek.

Nevidím již, dělají se mi
mrákoty před očima.

Tmavé barvy lépe mně sluší,
než světlé.

Šerí se již, dne rychle u-
bývá.

Reč profesorova byla velmi
učená, ale také velmi *nejasná*.

Tento dobrodruh jest člověk
neznámého rodu.

Papír jest *tenký*, psaní ne-
bude těžké.

Nit jest *slabá*, musíme ji
vzít dvojnásob.

Každé *řídké* plátno v prádle

— 13 —
das Herz, wenn ich diese Verwüstung sehe.

Die ganze Cavalerie setzte durch den Bach.

Durch zwei Nächte hat die Kranke kein Auge zugemacht.

Ich ließ es ihm durch den Boten sagen.

Durch Geld glaubt dieser Mensch Alles ausrichten zu können.

Durch Zufall bekam ich das Buch in die Hand.

Durchbringen. Die Einnahme des Verwalters ist zwar nicht groß, aber dennoch bringt er sich ehrlich durch. Seine ganze Erbschaft hat er in kurzer Zeit durchgebracht.

Durchdringen. Die Stimme des Sängers durchdrang den ganzen Saal.

Vor Scham und Reue durchdrangen brach sie in Thränen aus.

Ich konnte mit meiner Forderung nicht durchdringen.

Sein durchdringen der Verstand besiegte alle Hindernisse.

Durchgehen. Das Gesetz ist im Parlamente durchgegangen.

Die Pferde gingen durch, der Wagen stürzte um.

Der treulose Diener ist mit dem Gelde durchgegangen.

Du hast zu schnell gearbeitet, ich werde deine Aufgabe durchgehen.

Durchschlagen. Die Compagnie hat sich durch die feindlichen Reihen durchgeschlagen.

Die Tinte schlägt durch, sie ist zu wässrig.

Durchsetzen. Das Pferd

hledím na tu spoustu

Celé jezdectvo přes potok.

Po dvě noci nenašla oka nezavřela.

Vzkázał jsem mu tu

Ten člověk myslí, všecko pořídí.

Náhodou přišla mnich do ruky.

Přijmy správcovy značné, ale přece se p

Celé své dědictví čase prohýřil.

Hlas pěvce prozál.

Hanbou a litostí pukla v pláč.

Nemohl jsem žádat proraziti.

Bystrý rozum jeho všecky překázky.

Zákon byl od nás přijat.

Koně se zplašil z kácel.

Nevěrný sluha se pláchl.

Pracoval jsi velmi prohlédnu tyou úlohu

Setnina se prosekávala nepřátelskými.

Inkoust proráží, vody.

Kůň srdnatě pře

uuthig über den Flusß

Hindernissen zum Troß
unge Mann seien Vorfaß
segt.

en. Ich möchte gern,
arfst es dem Vater nur
der wird es bewilligen.
ehe zu Diensten, Sie
nur befehlen.
man dem Schneider glau-
so wird das Kleid zum
fertig.

rstet kommen, daß die
üher einträfe.
Heute hat mich der
mit seinem Besuch be-
ben war er hier.
dadurch, daß du seinen
Igst, wirfst du fehl gehen.
E h r e, dem E h r e

anbe mir auch manchen
er immer in allen E h r e n.
es E h r e n halber, sonst
ich damit nicht befassen.
Es wird dein e i g e-
de sein, wenn du nichts

e dir den Brief durch
nen Boten geschickt.

Den. Der Hypochon-
tisch e i n, frank zu sein.
t sich Niemand e i n g e-
äß dieser Mann so viel

Navzdor všem překážkám
vyvedl mladík svůj úmysl.

Rád bych, ale nesmím.
Mužeš to jen otcí říci, a při-
volí k tomu.

Jsem k službám, ráchte jen
poroučeti.

Je-li krejčímu co věřit, bù-
dou šaty k neděli hotovy.

Mohlo by se přihoditi, že
by matka dříve přijela.

Dnes mne předseda poctil
svou návštěvou, teď právě tu
byl.

Tím samým, že se držíš jeho
rady, pobloudíš.

Komu čest, tomu čest.

Také si někdy zažertuji, ale
vždy ve vší poctivosti.

Ciní to pro slušnost, jinak
by se s tím nezabýval.

Bude to tvá vlastní škoda,
když se ničemu nenaučíš.

Poslal jsem ti psaní po schval-
ném poslu.

Ten zádumčivec domnívá se,
že jest nemocen.

O tom se nikomu nezdálo,
že ten muž taklik zanechá.

ebildeter Mensch, der alles
eßter verstehen will.

Einbrechen. Der Schlüssel
war nicht zu finden, man mußte
die Thüre einbrechen.

Die Diebe sind aus dem Gar-
m in das Haus eingebrochen.

Bei einbrechender Dämme-
ung erreichten wir die Stadt.

Einbringen. Heuer haben
sir das Getreide trocken einge-
bracht.

Ich habe die Klage bereits ein-
gebracht.

Ich muß trachten meine ausstän-
igen Schulden einzubringen.

Der Rübenbau bringt viel
Gewinn ein.

Du wirst dir den Schaden schon
nieder auf einer anderen Seite
einbringen.

Einfall. Auch in das unbe-
achtete Schlesien hat der Feind
inen Einfall gethan.

Durch diesen wichtigen Einfall
at der junge Doktor die ganze
Gesellschaft zum Lachen gebracht.

Das Haus steht erst fünf Jahre
und droht schon mit dem Einfall.

Einführen. Früh wurde der
Beizen geschnitten und Abends
ingeht.

Die Wache hat den Dieb ein-
geführt.

Im siebzehnten Jahre wurde
as Mädchen von der Mutter
in die Gesellschaft eingeführt.

In der letzten Zeit wurden
iele Neuerungen eingeführt.

Eingang. Die gewichtigsten
Fründe fanden bei ihm keinen
Eingang.

mýslivý člověk, jenž v
chce rozuměti.

Klíč nebyl k nale-
sely se dvěře vyrázi-

ly vpravo a doleva m-

Ze zahrady vlopo-
ději do domu.

S nastávajícím s-
dospěli jsme do měst-

Letos sklidili jsme c-

Již podal jsem žal-

Musím se snažit,
hnal své dluhy, kter-

jinými.

Pěstování řepy mno-

Však si škodu svo-

jiné straně nahradíš.

Také do sousedství
nepřítel učinil vpád.

Tímto vtipným ná-
zesním mladý doktor

lečnost.

Dům stojí teprv I-
již jest na spadnutí.

Ráno se pšenice

čer sklízela.

Stráž zátknula zlo-

V sedmnáctém ro-
ka od matky uvedena

lečnosti.

V poslední době
jest mnoho novot.

Nejvážnější důvody
na něj žádného účin-

Eingang in's Haus ist
Westseite. Der Schuldner
gehören. Der Schuldner
Fristenzahlungen an, und
auf den Vergleich eingeg-
en. mit Niemanden eine
Schaft sind, den du noch
prüfst hast. Tuch ist stark eingeg-
en.

er Mensch ist in kurzer
Zeit eingegangen.
holen. Die Eltern sind
e Stunde früher ausgefah-
d doch haben wir sie auf
ßen Wege eingeholt.
muß früher die Erlaubnis
iter & einholen, ob ich
leiten darf. Nachtzeit schlich der Spion
eindliche Lager, um Kun-
tin zu holen. lassen. Der im Herbstste-
te Teich wurde im Früh-
jeder eingelassen. ließ mich mit dem Frem-
ein Gespräch ein. ohl der Feldherr die U-
heit des Gegners kannte,
sich doch in den Kampf

e dich in Nichts ein,
nicht angeht.

legen. Das Geflügel
wir braten, das Wildpret

Vchod do domu
padní straně. Dlužník sliboval
ve lhůtách, a já
rovnání.

Nestupuj se žád-
telství, koho jsi ještě
Sukno se silně s

Ten člověk za-
velice sešel. Rodiče o hodinu
a přece jsme je zde
cestě.

Musím dříve od-
lení vzít, zdali tě
provázeti.

Za noční doby
špehýr do tábora
ho, aby vyzvídal.

Rybnič, na podzim
byl z jara zase naz

Dal jsem se s
řeči.

Ačkoli vůdce z
protivníka, přece v

Do ničeho se nej-
ti nic není.

Drábež upečeme,
ložíme.

virst du dir bei Niemanden Ehre
in legen.

Einnehmen. Gegen die Le-
erverhärtung nehme ich Rha-
arber ein.

Der Pfarrer wurde pensionirt
und mein Bruder nahm seinen
Platz ein.

Die Mutter verläßt sich in Al-
em auf den Vormund, er hat sie
anz für sich eingezogen.

Einreissen. Bei den meisten
Städten sind die alten Mauern
bereits eingreissen.

Dadurch reisen Wiederrun-
den in den Rechnungen ein.

Einrichten. Der Arzt hat
einen verunglückten Maurer das
ebrochene Glied eingerichtet
und dann in Schienen gelegt.

Der Vater hat dem Sohne die
Birtheit eingerichtet.

Der neue Apotheker hat nur
ein Zimmer, aber die hat er sehr
aständig eingerichtet.

Einrichtung. Es wurde
eine Einrichtung getroffen, daß
jeder sich mit einer Karte auswei-
nen müßte.

Die Einrichtung des Gutes
ist nach holländischer Art.

Der Fabrikant lebt sehr einfach,
aber die Einrichtung seiner
Zimmer ist sehr elegant.

Einschlagen. Der rohe
Jensch hat dem Knaben mit der
aust zwei Zähne eingeschlagen.

Die Schlossen haben mir sechs
enster eingeschlagen.

Ich merke, daß wir einen fal-
chen Weg eingeschlagen.

dného nedojdeš cti.

Proti zatvrzení ja-
rabarbory.

Farář byl dán na
a můj bratr zaujal j

Matka ve všem na
se spolehá, docela ji
získal.

U větší části měs-
staré hradby zbořeny

Z toho vznikají ne-
úctech.

Lékař k úrazu při-
dniku zlamaný úd n
pak do deštěk vložil

Otec synovi hospo-
řidil.

Nový lékárník má
pokoje, ale ty vystří-
slušně.

Učinilo se zařízení.
se musil vykázati líst

Spořádání statku
holandského spůsobu.

Továrník žije velmi
ale nabytek v jeho
jest velmi elegantní.

Ten surovec pěst
hochovi dva zuby.

Kroupy mně vytla-
oken.

Pozoruj, že jsme
po nepravé cestě.

z hat in eine Tanne
agen.
nenge dich nicht, das
mein Fach ein.

e das Buch in Papier
ung ohne Bedenken ein.
ließen. Der Feind
tung ringsherum ein.
e n.

der Schwester schreibt,
uch ein Briefchen ein.

ster am Altare schließt
ider in sein Gebet ein.
sen. Vor einem Jahre
n Bruder in das Pfarr-
esetzt.

reiche Kaufmann keine
e, sezte er das Wai-
m Erben ein.

ter wurde den Kindern
ars zum Vormunde
t.

Tante ließ sich vier
sezen.

aser hat drei neue Ta-
3 Fenster eingesezt.
ot. Ich kann das
kaufen, so lange ich
te Bücher Einsicht
habe.

einer Einsicht wirst
r Unternehmung nur
aben.

Hrom u h o d i l do jedle.

Do toho se neplet, to sahá
do mého oboru.

Zaobal knihu do papíru.

Bez rozmýšlení jsem s v o l i l .
Nepřítel pevnost vůkol ob-
klíčil.

Až budeš psát sestře, také
přiložím lístek.

Kněz u oltáře v modlithě
také na hříšníky pamatuje.

Před rokem byl můj bratr
dosazen na faru.

Nemaje dítěk učinil bohatý
kupec sirotčinec dědicem.

Otec byl ustanoven za po-
ručníka dětí sousedových.

Stará teta dala si čtyry zuby
usaditi.

Sklenář zasadil do okna tři
nové tabule.

Nemohu dám koupiti, dokud
nenahlédnu do kněh.

Dle mého uznání budeš mít
z toho podniku jen škodu.

Einziehen. Die ganze Diebsbande wurde eingezogen.

Es nahte ein Sturm, das Schiff zog die Segel ein.

Ich habe den Athem eingezogen, um das Kind nicht zu wecken.

Gestern sind wir in die neue Wohnung eingezogen.

Der König ist feierlich in die Stadt eingezogen.

Eitel. Mit eitlen Worten wirst du mich nicht bethören.

Du weißt, daß du den Namen Gottes nicht eitel nennen sollst.

Alle seine Versprechungen waren nur eitler Trost.

Es ist ein eitler Mensch, der seine Vorzüge überschätzt.

Das eitle Weib kleidet sich nur in Seide.

Empören. Eine solche Handlungsweise mußte mein Gemüth empören.

Wegen solcher Bedrückungen empörte sich endlich das Volk gegen die Regierung.

Ende. Von Anfang bis zu Ende.

Die vier Enden der Welt.

Die Herrlichkeit des Tyrannen ist bereits sehr gesunken und ihrem Ende nahe.

Entblößen. Der Graf stürzte mit entblößtem Schwerte in den Saal.

Ich kann dir das Buch nicht kaufen, denn ich habe mich ganz vom Gelde entblößt.

Entdecken. Columbus hat Amerika entdeckt.

Es wurde eine Verschwörung unter der Armee entdeckt.

Celý spolek zlosatčen.

Bouře se blížila, plachty.

Dech jsem do sebe dítě nezbudil.

Včera přistěhova do nového bytu.

V slavném příkrál do města.

Prázdnými slovy mámíš.

Víš, že nemáš boží nadarmo.

Všecky sliby jeho těšínská jablka.

Jest to člověk přeceňuje své předměty.

Ta marnivá žena baví se obléká.

Na takové jednání se rozhorlit.

Pro takové utisknění se konečně mohlo vládě.

Od začátku až do konce.

Čtyry končiny světa.

Již sláva ukrutný klonku přišla a jest zvratu.

Hrabě s obnaženou vrazil do síně.

Nemohu ti kupit neboť jsem se docela peněz.

Kolumbus objevil svět.

Vyzrazeno jest správou vojskem.

ist dich dem Dunkel ver-
tdecken, er wird dir
en.

zen. Wegen muthwilli-
ckung des Volkes wurde
alter des Künites entseßt.
dherr schlug den Feind
ot und entseßt die
stadt.

über die unerwartete
richt entseßt.

hen. Mit dem Ein-
Fabrik waren dem
seine Einnahmen ent-

ubst dich umsonst, die-
kannst du dich nicht
n.

arf dem in's Wasser
einen Strick zu und
u so der Lebensgefahr,
en. Ich sehe es ger-
Ihr euch durch fromme
baut.

Haus ist auf dem Ge-
de erbaut.

en. Die Besatzung
g war endlich gezwun-
uf Gnade und Ungnade
en.

dich in den Willen
ergibt sich, daß auch
Rauferei warfst.

en. Es wird deiner
sehr wohl thun, wenn

Müšeš se strýci důvěrně svě-
řiti, jistě ti pomůže.

Pro svévolné utiskování lidu
byl místodržící s úřadu složen.

Vojevůdce porazil nepřítele
na hlavu a osvobodil obléžené
město.

Užasl jsem nad neočekáva-
nou truchlivou zprávou.

Zastavením továrny byly sprá-
ci jeho příjmy odejmuty.

Marně se zdráháš, z povin-
nosti té neinužeš se vytá-
hnouti.

Hozen do vody spadlému
provaz, a tak vyveden z nebez-
pečenství života.

Rád vidím, když nábožným
čtením vzděláváte mysl svou.

Tento dům vystavěn jest na
půdě obecní.

Konečně byla posádka pev-
nosti přinucena, vzdátí se na
milost.

Odevzdej se do vůle boží.

Z toho následuje, že také ty
jsi byl při rvačce.

Dobře poslouží tvému zdra-
ví, zrovdačili se každý den v

vě-

Ich muß manches Unrecht über mich ergehen lassen.

Musím snás příkří.

du
en.

Ergreifen. Beide Offiziere ergrißen schon die Waffen, als der General zwischen sie trat.

Oba důstojní zbraně, když vkočil.

ele
né

Der Zorn ergriß ihn in dem Maße, daß ihm die Adern auf der Stirne anschwollen.

Hněv ho poře, že mu ž běhly.

va-

Du mußt die Gelegenheit ergreifen, so lange sie sich dir bietet.

Musíš užít kud se ti nás.

iv-

Erheben. Der Redner erhob die Verdienste des Verstorbenen.

Rečník vysnulého.

in-
tá-

Dieses Geschlecht wurde schon im Mittelalter in den Adelstand erhoben.

Rod ten běvku do šlechty vyšen.

mu-
ez-

Das Kind erhob ein Geschrei, daß wir glaubten, der Hund habe es gebissen.

Dítě dalo jsme myslili, pokousáno.

ým

Der Richter begab sich in das Dorf, um den Thatbestand zu erheben.

Soudce od snice, aby vys.

na

Erhebe dein Gemüth zu Gott, und du wirst alle Leiden leichter tragen.

Pozdvihni hu a všecka neseš.

ev-

Es war schon heller Tag, als ich mich vom Lager erhob.

Byl již blíz se vzhopil z.

na

Es erhob sich ein Wind, der uns den Staub in die Augen trieb.

Povstal vtr prach do očí.

ty

Erlären. Ich mußte bei der Prüfung einige Stellen aus dem Litus erklären.

Musil jsem která místa z.

ra-

Trotz seinem Lügen wurde der Angeklagte des Todtschlages schuldig erklärt.

Přes své zlovaný uznání bitím.

v

In den ersten Jahrhunderten des Christenthums wurden viele Menschen für Ketzer erklärt.

V prvních ství bylo mno prohlášeno.

ed-
vili

Der König hat seinen Willen erklärt, die Behörden mußten gehorchen.

Král projevil dové musili p.

lé

Die Mehrzahl erklärte sich für die Rebellen.

Většina p říčum.

en. Der Streit wur-
Bergleich erledigt.
er Gemeinde ist die
Kassiers erledigt.
en. Wenn du nicht
i Mittel anwendest,
du den Zweck nicht
er erreichte eine
nen. Das überspann-
auptete, daß ihr die
tes im Traume er-
et.
euge vor Gericht er-
te er sich irrsinnig.
und erscheint mir
nd.
i. Hieraus ersieht
i auch nicht ganz un-

meine Zeit ersehen
rücksichtslos alle Un-
strafen.
Der ganze Kasten ist
her eingetheilt.
Fabriksdirektor ist ein
ach erfahrener Mann.
ägt nicht in mein

Sonst ist der Ver-
it vier Pferden ge-
zt geht er zu Fuß.
iff ist auf den Grund
auf einem Schiffe

Spor byl narovnáním vyřízen.

U naší obce jest uprázdněno
místo pokladníka.

Neuchopíš-li se vhodných pro-
středků, pak nedojdeš cíle.

Voda vysoko vystoupila.

Přepiatá žena tvrdila, že se
jí matka boží ve snách zjevila.

Když svědek se dostavil k
soudu, tvářil se jako na myslí
pomatený.

Ten důvod nezdá se mi do-
statečným.

Z toho lze viděti, že ty také
nejsi zcela nevinný.

Vyčkám svou dobu a potre-
stám pak bez ohledu každého
neposlušníka.

Celá skříň rozdělena jest na
osm příhrad.

Nový ředitel fabriky jest muž
ve své věci zběhlý.

To nenáleží do mého oboru.

Jindy ten marnotratník je-
zdíval čtyrmi koňmi, nyní chodí
pěšky.

Lod' vrazilna na dno.

Plavil jsem se na lodi z

Dic beiden Weiber waren so erbost gegen einander, daß sie sich in die Haare fuhren.

Was ist dir in den Kopf gefahren, daß du kein Wort sprichst?

Der Schrecken ist mir in alle Glieder gefahren.

Läß jede Furcht fahren, Gott wird dich beschützen.

Mit deiner Unredlichkeit wirst du schlecht fahren.

Fahre wohl! vielleicht sehen wir uns nie mehr wieder.

Fall. Mein Bruder beschädigte sich durch einen Fall von der Stiege.

Hochmuth kommt vor dem Fälle.

Es mag kommen, was will, ich bin auf alle Fälle gefaßt.

Auf jeden Fall kommst du morgen zu mir.

Schzen wir den Fall, daß sich die Post verspätet.

Fallen. Der alte Mann fiel von der Treppe und brach ein Bein.

Die arme Frau ist vor Schreken zu Boden gefallen.

Im Herbst fällt das Laub von den Bäumen.

Das Wasser fällt, die Gefahr der Überschwemmung ist vorüber.

Das Brod ist im Preise gefallen, das Fleisch gestiegen.

Wir dürfen nicht den Mund fallen lassen, wenn etwas nicht auf den ersten Schlag gelingt.

Mein Cousin ist auf dem Schlachtfelde gefallen.

Du wirst in eine Krankheit fallen, wenn du dich nicht gegen die Kälte besser verwahrst.

Fassen. Der Hauptmann faßte

Obě ženy byly rozlíceny, že se česly.

Co ti vlezlo do hlavy slova nemluvíš?

Leknutí se mi vrátilo.

Pust všecken sebe, Bůh tě bude

Se svou nepočítatelnou chodíš.

Měj se dobře! nejdřív nikdy více neuhledávaj.

Můj bratr přišel, když pádem se schodil.

Pýcha předchází

Nechť se stane co připraven na všecky

Na všecken spuštění zítra ke mně.

Dejme tomu, že opozdila

Stařec spadl se zlámal si nohu.

Ubohá paní se svalila.

V podzimku padl strom.

Voda opadává, ství povodně pomíří.

Chlebu spadlo, platio.

Nesmíme na mysl když se něco prvně zdáří.

Můj bratranec padl

Rozstáneš se, nelepe proti zimě.

Setnik vzal m

der Hand und führte
Fenster.

ldarbeiter hat den Ru-
d gefaßt.

ßlicher Schauer faßte
der Uhu schrie.

te den Entschluß, dem
Schuldnier noch einmal

utrauen zu mir, und
e immer ein Freund sein.
ich, noch ist nicht Alles

erth konnte sich vor La-
fasseit.

ich kurz, ich habe nicht
ich lange auzuhören.

g. Unser Vorstand
ger Mann, er behält
e Fassung.

enwart des Direktors
cht aus der Fassung

eße Frage des Richters
Angeklagte ganz aus
ng gebracht.

Der beste Schütze
chinal.

en noch zwei Personen,
tisch ganz besetzt sei.
es an nichts fehlen

ubte, es könne mir
n.

Wenn du dir mehr
illst als die andern
derfst du nicht so oft

a vedl mne k oknu.

Zlatník vsadil rubín do zlata.

Nenadálá hrůza mne pojala,
když sova zahučela.

Ustanovil jsem se na tom,
že nedbalému dlužníku budu
ještě jednou psát.

Věnuj mi svou důvěru a
vždycky ti budu přítel.

Zpamatuj se, ještě není vše-
cko ztraceno.

Hospodský smíchý div ne-
pukl.

Pověz to krátce, nemám času,
abych tě dlohu poslouchal.

Náš představený jest muž
klidný, vždycky podrží chlad-
nou krev.

Přítomnost ředitelova nesmí
tě splést.

Tou otázkou soudcovou byl
obžalovaný zcela pomaten.

Nejlepší střelec někdy chybí.

Ještě scházejí dvě osoby, aby
byl celý stůl obsazen.

Mnou nic nescházelo.

Myslil jsem, že mi nemůže
sklapnouti.

Chceš-li si více vydělati nežli
ostatní dělničci, nesmíš tak často

Die Kuchen sind vom feinsten
Nehl.

Der Sarg war aus feinem
Silber.

Der Kaffee ist fein gemahlen.

Der Hund hat einen feinen
Geruch.

Zwischen diesen zwei Dingen
ist ein feiner Unterschied.

Frauen pflegen eine feinere
Haut zu haben als Männer.

Das hast du fein angestellt.

Feine Sitten werden dich überall
empfehlen.

Feld. Auf freiem Felde
ist uns der Platzregen überrascht.

Das steht noch im weiten
Feld.

Der Feind rückte mit seiner
ganzen Macht in's Feld.

Fest. Nach langer Fahrt er-
eichten sie endlich das feste
Land.

Die Mutter erfreut sich einer
festen Gesundheit.

Durch zehn Jahre bestand zwis-
chen ihnen eine feste Freundschaft.

Die Nomadenvölker haben keine
festen Wohnsitze.

Der Häuptling der Bande
wurde fest genommen.

Für alle seine Waaren bestimmte
er Kaufmann feste Preise.

Es wurde fest gesetzt, daß eine
Sammlung eingeleitet werde.

Ich hatte festes Vertrauen zu
jedem Menschen, und er hat mich
getäuscht.

Finden. Denke nur nach,
und du wirst den rechten Weg
finden.

Man findet Menschen, wel-

Koláče jsou
mouky.

Rakev byla

Káva jest
Pes má ostr

Mezi těmi
subtilní rozdíl

Paní mívaj
nežli mužové.

To jsi chytř

Uslechtilé m
skají oblibu.

Na širém po
kvapil.

Do té doby
uplyne.

Nepřítel s
do pole.

Po dlouhé
konečně k pe

Matka se těš

Po deset le-
nimi stálé přá

Kočující m
stálých sídel.

Náčelník sp

Za všecko
kupec stálé ce

Bylo ustano-
řídila sbírka.

Silnou dív-
toho člověka,
klamal.

Jen přemý-
pravou cestu.

Jsou lidé, k

sterblichkeit der Seele smrtelnost duše.

für gut gefunden,
in zu gehen.

ese Worte fand sich
eledigt.

en wir uns morgen
fluge finden?

Geselle war anfangs
aber jetzt hat er sich
Arbeit gefunden.

Verbote fand die
g statt.

den uns auf einmal
irten.

Die Vögel flie-
Luft.

inden fliegen und
eht nicht vorwärts.

genden Fahnen zog
Armee in die Stadt.

gendet Haar bekun-
re Aufregung.

nef liegende Brücke
nß geslagen.

Das neue Dampfschiff
i flott gemacht.

führte in seiner Zu-
r flotte Leben.

Die Sache wird böse
ben.

folge wirst du eine
mien.

g e höheren Befehls
irgermeister die Ver-
boten.

Uznal jsem za dobré, více
tam nechoditi.

Těmi slovy cítil se učitel u-
ražena.

Kde se shledáme zítra před
výletem?

S počátku byl nový tovaryš
velmi neobratný, ale nyní se
již upravil do práce.

Přes zápočed se schůzka od-
byvala.

Najednou octli jsme se mezi
zahradami.

Ptáci litají v povětrí.

Hodiny prchají a práce ne-
jde ku předu.

S vlajícími prapory vešlo
vítězné vojsko do města.

Rozpuštěné vlasy svědčily již
o jejím rozčilení.

Letavý most byl přes řeku
zřízen.

Nový parník připraví se zí-
tra na vodu.

Ve svém mládí byl hrabě
velmi zhýrale živ.

Věc bude mít zlé následky.

Budoucně dostaneš přídavek.

Z vyššího rozkazu zapověděl
purkmistr schůzí.

Es ist die Pflicht eines jeden Bürgers, das gemeine Beste zu fördern.

Fordern. Dein Reden hilft nichts, denn du fordertest eine unmögliche Sache.

Wegen dieses Excesses wurde der Soldat vor Gericht gefordert.

Ein Nebenbuhler forderte den andern zum Zweikampf.

Du hast von mir Nichts mehr zu fordern.

Das Gesetz fordert, daß der Beamte beide Landessprachen spreche.

Die Willigkeit fordert es, daß du nachgibst.

Frei. Mein Schwager bezieht seine jährliche Rente und lebt frei von Sorgen.

Erst nach dem Abmarsche der Preußen atmeten wir aus freier Brust.

Ich lasse der Sache freien Lauf, die Folgen will ich aber nicht verantworten.

Die Nacht brachten wir unter freiem Himmel zu.

Noch ein Jahr bleibst du in der Lehre, dann werde ich dich frei sprechen.

Der Angeklagte wurde frei gesprochen.

Der Mensch hat einen freien Willen.

Ich habe ihn nicht darum angesprochen, er hat mir aus freien Stücken geholfen.

Frieren. Heute friert es stark. Mich friert in die Hände.

Frisch. Meine Tochter ist sehr blaß, ich werde sie alle Tage auf die frische Luft schicken.

Jest povinností k čana, aby k obec přispíval.

Tvá řeč jest maždáš nemožnou věc.

Pro ten výstupek pohnán k soudu.

Jeden soupeř vyzna souboj.

Nemáš nic více z.

Zákon požaduje, a mluvil oběma jazyky.

Slušnost to vym ustoupil.

Můj švagr má sv chod a žije bez sta

Teprv po odch volně jsme dýchali.

Dám věci průch sledky ale nestojím

Přenocovali jsme nebem.

Ještě rok zůstanu pak ti dám za vyu

Obžalovaný byl z uznán.

Člověk má svobo

Nepožádal jsem sebe mně pomáhal.

Dnes mrzne siluē Zebe mne v ruce

Má dcera jest v budu ji každý den čerstvé povětrí.

a chtmahle täglch Brod
ch e Butter.
je s Brod mit Honig ist
ein Leckerbissen.
abe mir die geschicktesten
vählt, und so geht die
isch von der Hand.

nte nicht längnen, denn
nuffr is d h e r That ertappt.
zu, je größer die Schwie-
kesto ruhmvolßer der Sieg.
n. Tag und Nacht ar-
nur um das Leben zu

Sei fr o h e u Muthes,
Monate bist du am Ziele.
n die Schwiegermutter
eingezogen ist, habe ich
h e Stunde.

i dessen fr o h, daß der
ie Stelle ausschlug.
I. Ich habe zwei Bret-
men g e f ü g t und daraus
über den Bach gemacht.
eb ihm nichts übrig als
n Schicksal zu fü g en.
ann fü g te sich allen
iner Frau.

eif Alles gut zu fü g en.
Welt fü g t es sich oft
n. Dein Buch hat mich
chten Weg geführt.
r t eine gute Feder.
achbar fü h rte eine
t seinen Garten.

Každý den večeřím chléb a
nové máslo.

Měkký chléb s medem jest
mi lahůdkou.

Vybral jsem si nejzručnejší
lidi, a tak jde práce hbitě od
ruký.

Nemohl zapírat, neboť byl
dopadnut při samém skutku.

S chutí do toho, čím větší
obtíže, tím slavnější vítězství.

Ve dne v noci pracuji, abyh
jen živobytí uhájil.

Buď dobré myсли, za měsíc
budeš u cíle.

Od těch dob, co se k nám
tchýně přistěhovala, nemám utě-
šené chvíle.

Jsem tomu rád, že bratr toho
místa nepřijal.

Srazil jsem dvě prkna a z
toho udělal jsem lávku přes
potok.

Nic mu nezbývalo, leč po-
drobiti se svému osudu.

Muž hověl všem choutkám
své ženy.

Bůh vše dobře řídí.

Ve světě se často podivně
děje.

Tvá kniha přivedla mne na
pravou cestu.

Umí výborně perem zacházeti.

Soused ohrađil svou zahradu
zdf.

an; daß er etwas Böses im Schilde
fü h r e.

Wir fü h r e u ein zufriedenes
Leben.

Jede Woche fü h r t der Bäcker
Getreide auf den Markt.

Für. Du mußt das Henn
allein nähern, die Mutter wird
nicht fü r dich arbeiten.

Was sind das fü r Leute?

Die Abfälle benutzt man als
Futter fü r das Vieh.

Die Mutter hustet sehr stark,
ich fürchte fü r ihr Leben.

Aus Liebe fü r dich will ich
ein Opfer bringen.

Die Kamille ist ein gutes Mit-
tel fü r Krämpfe.

Ich fü r meine Person werde
mich nicht betheiligen.

Der gefühllose Vater hat seine
Kinder fü r immer verlassen.

Schritt fü r Schritt nähern wir
uns dem Grabe.

Fuß. Er ist ein Schelm vom
Kopf zu Fuß.

Ich bin zu Fuß gekommen.
Wir folgten euch auf dem Fuß e.

Die Frau warf sich dem Kör-
nige zu Fuß en.

Hat das Unkraut festen Fuß
gefaßt, dann ist es schwer auszu-
rotten.

Wir stehen mitsammen auf
freundschaftlichem Fuß e.

Der Bankier lebt auf großem
Fuß e.

že něco zlého kuj
Jsme spokojené

Každý týden
obilí na trh.

Sama musíš tu
matka nebude za te

Co je to zu lidi
Odpadků použív
pro dobytek.

Matka silně kaš
o její živobytí.

Z lásky k tobě
obět.

Heřmánek jest
proti křečem.

Co se mne týče
súčastním.

Necitelný otec n
stil své dítky.

Krok za krokem
k hrobu.

Jest šibal od lila

Přišel jsem pěšky
Následovali jsme
Paní padla králi

Když se plevele
nelze ho vykořenit

Jsme spolu za d

Penězoměnec ve
život.

isse, die eben im Gang e
hmen die ganze Thätig-
Regierung in Anspruch.
n Kloster gängen findet
nochmal Malereien von
einem Werthe.

Burg war durch einen un-
ten Gang mit der Ka-
bunden.

Garderobe. Gib diesen
in die Garderobe.
n Bedienten vermachte der
eine Garderobe.
en. Horatius Cocles hat
en für's Vaterland ge-
n.

sagt, daß der sterbende
eine klagende Stimme
gebe.
abe den Hund schon für
gegeben, und doch kam
er zurück.

Urssprache der englischen
macht mir anfangs Schwie-
allein es hat sich bald
n.
dich zu frieden mit dei-
e, vielen Menschen geht
schlimmer.

gibt der gesunde Ver-
iß eine feuchte Wohnung
undheit schadet.

cauch. Die Mutter be-
diese Löffel zum täglichen
u ch.

Kosch hat seine eigenen

Případnosti, které se právě
dějí, zaujmají všecku činnost
vlády.

V chodbách klášterních nalé-
zají se někdy malby znamenité
ceny.

Hrad byl podzemním průcho-
dem s kaplí spojen.

Ulož tento plášt do šatnice.

Sloužícímu svému baron své
šatstvo odkázal.

Horatius Cocles nasadil ži-
vot za vlast.

Praví se, že umírající labuf
vydává od sebe žalostný hlas.

Pokládal jsem psa již za
ztraceného, a přec se zase vrátil.

Výslovnost anglických jmen
dělala mi s počátku obtíže, ale
brzy se to oddalo.

Spokoj se se svým osudem,
mnohemu se vede ještě hůře.

To zdravý rozum s sebou nese,
že vlnký byt zdraví škodí.

Matka ustanovila tyto lžíce
ke každodenní potřebě.

Každý národ má své zvláštní

Beteidigung nicht gerächt, und urážku, a to mu sl

das gedeiht ihm zur Ehre.

Gegen. Der Wind wendet sich gegen Süden.

Böhmen grenzt gegen Norden an Sachsen.

Die Fahrt dauerte lange, das Schiff musste oft gegen den Wind segeln.

Gegen Recht und Willigkeit verlangten die Arbeiter höheren Lohn.

Das Gesetz wird dich gegen das Unrecht schützen.

Heute arbeitet der Mann noch unentgeltlich, morgen aber schon gegen Bezahlung.

Der Lehrer war schon gegen vierzig Jahre alt, als er die Schule bekam.

Gehen. Meine Tochter war erst zehn Jahre alt und ging schon der Mutter an die Hand.

Du gehst irre, wenn du den Schmeichlern glaubst.

Der Glaser ist genug vorsichtig zu Werke gegangen, und doch hat er drei Tafeln zerbrochen.

Es gibt keine Arbeit, Tausende von Menschen gehen müsig.

Der Schnied hieß sich mehr im Wirthshause als in der Werkstatt auf, und so gingen zu Grunde.

Das Brod wird kleiner werden, das Korn ist stark in die Höhe gegangen.

Lasse es dir nicht zu Herzen gehen, dass du die Tafel nicht

Vítr se obrací k

Čechy hraničí n
Saskem.

Plavba trvala d
musila často plouti

Mimo spravedliv
žádali dělníci větší

Zákon tě bude
křivou.

Dnes muž ten j
zdarma, zítra ale u

Učitelovi bylo ji
řiceti let, když se
školu.

Mé dceři bylo
roků a již byla ma

Bloudíš, věříš-li
kum.

Sklenář dosti op
činal, a přece rozth
bule.

Nedostává se pr
lidí zahálejí.

Kovář se zdržoval
spodě než v ková
přišel na mizinu.

Chléb bude menší
přiskočilo.

Nepřipouštěj si
že jsi za na to mís

Das galt heute
Getreide?
daß die Moldau
riet?

im galt viel beim
h diese Ausnahme
o wird es doch
re geben.

arkteur gilt für
en Kopf, sagte
i Spion.
Der Mäschwachs ist
legenden gemein.
en Rock steckt oft
Mensch.

ürgertugend sieht
das gemeine
das Privatwohl.
ging geraden
chule.

Josef stammte
von Abraham ab.

Bahl gewinnt,
verliert.
ist die Wirkung
Verhältnisse mit
der Bewegung.

Nahe bei Rom
raf unter Mörder.
geriehen in
Dachtraufe.

he geriehen auf
er sich von Gott

Zač bylo dnes obilí na trhu?

Oč se usadíme, že Vltava
ještě jednou zamrzne?

Svobodný pán Türkheim mno-
ho mohl u Vídeňského dvora.

Když i připustím tuto vý-
minku, jistě nebude jiné.

Nového redaktora pokládají
za učeného.

Běží o tvou hlavu, řekl ge-
nerál k vyzvědači.

Neúroda jest v horských kra-
jinách něco obyčejného.

I v krásném kabátě vězí ča-
sto sprostý člověk.

Pravá ctnost občanská vždy
přihlíží dříve k obecnosti, nežli
k soukromému blahobytu.

Rovnou cestou jsem šel do
školy.

Egyptský Josef přímou po-
sloupností pocházel od Abra-
hama.

Sudý počet vyhraje, lichý
prohraje.

Při rázu jest úcinek v pra-
vém poměru k rychlosti pohybu.

Blíže Říma upadl hrabě mezi
vrahů.

Oba sousedé svadili se pro
odkap se střechy.

Nešťastník opustiv Boha uchý-
lil se s pravé cesty.

Das Schiff ist auf eine Sandbank gerathen.

Geschäft. Der Direktor ist mit Amts geschäften überhäuft.

In öffentlichen Geschäften wohl bewandert.

Mit dem Tabak hat der Vater ein gutes Geschäft gemacht.

Ich habe ein wichtiges Geschäft vor.

In Prag ist es still, wie gehen die Geschäfte in Wien?

Gesicht. Der Verbrecher konnte dem Richter nicht in's Gesicht sehen.

Die Mutter kann nicht mehr nähren, sie hat ein schwaches Gesicht.

Ich kenne den Mann vom Gesicht, weiß aber seinen Namen nicht.

Maria Theresia hatte ein geistreiches Gesicht.

Der Herr bewilligte seine Gäste mit freundlichem Gesicht.

Der Affe schnitt Gesichter zum Fenster hinans.

Moses hatte auf dem Berge Sinai ein Gesicht.

Gewinnen. Der Schneider kaufte sich ein Hans, als er in der Lotterie gewann.

Napoleon hat die Schlacht bei Austerlitz gewonnen.

Dadurch, daß ich den Fußpfad ging, habe ich einen Vorsprung gewonnen.

In der Schlacht bei Waterloo

Lod uvázla na

Ředitel jest úřadem zanešen.

Ve správách veřejných.

S tabákem otec chodil.

Mám před sebou zemí.

V Praze jest ti obchody ve Vídni?

Zločinec nemohl oči hleděti.

Matka nemůže slabý zrak.

Znám toho muže nevím ale jeho jméno.

Marie Terezie plný obličeje.

Pán uvítal hosty tváří.

Opice ošklíbala

Mojžíš měl viditelnou Sinai.

Krejčí koupil si v loterii vyhrál.

Napoleon zvítězil Slavkova.

Tím, že jsem nadešel jsem si.

V bitvě u Waterloo

eherer hat den Waisen-
e b gewonnen.

h. Beide Gatten sind
Alters.

Alles gleich, ob ich
ter gehe oder nicht.

hatte in der Redekunst
es Gleichen.

die Narbe auf der Stirn
ch nicht mehr gleich.

ann von festen Grund-
bt sich immer gleich.

mig. Nero war ein
ger Wittich.

war eine grimme

Das Papier ist grob,
wird zu schwer.

eser Leinwand genügt
Garn.

eite Magd verrichtet alle
arbeit.

geflagte wollte sich durch
e Lüge helfen.

eldherr konnte die Fe-
t berennen, weil er noch
roße Geschütz wartete.
groben Menschen
m Weiten aus.

d. Der Grund des
st so uneben, wie die
des festen Landes.

aus wurde von Grund
baut.

rediger hat seiner Rede
gelium vom barmherzigen

Učitel zamíloval si sirotka.

Oba manželé jsou stejného
stáří.

Mně jest vše jedno, jdu-li do
divadla neb nejdu-li.

Cicero v řečnické neměl sobě
rovného.

Jizvou na čele není si více
podoben.

Muž pevných zásad vždy ve
své váze trvá.

Nero byl zuširoky ukrutník.

Včera byla třeskutá zima.

Papír jest tlustý, psaní bude
příliš těžké.

Na to plátno dostačí rezná
příze.

Druhá služka dělá všecku
těžkou práci.

Obžalovaný chtěl si pomoci
hrubou lží.

Vůdce nemohl útokem na
pevnost hnáti, protože ještě čekal
na těžkou střelbu.

Každému nezdvořáku zdaleka se vyhní.

Dno mořské jest tak ne-
rovné, jako povrch pevné země.

Dům byl od základu pře-
stavěn.

Kazatel za základ své řeči
vzal evangelium o milosrdném

Manche Grasarten lieben sum-
pfigen Gründ.

Mein ganzes Vermögen besteht
in liegenden Gründen.

Wichtige Gründe bewegen den
König, Frieden zu schließen.

Die Schüler werden auf den
Mittelschulen in den Anfangs-
gründen der Wissenschaften un-
terrichtet.

Gunst. Schmeichler pflegen bei
den Höfen in Gunst zu stehen.

Karl war der Liebling des Vaters,
jetzt hat er aber seine Gunst
verloren.

Der Zeuge sprach zu Gunsten
des Angeklagten.

Gut. Guter Wein ist oft
eine gute Arznei.

Kaum hat der Zahnschmerz auf-
gehört, war die Schwester wieder
guter Dinge.

Der Minister hat die Versfü-
gung seines Sekretärs gut ge-
heissen.

Der General hat durch einen
Nachtmarsch den Fehler wieder
gut gemacht.

Der Lehrer war sehr aufgebracht,
durch Fleiß hat ihm aber der Schüler
wieder gut gemacht.

Ich bin schon eine gute Weile
hier.

Ich werde ihm das Geld lei-
hen, wenn du für die Rückzahl-
lung gut bist.

Lassen Sie das gut sein, ich

Některé tra-
čaly.

Celé moje jí-
zemských statců

Mocné důvody
aby mír uzavř

Žáci vyučují
školách počátky

Pochlebnici
u dvoru.

Karel býval
vým, nyní m
z lásky.

Svědek mlu-
obžalovaného.

Dobré víno
brým lékem.

Sotva přest
již byla sestra

Ministr schw-
tajemnška.

Generál no-
chybu zase na

Učitel byl
žák jej ale piln

Jsem tu již

Půjčím mu
zaručíš za zap

Nechte toho.

te sich und bei
re ich in's Was-
lebenbuhsler vor-
darüber laß dir
a a r w a d h s e n.
ie Soldaten in
o h a l t e n den
inter der Thüre
an sich.
r schwer krank,
jetzt nicht auf
n.
die Saaten ab-
mußte die Land-
sten.
en Zins halte
n bereit.
es dem Diener
en, daß er den
prach der Wittwe
und hießt edel-
ist sehr aber-
fest auf Träume.
tes Holz gibt
eiches.
rennung bestimmt
ärtere Strafe
stahl.
er Behandlung
Dienstbote a u s.
hauen ist oft
als einen Hals-
geugen.
r alten Römer
g e h a u e n.
st sehr empfind-
es nicht einmal
erte h a u e n.

Lodka se naklonila a *málem*
byl bych spadl do vody.
Že sok tvůj obdržel přednost,
to si neber k *srdci*.
Vojáci v šiku *drží* hlavu
přímo.
Poslouchač za dveřmi *tajil*
dech.
Otec těžce stonal, posud ne-
může na nohou *státi*.
Zvěř spásala osení, hrabě mu-
sil rolníkům škodu *nahraditi*.
Na nejbližší činži *mám* již
peníze pohotově.
Pán měl za zlé sluhovi, že
oblékl nový kabát.
Kníže slibil vdově podporu
a šlechetně *dostál* slovu.
Sousedka jest velmi pověr-
čivá, pevně *věří* snům.
Tvrde dříví dává více vý-
hřevu nežli měkké.
Na zpronevěření ustanovuje
zákon *přísnější* trest, než na
krádež.
Pro *kruté* nakládání u něho
žádný čeledín nevydrží.
Dříví *štípati* jest někdy méně
namáhavé, než přesvědčiti tvrdo-
hlavce.
Zákony starých Římanů byly
do kamene *vyryty*.
Tento kůň jest velmi chou-
lostiv, nedá se ani dost málo
prutem *šlehnouti*.

Man kann immerhin sein Leben genießen, nur darf man nicht über die Schnur hauen.

Heben. Es muß ein starker Mann sein, der mit einer Hand zwei Centuer in die Höhe hebt.

Der Kranke war so schwach, daß er in den Wagen gehoben werden mußte.

Mein Vater hat fast alle Kinder des Dorfes aus der Tanzfe gehoben.

Lange wußte man nicht, zu welcher Partei sich der Minister neigte, bis endlich seine Rede jeden unsern Zweifel hob.

Herz. Der Redner konnte es nicht über's Herz bringen, den gestrigen Auftritt mit Stillschweigen zu übergehen.

Die arme Frau kommt oft zu meiner Mutter, um ihrem Herzen Lust zu machen.

Hitzé. Wegen der glühenden Hitzé hielten die Schnitter Raststunde.

Während der Mittags hitze treibt der Hirte die Schafe in kühenden Schatten.

Die Hitzé des Wassers kann den achtzigsten Grad des Neumann'schen Thermometers nicht übersteigen.

Die Kranke klagt sehr über Hitzé im Leibe.

Mein Bruder blieb lange ruhig, endlich ist er aber doch in die Hitzé gerathen.

Die Hitzé der Leidenschaften verträgt sich nicht mit einem gesunden Urtheil.

Hoch. Es ist hohe Zeit, daß du dich besserst.

Mážeme vždy užívat, jenom míru.

Musí to být pozdvihne dva rukou.

Nemocný by jej musili do

Otec můj té ve vši držel n

Dlouho se na straně jest m až konečně ře nás ze vší pod

Rečníkovi tam mlcel o včerej

Ubohá paní mé matce, aby

Pro parno c

Za vedra ovčák ovce do

Vřelost vody hovatí osmdesátu murova teplom

Nemocná v palčivost v těle

Bratr můj z dným, konečně pánil.

Prudkost v se se zdravým

Jest svrchovan se polepšil.

adestädten am Rhein
e s Geld gespielt.

st im h ö ch st e n
en Leichtfinn des
racht.

hat es sehr h o ch
daß die Leute vor
Hut zogen.

at h o ch und t h e u -
daß er die schlech-
ten meiden werde.

Vater hat der
neuen H ut gekauft.
verbrauchen wir
u t Zucker.

Der Wagner wan-
derika aus, er hat
Nachbarn auf i m -
genommen.

e i m m e r, so oft
Thüre klopft.

viele Leute zu uns,
vir i m m e r etwas

eren wachsen i m
rden i m Garten

i so i n der Welt,
nft nicht den Lohn

auch das Pferd
der Reiter doch
halten.

nden hat der Bote
Prag nach Brau-

V některých lázenských mě-
stech na Rýně hraje se o ve-
liké peníze.

Otec jest *nanejvýše* rozhně-
ván lehkomyslností synovou.

Úředník velmi to měl za zlé,
že lidé před ním nesmekali.

Syn *svatosvatě* přisáhal, že
se vystříhá zlých společností.

Otec koupil dceři nový *klobouk*.

Každý týden spotřebujeme
celou *homoli* cukru.

Kolář vystěhuje se do Amer-
iky, již se rozloučil na *vždy*
se sousedy.

Pokaždé se lekám, kdykoli
někdo zaklepá na dvéře.

Mnoho lidí k nám dochází,
a tak slyšíme *pořád* něco no-
vého.

Jahody rostou v lese a pě-
stuji se v zahradě.

Jest již tak *na světě*, že zá-
sluha nenalezá odměny.

Jakkoli se kůň vzpínal, přec
jej držel jezdec *na uzdě*.

Za tři hodiny vykonal posel
cestu z Prahy do Brandýsa.

Hat zu der vom Astronomen bestimmten Zeit.

In diesem Jahre gibt es mehr Kirschen als im vorigen.

Die Post geht nur zweimal wöchentlich in die Stadt.

Der wachsame Hund hat die Diebe in die Flucht geschlagen.

Zur Zeit der Noth muß jeder Waffenfähige in den Krieg ziehen.

Kehren. Feder kehre vor seiner Thüre.

Ich habe das Oberste zu unterst gekehrt und doch den verlorenen Schlüssel nicht gefunden.

Der niederträchtige Mensch wollte mich abbitten, aber ich kehrte ihm den Rücken.

Der Soldat im Felde darf sich nicht darauf kehren, ob das Wetter schlecht ist.

Kennen. Petrus hat dreimal behauptet, daß er Christum nicht kenne.

Der Vöte verirrte sich, denn er kannte den Weg nicht.

In Afrika kennt man weder Kälte noch Schnee.

Vor einem Monat haben sie sich kennen gelernt, und morgen haben sie schon Hochzeit.

Klage. Die Klage der Witwen und Waisen bringt zum Himmel.

Der Landmann führte Klage über die große Dürre.

Der Kaufmann reichte die Klage ein, daß ihn der Schuldner nicht bezahle.

Klar. Durch drei Wochen sahen wir keinen klaren Himmel.

v. době hvězdářem
Letos jest více vloni.

Pošta jde jen dden do města.

Bedlivý pes obna útek.

V čas potřeby zbraně schopný rvojnu.

Každý nechť z vlastními dveřmi.

Vše jsem zrub a přece jsem nena klíč.

Ničemník chtěl siti, ale já mu uk

Voják v poli neohlížeti, je-li pově

Petr tříkráte tv Krista.

Posel zabloudil, povědom cesty.

V Africe nevědani o sněhu.

Před měsícem a zítra již mají s

Nárek vdov a besa proniká.

Rolník vedl stliké sucho.

Kupec zadal ž dlužník neplatí.

Po tři neděle jasného nebe.

Arzt hat verordnet, daß
nur klar Suppe

Worte waren so klar,
Zweifel über seine Ge-
aufstauchen konnte.
Sache war klar, es war
g die Zeugen zu ver-

men. Freuet euch Kün-
tige Tanke kommt schon.
ist du bei solchem Wetter
ise gekommen?
ich einmal in Prag, wie
her gekommen?
wusste ich nicht, wer den
ascht, endlich bin ich da-
kommen.

in mit ein Wind, der
ebt sich auf der Straße.
enster sind den ganzen
oher kommen so viele
erst ließ es nicht da-
men, daß der Streit mit
uelle ende.

ater ist in den Josef
r lässt nichts auf ihn
ist mehr ans als du ein-
vo komst du mit ei-
n Wirthschaft zuletzt hin?
Uuvorsichtigkeit ist mir
ommen.

Müller ist die Mühle
t und er kam darüber
en.

ch längerer Zeit konnte
recken zu mir kommen.
chwester ist so gelaufen,
cht zu Athem kom-
te.

Lékař nařídil, aby nemocný
dostával jen čistou polévku.

Slova jeho byla tak zřetelná,
že nemohla vzniknouti žádná
pochybnost o jeho smýšlení.

Věc byla patrná, bylo zby-
tečno vyslýchati svědky.

Těšte se dítky, dobrá teta
již přichází.

Jak jsi se dostal domů při
takovém počasí?

Vy také jednou v Praze, kde
jste se tu vratil?

Dlouho jsem nevěděl, kdo
mlsá cukr, konečně jsem to
vypátral.

Dělá se vítr, prach se zvedá
na silnici.

Okna jsou celý den zavřena,
kde se tu nabere tolik much?

Plukovník nedopustil, aby
spor se ukončil soubojem.

Otec jest zamilován do Josefa,
nic na něj nedopustí.

Více vydáváš než přijímáš,
kam se posléze poděješ s takovým hospodařením?

Ta neopatrnost mne stála
mnoho.

Mlynáři shořel mlýn, a z toho
pozbyl rozumu.

Teprv po delších čase mohl
jsem se zpamatovati od leknutí.

Sestra tak se uběhla, že ne-
mohla ducha popadnouti.

Gegen die Windseite steht ein hohes Haus, und das kommt meinem Garten sehr zu Statten.

Drei Knaben sind in's Wasser gefallen, aber ohne Schaden davon gekommen.

Durch diese Frage des Richters ist der Verbrecher außer Fassung gekommen.

Man ließ mich nicht einmal zu Worte kommen.

Es könnte kommen, daß man Ihnen Schuld gäbe.

Kunst. Michelangelo hinterließ sowohl in der Architektur als in der Malerei und Bildhauerei große Werke der Kunst.

Die schönen Künste wurden von den Griechen fleißiger als von den Römern gepflegt.

Ein Theil der Gesellschaft spielt Theater, ein Theil macht Künste auf dem Seile.

Ich habe meinen Hund verschiedene Künste gelehrt.

Kurz. Im Winter ist der Tag kurz, die Nacht lang.

Sonst wurde ein großer Theil von kurzer Waare aus Nürnberg bezogen.

Über lang und kurz muß Feder sterben.

Meine Tochter bekam die Blattern, nachdem sie kurz zuvor das Fieber überstanden hatte.

Lager. Der Löwe verläßt gegen Abend sein Lager, um auf Raub auszugehen.

Der Kaufmann hat viel Wein am Lager.

Die römischen Heere brachten auch den Winter meistens im Lager zu.

Proti větru stojí a to se výborně hradě.

Tři hoši spadli vázli ale bez úra

Touto otázkou razí se zločinec.

Ani k slovu mn

Mohlo by se st vinu dávali.

Michelangelo stavitelství i v m ství veliká díla u

Pěkná umění b bedlivěji pěstová Rímanů.

Část společnos vadle, část provo provaze.

Naučil jsem sv ličným kouskům.

V zimě jest de dlouhá.

Druhdy dováže část drobného zberka.

Dříve neb pozemku umříti.

Dcera má dost když byla malo stála zimnici.

Lev opouští k aby šel na lup.

Kupec chová v skladě.

Rímská vojska čejně i zimu v l

flug vor Prag sein La-

Die Familie unter-
n den langen Aben-
täften.

chon lange her, daß
eater war.

Ihnen die Zeit nicht
de, bringe ich Ihnen
g.

Was du nicht durch-
nst, laß sein.

heim ist ein gutherziger
läßt sich nicht lange

ß mir einen neuen Rock

i nur kommen, ich wer-
ß Gewissen reden.

rger wollten den Abge-
ht in die Stadt lassen.

ich in Ruhe, ich will
r davon hören.

und ließ mir sagen,
ht kommen könne.

o vielen Beweisen von
te ich das Mädchen nicht
en.

und ließ den Dieb

uns im Unglücke nicht
fehn.

ße mir sagen lassen,
n dieser Gegend wilde
t.

t einen schönen Ring,
n.

äger schoß fehl, und
seinen Sohn dem Hunde
en.

ordnung in den Ge-

Žižka položil se táborem před
Prahou.

Rodina bavila se za dlou-
hých večerů čtením.

Jest tomu již dávno, co jsem
byl v divadle.

Aby se vám nestýskalo, při-
náším vám noviny.

Co nemůžeš provésti, toho
nech.

Ujec jest muž dobrosrdečný,
nedá se dlouho prositi.

Dal jsem si šíti nový kabát.

Jen ať přijde, budu mu mlu-
viti do svědomí.

Měštané nechtěli vyslance do
města pustiti.

Dej mi pokoj, nechci o tom
nic více slyšeti.

Přítel mi vzkázal, že nemůže
přijíti.

Po tolikých důkazech lásky
nemohl jsem již dívku opustiti.

Pes nepustil zloděje.

V neštěstí nezoufejme.

Povídali mně, že jsou v této
krajině divoké kočky.

Máš krásný prsten, ukaž.

Myslivec se chybíl, a vylil
si pak zlost na psu.

Nepořádek v účtech obec-

meinderechnungen ist groß, davon ließe sich viel sagen.

Der neue Hut läßt der Schwester sehr gut.

Lauſen. Lauſe nach Hause und bringe mir den Regenschirm.

Gib Acht, daß dir der Hund nicht fortläuft.

Zweimal sind die Türken gegen Wien Sturm gelauſen.

Die Jahre laufen, und ehe wir uns dessen verschen, stellen sich graue Haare ein.

Das Wasser steigt, es lauft schon in die Keller der Häuser am Ufer.

Der Mund lauft mir voll Wasser, wenn ich diese Pfirsiche sehe.

Gehe nicht zu dem Hunde, sonst laufst du Gefahr gebissen zu werden.

Laune. Der Diener muß sich in die Launen seines Herrn fügen.

Wenn du den Onkel gutes Laune findest, wird er zu Allein willig sein.

Du bist übler Laune, weil dir deiner Plan nicht gelungen ist.

Lebhaft. Ein lebhaftes Kind kann nicht so ruhig sitzen, wie ein ernster Mann.

Lebhaftes Augen verleihen dem Gesichte Ausdruck.

In seiner Jugend war König Wenzel ein Mann von lebhaftem Geiste.

Pilsen ist nur zur Marktzeit eine lebhaftes Stadt.

Die Stadt Riga führt einen lebhaften Handel.

nich jest veliký, o co inluvit.

Nový klobouk se dobré sluší.

Běž domů a přináš.

Dej pozor, aby utekl.

Dvakrát Turci útočí na Vídeň.

Léta ubíhají, a nejeme, sešedivíme.

Voda vystupuje, sklepů pobřežních.

Dělají se mi laskavosti, vidím tyto broskve.

Nechodí ke psu, nebezpečenství, že tě.

Sluha musí hovězího svého pána.

Najdeš-li strýce v bude ke všemu volný.

Jsi mrzut, že se tvůj nezdařil.

Čile dítě nemůže seděti, jako vážný.

Bystré oči dodávají razu.

V mládí byl i muž jareho ducha.

Plzeň jest jen o ným městem.

Město Riga pro obchod.

liebt beson-
deren.

Gefühl für das
allen Werken

stlich lebe ich,
ledig bin.
sparte und
war er aller

heirathete und
estern.

Berschwender
bis der Beut-

agen hat man
unge.

schinder wirft
änden nichts

unterrichten ist
stroh dreschen.

rechungen sind

ischen Kaiser
am Leeren

agistrate sind

assene Mutter
ben.

id aussharren.
eid, daß ich
abe.

eid, daß er
eleidigt hatte.

sich der Un-
zweiflung ein

emanden ein

Soldat litt

Moje sestra miluje obzvláště
světlé barvy.

Vřeký cit pro vlast jeví se
ve všech dřezech tohoto básníka.

Jak štastně žiji, co jsem prost'
všech starostí.

Mladý hospodář šetřil, a po
dvou letech byl *zbaven* všech
dluhů.

Mám dvě provdané a dvě
svobodné sestry.

Marnotratník tak dlouho hý-
řil, až byl měsíc *prázden*.

S lačným žaludkem není nám
do zpěvu.

U toho vydřiducha nic nepo-
řídíš *holýma* rukama.

Hlupáka vyučovati jest to-
lik, jako *hluchou* slámu mlátiti.

Všecky tvoje sliby jsou *planá*
slova.

Pozdější císařové Římští měli
zalíbení v *jalové* nádhernosti.

U Pražského magistrátu jsou
dvě místa *uprázdněna*.

Opuštěná matka *hořem* ze-
mřela.

V slasti a *strasti* setrvati.

Jest mi líto, že jsem na tebe
zapomněl.

Zčeleso se mu toho, že svého
dobrodince urazil.

Obávám se, aby si nešťastník
v zoufalství *smrt* neudělal.

Nikomu jsme *neublížili*.

Voják *trpěl* veliké bolesti,

große Schmerzen, bevor die Wunde verbunden war.

Du wirst das Fenster zerstü-
gen und ich werde Schaden leiden.

Die Märtyrer littcn lieber
den Tod, als daß sie Christum
verläugnet hätten.

Bei Austerlitz ersitten die
Russen eine Niederlage.

Leisten. Kein vernünftiger
Mann verspricht, was er nicht
leisten kann.

Der Herr befahl, der Diener
leistete Folge.

Bei dem Brände der Kirche
haben Leute der ganzen Umgegend
Hilfe geleistet.

Für die Zahlung der Interessen
leistet die Regierung Gewähr.

Die Reibung leistet Wider-
stand bei der Bewegung der Körper.

Der Schuldner mußte für die
Zahlung Sicherheit leisten.

Das Gesetz schreibt es vor, daß
der Schuldige dem Beschädigten
Genußthung leiste.

Auch ein alter Pelz leistet im
Winter guten Dienst.

Sie hat nichts anderes zu thun,
als der alten Frau Gesellschaft
zu leisten.

Leiten. Der erfahrene Freund
leitete mich auf den richtigen
Weg.

Der Mann ist auf Reisen, die
Frau leitet indessen die Wirth-
schaft.

Vorsicht leite alle deine Schritte.

Die Schwester leitete das
Gespräch auf die gestrige Oper.

než byla rána obv-

Roztlučeš okno
mit škodu.

Mučenci raděj
stoupili, než aby E-

U Slavkova byly
raženi.

Rozumný muž n-
může splniti.

Pán poručil, sl-
slechl rozkazu.

Při požáru kos-
lidé z celého oka

Za placení úrok

Trení čini odpo-
těl.

Dlužník mnsil
pojištění dáti.

Zákon předpisn-
ník škodu trpícím

I starý kožich
kazuje dobrou slu-

Nemá nic jiného
než aby tovaryšila

Zkušený přítel
pravou cestu.

Muž jest na e-
prozatím spravuje

Opatrnost řidi-
kroky.

Sestra obrátila
rejší zpěvohru.

selbst Verstand, laß on Anderen leiten.	Máš sám rozum, nedej se voditi od jiných.
Die drei Grazien Bilde sind lieblich e	Tři gracie na tomto obraze jsou zpanilé postavy.
el des Berges ange- wir die Aussicht auf die Gegend. beerent haben einen Geschmack.	Dostoupivše vrchole hory měli jsme vyhlídku na utěšenou krajinu. Jahody mají lahodnou chut.
bliche Geruch der Bäume lockte mich in	Pochotná vůně kvetoucích stromů vábila mne do zahrady.
auf dem Hunde schla- ne lieblich e Erschei-	Děčko na psu spící bylo lí- bezvým zjevem.
Ermüdet von der e lag ich die ganze den ganzen Tag. ke wird den Morgen i, er liegt schon in Zügen. chwestern liegen sich in den Haaren. t am Tage, daß dir i schadet. hshafterin ist so lange in den Ohren gele- ihr einen neuen Hut	Unaven dlouhou cestou le- žel jsem celou noc a celý den. Nemocný nedožije jitro, pra- cuje k hodince.
Ich lasse mir den i, er ist schon sehr wand ist ein locheres	Moje sestry ustavičně jsou spolu na šíru. Jest patrno, že ti kouření škodí.
edreich ist allzu locher. int, dein Freund ist s Subjekt. Alexander löste den Knoten dadurch, daß eb. s Räthsel löst, be- i Apfel.	Hospodyně tak dlouho hučela otec do uší, až jí koupil nový klobouk.
Ich lasse mir den i, er ist schon sehr wand ist ein locheres	Dám si vytrhnouti zub, jest již příliš viklavý.
edreich ist allzu locher. int, dein Freund ist s Subjekt. Alexander löste den Knoten dadurch, daß eb. s Räthsel löst, be- i Apfel.	Pytlovina jest řídká tkanina.
edreich ist allzu locher. int, dein Freund ist s Subjekt. Alexander löste den Knoten dadurch, daß eb. s Räthsel löst, be- i Apfel.	Tato země jest příliš syplá. Zdá se mi, že tvůj přítel jest lehké zboží. Alexander rozvázal gordický uzel tím, že jej přetal.
edreich ist allzu locher. int, dein Freund ist s Subjekt. Alexander löste den Knoten dadurch, daß eb. s Räthsel löst, be- i Apfel.	Kdo tu hádanku uhodne, do- stane jablko.

Um die Sülze zu bereiten, wird vorerst das Fleisch von den Knochen gelöst.

Zuletzt blieben nur zwei Mann, der eine lud, der zweite löste die Kanone.

Der Vertrag wurde durch Einverständniß beider Parteien gelöst.

Der arme Mann mußte lange sparen, bevor er das Pfand lösen konnte.

Der Kaufmann löst täglich über hundert Gulden.

Lust. Die ganze Woche arbeitet der Handwerker zu Hause, darum geht er gern am Sonntag in die frische Lust.

Der Adler schwelte hoch in der Lust und spähte nach der Beute.

Träne nicht den Versprechungen dieses Menschen, er redet nur in die Lust.

Auf den Bergen liegt noch Schnee, und hier im Thale weht schon eine milde Lust.

Lust. Ich habe meine Lust daran, wenn junge Katzen spielen.

Die Vögel singen im Garten, daß es eine Lust ist.

Ich soll heute zwei Seiten aus dem Liviuss übersetzen und habe keine Lust dazu.

Luxus. In unsern Tagen greift der Luxus immer mehr um sich.

Alles, was das Bedürfniß übersteigt, ist Luxus.

Machen. Du hast es schön gemacht, statt Zucker Salz zu nehmen.

Schon mit dem Hute in der Hand fragte noch der Vater: Was

Aby se připraví
řezá se dříve m

Posléze zbylo
jeden nabijel, d
dělo.

Smlouva zrušena
uměním obou stran

Chudas musí
řiti, nežli mohou
platiti.

Kupec trží k
sto zlatých.

Celý týden p
ník doma, proč
v neděli na čer

Orel vznášel
povětrí, slíděl po

Nevěř slibům
mluví jen do vě

Na horách je
zde v údolí va
tříček.

Mám v tom
když si hrají mi

Ptáci zpívají
mělo.

Mám dnes pře
ky z Livia a n
toho.

Za našich dn
zmahá rozkošnic

Cokoliv přes
jest zbytečnost.

Tys to vyved
vzal jsi sůl.

Klobouk již v
ště se tázal ot

ich, soll ich gehen oder

mám jít či zůstat?

Morgen muß das Mäde-
Zimmer kehren und alle
a ch e n.

den Spaziergang erhöle
und m a ch e den Kindern
ilgen.

er Deputirtenwahl hat
klat seluem Nebenbühler
m a ch t.

ph Harant hat eine Reise
isalem g e m a ch t.

h ich täglich sechs Mei-
te, kam ich doch zu spät
an.

Liebe m a ch t mich alle
Leiden v e r g e s s e n.
chatten m a ch t uns oft

ill uns glauben m a ch e n,
Pferd nicht lahm sei.

on hat bei Jena Tau-
Preußen zu Gefang e-
a ch t.

n Mühlstaub m a ch t der
t Gelde.

sieben Jahren m a ch t e
Theresia mit Friedrich

en Sie sich keine So-
r Sohn wird bei der
gut bestehen.

der Hölze am Tage
ch mich schon vor Son-
g auf den Weg.

steigen auf, es m a ch t
Regen.

nd zwei m a ch t vier.
Die weißen ungari-
ne sind gewöhnlich m i l d.

ilder Regen erquickte
it.

Každé ráno musí děvče ve
třech pokojích zamésti a po-
stele stláti.

Procházkou se zotavím a dě-
tem spůsobím vyražení.

Při volbě poslance ustoupil
advokát svému soupeři.

Krištof Harant konal cestu
do Jerusaléma.

Ačkoli jsem denně šest mil
urazil, přece jsem do Vídni
přišel pozdě.

Pro tvou lásku na všecko
přestálé trápení zapomíndám.

Často i před stínem se tře-
seme.

Chtějí nám namluviti, že ten
kůň není chromý.

Napoleon z u j a l u Jeny tisice
Prusů.

Také prachli po mlýně mly-
nář z p e n e ž i.

Po sedmi letech uzavřela
Marie Terezie s králem Fridri-
chem pokoj.

Nestarejte se, váš syn při
zkoušce dobré obstojí.

Pro parno za dne v y d a l jsem
se na cestu již před slunce vý-
chodem.

Mračna vystupují, chystá se
k dešti.

Dvě a dvě jsou čtyry.
Bílá vlna uherská jsou oby-
čejně lahodná.

Tichý déšť osvěžil nivy.

Du thust ein mildes Werk,
wenn du die Wittwe unterstütest.

Der Domherr hat sein Vermögen
in milden Stiftungen vermach't.

Mit. Es war eine ungewöhnliche Erscheinung, das Mädchen mit den blauen Augen hatte schwarze Haare.

Der Wagen fuhr über den gefrorenen Fluß und das Eis brach mit ihm.

Mit einem stumpfen Messer kann man kein hartes Brod schneiden.

Der Mäler hat das Bild mit großem Fleiß gearbeitet.

In diesem Laden wird die Leinwand nicht mit der Elle gemessen, sondern stückweise verkauft.

Der unglückliche Mensch ergab sich dem Trunke, und dann war es aus mit ihm.

Hiob hatte alle seine Leiden mit Geduld ertragen.

Das Heer wurde geschlagen, die Festung mit Sturm genommen.

Der Jäger geht schon mit Unbruch des Tages in den Wald.

Mitte. In der Mitte des Waldes verirrten wir uns.

In der Mitte des Weges blieb er stehen.

Schickemanden aus Eurer Mitte zum Kaiser.

Er fasste mich in der Mitte.

Mögen. Ein ungeschickter Mensch mag thun was er will, es wird ihm nichts gelingen.

Was mag wohl unser Freund machen?

Ich möchte mich zu Tode lachen über die Grimassen des Affen.

Der Bruder mag nicht in's

Učiníš milosrdeš-li podporova

Kanovník od k pobožným nadáni

Byl to zjev neče s modrýma oči ně vlasy.

Vůz jel přes a led se pod ní

Tupým nožem tvrdý chléb.

Malíř maloval velikou pilností.

V tom krámě tno na loket, ný na kusy.

Neštastník od a pak bylo po

Všecka svá pělivě snášel.

Vojsko bylo nost útokem do

Myslivec jde do lesa.

Uprostřed les dili.

Na půl cestě

Pošlete někomu císaři.

Popadl mne

Neobratný člověk dělá, nic se mu

Co asi dělá

Pukl bych směrem se opice

Bratr nechce

en, weil dort zu protože je tam innoho kouře.

ide von der Ar-
bater bald ein.
z m ü d e v o n
dem Verein, denn
he schou m ü d e.
se meine M ü h e

er M ü h e wurde
ht.
hatte M ü h e mit
es mit ihm nicht

Eine m untere
frischet den Geist.
geht zeitlich schlaf-
ich nie vor Son-
unter.
Alle Menschen

ist ein arbeitsa-
iese Anerkennung
zollen.
h nicht einwilligen,
gezwungen werden.
Aus Mangel an
en die Arbeiter

m ü s i g e Stunde
die Blumen im
er auf Gott ver-
uch im Unglücke
zu sein.
m Verbrecher zu
n sei, als ihm
gelesen wurde.

at großen Muth
s Pferd mit ihm

Zemden jsa prací otec brzy
usnul.

Jsem celý ustály.

Vystoupil jsem ze spolku,
neboť jsem měl již té věci dost.

Všecka moje práce byla
marná.

Jen s velikým namáháním
byl oheň uhašen.

Jezdec měl co dělati s ko-
něm, aby se mu nezplašil.

Veselá zábava osvěžuje ducha.

Sestra jde záhy spat a přece
se nikdy neprobudí před slunce
východem.

Všichni lidé musejí umříti.

Soused jest muž pracovitý,
to sluší při něm uznati.

K tomu nepřivolám, leč bych
byl přinucen.

Pro nedostatek nádobí děl-
níci zaháleli.

Mám-li prázdnou hodinu, za-
lévám květiny v zahradě.

Kdo v Boha důvěruje, bývá
i v neštěstí dobré myslí.

Jak asi bylo zločinci okolo
srdece, když se mu četl roz-
sudek.

Jezdec dal na jevo velikou
srdnatost, když se s ním kůň
zplašil.

Nach. Mein Bruder ist nach Italien gereist.

Dreimal hat der Jäger nach dem Adler geschossen, und immer hat er ihn gefehlt.

Mein Freund kommt nie vor Mitternacht nach Hause.

Die Mutter wurde plötzlich frank, wir mussten nach dem Arzte schicken.

Noch vor hundert Jahren haben abergläubige Menschen am Palmsonntage nach Schäzen gegraben.

Die Prinzessin Sofie trachtete Peter den Großen nach dem Leben.

Sieben unfruchtbare Jahre folgten im Lande nach einander.

Der Korporal musste nach der Vorschrift des Hauptmanns handeln.

Gott schuf den Menschen nach seinem Willen.

Das Tuch wird in Stücken und nach der Elle verkauft.

Das Brod riecht nach Schimmel.

Der junge Landwirth sparte und bezahlte nach und nach alle Schulden.

Nachkommen. Gehen Sie voraus in die Kirche, wir werden nach kommen.

Der Soldat muss dem Befehle seines Vorgesetzten nachkommen.

Ein ordentlicher Mensch kommt früher seinen Pflichten nach und dann erst denkt er auf die Unterhaltung.

Um dem gewachten Versprechen nachzukommen, reiste mein Bruder in strenger Kälte ab.

Nachsehen. Bei jeder Arbeit muss man nachsehen.

Weil das Kind Besserung ver-

Můj bratr odejel

Třikrát myslíve orlu a vždycky se

Můj přítel nikdy domu před půlnoci

Matka náhle se musili jsme poslat

Ještě před sto čiví lidé kopali polné neděli.

Knězna Žofie se Petro Velikému.

Sedm neúrodných dovalo v zemi po

Desátník musel předpisu setníkovav

Bůh stvořil člověka dobenství svému.

Sukno prodává i na lokte.

Chléb smrdí pleš.

Mladý rolník zaplatil všecky dluhy.

Jdete napřed do přijdeme později.

Voják musí šetřit svého představeného.

Pořádný člověk své povinnosti a na zábavu.

Aby splnil učinění cestoval bratr v kraj.

Při každé práci hližeti.

Protože dítě slib

der Vater den
a ch.

Die Soldaten
nde bis an die

ßte dem Hasen

gebietet es, daß
ott na ch se ßen.
mährische Stadt
e an der böhmis-

i Vater na h e,
rei Söhne zum
t hat.

könnte es seinen
eung na h e le-
der Dankbarkeit
ffigen.

ie war ein fried-
ist niemanden

i Lische saß die
er Mutter.

anderen Götter
r.

er Graf hat den
eundlich bei der
en.

ar schon vierzig
ine Frau na h m.
er hat die Uhr
ge u o m m e n.

mir nicht ilbel
ich deiner Ein-
e.

m m t sich den
i fehr zu Herzen.
unwissig, weil
viel herau s-

wollte Hungers

šení, *prominul* mu otec první
poklések.

Vojáci honili nepřítele až na
hranice.

Pes *pustil* se za zajícem.

Náboženství velí, abychom
vše jiné *po Bohu kladli*.

Moravské město Jihlava leží
blízko českých hranic.

Rmoutí to otce, že mu byli
tři synové odvedeni k vojsku.

Kazatel nemohl svým poslu-
chačům dosti *na srdce klásti*,
aby nezanedbávali povinné
vděčnosti.

Zemřelý byl pokojný muž,
zádnému *neublížil*.

U stolu seděla dcera *vedle*
matky.

Nebudeš žádných bohů míti
mimo mne.

Hrabě vlídně *vzal* mladška
za ruku.

Mlynáři bylo již čtyřicet let,
když *pojal* ženu.

Hodinář *rozebral* hodiny.

Nesmíš mně za zlé mítí, ne-
přijmu-li tvého pozvání.

Paní příliš si *připouští* k
srdeči smrt svého chotě.

Pán se hněval, protože slu-
žebník mnoho sobě *dovoloval*.

Nesmyslná chtěla hladem u-

sterben, durch drei Tage nahm sie keine Speisen zu sich.

Als sich die Soldaten näherten, nahmen die Räuber die Flucht.

Wir kamen spät in die Stadt, weil wir einen Umweg durch das Gebirge nahmen.

Der Präsident hat dem Redner das Wort genommen.

Der Feldherr hat gegen einen nächtlichen Überfall Maßregeln genommen.

Der Bösewicht dachte nach, wie er Nachen nehmen könnte.

Das vom Hunde verfolgte Kind nahm seine Zuflucht zur Mutter.

Neigung. Dieser Abhang hat eine Neigung von 45 Gradern.

Mau hat schreckliche Beispiele, wohin die Neigung zu übermäßigem Trunk führt.

Die beiden jungen Leute fassten bald Neigung zu einander.

Niederschlagen. Der Bösewicht hat den Greis mit einem Knittel niedergeschlagen.

Beschaut schlug das Mädchen die Augen nieder.

Der Beante wurde der Veruntreuung beschuldigt, der Proces wurde aber niedergeschlagen.

Nach diesem Unfalle war die Mutter sehr niedergeschlagen.

Tochter. Die Sonne stand schon hoch und der Reisende schlief noch.

Aus dem Auslande zurückgekehrt fragte der Sohn, ob sein Vater noch lebe.

Und wenn sie noch so sehr bate, der Vater bezahlt nicht mehr die Schulden seiner leichtsinnigen Tochter.

mříti, po tři dni nedených pokrmů.

Když se vojáci loupežníci.

Přišli jsme pozdroženi protože jsme učinili pohořím.

Předseda zavil říkajíc:

Vůdce opatřil sám námu předadení.

Zlomyslník přemstil.

Dítě psem jsoučtě vánou uteklo se k mame.

Tato stráň má stupňů.

Hrozné příklady vede náchylnost k pití.

Oba mladí lidé k sobě náklonnost.

Zlosyn klackem po zemi.

Zahanbeno sklopil oči.

Úředník byl obviněn, přebyla čena.

Po té nehodě velmi skličena.

Slunce již bylo pocestný ještě spal.

Navrátil se z se syn, zdali otec jest na živě.

A kdyby sebe otec již nezaplatil lehkomyslné dcery.

teru. Diese Arznei
für Kinder und Magen
kommen werden.

Lang die Trinker nicht
waren, sangen sie lustige
Sobald ihnen aber der
Kopf stieg, begannen sie
mit einander.

n. Die Kirche ist nicht
offen.

ffenes Gesicht erwacht

den böhmischen Stän-
dem Kaiser Matthias brach
in offener Kampf aus.

Das Feuer brach an
Orten aus.

Bruder mag sich wenig
aufhalten, denn ich be-
finde aller Orten.

inigen Orten fehlen
in diesem Buche.

abe den Diebstahl gehö-
rte gemeldet.

sen. Der alte Rock
ist besser als der neue.

Antwort passt wie die
F's Auge.

lich. Das Mädchen
ist und starb eines pein-
Todes.

dem alten peinlichen
war die Folter zulässig.

Flucht seines Sohnes hat
ihren Beamten in eine
he Lage versetzt.

on. Das Gesetz ist
ohne Ansehen der Person.
ir meine Person gebe
er den Vorzug vor dem

Eugen von Savoyen
n von Person.

Tento lék užívá se na L
žaludek.

Dokud byli pijáci strží-
zpívali veselé písničky, jak
však jim víno do hlavy vš-
pilo, počali se spolu hašt-

Kostel již není otevřen.

Upřímná tvář vzbuzuje
věru.

Mezi českými stavy a
řem Matiášem vzešel kon-
zerný boj.

Olieň vypukl na více
stech.

Tvůj bratr se asi málo
žuje doma, nebo všudy ho
tkávám.

Misty scházejí listy
knize.

Oznámil jsem krádež u
slušného úřadu.

Starý kabát lépe mně př
nežli nový.

Odpověď tvá se hodí
pěst na oko.

Děvče se otrávilo a
bolestnou smrtí.

Podle starého hrdelního
va mohlo se užívati muče

Útěk syna jeho uvedl I
vého úředníka v trapné I
vení.

Zákon má platnost bez
dalu osoby.

Co se mne týče, já d
pivu přednost před vínem

Princ Eugen Savojský
nizké postavy.

Pflegen. Der Rath Albert pflegt die Untersuchung über den verübteten Mord.

Ich thue nichts ohne mit meinem Gewissen Rath zu pflegen.

Der Greis pflegt der Ruhe im Garten.

Die barmherzigen Schwestern pflegen die Kranken.

In dieser Gegend pflegt es öfter zu regnen.

Plan. Vier Künstler haben Pläne gezeichnet für das Nationaltheater.

Ich hatte im Plane das Feld zu kaufen.

Platz. Hier ist kein Platz für dich.

In Prag am Wenzels-Platz wird der Getreidemarkt abgehalten.

Mein Freund ist bei Flötin auf dem Platze geblieben.

Nehmen Sie Platz.

Der König hat der Bitte des Landtags Platz gegeben.

Der tapfere Soldat lässt die Furcht nicht Platz greifen.

Preis. Der Preis dieser Waare ist höher als ihr Werth.

Auf ein gutes Lustspiel wurde ein Preis ausgeschrieben.

Die Ernennung zum Offizier war der Preis der Tapferkeit dieses Kriegers.

Wegen eines Gewinnes gibt sich der Mensch oft der Gefahr Preis.

Probe. Die neue Brücke wurde mit großen Lasten beschwert und sie bestand die Probe.

Der Herr hat die Treue des Dieners auf die Probe gestellt.

Rada Albert kváni o spáchané vr

Nic nečiním, a rady se svým svěd

Stařec hoví sob

Milosrdné sestry mocné.

V té krajině čas

Čtyři umělcové kresy pro národní

Měl jsem zámy pole.

Zde není místa

V Praze na Václavském městě odvívá se o

Můj přítel padl čína.

Posadte se.

Král vyslyšel pr

Udatný vojín vzniknouti.

Cena toho zbo

nežli hodnota jeho

Na dobrou ve

cena vypsána.

Jmenování důst

odměnou udatnosti

Pro zisk často likými břemeny zkoušce.

Pán zkoušel v

verschiedt Pro-

der Schüler
es Fleisches.

Bediente p u z t
Stiefel.

en p u z e n sich

ziumal das Licht

Arbeiter muß
as Rad drehen.

chlug ein Rad

i auf das ge-

esellschaft sprach

junger Mann

deutsche ü ber' s

Frau abonnirte

ersten N a n g.

kommandirte ein

n g e s.

ten waren Män-

k a n g e.

ten gebührt we-

ntuisse der erste

r der Vater das

g er einen Bau-

h e.

zweifelhaft hier

t h e u e r.

an's Werk, ich

C a t h und That

anderer Rath,

ach zu waten.

dem Futter zu

e n, um bis Licht-

u.

n Rath haben

Kupec rozesílá ukázky svého
zboží.

Většina žáků podala důkazy
své pilnosti.

Služebník cídi pánu svému
boty.

Mladé dívky rády se fintí.

Ani svíčku neumí utřítí.

Ten dělník musí celý den
točiti kolem.

Kejklíř učinil kozelec a vy-
skočil pak na natažený provaz.

Celá společnost mluvila če-
sky, jen nějaký mladík nepře-
stával drmoliti němčinu.

Paní předplatila se na loži
v prvním pořadí.

Kapitán velel lodi první
řady.

Mezi hostmi byli mužové vysoké
důstojnosti.

Tomuto učenci náleží pro
jeho vědomosti první místo.

Dříve než otec dům koupil,
radil se se stavitelem.

Věc jest pochybná, zde jest
těžko raditi.

Jen s chutí do toho, budu
ti pomáhati radou i skutkem.

Zde není jiné pomocí, leč
přebřísti potokem.

Sporil jsem píce, abych vy-
šel do hromnic.

Páni v radě se usnesli, aby

schlossen, eine neue Schule zu neu.

Mein Bruder war Kriminalath in Prag.

Rechnung. Feder von uns ist einst über seine Handlungen Rechnung legen müssen.

Der Freunde aß und trank auf eine Rechnung.

Das Mädchen machte sich Rechnung auf ein neues Kleid zum Amenstag.

Der Fleischer verkauft das Fleisch in einen Kreuzer billiger und zahlt dabei seine Rechnung.

Recht. Wir werden zeitlich absbrechen, damit wir zur rechten Zeit in die Stadt kommen.

Wer etwas Rechtes gelernt ist, der verliert sich nicht in der Welt.

Sie kommen mir eben recht, ich will Sie um etwas fragen.

Wir haben gestern im Theater recht gesucht.

Reichen. So weit das Auge reicht, nichts als das weite Meer.

Ich reichte meinem Gegner die Hand zur Aussöhnung.

Das Geld reicht nicht zumankauf so vieler Sachen.

Reihe. Längs der Grenze reicht sich eine Reihe Berge.

Die Soldaten stehen in Reihe n. Es wurde Alarm geschossen, und in fünf Minuten stand die Armee in Reihe und Glied.

Die Schüler wurden nach der Reihe vorgerufen.

Das Glas geht in der Reihe herum.

Die Häuser stehen in einer Reihe.

se stavěla nová

Můj bratr byl
delením soudu v

Každému z nás
učty i skládati ze

Cizinec jedl
vrub.

Dívka dělala své šaty k svátku

Rezník prodával
car laciněji, a
brý zisk.

Vyjdeme časně
pravý čas přišli

Kdo se něčemu naučil, neztratí s

Právě mně při
chci se vás na n

Včera jsme se
nasmáli.

Kam oko sedě
moře.

Podal jsem ruku
svému na smíření

Peníze nestačily
tolika věcí.

Podél hranic tam
hor.

Vojáci stojí v řadách

Vystřeleno na pět minutách s

řadě a šiku.

Žáci byli před
po druhém.

Sklenice jede k

Domy stojí v řadách

Blutslecken hat
gewaschen.

reine reine Ver-
weisen, daß es

schiedene Dinge
en.

der Begeben-
einen Mund.

Strick ist ge-
en.

Strom stürzt
die Schlucht.
legt schon vier
ißen in den

llschaft ernster
keine Possen

iß die Herr-
flung riß sich
die Haare aus

riß den Un-
aß er das Ver-

Freundes riß
legenheit.

Erst der Spei-
kmen.

Auftrag bekom-
ft einzutreiben.

Waare und so
n Reste.

ir ohnehin nicht
hältnissen, aber
t ihm erst den

Všecky skvrny od krve vraha
čistě vypral.

Koruna jest z ryzího zlata.

Již pouhým rozumem lze do-
kázati, že jest Bůh.

Musím ještě rozličné věci
spořádati.

Věděl jsem o té události,
ale mlčel jsem.

Provaz se přetrhl.

Skály se pukaly.

Dravým proudem vrhá se
bystřice roklinou.

Matka již čtyry dni leží, má
lámání v údech.

Ve společnosti vážných mužů
nesmíš dělati kudrlinky.

Kníže Oldřich zmocnil se
vlády.

V zoufalství trhal si neštast-
ník vlasy.

Náruživost neštastníka uchvá-
tila, že se dopustil zločinu.

Příchod přítele vysvobodil
mne z nesnaze.

Zbytek jídel dostali chudí.

Dostali jsme nařízení, aby-
chom sháněli nedoplatky daní.

Odebral jsem nové zboží a
tak jsem opět zůstal ve dluhu.

Pachtyř beztoho v tom nebyl
valně, ale pád dobytka teprv
ho dorazil.

Durch diesen An-
Redner die Auf-
uf sich gerichtet.
schlichte Streben ist
Zeit gerichtet.
nen wurden gegen
richtet.

Teister richtete sich
em Plane.

Ist an dich gerichtet.
Ange gezaudert, jetzt
der meinen Vorsatz
richten.

Ichtige Mensch wen-
n, um seinen Neben-
ru undezurichten.

Die Uhr geht

wurde richtig be-

Heute santer Unser,
nicht richtig im

Das Mehl reicht

Visam in der Arz-
is reiche ich nichts.
reicht angenehm.
kommt heute nicht,
er den Braten.

Die Kugel vollt
den.

Sinnige rollte wild

ollten ihr über die
ihr die Begnadigung
en wurde.

en rollen, die Rün-
man hört sein eige-
icht.

nicht beim Feuer ste-
den Teig rollen.

Tím návrhem obrátil ře-
pozornost na sebe.

Všecko lidské snažení ku-
ženosti se nese.

Děla byla na město na-
řena.

Stavitel řídil se přísně
nákresu.

To psaní svědčí tobě.

Dlouho jsem váhal, ale
předsevzetí své uvedu ve sku-

Ten instivý člověk vš-
vynaložil, aby svého sou-
zkalil.

Hodiny jdou dobrě.

Psaní bylo náležitě dodá-

Mluvíš dnes pouhý nes-
straší ti v kotrbě.

Mouka zapáchá ztuchlin

Není pízma v léku, ale
nic necítím.

Růže příjemně voní.

Lišák dnes nepřichází,
něco čije.

Koule se kutálí po zem

Zběsilec divě točil očim

Slze kanuly jí po líci,
jí byla oznamena milost.

Vozy rachotí, děti křičí,
svého slova slyšeti.

Nemohu státi u ohně,
váleti těsto.

e Uhr geht zu
Beiger rüffen.
ee ist in's Feld

fähigkeit ist der
höher gerüft.
Tanz zu ge-
sie den Tisch

ändler mit dem
ickte, war der
hlossen.

Ich wohne
Hofe.

i dein Gedränge
h rückwärt s

ster kann nicht
, ohne Schwun-

auf den Ruf
e Ewigkeit hin-

gt dem Rufe.
ekam einen Ruf

Bier hat einer
ig hat den Na-
n in ganz Europa
ht.

Postbote hat den
e Rufe.

st der Käuze keine

Ruhe, so lange
entschieden ist.
begaben sich zeit-
s Gewissens hat
rth.

Hodiny se zpozdívají, po-
šoupnu ručičku.
Celá armáda vytrhla do pole.

Pro svou schopnost postou-
pil úředník každým rokem výše.

Aby nabyla místa k tanci,
postrčili stůl ke zdi.

Když se honák vytasil s pe-
nězi, byla koupě hned uzavřena.

Bydlím vzadu na dvoře.

V té tlačenici nemohli jsme-
ni napřed, ani nazpátek.

Moje sestra nemůže seděti
po koních, aby nedostala zá-
vrat.

Poslušen hlasu Hospodinova
odebral se na věčnost.

Pes poslouchá na zavolání.

Můj přítel jest povolen do
Ruska.

Bavorské pivo má dobrou
pověst.

Tento vynález roznesl jméno
učencovo po celé Evropě.

Poštovní sluha celý den ne-
má oddechu.

Pes kočce nedá pokoj.

Nemám stání, dokud nebude
věc rozhodnuta.

Pocestní záhy se odebrali na
odpočinutí.

Spokojenost svědomí má ve-
likou cenu.

Nösten. Der Italiener ver-
kaufst geröstete Kastanien.

Die Mutter röstet Kaffee.

Wir hatten in der Suppe ge-
röstete Semmeln.

Auf der Wiese wird der Flachs
geröstet.

Sagen. Ich habe für mei-
nen Bruder gut gesagt, jetzt
muß ich zahlen.

Du hast von Glück zu sa-
gen, daß du nicht ein Bein ge-
brochen hast.

Die Deputation kam nach Wien,
um dem Kaiser Dank zu sagen.

Es hat nichts zu sagen, ob
der Rock schwarz oder blau ist.

Die Wolken verhüllten den
Himmel, daß es so zu sagen
Nacht war.

Man sagt, daß heuer zweimal
rekrutirt wird.

Ich ließ dem Hutinacher sa-
gen, daß er mir zwei Hüte schicke.

Ich bin nicht dein Diener, du
hast mir nichts zu sagen.

Sammeln. Vormittags wa-
ren wir auf dem Felde, nachmit-
tags haben wir Obst gesammelt.

Die Bienen sammeln Honig
aus den Blüthen.

Der alte Vater sammelte
seine Kinder um sich.

Sammelt Schäze, welche die
Motten nicht fressen.

In fünf Jahren hat er durch
seine Sparsamkeit ein hübsches
Bermögen gesammelt.

Das Pferd hatte durch vier
Wochen den Strengel, jetzt sa-
melt es sich bereits wieder.

Sanft. Die Todten ruhen
sanft.

Vlach prodává
štany.

Matka prazi k
Měli jsme v po-
housky.

Ná louce se ro-
zrostly svízky.

Rucił jsem za-
nyní musím plati-

Můžeš se pokla-
ného, že jsi nezlá-

Deputace přiš-
aby císaři díky v

Na tom nic
kabát černý nebo

Mraky zahalily
byla takorčka noc.

Povídá se, že
dvakrát odváděti.

Vzkázal jsem
aby mně poslal

Nejsem tvým
ty mně nemáš co

Předpolednem
poli, odpůldne č
voce.

Včely sbírají m

Starý otec sh
děti okolo sebe.

Strádejte pokla-
nesžíraji.

Za pět let si
jmění.

Kdo měl po
chřípčí, teď se
vuje.

Zemřeli tiše od

hr sanf tes Wesen hat
ssin die Liebe Aller ge-

n ftes Roth der Wan-
th ihre Genesung
r eine sanfte Seele,
ihr die ewige Ruhe.
zt hatte die Wunde nur
ürt.

Dieser Wein ist sauer.
ne sauer e Arbeit, vier
Tage aufzuschreiben.
auer hat ein saures
nacht, als er den Schä-
n müste.
fen. Die Schrift ist
erlich, das wird mir
haffen machen.
haffen Sie? fragte
en der Kellner.

aufmann bezahlte den
ein Freund hatte ihm
ge schafft.
hmied entließ den streit-
Gesellen, um sich Ruhe
en.

Kommission kam, hatte
schon alle gestohlenen
as dem Wege geschafft.
riunken hat den Main
Welt geschafft.

Menschen habe ich mir
om Halse geschafft.
ide. Mit Recht rech-
r deine schlechte Schrift
ndc.

bringt keine Schande.
schläge des Bösewichts
chanden geworden.
f. Zum Rasieren braucht
charfes Schermesser.

Lahodnymi spůsoby získala
si princezna lásku všech.

Útlý ruměnec líci prozra-
val její pozdravení.

Byla to něžná dušinka, dej
jí Bůh radost věčnou.

Lékař jen zvolna dotknul se
rány.

Toto víno jest kyselé.

Jest to krušná práce, čtyry
archy za den napsati.

Sedlák se ošklíbal, když mu-
sel nahraditi škodu.

Písmo jest velmi nečitelné,
to mi dá mnoho práce.

Co poroučíte? tázal se úsluž-
ný sklepník.

Kupec zaplatil směnu, pří-
tel mu zaopatřil peníze.

Kovář propustil svárlivého to-
varyše, aby si zjednal pokoj.

Než přišla komise, odklidil
již zloděj všecky ukradené věci.

Pití sprovoďilo toho muže se
světa.

Toho člověka jsem se šťastně
zbavil.

Právem sobě pokládáš špa-
tné své písmo za hanbu.

Chudoba cti netratí.

Úklady zlomyšlnskovy jsou
zmurčeny.

K holení jest potřebí ostré
břity.

Der rothe Rettig ist weniger
ſcharf, als der schwarze.

Das Gericht fällte ein ſcharfes
Urtheil über den unverbesserlichen
Augenichts.

Ich habe in der Stadt ſcharfe
Nachfrage gehalten, ohne auf die
Spur des gestohlenen Pferdes zu
kommen.

Der Adler hat ein ſcharfes
Gesicht.

Diese Pfeife hat einen ſcharfen
Ton.

Scheiden. Es gelingt nicht
immer, die Schafe von den Bö-
cken zu ſcheiden.

Unser Nachbar hat ſich von
ſeiner Frau ſcheiden lassen.

Die Alpen ſcheiden Italien
von Deutschland.

Wir sind uns oft in den Haa-
ren gelegen, aber zuletzt ſchieden
wir freundſchaftlich.

Seine Kinder ſegnend, ist der
Vater aus dem Leben gegieden.

Schein. Es breunt in der
Ferne, man sieht einen Schein
am Himmel.

Um ſelbst den Schein eines
Mißtrauens zu vermeiden, ließ
ich mein Zimmer offen.

Du ſtellſt dich als mein Freund,
allein ich weiß, daß es zum
Schein ist.

Den Scheine nach sind die
entfernten Wälder blau.

Unter dem Scheine der Aufrichtigkeit
hat mich der Schurke betrogen.

Der Vater hat einen Schein
ausgestellt, daß er den Sohn durch
drei Jahre in der Lehre lassen werde.

Červená ře-
ſtiplavá nežl-

Soud vyříkl
nad nenapravi-

Pilně jsem
ptával, ale n-
stopy po ukra-

Orel má by-

Ta piškala
hlas.

Nepodaří ſe
ovce od kozlů

Náš soused
se svou ženou

Alpy dělí
mecka.

Často jsme
posléze rozlou-
telsky.

Žehnaje dít-
ze života.

Horí daleko
na nebi.

Abych i ſtu-
uvaroval, nech-
otevřený.

Stavíš ſe m-
však, že jest t-

Na pohled je
modré.

Pod barvou
reba mne oší-

Otec dal od
že syna po t-
učení.

ßen. Heute werden wir
heilbe schießen.
i schossen ihr in die
üder schossen das Geld
ufe des Hauses zu sa m-

h oß ihm mein letztes
g. Man hörte einen
chlag.

von diesem Schlag
hts auf die Ehe.
g auf Schlag blieb
erte es.

est Schläge bekom-
n du nicht folgst.
tschenschlag stand ganz

chlag hat ihn gerührt.
gen. Das Wirthshaus
zu, die Reisenden muß-
s Thor schlagen.
ieb schlug den Gens-
Gesicht.

roße Stein wurde in
schlagen.

chlich hatte das Recht,
n schlagen.

Friedrich schlug vor
ein Lager.

zrt hat dem Kranken
geschlagen.

leinigkeit ist es nicht
über einen solchen Lärm
en.

utter hat fünf Eier in
geschlagen.

ger Wald soll nicht ge-
werden.

lee war zu dicht, es
er dritte Baum ge-
werden.

Dnes budeme stříleti do terče.

Slze ji polily. (Oči se jí sl-
zami zalily).

Bratři složili se na ten dům.

Já ho založil svými posle-
dními penězi.

Bylo slyšeti silnou ránu.

Lidé toho druhu nedrží na
cest.

Ráz na ráz blýskalo se a
hřmělo.

Budeš bit, jest-li že nepo-
slechnes.

Dvorka do kočáru byla do-
kořán otevřena.

Mravice ho ranila.
Hospoda byla již zavřená,
pocestní museli na vrata tlouci.

Zloděj udeřil četnska v líce.

Veliký kámen byl na kusy
roztloučen.

Hrabě Šlik měl právo peníze
raziti.

Císař Bedřich rozbil ležení
před Milánelem.

Lékař nemocnému pustil ži-
lou.

Ta maličkost za to nestojí,
aby se proto dělal takový po-
vyk.

Matka vrazilá pět vajec do
polévky.

Mladý les nemá se mytíti.

Stromořadí bylo příliš husté,
každý třetí strom musel být
poražen.

Die Butter wird entweder in Kübeln oder in Fässern geschlagen.

Die Flamme schlug schon am Dache in die Höhe.

Zwei Söhne geriethen dem Vater nach, der dritte ist aus der Art geschlagen.

Die Uhr schlägt neun.

Beim Steigensteigen schlägt mir das Herz stark.

Das Herz schlägt in der Minute sechzig bis achtzigmal.

Auf feuchtem Grunde schlägt die Weide schnell Wurzeln.

Die Farbe der Schwalbe schlägt in's Blaue.

Sachsen hat sich zu Oesterreich geschlagen.

Die Nachtigall schlägt auch in der Nacht.

Napoleon hat die Russen an der Moskau geschlagen.

Die Feinde waren wie mit Blindheit geschlagen.

Zum Ritter geschlagen.

Schleifen. Der Fleischer schleift die Messer, er wird morgen schlachten.

Das Pferd hat den Reiter am Boden geschleift.

Mehrere Festungen am Rhein wurden geschleift.

Statt der Schule hat der Knabe am Eise geschleift.

Ein unggeschliffener Mensch verdirbt jede Gesellschaft.

Schließen. Schließe die Thüre, damit der Vogel nicht davon fliegt.

Oesterreich und Preussen schlossen Frieden.

Hier schreibt der Brief.

Præologie

Máslo se bud' th
bud' se vrtí v soud

Plamen již na se
do výšky.

Dva synové se
otci, třetí se zvrhn

Hodiny bijí devět
Při vystupování

silně mi srdce bije

Srdce tluče za
desát- až osmdesá

Na vlhké půdě
pouště kořeny.

Barva vlaškovky
dra.

Sasko se přidalо

Slavík tluče i v

Napoleon poraz
Moskvy.

Nepřátelé byli ja
poraženi.

Na rytířství pasa
Rezník brousí
zejtra porážet.

Kůň vlekł jezdce

Více pevností na
rozbořeno.

Místo školy klov
pec po ledě.

Neuhlazený člov
každou společnost

Zavři dvéře, a
vyletěl.

Rakousko a Pu
mír.

Zde končí psan

Die Verbrecher wurden in
Setten geschlossen.

Erst in vorgerücktem Alter kann
ein Bruder darauf, eine Ehe zu
schließen.

Schneiden. Mit dieser Ma-
chine wird das Stroh geschnitten.

Ich habe einen wunden Finger,
ich kann das Fleisch nicht schneiden.

Der Schuhmacher schneidet
das Leder.

Die Mutter schneidet Lein-
wand zu Hemden.

Wir werden erst nach Martini
das Kraut schneiden.

Morgen werden wir die Gerste
schneiden.

Der Affe hat Gesichter ge-
schnitten.

Jedesmal schneidet es mich
in Bauche, wenn ich Erbsen esse.

Schnippisch. Das Mäd-
chen ist seines schnippischen
Geistes nirgendwohl gelitten.

Schön. Wir hatten zur Ernte-
zeit eine schöne Witterung gehabt.

Der Krieger auf diesem Bilde
hat ein schönes Gesicht.

Die Königin Cleopatra war
ein schönes Weib.

Eine schöne Seele vergibt leicht
Beleidigungen.

Das schöne Geschlecht war in
der Gesellschaft zahlreich vertreten.

Die Tochter hat dem Vater so
viele schön gethan, bis er ihr
den Hut kaufte.

Ich danke schön.

Schöpfen. Das Mädchen
hat aus dem Bach Wasser ges-
chöpft.

Nur am Sonntage schöpfe ich
meine Lust.

Zločinci byli okovy spoutáni.

Teprv v pokročilém věku
pomýšlel bratr můj na to, aby
vstoupil v manželství.

Tímto strojem se řeže sláma.

Mám bolavý prst, nemohu
maso krájeti.

Švec krájí kůži.

Matka stríhá plátno na ko-
šíle.

Teprv po svatém Martině
budeme krouhati zelí.

Zejtra budeme žiti ječmen.

Opice se ošklíbala.

Pokaždé mne ujímá v bříše,
když jsem hráč.

Pro svou úštěpačnost není
to děvče nikde rádo viděno.

Ve žnách měli jsme pěkné
počasí.

Vojín na tomto obraze má
sličnou tvář.

Královna Kleopatra byla
krásná žena.

Zpanilá duše ráda zapomná
na urážky.

Krásná pleť byla ve společ-
nosti hojně zastoupena.

Dcera tak dlouho se lichotila
k otci, až jí klobouk koupil.

Pěkně děkuji.

Děvče nabíralo vodu z po-
toka.

Jen v neděli pojízdvám čer-
stvěho povětrí.

Erst am Gipfel des Berges
ſchöpften wir Athem.

Der Husten hörte auf, wir
ſchöpften Hoffnung, daß die
Mutter genesen werde.

Der Herr ſchöpfte gegen den
Diener Verdacht, daß er ihn betrüge.

Schuld. Die Schuld des
Angellagten ist bewiesen.

Die Schuld am Hause be-
trägt tausend Gulden.

Es ist unsere Schuld, das
wahre Verdienst anzuerkennen.

Schwach. Das Pferd ist hoch,
aber von schwachem Körper.

Der Kranke darf schon schwach
en Wein genießen.

Die Festung hatte nur eine
ſchwache Besatzung.

Der Kämpfer führte nur schwache
Beweisgründe an.

Der Merkur hat ein schwaches
Licht.

Der Greis hatte schon ein
ſchwache Gedächtniß.

Der Mensch ist ein schwaches
Geschöpf.

Schwer. Die Saumthiere
trugen schwere Lasten.

Schweres Geschütz wurde
auf die Stadt gerichtet.

Zwei Jahre schwächte der
Freund unschuldig im schweren
Kerker.

Es war ein schweres Stück
Arbeit, die Glocke auf den Thurm
zu ziehen.

Ich habe mir eine schwere
Sorge aufgebürdet.

Schwerhörig. Seit meiner
letzten Krankheit bin ich schwer-
hörig.

Tepry na vrcholi hory jsme
sobě oddechli.

Kašel přestal, nabyli jsme
naděje, že se matka pozdraví.

Pán měl služebníka v pode-
zření, že ho šálí.

Vina obžalovaného jest do-
kázána.

Dluh na domě obnáší tisíc
zlatých.

Jest naší povinností, uznati
pravou zásluhu.

Kůň jest vysoký, ale slabého
těla.

Nemocný smí již požívat
lehkého vína.

Pevnost měla jen nedostateč-
nou posádku.

Žalobník uváděl jen chatrné
důvody.

Merkur má mdlé světlo.

Stařec měl již špatnou pa-
mět.

Clověk jest krátké stvoření.

Soumaři nesli těžká břemena.

Hrubá střelba byla namí-
řena na město.

Dva roky úpěl přítel nevinně
v tuhém žaláři.

Byl to pracný kus díla, vy-
tahnouti zvon na věž.

Vzal jsem si mnoho na sta-
rost.

Od své poslední nemoci ne-
doslýchám.

Schwingen. Wir stürmten,
und in einer halben Stunde
schwang der Hauptmann die
Fahne auf den Wällen der Festung.

Der Ritter schwang die Lanze.
Hoch in der Luft schwingt
die Lerche die Flügel.

Der Reiter schwang sich auf's
Pferd.

Durch seinen Fleiß hat er sich
so hoch aufgeschwungen.

Selig. Ein seliges Ge-
fühl erfüllte mich, als ich wieder
Gottes Sonne sah.

Die Seligen im Himmel
freuen sich über einen Sünder,
der Buße thut.

Wer nicht glaubt, wird nicht
selig.

Die Prinzessin Agnes wurde
selig gesprochen.

Der Verstorbene war ein braver
Mann, Gott hab' ihn selig.

Der Sohn ist kein solcher Wirth,
wie sein seliger Vater.

Sehen. Sehe dich zu mir,
ich werde dir eine Geschichte er-
ählen.

Es war schon zwei Uhr, als
wir uns zu Tische setzten.

Vierzig Jahre hat der Beamte
gedient, dann hat er sich nur
Ruhe gesetzt.

Der Kaffee setzt sich.

Den gefallenen Kriegern wurde
ein Denkmal gesetzt.

Auf der kahlen Berglehne setzt
der kluge Wirth Birken.

Der Magistrat wollte der Bet-
relei ein Ziel setzen.

Der Kranke hat eine Rippen-

Hnali jsme útokem, a za půl
hodiny točil setník korouhví
na hradbách pevnosti.

Rytíř máchal kopím.

Vysoko v povětrí třepá skří-
van křídloma.

Jezdec vyšvihzel se na koně.

Pilností tak vysoko se po-
vznest.

Blahocit naplnoval mne, když
jsem zase spatřil boží slunce.

Nebeštané radují se nad hříš-
níkem pokání činícím.

Kdo nevěří, nebude spasen.

Knězna Anežka byla za bla-
hoslavenou vyhlášena.

Zemřelý byl hodný muž, dej
mu Bohu nebe.

Syn není takový hospodář,
jako nebožtík otec.

Posad' se ke mně, budu ti
povídат pohádku.

Byli již dvě hodiny, když
jsme zasedli ke stolu.

Čtyrycet let sloužil úředník,
pak šel na odpočinutí.

Káva se usazuje.

Padlým vojínům byl pomník
postaven.

Na holé stráni sedí moudrý
hospodář břízy.

Magistrát chtěl žebrotě uči-
nití konec.

Nemocný má zánět pohrud-

fessentzündung, es werden ihm Blutegel gesetzt.

Der Sultan ließ die Boten in's Gefängniß setzen.

Das thörichte Weib setzt fleißig in die Lotterie.

Der junge Mann hat Leib und Leben daran gesetzt, um das Kind aus dem Feuer zu retten.

Was er sich einmal in den Kopf setzt, davon läßt er nicht ab.

Sehe die Schicklichkeit nie aus den Augen.

Der Meister muß in seine Gesellen Vertrauen setzen.

Erst nach einem Jahre wurde der Plan in's Werk gesetzt.

Sicher. Der General hatte sichere Nachrichten, daß der Feind sich verschanze.

Seit einem Jahre ist der Weg durch den Wald vollkommen sicher.

Sinn. Der Mensch hat fünf Sinne.

Diese Beweisführung hat keinen Sinn.

Durch den Schrecken kam die Frau von Sinnen.

Ich hatte im Sinne, den Sohn studiren zu lassen.

Man kann nicht wissen, was der Undankbare im Sinne führt.

Als der Arzt kam, war der Kranke nicht mehr bei Sinnen.

Es geht nicht nach unserem Sinn.

Sitz. Ein gesperrter Sitz im Theater ist mir lieber als eine Loge.

Der Bürgermeister hat in der Kirche seinen eigenen Sitz.

nice, sázejí mu pijavky.

Sultan dal posly do vězení uvrhnouti.

Ta zpozdilá žena pilně ráží do loterie.

Svého života se mladík odvážil, aby zachránil dítě z ohně.

Co si jednou do hlavy vezme, od toho neupustí.

Nikdy nespouštěj s očí slušnost.

Mistr musí svým tovaryšům důvěřovati.

Teprv po roce byl plán ve skutek uveden.

Generál měl jisté zprávy, že se nepřítel ohražuje.

Od roku jest cesta lesem úplně bezpečna.

Clověk má patero smyslu.

V tomto dovozování není žádného rozumu.

Leknutím pominula se pauš myslí.

Zamýšlel jsem, dátí syna na studie.

Nemůžeme věděti, co nevděčnisk ten zamýšlí.

Když přišel lékař, nebyl již nemocný při paměti.

Nejde dle naší vůle.

Zavřené sedadlo v divadle jest mi milejší nežli lože.

Purkmistr má v kostele svou vlastní stolici.

Prag ist der Sitz eines Erzbischofs.

Nach der Jagd verzehrte der Jäger eine Schüssel Braten auf einen Sitz.

Sonst. Sonst weiß es Niemand als du und ich.

Der Vater ärgert sich über jede Kleinstigkeit, sonst war er nicht so aufbrausend.

Bezahlen sie mich, sonst gehe ich zu Gericht.

Der Nachbar streitet gern, sonst ist er ein braver Mann.

Spannen. Der Kutscher hat die Pferde vor den Wagen gespannt.

Tell spannte den Bogen, der Pfeil durchbohrte den Apfel.

Du wirst alle Kräfte spannen müssen, um das Ziel zu erreichen.

Mit gespannter Aufmerksamkeit beobachtete die Käze den Vogel.

Der neue Rock spannt mich unter der Achsel.

Speisen. Sonntags speisen wir um eine Stunde später.

Wer speiset die Vögel im Felde?

Ein ganzes Jahr hast du mich mit leeren Hoffnungen gespeist.

Spiel. Die Spiele der Kinder wechseln nach den Jahreszeiten.

Meine ganze Zukunft steht auf dem Spiele.

Wenn du französisch kannst, dann hast du gewonnen es Spiel.

Auch dein Bruder hat die Hand mit im Spiele.

Praha jest sídlem arcibiskupa.

Po honbě snědl myslivec mísu pečeně na jedno posezení.

Neví to nikdo, kromě mne a tebe.

Otec se hněvá pro každou maličkost, jindy nebýval tak prchlý.

Zaplafte mne, sic půjdu k soudu.

Soused se rád pře, jinak jest hodný muž.

Kočí zapřáhnul koně k vozu.

Tell natáhl luk, šíp pronikl jablkem.

Musíš všecku sflu vynaložiti, abysi dosáhl cíle.

S napnutou pozorností pochlížela kočka na ptáka.

Nový kabát škrtí mne pod paždí.

V neděli jíme o hodinu později.

Kdož krme ptactvo v poli?

Po celý rok kojil jsi mne marnou nadějí.

Dětské hry mění se podle ročních počasí.

Běží o celou mou budoucnost.

Umíš-li francouzsky, pak máš vyhráno.

Také tvůj bratr je v tom spolku.

Spitze. Die Spitze der Lanze
Drang durch den Panzer.

Die Spitzen der Berge hüllten
sich in Wolken.

Graf Thurn stand an der
Spitze des Heeres.

Springen. Die Kinder
sprangen vor Freude über den
Christbaum.

Das Pferd sprang über den
Graben.

Bor Hize ist das Glas ge-
sprungen.

An der Violin sind zwei Saiten
gesprungen.

Die Feinde ließen eine Mine
springen.

Der Kopf möchte mir vor
Schmerzen springen.

Die Besatzung musste über
die Klinge springen.

Das springt in die Augen.

Spur. Der Sohn ist in die
Spuren seines Vaters getreten.

Der Jagdhund folgt der Spur
des Wildes.

Von dieser Burg ist keine
Spur mehr vorhanden.

Stand. Die Königin Elisabeth
konnte sich nicht entschließen,
in den Ehestand zu treten.

Die Landstände versammelten
sich in der königlichen Burg.

Bei der alten Eiche hatte der
Jäger seinen Stand.

Wer zweien Herren dient, hat
einen harten Stand.

Ich habe mich so lange bemüht,
bis ich die Sache zu Stande
gebracht habe.

Nach Eintritt der Reaction
wurde Alles in den vorigen Stand
gesetzt.

Hrot kopí pronikl brnění

Vrchole hor halily se
mraky.

Hrabě Thurn byl v čele vo-
ska.

Děti skákaly radoší nad
nočním stromkem.

Kůň přeskocil příkop.

Horkem sklenice pukla.

Na houslích praskly d-
struny.

Nepřátelé vyhodili podkop.

Div se mi hlava bolestí n-
rozskočí.

Posádka byla porubána.

To bije do očí.

Syn vstoupil do šlépějí sv-
ho otce.

Honicí pes sleduje zvěř
stopě.

O tom hradu není ani p-
matky více.

Královna Alžběta nemohla
se odhodlati, aby vstoupila
stavu manželského.

Stavové zemští shromáždili
se na královském hradě.

U starého dubu měl myslí-
vec své stání.

Kdo slouží dvěma pánu-
má zlé postavení.

Tak dlouho jsem se snažil
až jsem věc přivedl k místu.

Po nastoupení reakce vše-
vedeno v předešlý stav.

Die Pferde waren nicht im
an de den Wagen zu ziehen.
Stechen. Ein gerades Schwert
ist zum Hauen und Stechen.
Ich habe mich verföhlt, es
scht mich in der Seite.
Gegen Abend steh eu die Mä-
am meisten.

Der Fleischer wird uns das
Wein steh eu.

Der Vater ist Maler, und der
hn sticht ausgezeichnet in Keu-

Im Kartenspiel sticht gewöhn-
der König den Ober.

Stecken. Der Schlüssel
ckt im Schloße.

Wjr b lieben im Kothe st e c k e n.
Der Prediger b lieb mitten in
Rede st e c k e n.

Ich st e c k e das Geld in die
sche.

Die Eltern haben ihre einzige
chter in's Kloster gesteck t.

Stehen. Wer steht, sehe
dass er nicht falle.

Im stehenden Wasser halten
die Frösche am liebsten auf.

Die Augen st and en der
ittwe voll Thränen.

Mein Vater stand beinahe
n ganzen Dorfe zu Gewatter.
Wir werden einst alle für un-
e Handlungen Gott Rede ste-
n müssen.

Die Thüre steht offen.
Ob ich noch zehn Jahre lebe,
s steht bei Gott.

Alle Priester stehen unter dem
schofe.

Wie steht's?
Dieses Kleid steht ihr nicht.

Koně nemohli vůz utahnout
Rovný meč slouží k sekání
i bodání.

Nastudil jsem se, pichá mnę
v boku.

K večeru komáři nejvíce
štipají.

Rezník nám prase zapichne-

Otec jest malfř a syn ryj e
výborně do mědi.

V kartech obyčejně král bije
svrška.

Klíč vězi v zámku.

Uvázli jsme v blátě.
Kazatel uprostřed řeči se za-
jíknul.

Strčil jsem peníze do kapsy-

Rodiče jedinou svou dceru
dali do kláštera.

Kdo stojí, měj se na pozoru,
aby nepadl.

V stojaté vodě nejraději zdr-
žují se žáby.

Vdova měla oči plné slzí.

Můj otec byl skoro celé vsí
za kmotra.

Všickni musíme se jednou
Bohu zodpovídati z činu svých.

Dvěře jsou otevřeny.
Budu-li ještě deset let na

živě, to je u Boha.

Všickni kněží jsou podřízeni
biskupu.

Jak se máte?

Ty šaty jí nesluší.

Steif. Vor Kälte habe ich
st e i f e Hände.

Sechs Stunden nach dem Tode
pflegt die Leiche schon steif zu sein.

Der Schneider kaufte zehn El-
len st e i f e Leinwand.

Die Schwester ist steif und
fest darauf bestanden, daß der
Knabe Musik lerne.

Sein st e i f e s Venchen macht
ihu unbeliebt in der Gesellschaft.

Stellen. Stelle den Tisch
an die Wand.

Jedes Dorf stellte zwei Re-
kruten.

Der Zeuge hat sich zu Gerichte
ge stellt.

Alle Gefangenen wurden auf
freien Fuß ge stellt.

Du willst dadurch meine Worte
in Zweifel stellen.

Ich habe die Genäschigkeit des
Kindes auf die Probe ge stellt.

Die Rechnung wurde durch zwei
Revisoren sicher ge stellt.

Der Neid bewog Cain, daß er
dem Bruder nach dein Leben stelle.

Mancher Käfer stellt sich todt,
wenn man ihn berührt.

Stiften. Vergeblich bemühte
sich Frankreich, Frieden zu stiften.

Auch eine kleine Sache kann
dir großen Nutzen stiften.

Im Mittelalter wurden viele
Klöster gestiftet.

Stillen. Frisches Wasser
stillt am besten den Durst.

Die erste Aufgabe nach der
Operation war, das Blut zu
stillen.

Bei der Bleivergiftung stillt
Opium die Schmerzen.

Zimou mám zkřehlé ruce.

Šest hodin po smrti bývá
mrтvola již ztuhlá.

Krejčí koupil deset loket
klíženého plátna.

Sestra pevně na tom stála,
aby se hoch učil hudbě.

Jeho neohrabané chování činí
jej neoblibeným ve společnosti.
Postav stůl ke zdi.

Každa vesnice odváděla dva
nováčky.

Svědek dostavil se k soudu.

Všickni zajatci byli na svobodu
propuštěni.

Chceš tím má slova uvéstí
v pochybnost.

Zkoušel jsem mlsnost dítěte.

Účet byl dvěma revisory na
jisto postaven.

Závist přiměla Kaina, že stal
o život bratru.

Některý brouk se dělá mrtvým,
když se ho dotkneme.

Marně snažila se Francie,
aby zjednala pokoj.

I malá věc může ti spůsobit
velký užitek.

Ve středověku bylo mnoho
klášterů založeno.

Cerstvá voda nejlépe uhasí
zízeň.

První úlohou po operaci
bylo, krev staviti.

Při otrávení olovem opium
ukrotí bolesti.

Endlich wurde mein sehnlichstes
Verlangen gestillt, unsern Wohl-
thäter kennen zu lernen.

Der Aufruhr der Soldaten wur-
de bald gestillt.

Die Mutter ist frank, sie kann
das Kind nicht selbst stillen.

Der Königin gelang es, den
Zorn des Königs zu stillen.

Sturm. Das Schiff war
auf offener See, als sich ein
Sturm erhob.

Am nächsten Morgen wollten
die Franzosen Sturm laufen.

Der Feind stand vor den Tho-
ren, der Bürgermeister ließ Sturm
lauten.

Suchen. Der Hirt suchte
ein verlaufenes Schaf.

Ich suchte nur dein Gutes,
sagte der Vater dem Sohne.

Der Dieb suchte vergebens
zu entwischen.

Taub. Wer von Geburt
taub ist, der ist auch stumm.

Dieses Bergwerk liefert bis
jetzt nur taubes Gestein.

Das Eichhörnchen warf die
taube Nuß weg.

Tauchen. In Russland wird
bei der Taufe das Kind unters
Wasser getaucht.

Vor meinen Augen tauchte
das Schiff unter.

Ich habe schon die Feder in
die Tinte getaucht.

Taugen. Für den Durst
taugt Bier besser als Wein.

Wohlfiele Waare taugt ge-
wöhnlich nichts.

That. Alexander und Cäsar
haben große Thaten vollbracht.

Konečně ukojena jest moje
snažná žádost, poznati našeho
dobrodince.

Zpoura vojenská byla brzy
udušena.

Matka jest nemocna, nemůže
dítě sama kojit.

Královně se podařilo, králův
hněv uchláholiti.

Lod' byla v širém moři, když
se strhla bouře.

Příštího jitra chtěli Francouzové
útokem hnáti.

Nepřítel byl před branami,
purkmistr dal bítí na poplach.

Pastýř hledal zabloudilou
ovci.

Vyhledávám jen tvoje dobré,
pravil otec k synovi.

Zloděj marně hleděl uplá-
chnouti.

Kdo jest od narození hluchý,
jest také němý.

Tyto doly posud neposkytuje
než jalovou skálu.

Veverka odhodila prázdný
ořech.

V Rusku ponořuje se dítě
při křtu pod vodu.

Před mýma očima se lod' po-
topila.

Již jsem namočil pero do
inkoustu.

Pro žízeň jest pivo lepší než
víno.

Laciné zboží obyčejně za nic
nestojí.

Alexander a Caesar vykonali
slavné skutky.

Nach der That kommt der Rath zu spät.

In der That ging die Prophezeiung in Erfüllung.

Ich weiß in der That nicht, den wievielen wir heute haben.

Die Gründung eines Gymnasiums ist endlich zur That geworden.

Theil. An einem Ganzen darf kein Theil fehlen.

Dieses Werk ist in zwei Theilen herausgekommen.

Die ganze Stadt nimmt Theil an seinem Unglücke.

Der Arzt nahm Theil an der Novara-Expedition.

Diesem Schauspieler wurde viel Beifall zu Theil.

Diese reiche Sammlung wurde nach dem Tode des Besitzers größtentheils zerstreut.

Jeder bekam seinen Theil an der Beute.

Die Leute waren eines Theils arbeitschäuf, anderen Theils gab es auch wenig Arbeit.

Thun. Heute komme ich nicht zu dir, ich habe viel zu thun.

Der Hund bellt, er thut seine Schuldigkeit.

Ich thue für die Familie, was ich kann.

Thue mir's zu Gefallen, komme mit mir spazieren.

Alle Tage muß die Mutter ein halbes Pfund Öl in die Lampe thun.

Adolf hat sich vor allen seinen Mitschülern hervorgebracht.

Wenn du so furchtsam thust, wirst du nichts zu Wege bringen.

Po účinku zlá rada.

Skutečně se proroctví vyplnilo.

Opravdu nevím, kolikátého dnes máme.

Založení gymnasia vešlo koněčně ve skutek.

K celku nesmí scházeti žádné částky.

Tento spis vyšel ve dvou dílech.

Celé město má útrpnost jeho neštěstím.

Lékař účastnil se výpravy na Novaře.

Tomu divadelnímu herci došlo se mnohé pochvaly.

Tato bohatá sbírka byla při smrti majitelově větším dílem rozptýlena.

Každý dostal svůj podíl kořisti.

Jednak štětili se lidé práce s druhé strany bylo také prámo málo.

Dnes nepřijdu k tobě, mámnoho na práci.

Pes štěká, koná svou povinnost.

Ciném pro rodinu seč jsem

Udelej mi to k vůli, pojď mnou na procházku.

Každý den musí matka dál libry oleje do lampy.

Adolf vynikl nade všec spolužáky.

Když tak bázlivě sobě ponás, nic nedovedeš.

Der Fuß thut mir wehe.

Toll. Dieser tolle Mensch
ischt sich in Alles.

Mache mich nicht toll, sonst
ufe ich dir davon.

Ein toller Hund ließ sich im
elde blicken.

Durch die Sonnenhitze ist der
und toll geworden.

Das ist zu toll, der große
nabe kann noch nicht bis hundert
ihlen.

Trachten. Ich trachte je-
ermann zufrieden zu stellen.

Der Nachlose trachte nach
em Leben des eigenen Vaters.

Tragen. Die Kamele tra-
en große Lasten.

Die Mutter trägt den ganzen
tag das kranke Kind auf den
ändern.

Die Säulen tragen das Dach.

Die Erde trägt mannigfaltige
rüchte.

Trotz seines Reichthums trägt
h unser Nachbar gemein.

Bei Marengo hat Napoleon
en Sieg davon getragen.

Trauen. Traue nicht einem
den, der dir schmeichelt.

Ich traue es mir zu, die
rücke nach dem vorgelegten Pla-
e zu banen.

Der Sterbende ließ sich auf
em Todtenbette trauen.

Treffen. Der Schütze hat
reimal das Ziel getroffen.

Vom Blicke getroffen sank
Paulus vom Pferde.

Der Greis wurde vom Schläge
etroffen und ist auf der rech-
en Seite gelähmt.

Noha mne bolí.

Ten ztřestěnec do všeho se
plete.

Nerozzlob mne, sice ti uteku.

Vzteký pes ukázal se v poli.

Vedrem slunečním pes se
pominul.

To je přes přiliš, tak velký
chlapec neumí počítati do sta-
ihlen.

Snažím se každého upokojiti.

Zlosyn stal o hrđlo vlastní-
mu otci.

Velbloudi nosí veliká bře-
mena.

Matka chová nemocné dítě
po celý den.

Sloupy drží střechu.

Země vydává rozmanité plo-
diny.

Přes vše bohatství soused
náš sprostě si chodí.

U Marenga Napoleon obdržel
vítězství.

Nevěř každému, kdo ti po-
chlebuje.

Troufám si, vystavěti most
podle předloženého nákresu.

Umírající dal se na smrtelné
posteli oddati.

Střelec třikrát uhodil do
terče.

Hromem udeřen klesl Šavel
s koně.

Stařec, mrtvicí raněn, jest po
pravé straně ochromen.

Ich habe den Verwalter noch
zu Hause getroffen.

Wich trifft jedes mögliche
Unglück.

So viel treffe ich auch als du.
Desters trifft es sich, daß
noch im Mai Schnee fällt.

Es war eine treffende Be-
merkung von ihm.

Treiben. Der Hirt treibt
das Vieh auf die Weide.

Prinz Eugen hat die Türken
in die Flucht getrieben.

Die Not holt auch den
Faulenzer zur Arbeit.

Unser Schuster hat früher vom
Handel gelebt, jetzt treibt er
wieder das Handwerk.

Die Stadt Triest treibt star-
ken Handel.

Wenn sich der Lehrer entfernt,
treiben die Buben Unfug.

Der Wind trieb das Schiff
gegen den Felsen.

Die Ruth treibt ausgelassene
Kinder am besten zu Paaren.

Der Verlust des Vermögens
treibt den Stolz der Reichen zu
Paaren.

Treten. Der Knabe trat
dem Hund auf den Fuß.

Die Mutter trat an's Fen-
ster, um die Pilger zu sehen.

Treten. Sie ein wenig
abseits, damit der Wagen durch-
fahren kann.

Ich verzeihe ihm alles, obwohl
er mir oft nahegetreten ist.

Baiern ist auf Seite Oester-
reichs getreten.

Die Thränen traten ihm in
die Augen, als er so viele Grä-
ber sah.

Ještě jsem správce zastihl
doma.

Mne potkává všeliké možné
neštěstí.

Tolik také dokážu jako ty.

Často se stává, že ještě v
máji padá sníh.

Případně to podotknul.

Pastýř žene dobytek na pa-
stvu.

Princ Eugen obrátil Turky
na útek.

Nouze i lenocha ku práci
dohání.

Nás švec živil se dříve ob-
chodem, nyní zase provozuje
řemeslo.

Město Terst vede silný ob-
chod.

Když se učitel vzdálí, tropí
kluci nezbednosti.

Vítr hnal loď na skálu.

Metla rozpustilým dětem nej-
lépe vezme červa.

Ztráta jméní pokoruje pýchu
boháčů.

Chlapec šlápnul psu na nohu.

Matka přistoupila k oknu,
aby viděla poutníky.

Poodstupte stranou, aby mohl
vůz projeti.

Všecko mu odpouštím, ač-
koli mně často ublížil.

Bavory přidaly se k Rakousku.

Slze ho polily, když spatřil
tolik hrobů.

Im März tritt die Sonne
in das Zeichen des Widder.

Trotz. Das Glas bietet dem
härtesten Stahl Trotz.

Der Knabe thut es mir zum
Trotz.

Trotz dem Verbote versam-
melten sich die Mitglieder des
Vereins.

Tüchtig. Die Mutter schnitt
für den Bettler ein tüchtiges
Stück Brod ab.

Der Dieb wurde tüchtig
durchgeprügelt.

Die Leute arbeiten schwer, folg-
lich müssen sie auch tüchtig essen.

Wählen wir den Apotheker zum
Gemeindevorsteher, er ist dazu voll-
kommen tüchtig.

Üben. Die Rekruten üben
sich in den Waffen.

Dieser Maler übt seine Kunst
nur zu seiner Unterhaltung.

Der Räuber übte Gewalt an
dem Reisenden.

Der Samaritaner allein übt e
Barmherzigkeit.

Der edle Mann übt nicht
Rache.

Der Minister übt einen großen
Einfluss auf die Entschlüsse
des Königs.

Über. Der Graf wohnt im
ersten Stock, der Rath über ihm.

Die Vorsehung Gottes wacht
über alle Menschen.

Der Garten war über alle
Mäßen schön.

Der Kaufmann steckt über die
Ohren in Schulden.

Von Jugend an ist der Alter-

V březnu vstoupí slunce do
znamení skopce.

Sklo vzdoruje nejtvrdší oceli.

Hoch činí mně to naschvál.

Přes všecku zápowěď sešli
se členové spolku.

Matka ukrojila pro žebráka
hodný kus chleba.

Zloději notně vyprášili.

Lidé těžce pracují, pročež
musejí také pořádně jísti.

Zvolme lékárníka za před-
staveného obce, úplně se k
tomu hodí.

Nováčkové cvičí se ve zbrani.

Tento malfř provozuje své
umění jen pro vlastní zábavu.

Loupežník páchal násilí na
pocestném.

Samaritán jediný konal mi-
losrdenství.

Šlechetný muž se nemstí.

Ministr má značné působení
na rozhodnutí krále.

Hrabě bydlí v prvním po-
schodí, rada nad ním.

Prozřetelnost božská bdí nade
všemi lidmi.

Zahrada byla překrásná.

Knpec vězí v dluzích až po
uši.

Od mladosti starožitník po-

- thümser immer über den Bü-
chern gelegen.
- Der Uhrmacher hat lange Zeit
über der Uhr zugebracht.
- Das Mädelchen war so müde,
dass es über der Arbeit einschlief.
- Newton vergaß über dem Stu-
diren Essen und Trinken.
- Über der Grenze wohnen auch
Menschen.
- Das Getreide wird über die
Grenze ausgeführt.
- Der Flüchtling wollte über
die Grenze kommen.
- Der Hund schwamm über den
Fluß.
- Das Wasser ging mir bis
über die Knie.
- Der Kutscher ärgerte sich über
das Pferd.
- Der Ochs war über acht
Zentner schwer.
- Der Bruder ist von Berlin
über Prag nach Wien gereist.
- Die Schwester schickt uns Briefe
über Briefe.
- Über's Jahr komme ich wieder.
- Der Kaufmann fordert für die
Waare über die Gebühr.
- Ich habe lange über die Be-
stimmung des Menschen nachge-
dacht.
- Übernehmen.** Du hast die
Pflicht übernommen, die ganze
Nacht bei dem Kranken zu wachen.
- Der Töpfer hat die Arbeit für
das ganze Haus übernommen.
- Der Unwähige übernimmt
sich im Essen und Trinken.
- Um.** Die Tochter ist den
ganzen Tag um die frische Mutter.
- rád ležel v knihách.
- Hodinář dlouhý čas
s hodinami.
- Děvče bylo tak unav-
při práci usnulo.
- Pro studování zají-
Newton na jídro a pití.
- Za hranicemi také by-
lou.
- Obilí vyváží se přes h-
raniční most.
- Uprchlík chtěl se do-
branice.
- Pes plovával přes řeku.
- Voda mně šla až nad
koleny.
- Kočí se zlobil na kon-
- Vál byl přes osm cent-
- Bratr jel z Berlínem při-
hu do Vídně.
- Sestra nám posylá po-
psaní.
- Za rok přijdu zase.
- Kupec žádá za zbož-
než patří.
- Přemýšlel jsem dlouho
volání člověka.
- Uvádal jsi se v povíd-
ce celou noc budit u nemocné.
- Hrnčíř přijal práci pro
dům.
- Nestřídmý přebere se
a pití.
- Dcerá jest celý den
nemocné matky.

Das Feuer brach u m Mitternacht aus.

Einer u m den andern ist in das Wasser gesprungen.

Der alte Mann hat ein Bein gebrochen, es steht schlecht u m ihn.

Die eigene Unvorsichtigkeit brachte den Arbeiter u m's Leben.

Diese Waare wird nur u m baares Geld verkauft.

Hab' ich das um dich verdient?

Es ist Schade u m den jungen Menschen, daß er nicht studiren kann.

Bevor der Arzt kam, war es u m ihn geschehen.

Um Gottes Willen, was fangen wir an!

Der Vater schickte u m Bier.

Ich bin u m zwei Jahre älter als du.

Gewinnst du mehr bei dem Unternehmen, u m so besser für dich.

Man lebt nicht u m zu essen, sondern man ist u m zu leben.

Wenn meine Zeit u m ist, trete ich aus dem Militärdienst aus.

Umgehen. Die Ursachen u m gingen den Feind.

Ich darf nicht mehr trinken, der Kopf geht mir schon u m.

Die Bäuerin geht mit ihrem Gefinde schlecht u m.

Schon der Blick dieses Menschen verrieth es, daß er mit einem bösen Vorhaben u m geht.

Man sagt, der verstorbene Verwalter geht im Schloße u m.

Unrecht. Wer den bedungenen Lohn vorenthält, handelt u m recht.

Oheň vypukl o půlnoci.

Jeden po druhém skákali do vody.

Stařec zlámal nohu, je s ním zle.

Vlastní neopatrnost připravila dělníka o život.

Toto zboží prodává se jen za hotové peníze.

To-li jsem si na tobě zasloužil?

Škoda je toho jinocha, že nemůže studovati.

Než přišel lékař, bylo po něm.

Pro Boha, co počneme!

Otec poslal pro pivo.

Jsem o dvě léta starší než ty.

Získáš-li více tím podnikem, tím lépe pro tebe.

Nejsme živi, abychom jedli, nýbrž jáme, abychom živi byli.

Až můj čas dojde, vystoupím z vojenské služby.

Naši oběšli nepřitele.

Nesmím více piti, hlava se již se mnou točí.

Selka zle nakládá se svou čeládkou.

Pohled toho člověka již prozrazoval, že zamýšlí něco zlého.

Povídají, že nebožtík správce v zámku straší.

Kdo umluvenou mzdu zadržuje, nespravedlivě jedná.

Ich kam zuerst unrichten Zeit,
der Verwalter hatte Gäste.

Sie werfen mir meine Ver-
spätung vor, und darin haben Sie
Unrecht.

Die ultraquistische Partei führte
Beschwerde, daß ihr alles mög-
liche Unrecht geschehe.

Unter. Den ganzen Tag
blies ein starker Wind, mitunter
regnete es auch ein wenig.

Der Hund liegt unter dem
Tische.

Unter zehn Gulden kann ich
die Waare nicht geben.

Der müde Wanderer setzte sich
unter den Baum.

Ich werde es Ihnen unter
vier Augen sagen.

Die Schwägerin hat die Neugig-
keit gleich unter die Leute ge-
bracht.

Unter der Regierung Karl
IV. lebte Petrarcha.

Untergang. Beim Unter-
gang der Sonne werfen die Berge
den längsten Schatten.

Die sittliche Verderbnis des Vol-
kes beschleunigte den Untergang
des römischen Reiches.

Unterhalten. Frankreich
unterhält jetzt gute Freundschaft mit England.

Der Gaukler hat die Kinder
gut unterhalten.

Wir unterhielten uns mit
Lektüre.

Urtheil. Aus zwei Begriffen
kann man ein Urtheil bilden.

Nach dem Urtheile des Ge-
richtes erhielten beide Erben gleiche
Theile.

Přišel jsem v nečas, správce
měl hosti.

Vytýkáte mně mé opozdění,
a v tom máte křivdu.

Strana pod obojí vedla si
stížnost, že se jí děje všeliké
bezpráví.

Po celý den vál silný vítr,
mezi tím také trochu pršelo.

Pes leží pod stolem.

Pod deset zlatých nemohu to
zboží dát.

Ušlý pocestný sedl si pod
strom.

Povím Vám to mezi čtyrma
očima.

Ta klepna hned novinu roz-
nesla.

Za panování Karla IV. žil
Petrarka.

Při západu slunce mají hory
nejdelší stín.

Mrvní zvrhlost národu ury-
chlila úpadek Římské říše.

Francie nyní zachovává dobré
přátelství s Anglií.

Kejklsř dobře vydázel děti.

Bavili jsme se čtením.

Ze dvou pojmu může se slo-
žiti úsudek.

Podle soudního nálezu obdr-
želi oba dědicové stejné po-
dily.

Verbinden. Die Säuren verbinden sich mit den Drogen zu Salzen.

Geiz pflegt gewöhnlich mit Neid verbunden zu sein.

Gegen Napoleon I. hatte sich ganz Europa verbunden.

Nach der Operation wurde die Wunde verbunden.

König Philipp war mit der englischen Königin Marie ehelich verbunden.

Das Kloster hat sich verbunden zur Anschaffung einer Glocke.

Verdienen. Dieser Arbeiter verdient wöchentlich zehn Gulden.

Diese That verdient eine Belohnung.

Verfolgen. Die Wache hat den Dieb bis an den Fluss verfolgt.

Die ersten Christen wurden wegen des Glaubens verfolgt.

Der Hund verfolgte die Spur des Hasen.

Der Gläubiger verfolgte sein Recht vor Gericht.

Humboldt wollte die Natur in allen ihren Geheimnissen erforschen, und dieses Ziel verfolgte er bis an sein Lebensende.

Vergebens. Alles war vergebens, man konnte den Erfrornten nicht wieder zum Leben bringen.

Ich habe diese Auslage vergebens gemacht.

Vergehen. Man sieht es deutlich, wie das verwaiste Kind vor Gram vergeht.

Die Zeit vergeht schnell.

Kyseliny slučují se s kysličnou v soli.

Lakomství bývá obyčejně sezavistí spojeno.

Proti Napoleonovi I. spolčila se celá Evropa.

Po operaci byla rána obvázána.

Král Filip byl zasnouben s Marií, královnou Anglickou.

Klášter se zavázal k opatření zvonu.

Tento dělník vydělá týdně deset zlatých.

Ten skutek zasluhuje odměnu.

Stráž honila zloděje až k řece.

První křestané byli pro víru pronásledováni.

Pes stopoval zajíce.

Věřitel vyhledával své právo před soudem.

Humboldt chtěl proskoumati přírodu ve všech tajemstvích jejích, a za tím účelem šel až na konec života svého.

Vše bylo marné, nemohlit zmrzlého více vzkřístiti.

Zbûkdarma jsem si udělal tu výlohu.

Jest patrnó, jak osiřelé dítě hořem hyne.

Čas rychle mijí.

Bitte den Vater um Verzeihung, bis ihn der Zorn vergreht.

Mit einem einzigen Worte kannst du dich gegen das Gesetz vergehen.

Der Sohn hat sich thätslich gegen den Vater vergangen.

Bergleich. Zwischen dir und deinem Bruder findet gar kein Bergleich statt.

Die streitenden Parteien schlossen einen gütlichen Bergleich.

Verhalten. Der Tucher unter dem Wasser verhält den Athem.

Der Lehrer verhält dich nur zum Guten.

Der Präsident verhielt sich unparteiisch.

Wie verhält sich die Sache?

Die Klafter verhält sich zum Schuh wie 1 zu 6.

Verkehren. Der schwarz gesiegelte Brief hat die Freude in Traurigkeit verkehrt.

In Karlsbad habe ich viel mit Freunden verkehrt.

Verkehr. In Triest ist ein starker Handelsverkehr.

Dein Hans an der Hauptstraße ist zum Verkehr gelegen.

Verlassen. Im Monate September verlassen uns die Schwäbchen.

Verlasse dich nicht auf dein Gedächtnis.

Verlaufen. Die Zeit verläuft schnell.

Beim Anrücken des Militärs hat sich das Volk verlaufen.

Ich habe mich verlaufen, weil das Billard nicht gerade steht.

Pros otce za odpuštění, až ho zlost přejde.

Jediným slovem se můžeš provinovit proti zákonu.

Syn vztáhl ruku na otce.

Mezi tebou a tvým bratrem není žádného přirovnání.

Sporné strany učinily přátelské narovnání.

Potapěč pod vodou tají dech.

Učitel má tě jen k dobrému.

Předseda se choval nestranně.

Jak je s tou věcí?

Sáh má se k stopě jako 1 k 6.

Černě zapečetěné psaní obrátilo radost v zármutek.

V Karlových Varech mnoho jsem obcoval s cizinci.

V Terstu jest silný obchod.

Tvůj dům na hlavní silnici jest na raně.

V měsíci září opouštějí nás vlaškovky.

Nespolehej se na svou paměť.

Čas rychle ubíhá.

Při blížení se vojska lid se rozutíkal.

Zaběhl jsem se, protože kulečník nestojí rovně.

Nach Verlauf von drei Monaten.

Verlegen. Das Fest wurde auf einen anderen Tag verlegt.

Ich muß das Buch verlegt haben, daß ich es nicht finden kann.

Der Bruder hat sich mit Vorliebe auf Mathematik verlegt.

Verlieren. Durch das Falliment eines Hamburger Kaufmanns habe ich viel Geld verloren.

Hast du den Verstand verloren, daß du ein blindes Pferd kaufst?

Zwei Jahre dauerte der Streit um die Wiese, endlich hat der Müller den Prozeß verloren.

König Otakar hat die Schlacht auf dem Marchfelde verloren.

Du verlierst die Zeit mit unnützen Dingen.

Verschlagen. Der Sturm verschlug das Schiff auf eine unbekannte Küste.

Wenn der Mantel etwas länger wird, das verschlägt nichts.

Traue dem Ludwig nicht, er ist ein verschlagener Mensch.

Verschwören. Der Knabe verschwirrte sich, daß er nie wieder Bienen reizen werde.

Die Verschwiegenen verschworen sich gegen das Leben des Herzogs.

Versetzen. Der kleine Rechner hat eine Ziffer versetzen.

Der Sekretär erhielt einen Verweis, weil er in seinem Amte etwas versetzen hatte.

Ve třech měsících pořád zbehlych.

Slavnost byla na jiný den odložena.

Musil jsem tu knihu založiti, že jí nemohu najít.

Bratr se oddal s láskou matematice.

Úpadkem Hamburského kupce ztratil jsem mnoho peněz.

Pozbyl jsi rozumu, že kupuješ slepého koně?

Dva roky trvala hádka o louku, konečně mlynář prosoudil.

Král Otakar prohrál bitvu na Moravském poli.

Marší čas ničemnými věcmi.

Bouře zanesla loď na neznámé pobřeží.

Bude-li plášt o něco delší, to nic nevadí.

Nevěř Ludvíkovi, je to zchýtralý člověk.

Hoch se zaříkul, že nebude víckrát drážditi včely.

Vršovci spikli se proti životu knížete.

Malý počtář přehlédl jednu číslici.

Tajemník obdržel důtku, protože v úřadě svém pochybil.

Daß der Fluß über die Ufer austritt, dessen habe ich mich nicht versehen.

Die Festung wurde mit Vorräthen versehen.

Mein Bruder versteht das Amt eines Waisenverwalters.

Versehen. Der Räuber versetzte dem Reisenden einen Schlag auf den Kopf.

Im Herbst werden wir den Apfelbaum in den Garten versetzen.

Durch den Tod des Vaters wurde die Familie in das größte Elend versetzt.

Der Hund hat die Kinder sehr in Furcht versetzt.

In diesem Kelch ist das Gold stark mit Kupfer versetzt.

Um Geld zu bekommen, hat er seine Uhr versetzt.

Versprechen. Die Mutter versprach der Tochter einen neuen Hut.

Dieser Schauspieler verspricht sich sehr oft.

Karl und Anna waren schon als Kinder mit einander versprochen.

Verstoßen. König Přemysl Otakar hat seine Gattin verstoßen.

Der Vater hat das ungerathene Kind verstoßen.

Albert ist in der Gesellschaft nicht beliebt, weil er oft gegen die gute Lebensart verstoßt.

Versuchen. Mein Freund hat die Lösung dieser Aufgabe versucht.

Ze řeka vystoupí z břehů toho jsem se nenadál.

Pevnost byla zaopatřena zásobami.

Můj bratr zastává úřad sirotcího.

Lupič zasadil pocestnému ránu do hlavy.

Na podzim přesadíme jabloně do zahrady.

Úmrtím otce byla rodina do největší bídě uvržena.

Pes dětem mnoho strachu nahnal.

V tom kalichu jest k zlatu mnoho mědi přisazeno.

Aby přišel k penězům, stavil své hodinky.

Matka slíbila dceři nový klobouk.

Tento herec velmi často se přešikává.

Karel a Anna byli již jako děti spolu zaslibeni.

Král Přemysl Otakar zapudil svou manželku.

Otec zavrhl nezdárné dítě.

Vojtěch není ve společnosti oblíben, protože často se prohřešuje proti dobrému mravu.

Můj přítel se pokusil o rozluštění této úlohy.

Gott versuchte das erwählte
Volk in der Wüste.

Der Teufel hat Jesum ver-
ucht.

Berwahren. Die Thüre war
mit zwei Schlößern verwaht.

Der Dieb war sehr gefährlich,
er wurde im Gefängniße gut ver-
waht.

Gegen diese Anschuldigung hat
ich der Schriftsteller verwaht.

Bon. Der Jäger nahm die
Klinke von der Wand.

Um ein Uhr gingen wir schon
von Tische.

Die Jäger kommen hungrig
vom Walde.

Bon heute an besucht der Knabe
die Schule.

Zwei Gäste sind von Prag,
wei von Wien.

Das jüngste Kind wird ge-
vöhnlich von den Eltern am
meisten geliebt.

Dieser Ring ist von Gold.

Fürst Windischgrätz war ein
Mann von hohem Wuchse.

Kennst du die Fabel von dem
Fuchse, dem die Traube zu sauer
war?

Die Frau vom Hanse em-
pfing die Gäste.

Der Kaiser von Oesterreich
raf mit dem Könige von Preu-
ßen in Olmütz zusammen.

Bor. Vor achtzig Jahren gab
es noch keine Eisenbahnen.

Ein Bettler steht vor der
Thüre.

Gehen wir vor das Thor spa-
zieren.

Ich kaufe nur ein Pfund Ker-

Bůh zkoušel vyvolený národ
na poušti.

Ďábel pokoušel Ježíše.

Dvéře byly dvěma zámky
opatřeny.

Zloděj byl velmi nebezpečný,
dobře ho hlídali ve vězení.

Proti tomu obvinění ohradil
se spisovatel.

Myslivec vzal pušku se stěny.

V jednu hodinu šli jsme již
od stolu.

Myslivci přicházejí z lesa
hladovi.

Ode dneška hošsk navštěvuje
školu.

Dva hosté jsou z Prahy, dva
z Vídně.

Nejmladší dítě bývá obyčejně
od rodičů nejvíce milováno.

Ten prsten jest zlatý.

Kníže Windischgrätz byl muž
vysoké postavy.

Znás bájku o lišce, jíž byl
hrozen kyselý?

Domácí paní přivítala hosti.

Císař Rakouský sešel se v
Olomouci s králem Pruským.

Před osmdesáti lety ještě ne-
bylo železnic.

Žebrák stojí za dveřmi.

Pojďme za bránu na pro-
cházku.

Koupím jen libru svíček, pro-

zen, vor der Hand habe ich zatím mám dost.
genug.

Diesmal will ich noch Gnade vor Recht ergehen lassen.

Jeder nahm den Hut ab vor diesem Ehrenmann.

Gott sei vor, daß wieder ein Krieg ausbreche.

Die Gebirgsbewohner starben vor Hunger.

Dieser furchtsame Mensch unternimmt nichts vor lauter Zweifeln.

Das Kind erschrack vor dem Hund.

Vorkommen. Es kommt manchmal vor, daß es noch im Juni friert.

Ich konnte bei dem Minister nicht vorkommen.

Es kommt mir vor, als wenn der Wein sauer wäre.

Vorstellen. Stellen sie sich vor, zum dritten Male habe ich schon das Fieber!

Der Präsident stellte seine Beantten dem Statthalter vor.

Ich habe ihm die Gefahr der Reise zur Winterszeit vorgestellt.

Warm. Es ist kalt, die warme Suppe wird dir gut thun.

Man muß das Eisen schmieden, so lange es warm ist.

Warme Liebe zum Vaterlande bewiesen die Helden der alten Griechen.

Wechsel. Der Wechsel der Temperatur war plötzlich.

Der Kaufmann hat den Wechsel prolongirt.

Tenkrát chci ještě milost za právo uděliti.

Každý smeknul před tímto poctivecem.

Chraň Bůh, aby zase válka vypukla.

Horalé umírali hladem.

Ten bázlivec nic nepodniká pro samé pochybnosti.

Dítě se leklo psa.

Někdy se přihází, že mrzne ještě v červnu.

Nebyl jsem k ministru připuštěn.

Zdá se mně, jakoby víno bylo kyselé.

Pomyšlete si, potřetí mám již zimnici!

Předseda představil místopříčímu své úředníky.

Dával jsem mu na uváženou nebezpečnost cesty v zimní době.

Jest zima, teplá polévka dobré ti poslouží.

Železo musí se za horka kouti.

Vroucí lásku k vlasti prokázali hrdinové starých Řeků.

Změna teploty byla náhlá.

Kupec prodloužil směnu.

Wechseln. Alles wechselt
in der Welt.

Bruder und Schwester wech-
selten im Gesange.

Ich habe stark geschwitzt, ich
muß die Wäsche wechseln.

Auf jeder Post haben die Rei-
enden die Plätze gewechselt.

Beide wechselten zwar scharfe
Worte, waren aber bald wieder
ut.

Ich habe einen Dukaten ge-
wechselt.

Weit. Wir wollen zeitlich zur
Ruhe gehen, wir haben morgen
eine weite Reise vor uns.

Ich habe ein weit es Kleid
aber als ein enges.

Jenseits der Theiß dehnt sich
ine weite Ebene aus.

Das arme Mädchen arbeitet
weit in die Nacht.

Pürglitz liegt von Prag fünf
Meilen weit.

Der Branntwein schadet der
menschlichen Gesundheit weit
mehr als das Bier.

Ich hoffte auf eine reiche Ernte,
aber weit gefehlt!

Wenig. In wenig Tagen
haben wir Ostern.

Der wenige Vorrath war
ald verzehrt.

Trink' ein wenig, vielleicht
wird dir das Schlincken aufhören.

Je weniger du redest, desto
esser.

Der General war gut gerüstet,
ichts desto weniger verlor
er die Schlacht.

Wenn. Ich freue mich, wenn
Sie sehe.

Vše na světě se mění.

Bratr a sestra zpívali strí-
davě.

Silně jsem se potil, musím
se převléknouti.

Cestující přesedali na každé
poště.

Oba sice se pohádali, brzy
se ale zase udobřili.

Měnil jsem dukát.

Záhy se položíme, máme zítra
dalekou cestu před sebou.

Raději mám volný šat nežli
těsný.

Za Tisou prostírá se pro-
stranná rovina.

Ubohé děvče pracuje dlouho
do noci.

Křivoklát leží od Prahy pět
mil vzdáli.

Kořalka škodí lidskému zdraví
mnohem více nežli pivo.

Doufal jsem v hojnou skli-
zeň, ale chyba lávky!

V málo dnech máme veliko-
noce.

Skravná zásoba byla brzy
strávena.

Napí se trochu, snad ti šky-
tavka přestane.

Čím méně mluvíš, tím lépe.

Generál byl dobře připraven,
nicméně prohrál bitvu.

Těším se, když vás vidím.

Wenn ich an deiner Stelle
wäre, würde ich es nicht dulden.

Wenn es dir möglich ist, be-
suche mich Nachmittag.

Wenn auch das Glück sich
jetzt von dir wendet, deshalb ver-
zweifle nicht.

Ich freute mich auf den Früh-
ling; wenn er nur bald käme!

Werfen. Der Knabe warf
einen Stein in's Wasser.

Der kleine David hat den großen
Goliath zu Boden geworfen.

Der König ließ die treulosen
Diener in's Gefängniß werfen.

Die Frau warf sich vor dem
Altare auf die Knie.

Werk. Nimm dich des ver-
waisten Kindes an und du thilst
ein gutes Werk.

Lege noch heute Hand an's
Werk, sonst wirst du nicht fertig.

Endlich hat der Magistrat sei-
nen Entschluß in's Werk ge-
setzt.

Das Werk einer Uhr muß
gut berechnet sein.

Diese Bibliothek enthält lanter
gelehrte Werke.

Die Werke dieser Festung
sind von Granit gebaut.

Werth. Der Gemeindevorste-
her ist aller Ehren werth.

Was ich für meine Person
brauche, ist nicht der Rede werth.

Das Haus ist 20.000 Gulden
werth.

Werther Freund! wie gerne
erfülle ich deinen Wunsch.

Wesen. Ein höheres We-
sen walten über den Geschicken des
Menschen.

Kdybych byl na tvém místě,
netrpěl bych toho.

Je-li ti možná, navštiv mne
odpůldne.

Třeba se štěstí nyní od tebe
odvrátilo, proto nezoufej.

Těším se na jaro; když by
jen brzo přišlo!

Chlapec hodil kámen do vody.

Malý David porazil velikého
Goliáše.

Král dal nevěrné služebníky
do vězení uvrhnouti.

Paní padla před oltářem na
kolena.

Ujmi se sirotka a učiníš dobrý
skutek.

Ještě dnes přilož ruku k dálu,
sice nebudeš hotov.

Konečně magistrát uskutečnil
své usnešení.

Stroj v hodinách musí být
dobře rozpočítán.

Tato knihovna obsahuje samé
učené spisy.

Hradby této pevnosti jsou vy-
stavěny ze žuly.

Představený obce jest vši cti
hoden.

Co sám pro sebe potřebuji,
nestojí za řec.

Dům stojí za 20.000 zlatých.

Drahý příteli, jak rád splním
tvé přání!

Vyšší bytost vládne nad osudy
lidskými.

as stille Wesen dieser Frau
ist ihr jedes Herz.
er Schein trügt, auf das
en muß man sehen.
enn die Bürger verarmen,
det darunter auch das ge-
Wesen.

Sidersprechen. Der Herr
e böse, weil ihm der Diener
er sprach.

wider spricht dem Ge-
der Schwere, daß das Was-
ergau fließe.

Siderstehen. Der Knabe
e der Versuchung nicht wü-
tzen, von dem Honig zu
en.

h habe einen verdorbenen
en, jede Speise widersteh-

Sidmen. Mein Sohn hat
dem geistlichen Stande ge-
m et.

er Bischof widmet jährlich
bedeutende Summe den Ar-

iese Kapelle ist der Mutter
es gewidmet.

er Dichter hat sein Trauer-
dem Fürsten gewidmet.

Willen. Der Herr war zu-
en, daß die Arbeiter wenig-
einen guten Willen hatten.
er Soldat muß gehorchen, er
nicht nach seinem eigenen
nen handeln.

ie Schwester streitet immer-
sie will immer ihren Wil-
haben.

ch bin Wille, auf das
heuer Weizen zu säen.

Tichá povaha té paní získá
jí každé srdce.

Podoba klame, třeba míti
zřetel k podstatě.

Zchudnou-li občané, trpí tím
i věc pospolitá.

Pán se rozhněval, protože
mu služebník odmlouval.

Odporuje zákonu o tří, aby
voda tekla proti vrchu.

Hoch nemohl odolati poku-
šení, aby nemlsal med.

Mám zkažený žaludek, každé
jídlo se mi protiví.

Můj syn se dal na kněžství.

Biskup ročně věnuje chudým
značnou sumu.

Tato kaple jest zasvěcena ro-
dičce Boží.

Bánsk připsal svou truchlo-
hru knížeti.

Pán byl spokojen, že dělníci
měli aspoň dobrou vůli.

Voják musí poslouchati, ne-
smí jednat dle vlastní libosti.

Sestra se ustavičně hašteří,
chce mít svou na vrchu.

Hodlám letos na to pole za-
seti pšenici.

In dem Gedränge wurde ich wider Willen mit dem Stro me fortgerissen.

Um Gottes Willen, was war das für ein Schlag?

Wind. Der Wind hat sich gelegt, wir bekommen Regen.

Der ungerathene Sohn hat die guten Lehren des Vaters in den Wind geschlagen.

Der Fuchs schlich davon, als er Wind bekam, daß sich der Jäger näherte.

Wollen. Ich will, daß du deine Pflicht thust.

Was wollt ihr? fragte der Fabrikant die Deputation der Arbeiter.

Dem sei wie ihm wolle, ich frage den Schaden.

Wir wollen sehen, ob der neue Verwalter etwas ausrichtet.

Wollen Sie die Güte haben, mir das Buch zu leihen.

Wort. Für neue Erfindungen müssen gewöhnlich neue Wörter gebildet werden.

Diesen Satz kannst du nicht von Wort zu Wort übersezten.

Der Staatsanwalt fiel dem Vertheidiger in's Wort.

Der Gemeindevorsteher hat dem Angeklagten nachdrücklich das Wort geredet.

Ich sage kein Wort mehr.

Wunder. Der Kolos von Rhodus gehörte unter die sieben Wunder der Welt.

Die Pharisäer wollten nicht an die Wunder Jesu glauben.

V tlačenici byl ;sem bezděky proudem unešen.

Pro pána Boha, co to bylo za ránu?

Vítr se utišil, bude pršet.

Nezdárný syn nedbal dobrých naučení otcových.

Liška upláchla, když větrila, že se blíží myslivec.

Chci, abysi konal svou povinnost.

Čeho žádáte? tázal se továrník deputace dělníků.

Bud jak bud, já trpím škodu.

Uvidíme, zdali nový správce něco pořídí.

Račte být tak laskav, zapůjčiti mně tu knihu.

Pro nové vynálezy musí se obyčejně tvoriti nová slova.

Tu větu nemůžeš doslovně překládati.

Státní zástupce přejal obhájci řec.

Představený obce důrazně se zastával obžalovaného.

Již ani neceknu.

Kolos Rodýzský náležel mezi sedm divů světa.

Farizeové nechtěli věřiti v zázraky Ježíšovy.

Es nimmt mich Wunder,
daß sich der Mann so geändert
hat.

Kein Wunder, daß der Lehrer
bei deiner Nachlässigkeit mit
dir nicht zufrieden ist.

Ich dachte Wunder wer er sei.

Zeit. Im irdischen Leben ist
alles nur auf eine Zeit.

Zeit Lebens werde ich daran
denken, was ich auf dieser Reise
angestanden habe.

Das sind die traurigen Folgen
unserer Zeit.

Ich fange gleich an, damit ich
beizeiten fertig werde.

Mit der Zeit reift das Korn
im Felde.

Zerschlagen. Die Schloßen
haben alle Fensterscheiben auf der
Westseite zerstochen.

Der Käufer wollte kein Angeld
geben, und so zerstieg sich der
Kauf.

Frankreich verlangte die Auf-
hebung der Schutzölle, und da-
durch haben sich die Verhandlun-
gen zerstochen.

Zerstreut. Der Wind hat
den Staub zerstreut.

Die Gesellschaft zerstreute
sich noch vor zehn Uhr.

Du warst ein zerstreuter
Zuhörer, da du dir so wenig aus
der Rede gemerkt hast.

Ich führte die Frau in's Thea-
ter, um sie zu zerstreuen.

Ziehen. Die Pferde ziehen
den Wagen.

Durch listige Vorspielungen
wollte der Angeklagte den Kopf
aus der Schlinge ziehen.

Jest mi ku podivu, že se ten
muž tak změnil.

Není divu, že přitvě nedba-
losti učitel s tebou není spo-
kojen.

Myslil jsem kdo ví čím je.

V životě pozemském jest
všecko jenom na čas.

Jakťživ budu na to pamá-
tovati, co jsem vystál na té
cestě.

To jsou smutné následky na-
šeho věku.

Hned začnu, abych byl v čas
hotov.

Časem zraje žito v poli.

Kroupy roztloukly všecky ta-
bule v oknech na západní straně.

Kupec nechtěl dáti závdavek,
a tak s koupí seslo.

Francie žádala zrušení ochranných
cel, a tím vyjednávání
zmařeno.

Vítr rozptýlil prach.

Společnost se rozešla ještě
před desátou hodinou.

Byl jsi roztržitým poslucha-
čem, když jsi sobě z řeči tak
málo pamatoval.

Vedl jsem paní do divadla,
aby se vyzářila.

Koně táhnou vůz.

Lstivým předstíráním chtěl
obviněný z osidel vyváznoti.

Die beiden Nebenbuhler hatten schon die Degen gezogen.

Bei so ungleichen Waffen wirst du immer den Kürzeren ziehen.

Ich ließ den Wein aus dem Fasse auf Flaschen ziehen.

Die Sache ist zu wichtig, du mußt einen Kenner zu Rat ziehen.

Der Herr hat den treulosen Diener zur Verantwortung gezogen.

Der englische Gesandte hat die Verhandlungen in die Länge gezogen.

Der Minister versprach, er werde die ganze Angelegenheit in reifliche Erwägung ziehen.

Lange wurde die Wahrheit dieser Naturerscheinung in Zweifel gezogen.

Der Feldherr hat aus Vorsicht Verstärkungen aus Galizien an sich gezogen.

Fröhlich zogen die Handwerksburschen ihren Weg.

Zu. Heute habe ich keine Zeit, komme morgen zu mir.

Es war mir nicht wohl zu Muthe, als ich die Wölfe sah.

Zum Frühstück bekam jeder Soldat ein Gläschen Rum.

Ein Treffen zur See gewährt ein eben so schönes als furchtbare Schauspiel.

Der Königin zur Rechten saß der Erzbischof.

Zur Frühlingszeit kehren die Störche zu ihren Nestern zurück.

Zum Beweise führt der Schriftsteller eine Stelle aus den Kirchenvätern an.

Oba sokové vytasili již kordy.

Při tak nestejné zbrani vždycky prohraješ.

Dal jsem víno ze sudu stáhnouti do láhví.

Věc jest velmi důležitá, musíš se znalce o radu tázati.

Pán volal nevěrného služebníka k odpovídání.

Vyslanec anglický protahoval vyjednávání.

Ministr přislíbil, že bedlivě uváží celou záležitost.

Dlouho byla pravdivost tohoto výjevu přirodního v pochybnost brána.

Polní vůdce z průzretelnosti přibíral posilu z Haliče.

Vesele kráčeli chasníci svou cestou.

Dnes nemám času, přijď zejtra ke mně.

Nebylo mně dobре okolo srdce, když jsem spatřil vlky.

K snídani dostal každý voják skleničku rumu.

Bitva na moři poskytuje i krásné i děsné divadlo.

Podle královny na pravici seděl arcibiskup.

Na jaře vracejí se čápi k svým hnízdům.

Na důkaz uvádí spisovatel místo z církevních oteců.

Mir ist nicht wohl, ich werde
zeitig zu Bett gehen.

Ich war vom Kopf bis zum
Fuß vom Regen durchnächtigt.

Durch den Krieg sind viele
Menschen zu Schaden gekommen.

Es war gerade zu Mittag,
als dein Bruder in's Zimmer
trat.

Zu Wasser und zu Lande
wird viel Getreide aus Böhmen
ausgeführt.

Der Ausrufer sagte rasch: zu m
ersten-, zweiten-, drittenmale —
und klopfte mit dem Hammer.

Denke nicht, daß ich dir immer
zu Willen sein werde.

Zu derselben Zeit erklärte Bai-
ern und Preußen den Krieg.

Zur Noth muß man sich mit
Wenigem behelfen.

Zu r Zeit Karl's IV. war Amerika noch nicht entdeckt.

Pius IX. wurde im Jahre
1846 zum Papste gewählt.

Über dem Thore war die Auf-
schrift: Gasthaus zu den weißen
Löwen.

Bug. Seitdem der Rauchfang
erhöht worden, hat der Ofen ei-
nen guten Bug.

Auf einen Bug habe ich das
volle Glas ausgetrunken.

Der Vater lag schon in den
letzten Bügen, als der Sohn
ankam.

Zu der Prager Lotterie findet
der nächste Bug am Mittwoch
statt.

Die Gemeinde übernimmt die
Polizeigeschäfte, die Sache ist im
Bug.

Není mi dobré, půjdu brzy
do postele.

Promokl jsem od hlavy až
do paty.

Válkou přišlo mnoho lidí do-
škody.

Bylo to právě v poledne,
když bratr tvůj vešel do po-
koje.

Po vodě i po suchu vyváží
se z Čech mnoho obilí.

Vyvolavač rychle pravil: po-
nejprv, podruhé, potřetí — a
udeřil kladivem.

Nemysli, že ti vždycky budu
po výli.

V týž čas vypovědělo válku
i Bavorsko i Prusko.

Z nouze musíme na mále-
přestati.

Za času Karla IV. nebyla
Amerika ještě objevena.

Pius IX. byl roku 1846 za
papeže zvolen.

Nad vraty byl nápis: Hosti-
nec u břlého lva.

Od těch dob, co je komín
zvýšen, mají kamna dobrý tak.

Na jeden doušek vypil jsem
plnou sklenici.

Otec již byl v posledním ta-
žení, když syn přišel.

Příští tak v Pražské loterii
bude ve středu.

Obec převezme záležitosti
policejní, věc se již vyjednává.

Der Zug des Herzens erweckte
in mir die Sehnsucht nach der
Heimath.

Ein langer Zug Wagen be-
wegte sich langsam auf der Straße.

Zurecht. Die Hausfrau be-
eilte sich, um das Nachtmal zu-
rech t zu machen.

Der Pfarrer hat dem Thun-
nichtgut den Kopf zurecht ge-
setzt.

Ich konnte mich in der Stadt
nicht zurecht finden.

Ich werde mit ihm schon zu-
rech t kommen.

Bevor das Mädelchen sich die
Kleider zurecht gelegt hatte,
war es flüster.

Zutragen. Die Kächin trägt
der Frau alles zu, was das übri-
ge Gesinde spricht.

Die Leute laufen zusammen,
es hat sich etwas Außerordentli-
ches zuge tragen.

Zuwider. Wer mit brennen-
dem Lichte in die Schenke geht,
handelt dem Gesetze zuwider.

Der eigenfinnige Knabe thut
mir alles zuwider.

Wegen seiner Zudringlichkeit ist
mir dieser Mensch zuwider.

Zuziehen. Die Mitglieder
der Deputation wurden zur kai-
serlichen Tafel zugezogen.

Die Schwester hat sich die Krank-
heit selbst zugezogen durch den
übermäßigen Genuss von Obst.

Zwischen. Zwischen zwei
Häusern liegt immer ein Garten.

Der Kutscher fiel vom Wagen
und kam zwischen die Räder.

Puzení srdce vzbudilo ve-
mně touhu po otčině.

Dlouhá řada vozů zdlouhavě
se pohybovala po silnici.

Hospodyně pospíchala, aby
přistrojila večeři.

Farář nezbedovi napravil
hlavu.

Nevěděl jsem v městě kudy
kam.

Však já se s ním shodnu.

Než si dívka šaty usrovna, se-
setmělo se.

Kuchařka všecko paní do-
ndří, co mluví ostatní čeládka.

Lidé se sbíhají, přihodilo se
něco neobýčejného.

Kdo s hořící svíčkou jde do-
stodoly, jedná proti zákonu.

Svémyslný chlapec všecko
mně dělá na odpor.

Pro svou detrávost jest mi-
ten člověk protivný.

Clenové deputace byli po-
zváni k císařské tabuli.

Sestra si sama spásobila tu-
nemoc přílišným požíváním
ovoce.

Mezi dvěma domy jest vždycky
zahrada.

Kočí spadl s vozu a přišel
pod kola.

III.

Praktické příklady.

Obyčejný příběh.

Již sprostý rozum to s sebou nese, ještě více ale zkušenost ukazuje, že nedostatek dobrého zvedení žádnými sebe většími schopnostmi nebývá nahrazen. Následující příběh, jenž se v mé otčině udál, znova tuto pravdu potvrzuje.

Ziltě tam kupec, člověk z mý dobry, ale tím samým i slabý, který manželce své plnou vůli nechával. On byl výborný obchodník a přičinlivostí svou znamenitě jmení sobě nashromáždil. Čím více sobě však obchodu všímal, tím méně dohlédal na domácnost, což právě ve zkázu jeho rodiny se obrátilo.

Měli jediné dítě, chlapce, který již v útlém mládí znamenitě schopnosti ukazoval. Matka jeho, žena, jakých natisice jest, jevila k němu právě nerozumnou lásku. Netřeba te-

Eine Alltagsgeschichte.

Schon der einfache Verstand, noch mehr aber die Erfahrung lehrt es, daß der Mangel an guter Erziehung von keinen noch so großen natürlichen Anlagen ersetzt werden kann. Nachfolgende Geschichte, welche sich in meiner Vaterstadt ereignete, liefert einen neuen Beweis dafür.

Dort lebte ein Kaufmann, ein Mensch von überaus güttem Herzen, aber eben deshalb schwach, welcher seine Gattin frei walten ließ. Als tüchtiger Geschäftsmann hatte er sich durch seine Betriebsamkeit ein bedeutendes Vermögen gesammelt. Je fleißiger er jedoch seinem Geschäfte nachging, um so weniger richtete er das Augenmerk auf seinen Haushalt, welches eben seiner Familie zum Verderben ausschlug.

Sie hatten ein einziges Kind, einen Knaben, welcher schon in früher Jugend bedeutende Anlagen entwickelte. Seine Mutter, ein Weib von gewöhnlichem Schlag, bezeigte ihm eine wahre Af-

prv říci, že tím mladého Karlíčka rozmazlila. Ona dělala mu pomyšlení, neboť chlapec byl dosti vtipný, kdykoli se mu něčeho zachtělo, vzít matku svou za slabou stránku, i uměl ji sobě okolo prstu obvinouti.

Což divu, že chlapec byl při tom rozpustilý a více než slušno sobě dovoloval, an všem choutkám jeho průchod byl dáván? Kdykoli při něčem přistižen byl, co by trest bylo zasluhovalo, matka vždy vymlouvala to jeho mladosti. Jen co prý vyroste, však nabude rozumu. Otci pak nikdy o kouskách nezdárného synáčka neříkala, pravíc, že jest tuze přísný a v zlosti se necítí. Při tom se Karlíček pod pukličkou smál, a sotva metle odrostl, byl z něho učiněný dareba.

Jakmile do světa vstoupil, hledal známosti s prostopášnými hejsky, kteří jej tak uměli omámiti, že se jim ve všem chtěl vyrovnat. Požíval do vůle všelikých rozkoší a v krátce veliké peníze promarnil. Tu nemohlo na dlouze tajno zůstat otce, kterak syn jeho převrhl se a od cesty mravnosti uchý-

fensiebe. Überflützig wäre es zu sagen, daß der kleine Karl durch verzärtelt wurde. Sie that ihm, was sie ihm an den Augen absehen konnte, denn der Knabe war verschmitzt genug, wenn er nach irgend Etwas Verlangen trug, seine Mutter immer bei der schwachen Seite anzupacken, und brachte es bald dahin, daß sie ihm Nichts versagen konnte.

Was Wunder, daß der Knabe dabei seinen Muthwillen trieb und sich Vieles über die Gebühr erlaubte, da man allen seinen Gelüsten freien Lauf ließ? Wurde er je bei Etwas betreten, das eine Abhndung verdient hätte, so entschuldigte ihn die Mutter jedesmal mit seiner Jugend. Laßt ihn nur groß werden, sprach sie, der Verstand wird ihm schon kommen. Dem Vater theilte sie nie Etwas von den Streichen seines ungerathenen Söhnlings mit, vorgebend, er sei zu streng und seiner im Zorne nicht mächtig. Dabei lachte der kleine Karl in's Fäustchen, und kaum hatte er die Kinderschuhe ausgezogen, wurde er ein ausgemachter niedlerlicher Mensch.

Das Erste bei seinem Eintritte in die Welt war, daß er unter verschwenderischen Wüstlingen Bekanntschaft suchte, welche ihn derart zu behören wußten, daß er ihnen Alles gleich thun wollte. Er genoß nach Lust alle Freuden des Lebens und brachte in Kurzem eine bedeutende Summe durch. Da konnte es auf die Dauer dem Vater nicht entgehen, wie

lil, a pomalu přicházely věci na jevo, nad kterými ustrnul. Nyní teprv otvíraly se mu oči, i uznával, že jeho jest vina, an sobě tak málo hleděl vychování synova. Avšak po účinku zlá rada. Domlouval sice zhýralému synu, napomínal i káral jej a budoucnost připomínal, kterak, nenapraví-li život svůj, nevyhnutelně v zlá místa přijítí musí; ale vše bylo nadarmo, synáček nedal jinak a zůstal při svém prostopášnému živobytí. Z toho velice se rmoutil dobrý otec, i bylo to spolu přičinou jeho brzké smrti.

Dle poslední vůle byl syn jediným dědicem, toliko matce ujištěn byl úroční plat a něco k pobožným odkazům ustaveno.

Když Karel k letům přišel a ve správu jméní svého se uvázel, obávala se matka, aby marnotratněm konečně nepřišel o všecko, i myslila, že nejlépe mohla by ho na jinou cestu připraviti cnostná a milovaná manželka. I počala k němu častěji mluviti o proměně jeho stavu a domlouvatí mu, aby se o nějakou hodnou nevěstu ucházel. On uposlechl a v skutku vzal si děvče nízkého sice rodu,

sein Sohn aus der Art geschlagen und vom rechten Wege abgewichen sei, und nach und nach kamen Dinge an's Licht, über die er sich entsetzte. Jetzt erst gingen ihm die Augen auf, daß an ihm selbst die Schuld liege, indem er sich so wenig mit der Erziehung seines Sohnes befaßt hatte. Über die Neue kam zu spät. Zwar redete er seinem lieberlichen Sohne zu, sparte weder Ermahnung noch Rüge, wies ihm auf die Zukunft, wie es ihm vereinst maneschlicher Weise schlecht gehen müßte, wenn er seinen Lebenswandel nicht änderte: aber Alles war vergeblich, das Söhnlein thats nicht anders und setzte sein wüstes Leben fort. Dies kränkte den guten Vater sehr, und war guter Theils Ursache an seinem bald darauf erfolgten Tode.

Nach seiner lebtwilligen Anordnung war der Sohn Allseitnerbe, außer daß der Mutter eine Jahresrente gesichert und ein geringer Theil zu milden Stiftungen bestimmt war.

Als Karl volljährig wurde und die Verwaltung seines Vermögens antrat, befürchtete seine Mutter, er möchte am Ende all das Seinige durchbringen, und dachte, am ehesten würde ihn eine tugendhafte geliebte Gattin auf den rechten Weg leiten. Deshalb sprach sie ihm öfters vom Heirathen und redete ihm zu, er möge sich doch um irgend eine brave Braut bewerben. Er folgte und heirathete in der That ein Mäd-

která mu toliko svou krásu a věnem přinesla, ostatně však výborně k tomu se hodila, milostností svou muži domácnost milou učiniti.

Ale již neměly k němu přístupu šlechetnější city, brzo nabaživ se manželky své opět jako prvé v samém hýření život trávil. Při tom tak nela-skavě počal se ženou zacházeti, že tato často ve skrytosti hořké slzy cedila.

Zatím i jeho matka hořem umřela, přesvědčivši se, že se záhuby synovy neubála.

V čase ku podivu krátkém utratil Karel všecko pomocí hejna jemu podobných přátel, potom pak ze zoufalství stal se z něho sprostý ožralec. Denně přicházel domů po půl noci celý omráčen lihovinami, a nemoha na nohou státi sotva že posteles své dopadl. Takové živobytí též na zdraví jeho účinkovati počalo, jakž viděti bylo na sešlém jeho obličeji. Nyní i věřitelé jeho počali naň nastupovati, a když neměl čím platiti, při soudu proti němu zakročili.

chen von zwar geringem Herkommen, welche bloß ihre Tugend und Schönheit misbrachte, übrigens aber ganz geeignet war, durch ihre Liebenswürdigkeit dem Manne den Geschmack an der Häuslichkeit beizubringen.

Aber bereits war er unempfindlich für edlere Gefühle geworden, in kurzer Zeit wurde er seiner Gattin satt und begann wie früher in Sans und Braus zu leben. Zugleich wurde sein Vertragen gegen die Frau so lieblos, daß sie öfters in Geheim bittere Thränen vergoß.

Inzwischen starb auch seine Mutter vor Gram, nachdem sie die Überzeugung erlangt hatte, daß ihre Befürchtungen hinsichtlich der Zugrunderichtung ihres Sohnes nur zu wohl begründet waren.

In einer merkwürdig kurzen Zeit brachte Karl mit Hilfe eines Schwarmes ihm ähnlicher Freunde Alles durch, und dann sank er aus Verzweiflung zu einem gemeinen Trunkenbold herab. Tag für Tag kam er erst nach Mitternacht nach Hause, ganz betäubt von geistigen Getränken und unfähig sich aufrecht zu erhalten. Raum daß er sein Bett erreichen konnte. Ein solches Leben hatte auch auf seine Gesundheit einen nachtheiligen Einfluß, wie es schon sein abgelebtes Gesicht bezeugte. Jetzt begannen ihn auch seine Gläubiger zu drängen und da er nicht zahlen konnte schritten sie gerichtlich gegen ihn ein.

Měltě pak Karel starého strýce, bratra otcova, který, jsa v držení výnosného statku, měl hezké jmění, ale žádné děti. Tomu když se doneslo, jak daleko přišlo s jeho synovcem, rozpočmenul se nad ním, považuje vše za následek pouhé lehkomyslnosti, a umínil si jemu pomoci. Lidé, kteří lépe věci znali, zrazovali jej, on ale nedbaje žádné rady jednal po svém a právně zaručil se za ničemníka. Tento zdál se velice pohnut v srdci takovou dobrotivostí, a když strýc jeho velmi rozzloben se stavěl nad rozházením tak znamenitého jmění, zaklínal se i svatosvatě sliboval polepšení.

Byla by mu trpká jeho zkušnost měla výstrahou býti, ale jemu nebylo pomoci, neboť zlé navyklosti jeho byly s ním téměř srostly, a on netoliko nic nedával na něžné napomínky ženiny, nýbrž když se mu domlouvati opovážila, ještě zle s ní zacházel. Lítost jeho byla pouze líčená, aby pak darenné živobytí své před strýcem zakryl, rozličnými barvami ho podváděl.

Tak tropil to nějaký čas, ale brzy nabyla věc jinou tvář. Proneslo se naň, že byl spolčen s

Karl hatte einen alten Onkel, einen Vatersbruder, welcher im Besitze eines einträglichen Gutes ein schönes Vermögen hatte, aber kinderlos war. Als diesem hinterbracht wurde, wie weit es mit seinem Neffen gekommen war, that es ihm Leid um ihn, und indem er Alles als die Frucht bloßen Leichtsinnes betrachtete, beschloß er ihm zu helfen. Leute, welche den Stand der Dinge besser kannten, rieten ihm davon ab, aber er gab keinen Rathschlägen Gehör, folgte seinem Kopfe und leistete gerichtliche Bürgschaft für den Richtswürdigen. Dieser schien im Innersten gerührt von solcher Güte, und als sein Onkel sich sehr aufgebracht stellte, daß er ein so bedeutendes Vermögen versplittet hatte, gelobte er hoch und thener Besserung.

Wohl hätte ihm seine bittere Erfahrung zur Warnung dienen sollen, aber für ihn war keine Rettung, denn seine übeln Gewohnheiten hatten bei ihm zu tief Wurzel gefaßt, und er achtete der ärztlichen Ermahnungen seines Weibes nicht im geringsten, vielmehr mißhandelte er sie noch, wenn sie sich dergleichen erlaubte. Seine Reue war bloß erheuchelt gewesen, und um sein niederschliches Leben vor dem Onkel geheim zu halten, wußte er denselben durch mancherlei Vorwände zu hintergehen.

So trieb er es einige Zeit, aber bald bekam die Sache ein anderes Aussehen. Es kam her-

falešnými hráči, pro kterouž příčinu před soud byl pohnán. Byl sice zase propuštěn pro nedostatek důkazů, ale již byl dobrotivý strýc vyčíhal jeho spády. Žádal, aby vydal účet z peněz, které mu byl do ruky dal, a když to nemohl, odejmul mu docela svou podporu. Byl tě tak rozhoren, že ho ani více viděti nechtěl, a živou věci nedal se nakloniti, aby jej k sobě připustil, když nevděčník pln líčené skroušenosti přišel, chtěje jej obmekčiti. Konečně i žena jeho přinucena byla od něho odejít. Když pak začala prosakovati pověst, že ze msty ukládal o bezhrdli strýcovu, aby horšinu ušel, sám utřechem se otrávil a tak bídne za své vzal.

aus, daß er mit fasschen Sseru in Verbindung war, wesh er vor Gericht gezogen wi Er wurde zwar wegen Man an Beweisen wieder freigelas aber schon war der gute D hinter seine Schliche gekomm Er verlangte, daß er Rechtlage über die Summe, die er eingehändigt hatte, und als dies nicht konnte, entzog er i ganz und gar seine Unterstütt Er war so entrüstet, daß er nicht einmal mehr sehen wo und war um keinen Preis da zu bringen, ihn vorzulassen, der Undankbare voll gehendche Berkürzung kam, in der Abf um ihn zu erweichen. Zuletzt selbst seine Frau gezwungen zu verlassen. Als es endlich rbar wurde, daß er aus seinem Onkel nach dem Le gestellt habe, nahm er, einem ärgeren Los zu entge Arsenik und endete so sein L auf eine elende Art.

Rozmluvy.

- A. Vejděte!
- B. Přeji dobré jitro.
- A. Vítám vás; již jsem myslil, že pochvili ani nepřijdete.
- B. Vždyť jsem přislabil, že pro vás přijdu, ale nechtěl jsem vás příliš časně obtěžovati.
- A. Je-li vám líbo, posnídejte se mnou.
- B. Děkuji za laskavost.

Gespräche.

- A. Herein!
- B. Guten Morgen.
- A. Seien Sie mir willt men; ich dachte schon, Sie werden am Ende gar nicht kommen.
- B. Ich hatte ja verspro Sie abzuholen, nur wollte ich nicht allzuzeitlich belästigen.
- A. Wenn es Ihnen gefällig frühstückten Sie mit mir.
- B. Sie sind zu gütig.

A. Chcete čaj, anebo budete se mnou držet při masité snídani.

B. Budu se vás držet.

A. Zde jest studené pečité, a tuto láhev výborného vína.

B. To jest víno velmi lahodné. — Nyní však máme svrchovaný čas, abychom se vypravili, chceme-li všecky památnosti města prohlédnouti.

A. Jsem hotov a čekám takto na čisté boty, ale cídič s nimi dlouho nejde.

B. Již je tu s nimi.

A. Právě v čas. — Proč přicházíte tak pozdě?

C. Zůstali mně hodinky státi, a nevěděl jsem kolik je.

A. To je prázdná výmluva, přiznejte se raději, že jste zaspal. — Jak je venku?

C. Před chvílí dalo se do deště a dělá se tam bláto; a při tom je tak zima, že mi údy křehnou.

A. Jste vy to, co včera tady v domě zloděje chytily?

C. K službám.

A. Chválím vaši pozornost. Hned jsem vás poznal po hlase, jak jste vstoupil.

B. Taková spřež měla by přísněji trestána býti než se stává.

A. Ba právě, to je má řeč.

C. Kdo by si byl pomyslil, že se někdo osmělí, v pravé

A. Trinken Sie Thee, oder wollen Sie lieber mit mir ein Gabelfrühstück einnehmen?

B. Ich werde es mit Ihnen halten.

A. Hier ist kalter Braten und hier eine Flasche vortrefflichen Weines.

B. Das ist ein sehr milder Wein. — Jetzt aber ist es höchste Zeit, daß wir aufbrechen, wenn wir alle Merkwürdigkeiten der Stadt besuchen wollen.

A. Ich bin fertig und warte bloß auf gepuderte Stiefel, aber der Stiefelpuder bleibt lange aus.

B. Da bringt er sie.

A. Wie gerufen. — Warum kommt Ihr so spät?

C. Meine Uhr ist stehen geblieben, und ich wußte nicht, wie viel es an der Zeit ist.

A. Das sind faule Fische, gestehst lieber, daß Ihr verschlafen habt. — Was ist für ein Wetter draußen?

C. Vor kurzem fing es an zu regnen und es bildet sich Frost; dabei ist es so kalt, daß mir die Glieder erstarren.

A. Seid Ihr es, der gestern hier im Hause einen Dieb gefangen?

C. Aufzuwarten.

A. Eure Wachsamkeit ist lobenswerth. Ich habe Euch gleich beim Eintritte an der Stimme erkannt.

B. Solches Geständel sollte strenger bestraft werden als es geschieht.

A. Ja wohl, das sage ich auch.

C. Wer hätte glauben sollen, daß Jemand die Rechtheit haben

spoledne na krádež se vydati!

A. A byl by vám prý bez
mála utekl?

C. Jen s těžkem jsem ho
zadržel.

A. Zde vezměte za své po-
sloužení. — Jen nechte.

C. Poroučím se poníženě Vaší
Milosti.

A. To psaní, které jsem včera
od vrátníka dostal, nepatří mně,
nýbrž vám svědčí. Tu je máte.

B. To je psaní od mého bratra,
který se do dluhů zaflekal a
nyní žádá, abych ho z toho vy-
vedl.

A. A ke komuž by se v ta-
kové nesnázi spíše obrátiti měl
nežli k bratu?

B. O to není, ale že jsem
se právě ze všech peněz vy-
dal.

A. Mnoho-li to asi obnáší?

B. Okolo tisíce zlatých.

A. Snad bych vám v té věci
mohl posloužiti, mám peníze za
někým, který právě včera na-
bízel se mně zaplatiti, ale že
je člověk pořádný a já jich ne-
potřebuji, pravil jsem, aby je
podržel, až mu o ně řeknu.

B. Kdybyste chtěl tak laskav-
býti a zapůjčiti mi těch peněz,
pro větší jistotu dal bych vám
směnku.

A. Toho není potřebí mezi-

werde, gerade um die Mittag-
zeit auf Diebstahl auszugehen!

A. Wie ich höre, so fehlt es
viel und er wäre Euch entwischt.

C. Ich könnte ihn nur mit
genauer Noth festhalten.

A. Hier nehmen für Eure Dienst-
leistung. — Raft nur gut sein.

C. Ich empfehle mich Euer
Gnaden gehorsamst.

A. Der Brief, welchen ich gestern
vom Portier erhielt, gehörte
nicht mir, sondern ist an ~~E~~
adressirt.

B. Der Brief ist von meiner
Bruder, welcher sich in Schulden
gestürzt hat und mich nun bittet
ihm herauszuholzen.

A. Und an wen sollte er sich
auch in einer solchen Verlegenheit
wenden, als an seinen Bruder?

B. Das ist wohl in der Or-
nung, aber ich habe gerade
mein Geld ausgegeben.

A. Wie viel beträgt es ungefähr?

B. An tausend Gulden.

A. Vielleicht könnte ich Ihnen
in dieser Angelegenheit nützlich sein.
Ich habe Geld bei jemanden, der
sich gerade gestern anbot mich zu
bezahlen, aber weil er ein solider
Mensch ist und ich es nicht brau-
che, so sagte ich, er möge es behalten,
bis ich ihn darum ausspreche.

B. Wenn Sie die Güte haben,
wollten mir das Geld zur Leih-
so würde ich Ihnen zur größeren
Sicherheit einen Wechsel ausstellen.

A. Das ist nicht nothwendig.

dobrými známými. — Nemýlím-li se, tedy patří vašemu bratru uhelny u N.

B. Tak jěst, a u srovnání k nynějšímu výnosu koupil je za pravou babku.

A. Čím pak se tak náhle zvýšil výnos?

B. Poněvadž tudy nyní železnice jde.

A. Tu musil ale ještě jednou tolík peněz do toho strčit.

B. To právě byl začátek jeho dluhů.

A. Proto není zle, když mu poskytneme pomoci, bude brzo všecko v pořádku.

B. Tak doufám.

A. Jak je s vaším otcem?

B. Nehrubě dobře, sychravé povětrí bolesti mu zvětšilo.

A. Mám za to, že by mu jediné to pomohlo, kdyby se vodou léčil, což jest nejlepší prostředek proti dně.

B. Však s ním nemusilo tak daleko přijít, kdyby svůj neduh, dokud to pouhý hostec byl, nebyl zanedbal.

A. Mnohlo asi přispělo zdejší zimné podnebí, kterému po tak dlouhá léta odvykl.

B. Je s ním očistec. Dávno přede dnem jest již vzhůru, a neustále z polovky na odpočívadlo a zase nazpět přenášeti se dává, hledaje pohodlného

bei guten Bekannten. — Wo ich nicht irre, so gehört Ihrem Bruder das Kohlenbergwerk bei N.

B. Ja, und im Vergleiche zu dem jetzigen Ertrage bekam er es um ein wahres Spottgeld.

A. Wodurch ist denn der Ertrag auf einmal so gestiegen?

B. Weil jetzt die Eisenbahn da vorbei geht.

A. Da brachte er aber ein doppeltes Betriebskapital dazu.

B. Das eben war der Anfang seines Schuldenmachens.

A. Deshalb steht die Sache nicht schlecht, mit unserer Beihilfe wird bald Alles in Ordnung sein.

B. Ich hoffe es.

A. Wie geht es Ihrem Vater?

B. Nicht sehr gut, die naßkalte Witterung hat seine Schmerzen vermehrt.

A. Ich glaube, ihm würde einzig und allein die Wasserkur helfen, welche das sicherste Mittel gegen die Gicht ist.

B. Es wäre niemals mit ihm so weit gekommen, wenn er sein Leben, so lange es blos rheumatisch war, nicht vernachlässigt hätte.

A. Vieles möchte auch das hiesige rauhe Klima beigebracht haben, an welches er schon seit so viel Jahren nicht mehr gewohnt war.

B. Es ist ein wahres Kreuz mit ihm. Lange vor Tagesanbruch ist er schon auf, und läßt sich unablässig aus dem Armstuhl auf's Sophä und wieder zurück

položení bolavým údům.

A. Jaká pomoc? nemocnému člověku musí se vůle státi, pokud to slouží k jeho upokojení.

B. Mnozí nás straší, že ho jaro dotrhne.

A. Na to nedbejte, a dokud duše v těle, naději nepouštějte.

B. Poslední čas přidal se k tomu ještě jiný neduh, který lékaře znepokojuje — drázdění v průdušnici, jenž mu spůsobuje silný suchý kašel.

A. Z toho, kdyby se to ne-předešlo, mohlo by snadno po-vstatí úbytí průdušnice.

B. Bylo by věru smutné, kdy-bychom otce, na jehož příchod sme se tak dlouho těšili, v tak krátkém čase ztratiti měli.

A. Bohužel proti smrti není éku.

A. Má se k dešti, nezapomeňte vzít deštník.

B. Máme sice dosti osumělé kabát, ale přece jest něpríjemno, když člověk promokne, pročež učiním dle vaší rady.

A. Jak se ráno nebe ukazovalo, byl bych řekl, že se přece nes bez deště zdrží.

übertragen, indem er eine bequeme Lage für seine franken Glieder sucht.

A. Was ist zu thun? einent franken muß man seinen Willen lassen, infofern es zu seiner Beruhigung dient.

B. Viele machen uns fürchten, daß ihm der Frühling den Rest geben wird.

A. Achten Sie nicht darauf, und so lange Leben im Körper ist, geben Sie die Hoffnung nicht auf.

B. Die letzte Zeit schlug sich noch ein anderes Uebel dazw, welches den Arzt beunruhigt — ein Reiz in der Luftröhre, der ihm einen heftigen Keuchhusten verursacht.

A. Daraus könnte, wenn dem nicht vorgebengt würde, leicht Luftröhrenschwinducht entstehen.

B. Es wäre in der That recht traurig, wenn wir unsern Vater, auf dessen Ankunft wir uns so lange gefreut hatten, in so kurzer Zeit verlieren sollten.

A. Leider ist für den Tod kein Kraut gewachsen.

A. Es läßt sich zum Regen an, vergessen Sie nicht einen Regenschirm mitzunehmen.

B. Mein Rock ist zwar ziemlich abgetragen, aber dennoch ist es unangenehm, durchzuäst zu werden, deshalb will ich Ihren Rath befolgen.

A. Wie sich früh der Himmel zeigte, hätte ich geglaubt, daß es heute nicht regnen würde.

B. Tuším, že se opět probírá.

A. Ba naopak bouře se stahuje.

B. Již se spustilo, prší jen se leje.

A. Tím dříve přestane; ale kdyby to byl tichý déšť, nebylo by mu tak brzo konce. Zatím jest hodně zataženo.

B. Déšť již ulevuje.

A. Tedy můžeme počkat, až docela přestane.

A. Smím-li věřiti, co o našem správci proskakuje?

B. S tím to bledě vypadá.

A. Bude prý s úřadu složen.

B. Však se bez toho jen dokoupil, a tu myslil, že má již vyhráno.

A. Není ho škoda, nebýval nikdy k lidem; na sprostého člověka se osupoval a každého jen zkrátka odbýval.

B. Tak se stává, pýcha předchází pád.

A. Na nás také vždy jenom skrz prsty se díval.

B. Nyní se kostky obrátily.

A. Co je příčinou jeho svržení?

B. Dobré bydlo ho píchalо.

A. Tuším že pamatoval vždy více na sebe nežli na vrchnost.

B. Mir scheint, daß sich der Himmel wieder aufheiter.

A. Umgekehrt, vielmehr zieht ein Gewitter auf.

B. Jetzt geht's los, ein wahrer Blasregen.

A. Um so eher wird es aufhören, aber wenn es ein sanfter Regen wäre, der würde schon länger anhalten. Uebrigens ist der Himmel weit und breit unwölkig.

B. Der Regen läßt bereits nach.

A. Nun so können wir warten, bis es gänzlich aufhört.

A. Ist es wahr, was man hie und da von unserem Verwalter spricht?

B. Der ist gar übel daran.

A. Wie ich höre, soll er des Amtes entsezt werden.

B. Er hat es ohnedies bloß erkauft, und nun glaubte er gewonnenes Spiel zu haben.

A. Es ist kein Schade um ihn, er hatte kein Benehmen; die gemeinen Leute fuhr er an und wollte Federmann nur kurz abspeisen.

B. So geht es, Hochmuth kommt vor dem Fall.

A. Uns hat er auch immer nur schel angesehen.

B. Jetzt hat sich das Blatt gewendet.

A. Und was ist die Ursache seiner Absezung?

B. Der Haber hat ihn gestochen.

A. Mir scheint, er hat immer mehr an sich als an die Obrigkeit gedacht.

B. Tak jest, a to se konečně vyzradilo. Mnoho též přispělo k jeho pádu, že se vrchnosti doneslo, kterak krutě nakládá s lidem služebným.

A. Myslil bez pochyby, že ani pes po tom neštékne, když nad chudákem, který sobě pomoci nemůže, vůli svou provede, kdykoli se mu zachce.

B. Dosti dlouho to bez trestu tropil, a vždy, kdykoli nařízenost byla vedena, uměl jednání svému takovou barvu dát, že věc zůstala jak byla.

A. Jeho předchůdce byl jiný muž. Kde mohl chudině nadelečoval, a vrchnost při tom škody netrpěla.

B. Byl to člověk skutečně šlechetný. Proto ho také nebožtík kníže pán před jinými úředníky ctí.

A. Tenkráte byly zde lepsi časy, ale jakmile starý kníže se světa sešel, dostala věc jinou tvářnost.

B. Staří úředníci musili ustoupiti novým, a též našeho dobrého správce nynější vypíchl.

A. Ubohý se pak na stará kolena dosti oháňeti musil, jen aby život obhájil.

B. Dělali mu sice potom naději k výnosnějšímu místu, ale

B. So ist es, und dies kam endlich ans Licht. Sehr viel trug auch zu seinem Falle bei, daß der Obrigkeit hinterbracht wurde, wie hart er mit den Dienstleuten verfuhr.

A. Wahrscheinlich mochte er denken, es würde kein Hahn darüber krähen, wenn er an einem armen Manne, der sich nicht selbst helfen kann, sein Mäthchen fühlte, so oft ihn die Lust anwanderte.

B. Er trieb es lange genug ungestraft, und jedesmal, wenn eine Beschwerde gegen ihn geführt wurde, wußte er seiner Handlungswweise einen solchen Anstrich zu geben, daß man die Sache auf sich beruhnen ließ.

A. Sein Vorgänger war ein anderer Mann. Wo er konnte, schaffte er den armen Leuten Erleichterung, ohne daß die Obrigkeit dabei Schaden litt.

B. Es war ein Mann von wahrhaft edler Denkungsart. Daher zeichnete ihn auch der selige Fürst vor andern Beamten aus.

A. Damals waren hier bessere Zeiten, aber sobald der alte Fürst aus dem Leben schied, bekam die Sache ein anderes Gesicht.

B. Die alten Beamten mußten neuen Platz machen, und auch unser brave Verwalter wurde durch den jetzigen verdrängt.

A. Der Arme mußte sich sodann auf seine alten Tage nicht wenig anstrengen, nur um sein Leben zu fristen.

B. Später stellte man ihm eine einträglichere Stelle in Aussicht,

to byla Těšínská jablka; kdykolivéck jaké uprázdněno bylo, vždy byl přeskočen.

A. Páni mívají děravou pamět.

A. Byl jsem ráno u vás, ale nebyl jste doma.

B. Povídali mně, že jste přišel, an jsem sotva byl odesel.

A. Podivno, že jsme se minuli.

B. Však již nebudu dlouho v tom bytu zůstávati, přeplatil mne kdosi. Má m nyní naháňku o nový byt.

A. Vezměle můj, já se též budu stěhovat.

B. Při tak veliké činži, jakou vy platíte, nemohl bych obstát.

A. Je-li Vám líbo, podívejte se na všecku mou příležitost, a pak shledáte, že za ten peníz není ten byt drahý.

B. Musil bych k sobě někoho ještě jiného do podnájmu vzít.

A. Toho by vám domácí nebránil.

A. Těším se na jaro, až budu moci dušnému povětrí městskému uklouznouti.

B. Závidím vám, že můžete letní čas venku tráviti.

aber das war leerer Trost; so oft eine erledigt war, wurde er immer präterirt.

A. Große Herren pflegen vergesslich zu sein.

A. Ich war früh bei Ihnen, aber Sie waren nicht zu Hause.

B. Man sagte mir, daß Sie gerade gekommen wären, als ich kaum fortgegangen war.

A. Es ist seltsam, daß wir uns verfehlten.

B. Ich werde nicht lange mehr in dieser Wohnung bleiben, denn man hat mich überboten. Heute bin ich in der Klempnerei wegen einer andern.

A. Nehmen Sie die meinige, ich werde ebenfalls ausziehen.

B. Bei so hohem Zins, daß Sie zahlen könnten ich nicht ankommen.

A. Wenn es Ihnen gefällig ist, so sehen Sie sich meine ganze Gelegenheit an, und Sie werden finden, daß die Wohnung für dieses Geld nicht thener ist.

B. Ich müßte noch jemand Anderen in Altermiethe aufnehmen.

A. Das würde Ihnen der Hansherr nicht verbieten.

A. Ich freue mich auf den Frühling, wo ich der drückenden Stadtluft entfliehen können.

B. Ich beneide Sie darum, daß Sie die Sommersaison am Lande zubringen können.

A. Jste též milovník přírody?

B. Kdož by jím nebyl?

A. Myslil jsem, že vaše filosofická studia mysl vaši ode všeho, co není nadmyslného, odvrátila.

B. Myslíte, že přirozený cit, kterým každý ku krásné přírodě lze, mohl by tak snadno utuchnouti?

A. Znal jsem jistého mladíka, který se tak velice přebral filosofickými studiemi, že netoliko ho nedojímala krása a vzněšenosť přírody, nýbrž že ji samu v lehkost bral, nazývaje ji skutkem pouhé náhody.

B. Ten zajisté špatně pojal ducha pravé filosofie.

A. Jemu nade všecko byl duch lidský, a toliko v jeho skutcích viděl božskost.

B. Znám toto rouhavé zbožňování sameho sebe, v jaké upadli někteří přepiatí žákové jistého novějšího mudrců německého, a které zvláště domyšlivosti lidské lahodí.

A. Odtud vzal jsem takovou nechut' ke vší filosofii, že nyní, když nestraňuji o věci přemýšlím, uznávám, kterak i já málem bych byl v zámezí zabloudil.

B. Filosofie toliko silným duchům slouží, kteří se pravdy

A. Sind Sie auch ein Freund der Natur?

B. Wer wäre es nicht?

A. Ich war der Meinung, daß Ihre philosophischen Studien Ihren Geist von allem Uebersinnlichen abgewendet hätten.

B. Glauben Sie, daß das angeborne Gefühl, durch welches sich ein Feder zur schönen Natur hingezogen fühlt, so leicht ersterben könnte?

A. Ich kannte einen jungen Menschen, welcher sich derart mit philosophischen Studien übernommen, daß die Schönheit und Erhabenheit der Natur nicht nur keinen Eindruck auf ihn machte, sondern daß er diese selbst gering schätzte, indem er sie ein Werk bloßen Zufalls nannte.

B. Der hatte in der That den Geist wahrer Philosophie schlecht aufgefaßt.

A. Ihm ging der menschliche Geist über Alles, und nur in seinen Werken sah er die Göttlichkeit.

B. Ich kenne diese lästernde Selbstvergötterung, in welche einige überspannte Schüler eines gewissen neuern deutschen Philosophen verflehen, und welche vorzüglich dem menschlichen Eigendunkel schmeichelst.

A. Seit der Zeit fäzte ich eine solche Abneigung gegen alle Philosophie, daß ich jetzt, wo ich die Sache unpartheischer überlege, einsehe, wie ich selbst beinahe in's Extrem verfallen wäre.

B. Die Philosophie sagt nur starken Geistern zu, welche vor

hrozí; protož dobře jest, že bochové na škořepině převají, z které si jako děti lichernou hračku utvoří; když se k jádru dostali, silnýach jeho by je ománil.

A. V mladších letech se zaením obíral jsem se tou věnu, když však jsem se dlouho jeho nedopátral, nechal jsem

B. Jistoty docíliti lze toliko tou zkušenosti, domysl pouhádá. Ostatně musí se zád filosofické soustavy týž čerke dát učiniti, totiž že zádho člověka povinností jest, tom místě, na které ho moc námi panující postavila, sil svých ku blahu celého věčenstva přispívati.

A. Mnozí hledali blaho pouze zálesních rozkoších.

B. Tento blud již dávno počul, neboť již všickni v tom srovnávají, že není rozkoše vědomí vykonané povinosti.

A. Kterak pěkně shodují se om filosofie a náboženství.

Něco z vojenství.

Hlavní zbraň našeho času t palná, která se dělí na

der Wahrheit nicht erschrecken; deshalb ist es gut, daß die Schwan-chen sich mit der Schale begnü- gen, aus welcher sie sich, gleich den Kindern, ein kleinstliches Spiel-zeug machen; würden sie zum Kerne gelangen, sein starker Ge- ruch würde sie betäuben.

A. In jüngern Jahren be-schäftigte ich mich mit Vorliebe mit dieser Wissenschaft, als ich je-doch lange zu keinem Resultate kam, gab ich sie auf.

B. Gewissheit kann man nur auf dem Wege der Erfahrung erlangen, das Forschen a priori ist bloßes Mathen. Uebrigens muß sich aus jedem philosophischen Sys-teme derselbe Schluß ziehen las- sen, nämlich daß es die Pflicht eines jeden Menschen sei, in der Stellung, welche ihm die ober-nis waltende Macht angewiesen hat, vermöge seinen Kräften zum Besten der ganzen Menschheit bei-zutragen.

A. Viele suchten die Glückseligkeit bloß in sinnlichen Genüßen.

B. Dieser Irrthum ist längst vorüber, denn bereits stimmt man allgemein darüber ein, daß es kei-nen höhern Genuss gebe, als das Bewußtsein, seine Pflicht erfüllt zu haben.

A. Wie schön kommt hierin die Philosophie mit der Religion überein.

Etwas aus dem Kriegswesen.

Die vornehmste Waffe unserer Zeit ist die Schußwaffe, welche im

relbu hrubou a ruční.

Dle rozdílnosti olova a střela rozeznáváme děla, kartáče, houfnice, moždře atd.; ruční palba nazývá se prosto ruční nebo puškou. Děla v lodi spočívají. V nejnovější době palná zbraň k veliké domalosti přivedena jest, tažená na a ručnice k nabíjení od du co nevidět budou u všech řík zavedena.

Než může voják do pole vynouti, musí býti cvičen ve vech obratech, jak ručních k vývání zbraně, tak houfních k ování se proti nepřisteli.

Pěchota rozdělena jest na plky, kterémuz každému velí plkovník a v jeho nebytí podplkovník; pluky rozděleny jsou na praporce, jichž velitelé navájí se inaži čili praporníci, tyto zase na setniny pod svými setníky, jenž mají k své jednotce zástupníky čili poručíky. Zdecké pluky dělí se na šavony, nad nimiž postaveni je rytmistři. Poddůstojníci u: strážmistr, šikovatel, deník a svobodník. Nad většími sbory, sestavenými z různých druhů zbraně, postaveni u generálové rozličných stupňů, jimž náleží prováděti všechné operace.

grobes und in Handgeschütz eingetheilt wird.

Nach der Verschiedenheit des Kalibers und Geschosses unterscheidet man Kanonen, Kartätschen, Haubitzen, Mörser u. s. w.; das Handgeschütz wird Kurzweg Gewehr genannt. Die Kanonen ruhen auf Lafetten. In der neuesten Zeit hat man die Schußwaffen zu großer Vollkommenheit gebracht, gezogene Kanonen und Hinterladeungsgewehre werden binnen Kürzem in allen Armeen eingeführt sein.

Ehe der Soldat in's Feld rücken kann, muß er exercirt sein, sowohl in allen Handgriffen zur Handhabung des Gewehrs, als auch in Massenbewegungen, um sich gegen den Feind aufstellen zu können.

Das Fußvolk wird in Regimenter eingetheilt, deren jedes von einem Obersten und in dessen Abwesenheit von dem Oberstleutnant kommandirt wird; die Regimenter bestehen aus Bataillonen, deren Kommandanten Majore oder Oberstwachtmeister heißen, und diese wieder aus Kompanieen unter ihren Hauptleuten, denen Lieutenanten zur Seite stehen. Die Kavallerieregimenter werden in Eskadronen eingetheilt, über welche Rittmeister gesetzt sind. Unteroffiziere sind: der Wachtmeister, der Felsdwebel, der Korporal, der Gefreite. Über grössere Corps verschiedener Waffengattungen sind Generale verschiedenen Ranges gesetzt, welche die Kriegsoperationen leiten.

Zásobníci čili dodavatelé o-
atřují vojsko potravou i jiný-
i potřebami.

Kancelářské práce zastávají
i vojště písářové vojenští.

V čas nouze sbírá se vše-
cená hotovost.

Vůdce na příhodném místě
žení rozbil, v kterémž oko-
v se nepřítele očekával. Ne-
ouho dal tento na sebe če-
ti, ale s velikou mocí při-
hl. Tu kázal vůdce ihned
hůru troubiti, chtě naň ude-
ti, než by se od obtížné cesty
tavil. Heslo bylo: „Král a
ast,“ a naši úprkem se obo-
li na nepřátelské zástupy.
Přítel sice odolal prvnímu
oku, ale když naše jezdectvo
zadu jej zaskočilo, vida ne-
vytí paty ukázal. Tu jich jest
nožství na kusy rozsekáno a
ši pole obdrželi. V té bitvě
ad jiné vynikl mladý syn
adcův, jehož vysoký bílý cho-
ol vždy viděti bylo uprostřed
přátelských zástupů.

Generál dostal poručení, pří-
o na hlavní město táhnouti,
hož vzetí, jak věci stály, roz-
dnouti musilo. Neunavným
čchem předskočil vojsko ne-
átelské, které hlavnímu mě-
u na pomoc táhlo, a ve třech

Lieferanten versorgen das Heer
mit Lebensmitteln und andern Be-
dürfnissen.

Die Kanzleiarbeiten versehen bei
dem Heere die Fouriere.

Zur Zeit der Noth geschieht ein
allgemeines Aufgebot.

Der Feldherr schlug auf einem
vortheilhaft gelegenen Platze sein
Lager auf, in welchem er sich ver-
schanzte und den Feind erwartete.
Dieser ließ nicht lange auf sich
warten, sondern rückte mit großer
Macht heran. Da ließ der Feld-
herr sogleich Allarm blasen, denn
er war Willens ihn anzugreifen,
noch ehe er sich von dem beschwer-
lichen Marsche erholen konnte.
Das Feldgeschrei war: „König
und Vaterland,“ und die Unsi-
gen griffen die feindlichen Heer-
haufen mit Hestigkeit an. Der
Feind widerstand zwar dem ersten
Anprall, als ihm aber unsere Rei-
terei in den Rücken fiel und er
keine Rettung mehr sah, nahm er
Reißaus. Da wurden eine Men-
ge in die Pfanne gehauen und die
Unsiigen behaupteten das Schlachtfeld.
In diesem Treffen zeichnete
sich vor Andern der junge Sohn
des Feldherrn aus, dessen hoher
weißer Federbusch immer in der
Mitte der feindlichen Haufen zu
sehen war.

Der General erhielt den Auf-
trag, gerade auf die Hauptstadt
loszugehen, deren Einnahme bei
der Lage der Sachen den Aus-
schlag geben müßte. Durch ange-
strengte Marsche gewann er dem
feindlichen Heere einen Vortheil

dnech s celou mocí položil se před ně. Aby daremně lidi v šanc nevydával, nedal hnati útokem, nýbrž podkop učiniti kázal, jehož zapálením veliký průlom se stal ve hradbách. Tudy davem hrnuli se naši do města, a slabá posádka, nemohouc je podstoupiti, vzdáti se musila.

Mnozí nespokojenci ve vojště začali reptat na zadržování platu, až se bylo obávati pozdvižení, ale odhodlaný vůdce shromáždil všecko vojsko a proti plukům odboje chtivým kázal zřídit kusy, při nichž stáli dělostřelci s doutnajícimi knoty, čehož onino ulekše se bez odporu odzbrojiti se dali. Návodci toho spiknutí podařilo se uprchnouti, ostatní pak za trest toliko na 24 hodin do kozelce byli spoutáni.

ab, welches zur Deckung der Hauptstadt herbeieilte, und in drei Tagen lagerte er mit seiner ganzen Macht vor derselben. Um nicht unnützer Weise Leute preiszugeben, ließ er nicht Sturm laufen, sondern eine Mine graben, durch deren Sprengung eine große Breche in den Wall gemacht wurde. Durch dieselbe drängten sich die Unfrigen haufenweise in die Stadt, und die schwache Besatzung, die es mit ihnen nicht aufnehmen konnte, mußte sich ergeben.

Viele Unzufriedene im Heere begaunen zu murren, daß ihnen der Sold nicht ausgezahlt werde, so daß ein Aufruhr zu befürchten stand, aber der entschlossene Feldherr versammelte das ganze Heer und befahl gegen die zur Empörung geneigten Regimenter Kanonen zu richten, bei denen Artilleristen mit brennenden Lunten fertig standen, worüber jene erschrocken und sich ohne Gegenwehr entwaffnen ließen. Dem Anstifter des Komplottes gelang es zu entwischen, die übrigen wurden zur Strafe blos auf 24 Stunden frummin geschlossen.

IV.

Vzorné překlady.

a) Z češtiny do němčiny.

ukaz, že člověk nejdokonalejší, nejdivnější, nejslavější tvor jest.

Od Komenského.

Když řecký mudrc Pittakus rámě ono povědění: „Poznej sebe samého“ ponejprv vynesl, k se ono hned jiným tehdejším pohanským mudrcům zalíilo, že schválili je všechném dem, chtíce o něm, že s nebe spadlo, hlásati, a nade dveřmi chrámu Apollinova v Delfách, k nimž se lidu množství odevšad shalo, zlatými literami napsati chtí. Smyšlenáť to sic od nich byla, že s nebe spadlo, a tak my víme, že pravé jest. Niha zajisté písem, kterouž by z milosti boží v rukou máne, s nebe jest, protože hlas boží jest, neznějící jiného nic, než: Poznej člověče mne, pojnej člověče sebe. Mne, že nem od věčnosti blahoslavený, požehnaný Bůh, jehož díla jsou v obesa i země, a což v nich

Beweis, daß der Mensch das vollkommenste, wunderbarste, vorzüglichste Geschöpf ist.

Von Comenius.

Als der griechische Weltweise Pittakus zuerst jenen bekannten Satz: „Keinne dich selbst“ aussprach, gestel er sogleich andern damaligen Philosophen des Heidenthums so sehr, daß sic, um ihn allgemein zu empfehlen, vorgaben, er sei vom Himmel gefallen, und ihn mit goldenen Buchstaben über der Thüre des Apollotempels zu Delphi, wo ein großer Bulau von Volk aus allen Gegenden Statt fand, auffschreiben ließen. Die Sache war von ihuen zwar nur erdacht, aber daß der Spruch richtig ist, wissen wir. Jenes Buch der Schriften, welches wir aus Gottes Gnade in Händen haben, ist sicher vom Himmel, denn es ist Gottes Stimme, welche nicht anders lautet, als: Erkenne mich, o Mensch, erkenne dich selbst. Mich als den von Ewigkeit her gültigen,

jest; sebe, žes obraz můj přistrojený k věčnosti, blahoslavenvstvím a požehnáním mým naplněný, aby spatřoval a spravoval díla rukou mých a v tom kochání měl na věky. Jest tedy člověk tvor sic boží, jako i země, voda, kámen, dřevo, hovořo, pták atd., ale tvor z všech tvorů nejdokonalejší, nejdivnější, nejslavnější.

Nejdokonalejší, protože co jiným tvorům porůznu dáno, to jemu všecko spolu, a ještě nad to výš. Ku příkladu někteří tvorové nic nemají, jedině byt ve světě, že něčím jsou a nejsou ničím, jako země, voda, vítr, ohň, kámen, kov. Jiným přidán jest život, že se krmí, zažívají, rostou, sílí, símě sobě plodí a skrze ně se množí, však tak, že o tom nevědí a toho v sobě necítí, jako takový život mají stromové a bylinky všelijaké. Třetí tvorů stupeň jest, že některým mimo život dáno cítění v sobě života a k tomu dýchaní a hýbání, aby z místa na místo, pro shledávání sobě potrav, obydlí a pohodlí všelijakých přenášeti se mohli. Protož jim i nástrojové cítění dání, jenž smyslové slovou, zrak, sluch, čich, chuf a hmat, to jest moc dotykání, věc od věci rozeznávající, aby tak po blesku, hlaholu, vůni, chuti atd.

segenvollen Gott, dessen We Himmel und Erde sind, nebst allem was darauf ist; dich als mein Ebenbild, geschaffen zur Ewigkeit und voll Seligkeit und meines Segens, damit du fährst und verwaltest die Werke meiner Hände und daran dich erfreuest in Ewigkeit. Es ist daher der Mensch zwar eine Schöpfung Gottes, wie auch die Erde, das Wasser der Stein, das Vieh, der Vogel u. s. w., aber von allen die vollkommenste, die wunderbarste und vorzüglichste.

Die vollkommenste deshalb, weil was andern Geschöpfen vereinigt gegeben ist, in ihm alles vereinigt ist und noch mehr darüber. So kommt z. B. einigen Schöpfungen nichts Anderes zu, als ihr Dasein so daß sie etwas und nichts sind wie die Erde, das Wasser, der Wind, das Feuer, der Stein, das Metall. Andern ist Leben gegeben, so daß sie Nahrung zu sich nehmen, verdanen, wachsen, an Kraft zunehmen, Samen erzeugen und sich durch denselben vervielfältigen, jedoch so, daß sie davon nichts wissen und es nicht fühlen; ein solches Leben haben Bäume und Pflanzen aller Art. Der dritte Grad ist, daß einigen nebst dem Leben noch das innere Gefühl desselben ertheilt ist, und dazu Athemholen und Bewegung, damit sie sich von Ort zu Ort begeben könnten, um sich Nahrung, Wohnung und allerlei Bequemlichkeit aufzusuchen. Deshalb sind ihnen auch Gefühlswerkzeuge ge-

jdouce pohodlných přirození svému věcí hledali, nepohodlným se vyhýbali. Takoví tvorové jsou živočichové, odtud, že život nejen mají, ale i čijí, tak nazvaní: všecka totiž čtvernohá zvěř a hovada, ptactvo létavé, ryby a jiný hmyz vodní, zeměplazové a žížaly. Nu to tré všecko člověku dáno: byt, život, cit neb citelnost; avšak ještě mu s nebe nadchnutím Boha samého rozumnost přidána, aby, že jest něčím, že živ jest, že cítí a činí něco, rozuměti a tak i sebe i Boha učinitele svého i všeliké jiné skutky tvorů jeho znáti, a k čemu, co a jak jest a býti má, uvažovati uměl a mohl. A v tomž již s ním žádný zemský tvor spolku a tovaryšstva nemá, i sám on obrazem všemohoucího Boha slove a jest. Andělé také sic rozumný tvor jsou, však poněvadž jsou sami o sobě mysl bez těla, člověk pak i mysl andělům nápodobně má i tělo zemským tvorům nápodobně, za tou příčinou nejdokonalejším tvorem sám on zůstává, všecka plnost všech tvorů sám jediný pospolu maje.

geben, welche Sinne helzen, als: Gesicht, Gehör, Geruch, Geschmack und Tastsinn, d. h. Fähigkeiten, durch Verührung Gegenstände von einander zu unterscheiden, damit sie nach dem Lichte, Schalle, Geruche, Geschmacke u. s. w. urtheilend das, was ihrer Natur zuträglich ist, aufsuchen und das nicht Zuträgliche meiden könnten. Solche Geschöpfe sind . . . alle vierfüßigen wilden und zahmen Thiere, die Vögel in der Luft, die Fische und anderes Wasserzeiefer, die Reptilien und Würmer. Diese drei Eigenchaften nur sind alle auch dem Menschen gegeben: Dasein, Leben und Empfindung; und noch dazu ist ihm vom Himmel durch Einhauchung Gottes selbst die Vernunft beigegeben, damit er sich dessen, daß er etwas sei, daß er lebe, empfinde und handle, bewußt sein und so sich selbst wie auch Gott seinen Schöpfer und alles Wirken seiner Geschöpfe erkennen, und über Zweck und Wesen von allem, was da ist, nachdenken könne. Und dieses hat mit ihm kein anderes Erdengeschöpf gemein; er allein heißt und ist das Ebenbild des allmächtigen Gottes. Die Engel sind zwar auch vernünftige Geschöpfe, aber da sie pure Geister ohne Körper sind, so bleibt der Mensch, weil er gleich ihnen einen Geist und gleich den Erdengeschöpfen einen Körper hat, deshalb auch das vollkommenste Geschöpf, indem er allein die Eigenthümlichkeiten aller Geschöpfe zusammen in sich vereinigt.

A pro tuť také příčinu nejdívnejším tvorem slove. Nebo že zemští tvorové mimo zemnatost a povětrnost svou nic nemají, nebeští pak duchové jsou, že nejvyššího toho ducha duchů rozumnosti účastnost mají, to divného nic není, protože každá věc v podobnosti té podstaty, z níž a k níž jest, zůstává. Ale že v člověku obeto, nebeské s zemským, viditelné s neviditelným, nesmrtné s smrtným se sbíhá, aby v kusu hlíny rozumná, nesmrtná, věčná duše bydlela a z obojího jediná toliko osoba byla, to moudrosti boží velký jest skutek a řemeslnictví jeho zrcadlo přejasné nad všecky jiné skutky boží na zemi i na nebi.

Jest také nejslavnější tvor, netoliko nadě všecky zemské tvory, jimž za pána představen, ale pro spojení, spříznění a skrevnění se osobně Boha s ním. Nebo že při prvním stvoření moudrost boží člověka k obrazu svému stvořila, toho se i andělům dostalo; ale že tatéž boží moudrost, porušenélio člověka přetvořiti chtíc, obraz jeho sama na se vzala, to již sláva jeho jest, již se nadě všecky anděly chlubiti můž, jakž písimo dí, že Bůh zjeven jest v těle a ukázán andělům (1. Tim. 3, 16.), totiž nejen aby viděli a divili se, poněvadž dívat se hued z dávna

Uud aus diesem Grunde nennt man ihn auch das wunderbarste Geschöpf. Denn darin liegt nichts Wunderbares, daß die Geschöpfe dieser Erde außer ihren erdigen und luftigen Bestandtheilen nichts anderes besitzen, jene des Himmels aber als Geister Theil haben an der Vernunft des obersten Geistes der Geister, indem ein jedes Ding das Gepräge seiner Wesenheit an sich trägt. Aber daß sich im Menschen dies beides, Sichtbares und Unsichtbares, Sterbliches und Unsterbliches vereinigt, damit in einem Stück geformter Erde eine vernünftige, unsterbliche, ewige Seele wohne und Beides zusammen Eines ausmache, dies ist ein Meisterwerk der Weisheit Gottes und ein glänzender Beweis seiner Kunst, mehr als alle übrigen Werke Gottes im Himmel und auf Erden.

Er ist auch das vorzüglichste Geschöpf, nicht blos deshalb, weil er allen Erden-Geschöpfen zum Herrn eingesetzt ist; sondern wegen seiner unmittelbaren Verbindung und nächsten Verwandtschaft mit Gott. Denn daß bei der ersten Schöpfung Gottes Weisheit den Menschen nach ihrem Ebenbild schuf, dessen wurden auch die Engel theilhaftig; aber daß dieselbe Weisheit Gottes, als sie den verdorbenen Menschen umschaffen wollte, selbst seine Gestalt annahm, dies ist ein Vorzug, womit er sich vor allen Engeln rühmen kann; denn es heißt in der Schrift, daß Gott verkörpert und den Engeln gezeigt wurde (1. Tim.

žádostiví byli (1. Petr 1, 12), ale také aby se tomu v těle zjevenému Bohu, nébrž tomu synu člověka klaněli.

3, 16), und zwar nicht nur, damit sie sehen und bewundern, indem sie zu schauen schon lange begierig waren (1. Peter 1, 12), sondern damit sie auch den so verkörperten Gott, den Menschensohn anbeten.

O slávě velikého krále Otakara II.

Od V. V. Tomka.

Nade všecka království toho času křesťanská bylo České za Otakara krále nejmocnější. Jeho byly země: Čechy, Morava, Rakousy, Štýrsko, Korutany, krásné krajiny od hor Krkonoší až k moři Adriatickému; mnohá slezská a polská knížata i města vlastská pod ochranu jeho se dávali; jméno pak jeho pro statečné skutky pověstné bylo na východě i na západě, tak že sami Tataři zlostní králem železným jej nazývali pro hrdinství, Němci pak a Vlachové králem zlatým, vidouce nádhernost a bohatství jeho. Nikdež dvoru tak slavného nebylo, jako na hradě Pražském, kdež sídlo měl, tolik sluhů urozených i menších, tolik poslů z cizích vlastí, taková hojnost a štědrota. Sám pak byl jak hrdinský tak modrý, k malým i velkým, k Čechům i Němcům, ano k samým Židům opovrženým stejně spravedlivý, nábožný, zpanilé výmluvnosti a ke všem laskavého

Des großen Königs Ottakar II. Herrlichkeit.

Von W. W. Tomek.

Unter allen christlichen Königreichen damaliger Zeit war Böhmen unter König Ottakar das mächtigste. Ihm gehörten die Länder: Böhmen, Mähren, Österreich, Steiermark, Kärnthen, alle die schönen Länder vom Riesengebirge bis zum adriatischen Meer; viele schlesische und polnische Herzoge und italienische Städte begaben sich in seinen Schutz, und sein Name war tapferer Thaten halber im Osten und Westen berühmt, so daß ihm selbst die grimigen Tataren seines Heldenmuthes wegen den eisernen König, die Deutschen und Italiener aber, seine Pracht und seinen Reichthum sehend, den goldenen König nannten. Nirgend gab es einen so glänzenden Hof wie auf der Prager Burg, wo er seinen Sitz hatte, so viele Diener aus höherem und niederen Stande, so viele Gefandte und Gäste aus fremden Ländern, so großen Ueberfluß und so große Freigebigkeit. Er selbst aber war ebenso weise als heldenmuthig, gleich gerecht gegen Böh-

chování, chtě všechny enosti
rytířské tak vykonávati, aby
jiní s obě příklad míti mohli.

Ty doby v zemi České blažení časové byli, a mnohé věci nové daly se, ježto mohly k obecnému dobrému prospěšny býti. Znamenav král Otakar, kterak mnozí županové, přiliš mocni jsouce, i králi Václavovi, otci jeho, prvé s ním společně protiviti se směli, toho byl pamětлив, aby přetrhl nepořádek takovy. Protož rozdělil župy na menší okresky, mnoho nových hradů vystavěv a tak posadiv na ně purkrabí z rodů menších, kteří by jeho poslušnější byli a vládli nad okresky. Ti všickni měli nad sebou purkrabí hradu Pražského, který nazván nejvyšším purkrabím. Aby pak spravedlivost při cudách, kteréž po župách byly, nehnula, nařídil v každém kraji tři pány a tři rytíře, kteří popravci nazváni jsou, aby hubili loupežníky, a co cudy za právo naleznou, mocně vykonávali. Kdož by pak myslil křivdu sobě od cudy učiněnou míti, dovolil, aby směl dále žalovati čili odvolati se k cude Pražské, kteráž potom nazvána nejvyšším soudem zemským, jehožto vznešenost byla taková, že před ním jedenkaždý, i sám král, státi a jeho rozsudku se

men und Deutsche, ja selbst gegen die verachteten Juden, fromm, wohl beredt und im Benehmen gegen jedermann gütig, indem er alle ritterlichen Tugenden auf eine Art üben wollte, damit andere ein Beispiel daran nehmen könnten.

Damals waren für Böhmen glückliche Zeiten, und es gescha-hen manche, das allgemeine Beste fördernde Neuerungen. Als König Otakar sah, wie viele Župane, weil sie zu mächtig geworden waren, früher im Bunde mit ihm selbst, sogar gegen seinen Vater den König Wenzel sich aufzulehnen erführenten, war er darauf bedacht, diesem Nebelstande ein Ende zu machen. Deshalb theilte er die Župen in kleinere Bezirke, erbaute viele neue Burgen und besetzte sie mit Burggrafen aus geringern Geschlechtern, welche ihm gehorsamer sein und die Bezirke verwalten sollten. Ueber alle diese war der Burggraf des Prager Schloßes gesetzt, welcher oberster Burggraf genannt wurde. Und damit die Gerechtigkeit bei den Župengerichten nicht leide, setzte er in jedem Kreise drei Herren und drei Ritter ein, welche popravei genannt wurden, um die Räuber auszurotten, und das, was die Gerichte zu recht erkennen, mit Macht zu vollstrecken. Und sollte jemand glauben, daß ihm das Gericht Unrecht gethan, dem erlaubte er weiter zu klagen und an das prager Gericht zu appelliren, welches später das obere Landegericht genannt wurde, und dessen

podrobiti musil. Tu také při tom soudu psány jsou všecky statky a dědiny, komu co přináleží, do knih pergamenových, aby o tom žádná pochybnost byti nemohla; kteréžto knihy sou dsky zemské nazvány, a učivost k nim všeho lidu byla veliká. Neboť i sném, když držán byl, nálezy na něm učiněné do těch desk se zapisovaly pro památku, aby z nich ve všech věcech co právo a zákon jest, mohlo poznáno býti. Na soudu zemském sedal král v dvanácti kmety zemskými a inými pány z celé země nejmoudřejšími. Úředníci pak královí tito byli nejpřednější: nejvyšší komorník, nejvyšší mazálek, nejvyšší purkrabí, nejvyšší sudi, nejvyšší kancléř, nejvyšší truksas, nejvyšší šenk a královský podkomorní.

Chitěv král Otakar zemi Českou obchodem a řemesly zvelebiti, kterých Němci víc než Čechové znali, přijal mnoho Němců do Čech a uvedl je do upy Loketské, Trutnovské a Kladské i jinam na pomezí, také v městech mnohých se usaditi dovolil jim a nových měst přistavěl, která hradbami

Aussehen so groß war, daß ein jeder, selbst den König nicht ausgenommen, vor denselben erscheinen und sich dessen Aussprüche fügen müßte. Bei diesem Gerichte wurden auch alle Landgitter und alles Grundeigenthum sammt deren Besitzern in Pergamentbücher eingetragen, damit kein Zweifel darüber eutstehen könnte; diese Bücher wurden die Landtafel genannt und standen in hohen Ehren bei der ganzen Nation. Sogar wenn ein Landtag gehalten wurde, wurden auch die gefaßten Beschlüsse zum Gedächtniß in diese Landtafel eingetragen, damit daraus erkannt werden möchte, was in jeglicher Sache Recht und Gesetz sei. Im Landesgerichte saß der König mit zwölf Landesältesten und andern Herren, welche die weisesten im Lande waren. Von den königlichen Beamten waren folgende die vornehmsten: der oberste Kämmerer, der oberste Marschall, der oberste Burggraf, der oberste Richter, der oberste Kanzler, der oberste Truchses, der oberste Mundschenk und der königliche Unterkämmerer.

Da König Otakar Böhmen durch Handel und Manufakturen zu Glanze bringen wollte, worin die Deutschen bewanderter waren, nahm er viele Deutsche in's Land auf und wies ihnen den Elbogen, Trautenauer und Gläzer Distrikte nebst mehreren andern Grenzgegenden an, auch erlaubte er ihnen, sich in Städten sesshaft zu

ezditi kázal, jakož Prahu zdí
vou s vězeimi kolkolem, aby
města na spůsob hradů proti
přátelům hraditi mohla. Tu
dal muohá práva veliká,
měštané od cud obecných
uzeni nebývali, ale od rady
é, tím spůsobem; že sami
zi sebou muže sobě vybrali
udré a rozšafné, z kterýchžto
lovenský podkomoroří konšely
radní jmenoval a ti ve mě-
ch nejvyšší správcové byli.
volil jim také podle jiných
souditi, než nad jinými
obyvateli, některým podle
německého, kteréž Maid-
ské slulo, jiným podle ob-
čstnici práv čili výsad na
sob práva římského zříze-
l, tak že potom dvojí bylo
vo v zemi České: zemské
městské právo. Odtud počal
ý stav městský čili třetí v
slavný býti; neboť i mě-
né měst svoboduých směli
č statky všeliké kupovati a
desk zemských kláštří, i také
němčin posly své poslali a
le pánu a rytířů o obecné
ré radu brávali. Tato pak
svobodná, jedinému králi
nejvyšším úředníkům podro-
á, byla následující: Ústí,
oun, Budějovice, Časlav,
nažlice, Hradec, Chrudim,
laň, Kouřím, Kolín, Kutná
ra, Litoměřice, Mělník, Mýto,
st, Nymburk, Plzeň, Polička,
ha a Žatec.

machen. Er selbst gründete neue
Städte und umgab die alten mit
Wällen, namentlich um Prag führ-
te er ringsum eine Mauer mit
Thürmen, damit die Städte nach
Art der Burgen gegen die Feinde
befestigt würden. Auch verlieh er
ihnen große Rechte, die Bürger
sollten nicht von den Gemeinge-
richten, sondern von ihrem Rath
gerichtet werden, der Art, daß sie
aus ihrer Mitte weise und kluge
Männer wählen sollten, aus de-
nen der königliche Unterhändiger
Schöppen oder Rathsherren er-
naunte, und diesen sollte in den
Städten die oberste Verwaltung
anvertraut sein. Auch erlaubte
er ihnen nach andern Rechten
zu entscheiden, als denen die
übrigen LandesEinwohner unter-
worfen waren, einigen nach dem
deutschen Rechte, welches das
Magdeburger hieß, andern nach
eigenheitlichem Rechte und Pri-
viliegien nach Art des römischen
Rechts, so daß von nun an ein
zweifaches Recht in Böhmen galt:
ein Landrecht und ein Stadtrecht.
Von da an begann der dritte oder
Bürgerstand im Lande mächtig
zu werden, denn auch die Bürger
der freien Städte durften allerlei
Güter ankaufen und in die Land-
tafel eintragen lassen, auch schick-
ten sie Deputirte zu den Landta-
gen, welche neben den Herren und
Rittern über das allgemeine Wohl
berathschlugten. Und diese freien
Städte, welche einzig und allein
dem Könige und seinen obersten
Beamten unterstanden, waren fol-

Však i o sedláky, aby, čehož potu tváře sobě dobývají, vobodně mohli požívat, péči něl velikou. Tedy nejprvé, když Němce do Čech uvedl, a potom i sedlákům českým prodával pole a dědiny tak, aby nich poplatek čili úrok plátili, jinak podle vůle své jich vžívajícíce aneb jiným prodávalice, což nazváno právo zákupní. A tak s povolením královským i jiní pánové, kteří byli poplatný a robotný měli, věděli, že udíleli sedlákům právo zákupní, jehožto kteří docházeli, též jako měšťané nemuseli před sudami k soudu stávati, ale měli rychtáře své, kteří v malých věcech soudili, ve velkých do měst nejbližších kruhu právu chodili, jakož i vsech robot zemských prázdní byli, koliko běrní obecnou platice.

---

gende: Außig, Beraun, Budweis, Časlau, Taus, Grätz, Chrudim, Kaaden, Kauřim, Kolín, Kuttenberg, Leitmeritz, Mělník, Mauth, Brüx, Nimburg, Pilsen, Politischka, Prag und Saaz.

Aber auch der Landmann lag ihm sehr an Herzen, damit er das im Schweiße des Angesichtes Gewonnene frei genießen könne. Nachdem er also vorerst Deutsche in's Land gezogen, verkaufte er auch an böhmische Landleute Lecker und Grundstücke der Art, daß sie eine jährliche Abgabe oder Zins von ihnen entrichten mußten, übrigens aber damit frei schalten und sie nach Belieben verkaufen konnten, welches man Erbpacht nannte. Und so thaten mit Bewiligung des Königs auch andere Herren, welche unterthänige und arbeitspflichtige Leute hatten, daß sie den Bauern ihre Grundstücke in Erbpacht gaben, so daß diese nun, gleich den Bürgern, nicht verpflichtet waren, sich vor die Gemeingerichte zu stellen, sondern ihre eigenen Schulzen hatten, welche in geringen Angelegenheiten entschieden; in wichtigen suchten sie Recht in den nächsten Städten, ferner waren sie von allen Landesroboten frei und zahlten bloß die allgemeine Steuer.

Uvod k přírodopisu Dr. Václava Staňka.

Člověk pojímá smysly svými vše, co hmotného jest: roz-

Einleitung zur Naturgeschichte des Dr. Wenzel Stanek.

Mittelsf seiner Sinne nimmt der Mensch alles wahr, was ma-

umem ale svým proniká až k
nesmrtnosti. Tam poznává on
akousi bytnost všemohoucí,
pramen moudrosti, velikosti a
dobroty, jižto Bohem nazývá.
Rozum by sám o sobě tak da-
ko nedostihal, kdyby se o
mysly opírati nemohl. Smy-
lům našim objevuje se celá
říroda krásná jako obraz, z
ehožto mistrného kreslení, z
eskončené rozmanité a živé
arvitosti souditi můžeme o do-
onalosti a mocnosti tvůrce
ho.

Bůh stvořil svět a vdechl
u život. Svět tento živoucí
nazýváme přírodou. Jak ale
uzmanitá jest tato příroda! jak
vně jeví se život její v celku
v jednotlivých částkách! Tuto
dáme prášek vznášeti se v
aprscích slunečních: celé moře
kovýchcto skoro neviditelných
nek obletuje naši zemi při
nájdém zavanutí větru. A co
st naše země v poměru k ce-
nu hvězdnatému oboru? ji-
ho nic leda prášek takovýto
nečeň. Vidíme tamto v jar-
m teple pod večer lítati je-
ci, jejížto celý život jen ně-
lik hodin trvá. Porovnáme-li
tím stoletý věk člověka, ne-
liž on celá učiněná věčnost
otí věku jepice? A kolik tisíc
kolení těchto dlouhověkých
prů prožilo již od té doby,
země naše žítí počala? A
ož vysloví počet věků, ji-
žto proběhlo živobytí celé

teriess ist, aber seine Vernunft
dringt bis zur Unsterblichkeit vor.
Er lernt ein allmächtiges Wesen
kennen, den Urquell der Weisheit,
Größe und Güte, welches er Gott
nennt. Durch die Vernunft allein
würde er nicht so weit reichen,
wenn sich dieselbe nicht auf die
Sinne stützen könnte. Unsfern Sin-
nen erscheint die ganze Natur schön
wie ein Bild, dessen meisterhafte
Zeichnung, dessen unendlich man-
nigfaltige und lebendige Farben-
pracht auf die Vollkommenheit
und Macht seines Schöpfers schlie-
ßen lässt.

Gott erschuf die Welt und hauch-
te ihr Leben ein. Diese lebende
Welt nennen wir Natur. Aber
wie mannigfaltig ist diese Natur! wie
wunderbar äußert sich ihr
Leben im Ganzen und in den
Theilen! Hier sehen wir ein
Stäubchen in den Sonnenstrah-
len schwimmen, ein ganzes Meer
solcher kaum sichtbarer Körnlein
umschwirrt unsere Erde beim gering-
sten Wehen des Windes. Und
was ist unsere Erde im Verhält-
niß zu dem ganzen Sternenkreise?
nichts Anderes als ein solches
Sonnenstäubchen. Dort sehen wir
Abends in der Frühlingswärme
die Eintagsfliege, deren ganzes
Leben nur wenige Stunden dauert.
Vergleichen wir damit das hun-
derjtährige Alter des Menschen,
ist es nicht eine ganze, wahre
Ewigkeit gegen das Alter der
Eintagsfliege? Und wie viele tau-
send Geschlechter dieser langleben-
den Geschöpfe sind nicht vergan-

soustavy sluneční a soustav hvězdných, ku kterým země státo náleží? Z toho patrno, jak příjemné a důležité jest seznámiti se s přírodou a s životem jejím. Tu krásnou nauku, která nás k tomu vede, *přírodo-skumem* nazýváme.

Pravili jsme, že příroda není mrtvá hmota, ale že jeví jakýsi život, jež jmenujeme *silami přirodními*. Všecky vlastnosti jedné každé věci nazýváme *přirozeností* její. Podle toho rozzeznáváme dvě nauky, jednu totiž o hmotách přírodních čili přírodninách a druhou o silách přírodních. Ona slove *přírodopis*, tato *silozpyt*.

Z toho patrno, jak veliký vykázán jest úkol přírodopisu, tak že již naši staří předkové za potřebné uznávali, aby ochromná tato spousta na několik říší se rozdělila.

Přírodopis dělí celou přírodu na dvě takové říše: na *rosty*, jenžto vznikají, rostou a hynou, a na *nerosty*, jenžto vznikají a hynou, ale nerostou. Mimo to dílí se rostové od nerostů tím, že mají ústrojí k přijímání potravy, jižto zažívají a k růstu svému obracují, stále jakousi činnost do sebe majíce, které život říkáme. Pro první vlast-

gen, seit unsere Erde zum Leben erwachte? Und wer kann die Zahl der Planeten aussprechen, welche das ganze Sonnen- und die Sternensysteme durchgelebt haben, zu denen unsere Erde gehört? Dieses zeigt deutlich, wie interessant und wichtig es sei, die Natur und ihr Leben kennen zu lernen. Diejenige schöne Wissenschaft, welche uns dazu führt, nennen wie die Naturforschung.

Wir sagten, daß die Erde keine tote Masse sei, sondern daß sie ein gewisses Leben äußere, welches wir mit dem Namen *Naturkräfte* bezeichnen. Alle Eigenarten einer Sache nennen wir ihre *natürliche Weisheit*. Hierach unterscheiden wir eine zweifache Wissenschaft, nämlich eine der *Naturstoffe* und eine andere der *Naturkräfte*. Diese heißt *Naturgeschichte*, diese *Naturlehre*.

Hieraus ersicht man deutlich, wie groß die Aufgabe der Naturgeschichte ist, so daß schon unsere Vorfahren es für nothwendig hielten, diesen ungeheuern Schwall in einige Reiche zu theilen.

Die Naturgeschichte theilt die ganze Natur in zwei solche Reiche: in *organische Wesen*, welche entstehen, wachsen und vergehen, und in *unorganische*, welche entstehen und vergehen, aber nicht wachsen. Außerdem unterscheiden sich die organischen Wesen von den unorganischen dadurch, daß sie Organe haben zur Aufnahme der Nahrung, welche sie verdauen

ost nazýváme je *bytnostmi úrovnými* a pro druhou *živoky*.
To živokové jsou zase dvojí:
vočichové samovolně se pohybující a čijící, a pak *rostliny*,
kto pouze rostou, samovolně nepohybující, aniž čítí jaké-
majíce, ačkoliv některým
stlinám jistého stupně citli-
sti odepříti se nemůže, ku-
žitlivec, která, dotkne-li se
kdo, hned listy klopí, anebo
četu dříškalovému, který, sá-
e-li kdo do něho špendlíkem,
ed se svírá.

und zu ihrem Wachsthume ver-
wenden, während sie ohne Auf-
hören eine innere Thätigkeit be-
urkunden, welche wir Leben hei-
ßen. Wegen jener ersten Eigen-
schaft nennen wir sie organisch e-
wegen der zweiten Leben die We-
sen. Diese lebenden Wesen sind
zweierlei: Thiere, welche sich
frei bewegen und fühlen, und
Pflanzen, welche blos Wach-
thum haben, ohne sich frei zu be-
wegen oder Gefühl zu haben, ob-
zwar man einigen Pflanzen einen
gewissen Grad von Empfindlichkeit
nicht absprechen kann, z. B. der
Mimose, welche, sobald sie berührt
wird, sogleich die Blätter senkt,
oder der Blüthe der Parietaria,
welche sich vor einer Stechnadel
zusammenzieht.

b) Z němciny do češtiny.

Blätter der Vorzeit.

Von F. G. von Herder.

Adam's Tod.

Neunhundert dreißig Jahr war
am alt, als er das Wort des
chters in sich fühlte: Du sollst
s Tod es sterben.

„Läß alle meine Söhne vor
ch kommen“ sprach er zur wei-
den Eva, „dah̄ ich sie noch
e und segne.“ Sie kamen alle
s des Vaters Wort und stan-
i vor ihm da, viel hundert an
Zahl, und flehten um sein
ben.

Listové z dávnověkosti.

Z Herdera přeložil F. L. Čelakovský.

Smrt Adamova.

Devět set třiceti let byl A-
dam stár, když pocítil v sobě
soud stvořitele svého: *Umřeš
smrtí.*

„Nechť přistoupí ke mně
všickni synové moji,“ řekl k
plácící Evě, „abych je uviděl
naposledy a požehnal jich.“ I
přišli všickni na jeho slovo, a
bylo mnoho set na počet před
ním stojících a modlících se za
život jeho.

„Wer unter euch,“ sprach Adam, „will zum heiligen Berge geh'n? Vielleicht daß er für mich Erbarmung finde, und bringe mir die Frucht vom Lebensbaum.“ — Als bald erboten sich alle seine Söhne, und Seth der frömmste ward vom Vater selbst zur Beschäftigung ausgewählt.

Sein Haupt mit Asche bestreuet eilte er und fäumte nicht, bis er vor der Pforte des Paradieses stand. „Laß ihn Erbarmung finden, Barnherziger (so flehte er) und sende meinem Vater eine Frucht vom Lebensbaum.“

Schnell stand der glänzende Cherub da, und statt der Frucht vom Lebensbaum hießt er einen Zweig von dreien Blättern in seiner Hand. „Bringe dem Vater ihn,“ so sprach er freundlich, „zu seiner letzten Labung hier, denn ewiges Leben wohnt nicht auf der Erde. Nur eile, seine Stunde ist da.“

Schnell eilte Seth und warf sich nieder und sprach: „Keine Frucht vom Baume des Lebens bringe ich dir, mein Vater, nur diesen Zweig hat mir der Engel gegeben zu deiner letzten Labung hier.“

Der Sterbende nahm den Zweig und freute sich. Er roch an ihm den Geruch des Paradieses. Da erhob sich seine Seele: „Kinder,“ sprach er, „ewiges Leben wohnt für uns nicht auf dieser Erde, ihr folgt mir nach. Aber an diesen Blättern athme ich den Hauch einer andern Welt, Er-

„Kdo z vás mi dojde,“ dí Adam, „k svatému vrchlu? Snad by tam nalezl smilování nade mnou a přinesl mně ovoce ze stromu života?“ — Ihned byli ochotni všickni synové, a nejzbožnější z nich, Seth, byl na poselství od otce vyvolen.

Posypav hlavu popelem pospíchal neunaveně, až byl u brány zahradы rajské: „Buď milostiv, slitovníče, otci,“ tak se modlil, „a pošli jemu plod ze stromu života.“

V tu dobu stál v záři předním cherub, a místo plodu ze stromu života držel ratolestku třech listů v ruce. „Odevzdej tuto otcovi,“ dí laskavě, „na jeho poslední zdejší posilnění; neboť život věčný nepřebývá více na světě tonito. Pospěš, hodina jeho přišla.“

Rychle pospíšil Seth a padna k zemi řekl: „Nepřináším ti, otče můj! ze stromu života plodu žádného; toliko ratolest tuto mně podal anděl na poslední posilnění tvé.“

Umírající přijal ratolest s radostí. Přičinil ji k nosu a pocítil vůni rajskou. I pozdvížena jest duše jeho a on promluvil řka: „Dítky mé, život věčný nepřebývá pro nás na zemi této, vy musíte za mnou. Ale lístkové tito vydávají občerstvující dech světa jiného.“

ic^tung.“ — Da brach sein Auge, in Geist entfloß.
Adams Kinder begruben ihren Vater und weinten um ihn dreizehn Tage lang; Seth aber weinte nicht. Er pflanzte den Zweig auf eines Vaters Grab zum Haupt des Todten und nannte ihm den Zweig des neuen Lebens, des Auferwachens aus dem Todeslaf.

Der kleine Zweig erwuchs zum hohen Baume, und viele Kinder Adams stärkten sich an ihm mit Kraft des andern Lebens.

So kam er auf die folgenden Geschlechter. Im Garten Davids fühlte er schön, bis sein bethörter Sohn an der Unsterblichkeit zweifeln aufging, da verlorre er Zweig, doch kamen seine Blüten unter andere Völker.

Und als an einem Stamme von diesem Baume der Wiederbringer der Unsterblichkeit sein heiliges Leben aufgab, streute sich von ihm der Wohlgeruch des neuen Lebens über weit unter alle Völker.

Der afrikanische Rechtespruch.

Alexander aus Macedonien kam erst in eine entlegene goldreiche Provinz von Afrika; die Einwohner gingen ihm entgegen und brachten ihm Schalen dar, voll goldenen Nepfels und Früchte. „Esset diese Früchte bei euch?“ sprach Alexander; „ich bin nicht gekommen eure Reichthümer zu schenken.“

— Zakalily se oči Adamovy a on skonal.

Dítky jeho, pochovavše otce, plakali proň třicet dní; jediný Seth neplakal. Vsadil ratolest na hrob rodiče svého u hlav, nazývaje ji ratolestí života nového, procitnutí ze sna mrákotného.

A ratolest vzrůstala, až vrostla u vysoký strom, a mnohé dítky Adamovy braly posilu z něho, těšice se životem lepším.

Tak se dostal od pokolení ku pokolení. Krásně kvetl v zahradě Davidově, ale ratolest uschla, jakmile pošetilý syn jeho nad nesmrtelností duše zoufati počal. Nicméně květ jeho se roznesl v národy jiné.

A když na peni jednom dřeva tohoto obnovitel nesmrtelnosti svůj svatý život dokonal, milostná vlně života nového daleko mezi všecky národy od něho se roznesla.

Rozsudek afrikánský.

Alexander Macedonský přišel jednou v dalekou krajinu afrikánskou, bohatou na zlato. Obyvatelé zdejší mu vyšli vstříc, nesouce nádoby naplněné zlatými jablkami a jiným ovocem. „Jíte vy takové ovoce u vás?“ vece Alexander; „nepřišel jsem viděti bohatství vaše, nýbrž po-

sondern von eneren Sitten zu lernen.“ Da führten sie ihn auf den Markt, wo ihr König Gericht hielt.

Eben trat ein Bürger vor und sprach: „Ich kaufte, o König, von diesem Manne einen Sack voll Spreu, und habe einen außergewöhnlichen Schatz in ihm gefunden. Die Spreu ist mein, aber nicht das Gold.“

Und sein Gegner, auch ein Bürger des Ortes, antwortete: „Du fürchtest dich, etwas Unrechtes zu behalten, und ich sollte mich nicht fürchten, ein solches von dir zu nehmen? Ich habe den Sack verkauft mit allem was darinnen ist; behalte das Deine. Sprich ihm zu, o König.“

Der König fragte den Ersten, ob er einen Sohn habe? Er antwortete: „Ja.“ Er fragte den Andern, ob er eine Tochter habe, und bekam Ja zur Antwort. „Wohlan,“ sprach der König, „ihr seid beide rechtschaffene Leute: verheirathet eure Kinder unter einander, und gebet ihnen den gefundenen Schatz zur Hochzeitsgabe; das ist meine Entscheidung.“

Alexander erstaunte, da er diesen Ausspruch hörte. „Habe ich unrecht gerichtet,“ sprach der König des fernen Landes, „dass du also erstaunest?“ — „Mitnidten,“ antwortete Alexander, „aber in unserem Lande würde man anders richten.“ — „Und wie denn?“ fragte der afrikanische König. — „Beide Streitende,“ sprach Alexander, „verlören ihre Häupter,

učit se na vašich mravech.“ I veden jest na náměstí, kde král soudil.

Zrovna předstoupil měštěnín a řekl: „Koupil jsem, ó králi, od tohoto muže pytel plev, a nalezl jsem v něm znamenitý poklad. Plevy jsou mé, nikoli ale zlato.“

A odpůrce jeho, nápodobně měštěnín města toho, odpověděl: „Ty se bojíš, abys neučinil křivdu; a jakž já se nemám báti přijmouti od tebe? Prodal jsem tobě pytel se vším co bylo v něm; měj si svoje. Domluv mu, králi.“

Král se tázal prvního, má-li syna? Odpověděl: „Ano.“ Ptal se pak druhého, má-li dceru, a obdržel zase „ano“ za odpověď. „Nuže,“ vece král, „jste oba spravedliví lidé: provdejte dítky své za sebe, odevzdajice jim nalezený poklad za věno; takové jest rozhodnutí mé.“

I podivil se Alexander nemálo, slyše rozsudek takový. „Soudil jsem neprávě?“ táže se ho král z vlasti daleké, „že se tak divíš?“ — „Nikoli,“ odpovídá Alexander, „ale ve vlasti naší jinak by se soudilo.“ — „A jak? pověz,“ táže se afričanský král. — „Oba odpůrcové,“ dí Alexander, „přišli by o krk a poklad v ruce královské.“

und der Schatz käme in die Hände
des Königs.“

Da schlug der König die Hände zusammen und sprach: „Scheint denn bei euch auch die Sonne? Und läßt der Himmel noch auf euch regnen?“ Alexander antwortete Ja. „So muß es,“ fuhr er fort, „der unschuldigen Thiere wegen sein, die in eurem Lande leben; denn über solche Menschen sollte keine Sonne scheinen, kein Himmel regnen.“

Weingefäße.

Eines Kaisers Tochter sprach zu einem Weisen: „Wie eine große Geschicklichkeit ist in dir und du bist so häßlich! Wie eine große Weisheit in einem so schlechten Gefäß!“

„Sage mir,“ sprach der Weise, „in welchen Fässern habt ihr euren Wein liegen?“ — „In irrenen,“ sagte sic. — „Und seid so eich! Bitte deinen Vater, daß er ein Wein in silberne Fässer lege.“ Sie that's, und der Wein ward effig.

„Warum hast du meine Tochter zu solcher Thorheit vermocht?“ fragte der Kaiser; der Weise sagte ihm die Veranlassung und behauptete, daß in einem und demselben Menschen Weisheit und Schönheit elsten beisammen wohnen.

„Ei,“ sagte der Kaiser, „es gibt doch auch schöne Menschen, die gelehrt und gescheid sind.“ — Wenn sie nicht schön wären,

I spínaje král ruce zvolal: „Svítí-li pak u vás slunce? a dopouštějí-li nebesa, aby pršelo na vás?“ Alexandr doložil: „Ano.“ „Tedy se to nepochybně děje k vám nevinným zvřatům, živoucím v zemi vaší; neboť nad lidmi takovými nemělo by svítiti slunce, nemělo by deštiti nebe.“

Vinné nádoby.

Dcerka císařova promluvila jednou k mudrci: „Jaké schopnosti jsou v tobě při vší škaredosti tvé! jak veliká moudrost v chatrné nádobě.“

Načež se ji táže mudřec: „Pověz mi, v jakých sudech chováte vína svá?“ — „V hlíněných,“ odtušila. — „A jste tak bohatí! Požádej otce, aby přelil vína v stříbrné sudy.“ Mladice jej uposlechla, a víno zkysalo.

„K jaké pošetilosti jsi nabídl dceru mou?“ tázal se ho císař; ale mudřec mu vypověděl pohnutky toho, stojí na svém, že v jednom a témž člověku moudrost a krása zřídka při sobě bývá.

Jemu na to císař: „Nu, přece se nalezají krásní lidé, jenž inoudří a rozšafní jsou.“ — „Kdyby neměli krásy, byli by

oären sie wahrſcheinlich gelehrter und gescheider. Ein schöner Mensch ist selten demüthig; er denkt an sich und vergißt darüber das Lernen."

Drei Freunde.

Traue keinem Freunde, worin u ihm nicht geprüfest hast; an der Tafel des Gastmals gibt's mehrere derselben als an der Thür des Kerkers.

Ein Mann hatte drei Freunde; ween derselben liebte er sehr, der ritte war ihm gleichgiltig, ob dieser es gleich am redlichsten mit ihm meinte. Einst ward er vor Gericht gefordert, wo er unschuldig, aber hart verklagt war. „Wer unter euch," sprach er, „will mit mir gehen und für mich zeugen? Denn ich bin hart verklagt worden, und der König hört.“

Der erste seiner Freunde ent-
schuldigte sich sogleich, daß er mit
ihm nicht gehen könne wegen an-
erer Geschäfte. Der zweite be-
leitete ihn bis zur Thüre des
Richthauses; da wandte er sich
um und ging zurück, aus Furcht
vor dem zornigen Richter. Der
ritte, auf den er am wenigsten
geachtet hatte, ging hinein, redete
für ihn und zeugte von seiner Un-
schuld so freudig, daß der Richter
ihn losließ und beschenkte.
* * *

Drei Freunde hat der Mensch
in dieser Welt; wie betragen sie
sich in der Stunde des Todes,

bezpochyby moudřejší a roz-
šafnější. Krásný člověk málo-
kdy se ponižuje, maje tolíko
sebe v mysli a zapomínaje na
učení.“

Tři přátelé.

Nevěř příteli, dříve než by
jej zkoušel; více jich bývá na
hodech a kvasech, nežli u dveří
žaláře.

Muž jeden měl tře přátel;
dva miloval nad míru, proti
třetímu byl ale lhostejný, ač-
koliv tento nejupřímněji o něho
smejšel. Byl jednou těžce ob-
žalován, a maje se stavěti před
soud řekl k nim: „Kdo z vás
půjde se mnou a bude mým
svědkem? Neboť těžce jsa ob-
žalován uvalil jsem králův hněv
na sebe.“

I vymlouval se líned první
přítel, že mu nemožná jítí pro
zaměstnání jiná. Až ke dverím
soudnice jej doprovodiv druhý,
obrátil se a zpět ustoupil, boje
se rozhněvaného soudu. Třetí
ale, na něhož se byl nejméně
spolechal, předstoupil s ním a
mluvil za něho, tak že soudce
jej propustil a obdaroval.

* * *

Trojí přátele nalezá člověk
na světě tomto; ale jakž se
mají k němu v hodině smrti,

nn ihn Gott vor Gericht for-
t? Das Geld, sein bester
eund, verläßt ihn zuerst und
t nicht mit ihm. Seine Ver-
ndten und Freunde be-
iten ihn bis zur Thür des
abes, und kehren wieder in
e Häuser. Der dritte, den er
Leben oft am meisten vergaß,
seine wohlthätigen Wer-
Sie allein begleiten ihn bis
n Throne des Richters; sie ge-
voran, sprechen für ihn und
en Barmherzigkeit und Gnade.

schichte Österreichs seit dem Wiener Frieden 1809.

Von Anton Springer.

e französische Occupation Wiens.

Inaufhältsam drangen die fran-
schen Schaaren, von Hillers
neecorps nach dem Gefechte bei
ersdorf (3. Mai) nicht weiter
ästigt, gegen Wien vor. Hier
te der öffentliche Geist im Laufe
niger Wochen die traurigste
indlung erfahren. Siegesgewiß
chte man anfangs auf die Nach-
ten von der Armee, deren er-
Bulletin lautete: „Der Feind
t sich, die Armee wünscht ihn
eichen und schlagen zu können.“
eser Wunsch, so erzählte bald
auf ein Gerücht, sei vollständig
Erfüllung gegangen, das fran-
sche Heer vom Erzherzog Karl
wilde Flucht gefagt worden.
n der Kaiserin — der Kaiser

když ho Bůh na soud volá?
Peníze, jeho nejmilejší přítel,
nejdou s ním, jej první opou-
štějice. Přibuzní a přátelé je-
ho, doprovodice jej ke dveřím
hrobovým, vracují se v domy
své. Třetí, na kteréhož v ži-
votě nejvíce zapomínal, jsou
dobří skutkové jeho. Jenom
tito ho doprovázejí až ke trůnu
soudnému; ano již předejdouce
jej zaň se přimlouvají a vyje-
dnávají mu milosrdenství a sli-
tování.

Ant. Springra

Dějepis Rakouska od míru Vídenského roku 1809.

Obsazení Vídně od Francouzů.

Neodolatelně postupovali fran-
couzští zástupové, od Hillerova
armádního sboru po šarvátce u
Ebersdorfu (3. máje) více ne-
znepokojovali, k Vídni. Zde
byl veřejný duch v běhu ně-
kolika neděl podstoupil nej-
sinutnější obrat. V naději ji-
stého vítězství očekávány s po-
čátku zprávy od armády, jejíž
první bulletin zněl takto: „Ne-
přítel se ukazuje, vojsko přeje
si jej dostihnouti a poraziti.“
Toto přání, vypravovala brzo
na to roznášející se pověst,
vyplnilo prý se úplně, arcikněžé
Karel obrátil nepřátelské voj-
sko na divý útek. Od císařov-
ny — císař byl v Schärdingu

war in Schärding in der Nähe der Armee — bis zum Geringsten aus dem Volke hinab überließ sich Alles endlosen Zweifel. Aber die Bestätigung der Nachricht kam nicht, es blieben eine Zeitspanne alle Nachrichten von der Armee aus, bis man endlich die erschreckende Kunde von der Niederlage und Flucht derselben nach Böhmen empfing. Noch tröstete man sich mit der Hoffnung, der Erzherzog werde sich frühzeitig genug mit dem Hiller'schen Corps vereinigen, um Napoleon vom Anmarsch gegen Wien zurückzuhalten. Auch diese Erwartung wurde bitter getäuscht. Die Aufrichtung des Commandanten, Erzherzog Maximilian, sich zur Vertheidigung bereit zu halten, die Kriegerischen Anstalten, die man auf den Wällen der alten Stadt bemerkte, ließen über die Nähe der Gefahr keinen Zweifel. Die Sesterheiten der Hofbibliothek, die kostbarkeiten der Schatzkammer, und, wie das Volk ohne Arg glaubte, der unermessliche Privatschatz des Kaisers wurden eingepackt und nach Ungarn geflüchtet, die Archive leerten sich, die Hofräthe verschwanden. Mit diesen Zeichen der Furcht stimmten schlecht die prunkreichen Auren des Erzherzogs Maximilian; ebensowenig konnte das Husarenregiment, welches mit einigen Bataillonen der Linie und der Freiwilligen die Besatzung Wiens bildete, die Zuversicht der Bürger stärken. Diese, soweit sie den Vorstädten ange-

na blízku vojska — až do nej-sprostějšího člověka oddalo se vše nekonečnému jásotu. Ale potvrzení té zprávy nepřicházelo, nějaký čas nedocházely nižádné zprávy od armády, až konečně přišlo ohromující návěští o její porážce a jejím útěku do Čech. Ještě potěšovala naděje, že arcikníže dosti časně se spojí se sborem Hillerovým, aby zdržel Napoleona od postupování k Vídni. I toto očekávání bylo trpce zklamáno. Vyzývání velitele, arciknížete Maximiliana, ku přípravám k obraně, válečná opatření, jaká se dála na hradbách vnitřního města, nezůstavovaly žádné pochybnosti o hrozícím nebezpečenství. Vzácnosti dvorní knihovny, drahotiny pokladní komory, a jak lid na jisto se domýšlal, nesmírný soukromný poklad císařů jsou skládány a do Uher odváženy, archivy se vyprazdňovali, dvorští radové mizeli. S těmito znameními bázne špatně souhlasila honosná oslovovalní arciknížete Maximiliana; rovněž nemohl siliti důvěru měšťanů pluk husarů a několik praporů řadové pěchoty a dobrovolníků, z nichžto skládala se posádka Vídeinská. Obzvláště obyvatelstvo předměstí rozhoreno bylo, že bez obrany vydáno jest neprátelům. Však ani obyvatelé vnitřního města nebyli bez mnohé starosti: obávali se drancování od zlopověstných německých pomocných vojsk

hörten, waren darüber empört, daß sie ohne Schutz den Feinden preisgegeben werden sollten. Aber auch die Bewohner der inneren Stadt waren nichts weniger als beruhigt; sie fürchteten die Plünderung durch die berüchtigten deutschen Hilfstruppen Napoleons, vollends entsetzt waren sie, als die Franzosen in der Nacht vom 11. Mai Granaten in die Stadt warfen. „Die Spitzbuben bombardieren uns,“ so klagten und schimpften die überraschten Bürger, welchen es, in Erinnerung an die friedliche Besetzung der Stadt im früheren Kriege, unglaublich dünkte, von den Übeln einer ernsten Belagerung heimgesucht zu werden. Der Schrecken über die Beschießung, der Verlust der Praterinsel und die Überzeugung, die schlecht gerüstete Stadt gegen den zahlreichen Feind nicht halten zu können, führten zur Capitulation. Am 13. Mai zogen die französischen Truppen in die Stadt, um sie erst nach halbjährigem Aufenthalte am 20. November zu räumen.

Napoleonových, úplně pak byly vyděšeni, když Francouzové v noci na 12. máje házeli do města granáty. „Ti holomci nás bombardují,“ naříkali a hubovali překvapení měšťané, kteří zpomínajíce na pokojné obsazení města v předešlé válce nechtěli věřiti, že by mohli navštíveni býti svízely opravdového obležení. Polekanost střelbou, ztráta ostrova Praterského, přesvědčení, že špatně ozbrojené město nelze obrániti proti nepříteli, vedly ke kapitulaci. Dne 13. máje vešlo francouzské vojsko do města, aby je opustilo teprv za půl léta 20. listopadu.

V.

Příklady ze starších i novějších spisovatelů.

Oldřich Prefdt z Vlkánova († 1565).

Popsání bouře mořské.

(Cesta z Prahy atd.).

Nejprvě obyčejně, když bouře na moři býti má, vítr pomalu se tužiti a vlny neveliké na moři činiti počíná, které přelívajíce se bílé pěny činí, k tomu rádo nebe s té strany, odkud vítr jde, se mračí, kalí a černými oblaky se povlačuje, a pomalu poprchatí, blýskati a hřímati počíná, a v tom se to všecko čím dál víc a víc rozmáhá: tu hned marynáři pacholci, vidouce že bouře nastává, chutě plachty do návi dolů spouštějí a srazují, díry v lodi zamazují a zabíjejí a k bouři se strojí. A když pak v tom hrubě pršeti počne a příval se lije a vítr se rozmůže, to obé mořem pohne a jako z gruntu je vyzdvihne a zedme, tak že vlny k vře nepodobně velmi veliké se na moři dělají, neb jednak se voda rozstupuje a dolů ke dnu snižuje a velmi hluboké rokle neb údolí na vodě dělá, jednak se vlny zas v hromadu srážejí a co nějaké hory neb vrchy se nahoru k nebi vyzdvihuji, a jedna vlna se s druhou potýkajíc vzhůru vysoko stříká a kropí a jedna přes druhou se přelívá, a z toho velmi veliký a hrozný zvuk, přelívání, šplechtot a jekot po všem moři povstává a hýbá. Mezi mořem pak a nebem vítr velmi veliký a hrozný, co by všecko všudy svou prudkostí pobratí chtěl, hučí a zučí a o provazy, kterými v návi stromové natažení jsou, a jiné se jako řežíc šustění strašlivé vydává, nebe také nahore, toto obé přikrývající, hrůzy a strachu plné jest, neb oblaky hroznými a černými povlečené bývá a se zamračí, zakalí a zatmí, co by noc byla, že nero-

zeznáš, den-li čili noc, a k tomu také přívalem, hřímáním a jako ustavičným blýskáním strašlivé jest. A tak člověk ten čas v lodi na moři jsa se všech stran úzkostmi velikými, hrůzou a strachem obklíčený jest; neb pohlediš-li dolů na moře, na kterém jsi, to nepokojné, hněvivé, divoké a k tvému zahynutí hotové pod sebou vidíš; pohlediš-li nahoru k nebi, to tolikéž od oblaků strašlivých, pršení deště a přívalu, hřímání a blýskání ustavičného ukrutné a hrozné vidíš; pohlediš-li pak mezi nebe a moře, tu od fučení a zvuku větru převolmi velikého strach a hrůza veliká jest. A tak pohled kde chceš, obrat se kam chceš, všude veliké nebezpečenství a smrt před sebou vidíš; k tomu pak ke všemu loď neb náve, na které jsi, pod tebou na místě nestojí, než co nějaké perko od vln jednak dolů jednak nahoru se zmítá. A tak od vln jsouc zmitána spojení prken a trámové se v ní svírají, stromové, na kterých plachty visí, se vším se třesou, viklí a chvěplí, a všecka náve tak praští a luští, nic jináč, než co by se hned v drobné kusy polámati chtěla, také v ní truhly, v kterých zboží a jiné věci, co tuze přivázáno není, se převrací a jedno k druhému se přiráží a nemalý hřmot a šramot v návi činí, neb skoro nic na svém místě zůstatí nemůže, aby sebou nehýbalo a se neprevracovalo a jedno o druhé netlouklo; nýbrž ani člověk pro to kolébání a sem i tam zmitání v ní rovně státi nemůž, leč se něčeho drží, neb jda ničeho se nedrží potáci se sem i tam, co by byl ožralý.

A tak žádného nikdež místa v návi není, aby hrůzy a strachu plné nebylo; neb jsi-li vně nahore na plácku neb kdekoli jinde v návi, tu dobré zůstatí nemůžeš pro déšť a zimu a prudkost od větru, vlnobití a stříkání a kropení vln, neb vlny do návi prostřed na plac tepou i sic jinde, tak že jednou stranou se tam vrázejí a druhou zase do moře se vylévají a k návi se přirázejíce vysoko vzhůru stříkají a kropí. A tak silný a veliký vítr bývá, že člověk uprostřed na plácku stojí, kdyby se ničehož nedržel, prudkostí větru do moře by vnešen byl; neb marináři pacholci, když ven musejí, za provazy v půli se k návi přivazují, aby od vln a větru z návi sraženi a vynešeni nebyli. Dole pak v návi také nic veselého není, neb náve se svírajíc všecka praští a luští a vlny vně zevnitř v návi se všech stran silně tepou a bijí, a z toho veliký zvuk a hluk se vnitř v návi obráží, že se zdá nic jináč, než jakoby mnoho pacholkův zevnitř s několika kládami se všech stran se k ní rozblížajíce ji vytloukali a vybíjeli, a rovně

ápodobně tak veselo dole jest, jako kdyby jednoho do sudu zavedně zevnitř jich několik palicemi na sud tlouklo; jakou by ten tak v судu zavedněný kratochvíl měl, každý můž pozuměti. K tomu tam dole parno, dušno a nevonné jest, nebojícně v bouři všickni dolů do návi se shrnou, a tam jsouce řady zataraseni dosti malý průduch toliko sentinou a děrou, kterou se dolů leze, nahoru mají, neb v čas takové bouře ráve všudy zdůlu i nahoře pilně zahražena a zavedněna býti musí, nápodobně co sud, aby voda do ní odnikud vnitř neohlala. V čas pak takové bouře lidí těch, kteří v návi jsou, rozličný spůsob bývá, podle jednoho každého přirození; nebojnohý mdlejšího přirození leží co umrly, jiný jest co omámený, některý nechutenství má a se ustavičně dává, mnohý o v mdlobách leží, a tak krátce tehdejši ani jísti, ani pítí, ani páti se jednomu nechce, neb se tím ustavičným zmítáním sem i tam kolibáním a vikláním všecko přirození zkormoutí člověku jaks těžko jest; k tomu každého času smrti na se lověk očekávaje strachem se tresa jako zmámený jest a co inici má neví, neb jak se kde co hrubě hurtne neb luskne, ned se v něm srdce leká, a domnívá se, že již náve se láme neb tone. A tak to každé chvíle očekávání smrti jest skorožší nežli sama smrt, a věř mi toho na mou víru, že tehdejši žádného žertu není a smích drah bývá a jeden se Pánu Bohu opravdu modliti naučí; neb i ti pacholci marynáři, kteří sic ovpustili jsou a nic dobrého jim z úst nevyjde, a když čas dobrý vítr mají, čerty se dělají, ale tehdejši každý zkrotne rád by se v anděla obrátil a tak nábožný jest, že žádného vratého nepomime, než všecky v nebi vyhledá, jich za pomoc rádaje. —

A když taková bouře na moři jest a se rozmůže, tu již patron své lodi pánum býti přestane, neb moře a vítr v ní mu se uváží a po své vůli ji spravují, mistrují a jak chtí s ní nakládají, a v ten čas moře patronem jest a vítr luggerovi a pilotovi úrad odejme, a ne kam by oni chtěli, než kam je vítr zene, taž se plaviti musí, bud' jim lísbo neb žel; neb tu tehdejši žádná ve všem světě věc takovou převělmi velikou mocí moře a větru vládnouti a tomu rozkazovati nemůže, než sám jediný věčný a všemohoucí pán, který všecko stvořil, neb neprospívá a nestací moudrost, žádná syla, žádná opatrnost, žádný vtip, žádné unčení, ani jaká chytrost a vymyšlená věc lidská, aby člověka z toho nebezpečenství vysvoboditi mohla, než všecko to tehdejši neužitečné jest a člověka opustí, než

sama toliko jediná víra a naděje ku Pánu Bohu svrchovanému a věčnému při něm zůstává, neb v ten čas člověk se všech stran zahynutí okolo sebe vida a každé chvíle a jako okamžení smrti na se čekaje, rady a pomoci odnikudž mítí nemoha k komu jinému se utéci, kdo by ho z toho vysvobodití mohl, nemá, než k samému mocnému Pánu Bohu, k kterému silnou víru a naději má, že mu z toho pomoci ráčí, neb naděje při člověku až do té poslední smrti trvá podle onoho verše: „Spes hominem nec in ipsa morte reliquit,“ to jest: „Naděje člověka ani v tu smrt neopouští.“ A protož, ačkoliv člověk ve světě všudy každého času a chvíle, na každém místě, ved' mu se zle nebo dobré, v štěstí i v neštěstí vždycky v moci a v rukou Pána Boha všemohoucího jest, však toho tak právě a gruntovně poznati, co je to v moci samého Pána Boha býti, nemůže, jako v tuto bouři na moři; neb jsa na zemi v jakém pak koli nebezpečenství vždy nějaké doufání a naději po Pánu Bohu v lidské věci má, neb jest-li v jaké těžké nemoci, doufá v lékaře, byliny, recepty a jiné léky, že k zdraví zase přijde; jest-li pak u vězení a jde mu o hrdlo, v přátely, že mu pomohou, má-li statek, že se vyplatí neb že se dobude, neb sic nějakým jiným spůsobem a obmysem toho prázden že bude, doufá; jest-li pak v boji a bitvě, naději má v množství vojska svého, že zvítězí, v zbroje, děla a jiné odění a přípravy válečné, v sflu a mužnost svou, item by se pak i zle vedlo a bitva prohrána býla, naději má, že bude moci utéci neb jat od nepřátele býti a se vyplatiti neb vysloužiti a tak při hrdle zůstat. Ale v čas bouře na moři všecky ty trošty a naděje v lidské věci daremné jsou a nic neplatí a telidáž od člověka odstoupí, neb tu spomoci nemůže žádné umění, žádní doktoři a lékaři, žádné bylinky, pilule, recepty a apateky nemohou tehdáž pomoci, ani papež, ani císař, ani král, ani který jiný v světě potentát, ba ani otec ani mätě, ani jiní nějací přátelé; neužiteční jsou tehdáž velicí pokladové, zlato, stříbro, drahé kamení, peníze ani jaké klénuty (v něž obyčejně lidé na tomto světě víc než v Pána Boha doufají), neb se to trefuje, že v čas takové veliké potřeby i ty drahé věci do moře pro zachování hrdla vmetány bývají. Také tu darmo spolehati a doufat i v velikost a pevnost lodi, neb proti takové velmi veliké sile a moci větru a moře jest jako pérko, a nějaká mrva, a ku přirovnání co sklo proti kladivu, neb velmi na mále tu bývá, že náve neb loď pojednou a jako v okamžení všecka se stroskotati, polámati neb zatopiti může,

budto že někde v moři na skálu neb mělčinu trefí a se prudkostí prorazí, neb že se roztrhne, převrátí, zalije a zapotí; tolikéž není tehdáž nic platna žádná moc světská ani veliká vojska, ani síla a udatnost, ani děla, zbroje, meče, halapartny a špisy, ani jaké jiné přípravy válečné, neb se tu nelze vyprositi, vyplatiti, obrániti, utéci, schovati ani skrývati, než v moci samého věčného Pána Boha býti. A jest se jistě čemu podiviti, že my lidé na tomto světě, jsouce na zemi mnohokrát větší naději kladem a doufání máme v lidi a věci lidské, které nestálé a pominutelné jsou, nežli v samého Pána Boha, který věčný, mocný, všemohoucí jest. Aneb opět časem se mnohokrát víc lidí neb ledačehos jiného bojíme, nežli jeho, vědouce to dobře, že to krom něho, več my naději kladem a doufání máme, on v okamžení mocen jest a může zkaziti, zjinačiti a v nic obrátitи; aneb opět zase, čeho my se bojíme a strachujeme, že nás z toho mimo naši naději vysvoboditi může, kdybychom mu jediné právě chtěli věřiti, v něho samého doufati a v něm samém naději mítí a jeho se právě báti: ale na moři v čas takové veliké, ukrutné a lité bouře, nad kteroužto nic hroznějšího a strašlivějšího v světě není, tu se člověk právě naučí v samého jediného Boha doufati a naději mítí a jemu opravdu a srdečně se modliti, kdež rozum lidský postačiti ani která jiná ve všem světě věc pomoci nemůž. A když tak člověk silnou víru a naději ku Pánu Bohu má, Pán Bůh z toho ze všeho jemu pomoci a jeho vysvoboditi ráčí, ač mu se mnohokrát zdáti bude, že proti rozumu jest a možné není. Když pak člověk kromě Pána Boha na něco jiného a v věci lidské se bezpečí, spolehá a doufá, a mní že jest již vylráhl, Pán Bůh nenadále, než se on naděje, to mu jináč změnití, zjinačiti, a mnohé zlé věci a časem i smrt naň dopustiti ráčí.

Že pak nad bouří mořskou v světě nic hroznějšího a strašlivějšího není, při čem člověk jsa živ býti může, to jest jistě tak, neb přirovnaj k ní v světě co chceš nejhoršího, nic jí v strachu, hrůze a nebezpečenství rovného nenajdeš, neb tu při ní všecka nebezpečenství polhromadě jsou; neb i před skonáním světa takový strach a hrůza bouře mořské na tento svět přijíti má, jak o tom Kristus Pán mluviti ráčí v čtení svatého Lukáše, budou znamení na slunci a na měsíci i na hvězdách, a na zemi dav lidu pro bouři zvuku mořského a vlnobití, tak že schnouti budou lidé pro strach.

Neb veliká nebezpečenství netoliko v čas bouře mořské, ale sic vždycky plavícím se po moři přítomna jsou, neb jest nebezpečenství od ohně, aby náve nešetrností se nezapálí všecka neshořela. Jest nebezpečenství od zlodějů mořských, kteří po moři loupí a kradou, neb každé chvíle člověk před nimi se opatrovati, na péci míti a na hotově býti a bitvy s nimi očekávati musí, rovně co by v vojště v ležení byl. Jest nebezpečenství od utopení, a tím hůře, neb zahyneš-li na moři, nevíš kam se tvé tělo dostane, snědí-li je ryby čili moře na břeh vyvrže a psi neb jiná zvěř je roztrhlá a sní, neb se zsmradí a červy rozleze, ještě o to veseléjší smrt jest na zemi, neb víš, že do země a hrobu položen budeš. Jest nebezpečenství od hladu, neb se to trefuje, že časem náve od bouře neb protivních větrů daleko zahnána bývá neb k pustým ostrovům přistáti že musí, u kterých pro protivní vítr časem za několik nedělí zůstati a ležeti musí, tak že mnohokrát chleba, masa, vody sladké i jiných potřeb k jídlu se jim nedostává a hladem trápeni bývají, o čem ti, kteří válečným během na moři se plavívají, dobře pověděti umějí, a mnohem pak lépe ti nebožátka, kteří na galejích ukování bývají, kteří mnohokrát, když se chleba nedostává, pšenici co jiná hovada jísti musí, a té se jim ještě na libry odvážuje. Ba jest také nebezpečenství i od moru, neb časem, když se kdo z morního povětrí do návi dostane, jiné v ní nakazí, tak že na morní bolesti mrou a mnohokrát ze sta jich sotva patnáct neb deset neb méně zůstane, jak se pak to často trefuje, a tu tehdaž před morem nelze utéci, ani se schovati a skrýti. Také dokud v navi jsi a na moři se plavíš, vždycky vězněm a u vězení jsi, neb nemůžeš ven kdy chceš; nebo když si na zemi v jakém pak koli vězení, mohou tě z něho pustiti každého času a chvíle když chtí, ale když jsi v návi na moři, a zvláště v čas bouře věc možná není, aby kdyby clítěl, na zemi býti mohl, neb do návi vstoupiti a po moři se plaviti nic jiného není, než dobrovolně se u vězení dátí, neb když chceš z návi nemůžeš, než v ní zůstatí musíš. Jest také v nebezpečenství v čas veliké bouře, když se blýská a hríná, od hromobití a hromu, neb se to trefuje, že časem hrom do lodi udeří, ji rozrazí a zapálí. A tak tuto z toho již sám porozuměti můžeš, že při těch, kteří se po moři plaví, všecka nebezpečenství spolu jsou a zahynutí a smrt vždycky přítomna jest, a není toho nebezpečenství na zemi, aby ho také na moři nebylo. Však proto všetečnost a smělost lidská pro nabytí zboží, statku

peněz v taková veliká nebezpečenství hrdla i všeho jiného
věvolně se dává, a jest jistě se čemu podiviti, takovému blá-
novství lidskému a nevyhnutelné žadosti jmění, že to, co na
omto světě nejdražšího a nejmilejšího, totiž zdraví a život má,
terýžto když jednou ztratí, žádným stříbrem ani zlatem ho
vyplatiti nemůž, to váží pro věci marné, nestálé a pominutel-
né, jen toliko aby zbohatl a více měl, a toho všechno dřevu,
čeli mdlé, nestálé a křehké, totiž lodi svěří a s tou se na
noře, věc velmi silnou, šálenou a divokou vydá a do vězení
věvolně jde, z kterého se nemůž vylámati, dobyti ani utéci,
než v něm zůstat, ještě sic jsa na zemi, žádný nerad do vě-
zení jde a k tomu žádné jistoty nemá, že se zase vrátí, než
poliko samou naději.

A tak tuto o bouři mořské pro krátkost víc psati pře-
stanu, ač bych měl ještě dosti co víc psati, ale obávám se,
že mnohý ani tomu, co jsem tuto psal, věřiti nebude; ale není
iv, neb nijak člověk, který při tom jest sám nebyl, tomu ne-
věří, jaká veliká síla větru a moře zvuk, jekot a šplehot,
růza a strach při bouři na moři jest, než ten, který při tom
byl, neb člověk o tom tak vypsal ani pověděti dobré nemůž,
jaký šturm a veliká moc božská tu bývá; a věř mi toho jistě,
že do jest moře neviděl, na něm se neplavil, při bouři mořské
nebyl, ten jest jednoho velikého, mocného, předivného bož-
kého divu na tomto světě neviděl, nechť jest pak co chce ji-
mého viděl. A vím to dobré, že ti, kdo jsou při velikých a
pravdových bouřích mořských bývali, mně za pravé, co
autoř píše, dají a víc nežli jsem já vypsal, tuto povídí; kdo
pak tomu ničemu věřiti nechce, zkus toho sám tolíkéž co jsem
základ, netoliky na této cestě Jerusalémské, ale i na jiných,
a díš, žež jsem pravdu psal.

Václav Vratislav z Mitrovic († 1635).

Janičaři.

(Příhody na cestě do Konstantinopole atd.).

Janičaři ve všem tureckém panství u veliké vzácnosti jsou,
nebo jsou Tureckého císaře dvořané a vojáci pěší, kterých
bývá při sultánovi dvanácte tisíc. Po všech téměř končinách
a zemích jeho, buďto na zámcích a pevnostech osazení proti
nepříteli, aneb aby židů a křesťanů před bezprávným násilím

u obecného chránili a bránili, roztýleni jsou. Odění užívají
uhého až do kůtkův, však soukenného a ne hedbávného,
po to na ně nenáleží, místo klobouků nosí jako rukávy od
kně, do nichž po širším konci hlavy strkají, a ty jsou dvoj-
sobní; ostatek jednoduchý visí jím přes krk až na liřbet;
předu nad čelem stojí cívka stříbrná, pozlacená, perlami a
rostějším kamením posázená, do nichž v čas války peří na-
kají.

Jsou pak ti janičaři na větším dle branici, neb děti kře-
nských sedláků pod ochranou tureckou bydlících, jichž ně-
lik set každý třetí rok se vybírá a přivozují se pacholata
oko osmi, devíti neb desíti let stáří. A tuť jsou doktoři a
ch učení, kteří z pohlédnutí na obličeji jednoho každého
mopotnosti souditi umějí, k čemu by se budoucně které hoditi
hlo. Ta se nejprv k službě Tureckého císaře, potom pašu
iných úředníků tureckých berou; ostatek, co tupější hlavy
u, do Anatolie aneb Ásie za dukát, kdokoli chce, se dávají
do určitého času, totiž do osmnácti, nebo nejdéle do dva-
i let se tam zanechávají, v nouzi, bídě, zimě, horku, hladu,
notě se vychovávají, a téměř za nic, jako psů, sobě jich ne-
ví; toliko kdo tak kterého přijme, povinen jest, bude-li ten
neč živ, k císařskému dvoru v letech nahore psaných jeho
se dodati; pakli umřel, kadimu neb sudímu v jeho kraji,
terý taková pacholata zapsána má, pověditi, proto aby jej ze
namu vymazal. A když pak již okolo dvacíti let stáří jsou,
ckni horkem a sluncem osmahlí, i všem dílům a prácem
vklí, do Konstantinopole ze všech zemí, kde tak rozptýleni
i, se přivedou. Tu někteří čerstvější za aczian oglamy neb
i čary mladé se zapisují a jiným starým janičarům, aby je
svou správou stríleti, šavlí sekati, dardami házeti, přes
kopy skákat a na zdi lezti učili, se dávají, kteřížto musejí
cko, co jim starší rozkází, podniknouti, jim jídla vařiti,
ví štípati a cokoli potřebí dotud činiti, dokud nějaká vojna
ní. Když pak na vojnu s staršími tahnou, ačkoli jsou v po-
jejich zapsáni, však jim přece sloužiti, stany rozbiti, vel-
udu a mezků, kteří jim potravu a potřebu nesou, opatro-
i musejí. A když k bitvě neb útoku přijde, tu oni napřed
í, a jeden přes druhého statečnost prokazovati hledí. Po-
n teprv, když se který z těch pacholat hrdinsky chová, v-
čet starých janičarů přijat byvá, a mladší jemu, jako on prvé,
užiti a na něj hleděti musejí. Z nichž potom bývají u-
tuné šelmy a mezi všemi tureckými vojáky proti křesťanům

statečnější a nejukrutnější bojovníci, na něž se císař Tu-
ký také nejvíce bezpečí.

Karavanseraj.

(Tamtéž.)

Karavanseraj jest veliké stavení, širší něco než delší, v středu svém má široké, rovné prostranství, na němž přesní lidé všecka břemena svá skládají a velbloudy a mezky stavují. Vůkol toho prostranství jest zeď skoro tří noh z k stěnám těm, kteréž všecko stavení zdržuje, jako nějaká ce přidělána. Ta pak zeď jest rovná a čtyr noh široká, kteréž Turci mívají svá lože, své kuchyně i večeřadla; neb těnách, jak povědino, všecko stavení se zdržuje. Tu jsou lana ohniska s komínky, na nichž lidé pohostinní strojí sobě a od velbloudů, mezku a koní ničímž jiným se neoddělí nežli místem té zdi, ačkoli i koně své k té zdi přivazují blízko, že hlavu i krk ta hovada přes ni vystrčiti a před svými, když se hřejí neb večeřejí, jako služebníci státi o na službu hleděti mohou, a nemajíce žádných žlabů z stry obrok jedí; a ta hovada tak blízko u svých pánu stojí, im někdy chléb, jablko neb cosi jiného z rukou jejich mohou. Na té zdi pocestní lože sobě takto stelou: nejprvé trou koberec, kterýž k té potřebě na cestu berou a na přivazují; na ten uloží svůj talaman neb sukni, a místo staré koňské sedlo pod hlavu položí, dlouhou pak sukní šítou, v které jedou a chodí, v noci místo peřiny se přivají. Tím spůsobem se položíce spějí tak libě, že žádných dek nepotřebují. Nic tam není tajného, všecko se zjevně aniž kdo může krom očí jiných co činiti, leč v noci a ně.

M e š i t y.

(Tamtéž.)

Proti naší hospodě byl turecký chrám, a před ním kašna zlého mramoru nákladně udělána, z které se Turci vedle obyčeje, prvé než do chrámu jdou, myjí a očistěují, nebo y se modlili a neumyli, že žádné platnosti modlitba jejich i, to oni jistí a za to mají. Také obuvi své před chrá-

mem nechávají, a bosi do nich chodí. K vře věc nepodobá se, jak se oni čistotně v těch chrámech chovají, nečistotu pavučin a smetí tam netrpí, aniž tomu, aby křesťan, ledvinka, toho dosáhl skrzedary, tam vešel, povolují; psa také žádají, ani hovada tam nepustí. S takovou pokorou a ponížením když obuv z noh zují, do chrámu jdou, na zem se tiše prostírají, ji lsbají a tak zkroušeně se modlí, jakoby tu chtěly Boha spatřovali. Žádný se po kostele netoulá a neprochází, jeden s druhým netlachá, a nic jiného krom skroušené modlitby neslyší. Všickni jejich chrámové jsou koberci po zemi, a ve všech rohožemi přikryti, na kterýchž vedle obyčeje, bosí, nohami stojí, klečí, neb křížem nohy majíce sedí. Žádný smrkání, vyplivování tam neslyšeti, neb to oni za veliký lhostej pokládají. Kdyby se komu přihodilo, že by mimo vře věci mu ušel neb na zemi plivnul, hned ven z chrámu běží, se očistuje a vodou vytírá. Krátce at povím: ti pocházejí svém náboženství horlivější nad nás křestany jsou, ještě majíce známost pravou Pána Boha všemohoucího, měli bychom toho ve dne v noci jeho svaté milosti, že jsme k pravdě poznání přišli, děkovati a horlivější v modlitbách svatých, na se nacházíme, býti.

B u l h a ř i.

(Tamtéž).

Na té cestě, co jsme jeli, neviděli jsme tak čistých vesnic a městeček, jichž do sedmi bylo. Měli jsme také ten jízdu veselou, pole pěkná i úrodná, též údolí bulharské. Těch místech jsme za několik dní pořád chleby podpopelní jeli, kteréž Turci fugalia jmennují. Ty chleby ženy a děvečky

stého hedbáví po švech okolo podolku, pasu a téměř naskrz vyšívaných, a v těch samy sobě velmi se líbí, a naše prosté, ač tenké košile potupují. Hlava jejich jest ku podobenství věže přistrojena, velmi směšná, kloboukem přikrytá, který ze slámy spleten a plátnem pošit jest, na spůsob jako u nás selské děti z sítí zeleného kloubouky dělají, toliko u nás širokým na hlavu, to oni širokým nahoru, spůsobnější k přijímání slunce a deště nežli k čemu jinému, jako čamrlha udělaný, a půl druhého i dva lokte pražské zvýší na hlavu sobě vstaví. Mají také okolo hrdla i na uších skleněné záponky a hříčky od uší až na ramena visící, jako páteře rozličných barev, a v tom sobě nejináč než jakoby královny bulgarské byly, zalibují a tak svátečně mezi lidi přespolní chodí.

O tom národu Bulgarském rozprávějí, že se od řeky scythické, Volga řečené, když někteří národové buď dobrovolně aneb od jiných mocí vytiskeni sídla svá měnili, na ta místa přistěhovali, a tak že Bulgaři, jako Volgaři neb Volhaři od té řeky slovou. Osadili se po horách, jimž Haemus říkají, a mezi městy Sofia a Filipopolis, v místech od přirození pevných a dobře opatřených, ktežto bydlíce moci císařů Řeckých dosti dlouho nic se nebáli. Baldvina staršího, hrabě z Flandrů, který císařství Konstantinopolské opanoval, v jedné bitvě javše zavraždili; však síly turecké snéstí a jí odolati nenohše přemoženi byli a přebídné jho služebnosti podniknouti musili, kteréž až posavad snášejí. Jazyka užívají slovanského, tak že my Čechové s nimi mluviti můžeme.

Jan Amos Komenský († 1671).

Vnitřních křesťanů světlo.

(Labyrint světa).

Svět, a kdož v něm tápá, domněním toliko téměř se řídí; v činech svých jedni druhých se jen drží omakem jako slepí všecko dělajíc, tytýž tu i tam zavazujíc a ustrkujíc. Ale těmto vnitřním křesťanům jasné dvoje vnitř světlo svítí, světlo rozumu a světlo víry, kteréž oboje Duch svatý řídí.

Neb ačkoli tam (do neviditelné církve) vcházejíce rozumu odkládati a odčítati se musejí, však jim jej zase Duch svatý, a to přečištěný a vybroušený, navracuje, tak že jako plní očí jsou, kudykoli v světě chodí, cokoli nad sebou, pod sebou,

úkol sebe vidí, slyší, vonějí, okoušeji, všudy šlépěje boží
idí a všecko pěkně k boží bázni obraceti umějí. Tím jistě
ade všecky světa filosofy moudřejší, kteréž Bůh spravedlivým
oudem zaslepuje, aby všecko se věděti domnívajíce nic nevě-
ěli, ani co mají ani čeho nemají; ani co dělají ani čeho dě-
ti majíce nedělají; ani kam a k jakému cíli jdou a dojdou,
namenati neuměli. Jejichž umění na šupině toliko se stavuje,
jes na zevnitřním zevlování: k vnitřnímu jádru, jenž jest
šudy rozlitá boží sláva, neproniká. Ale křesťan ve všem,
vidí, slyší, maká, voní, okouší, Boha vidí, slyší, maká, o-
ouší: všudy sebou jist jsa, že to ne domnění, ale jistá
ravda jest.

Ovšem pak světlo víry jemu jasně svítí, aby již nejen co
dí a slyší a sobě přítomné má, ale i všecko nepřítomné a
neviditelné viděl a znal. V slovu zajisté svém Bůh i to,
nad nebesy u výsosti a pod zemí v propasti jest; i to co
zed světem a za světem bylo a bude, vyjevil. Čemuž
křesťan věře tak jako před očima jisté všecko to má, ještě
vět do toho se vpraviti nemůž. Nechce svět než očitych
ukou, aby co v hrsti drží tomu věřil: křesťan pak tak
měle na neviditelné, nepřítomné, budoucí věci se spouští, že
obě pro ně přítomné ty oškliví. Svět nechce než důvodů:
křesťan na holých božích slovech dosti má. Svět závazků,
úklu, rukojemství, pečetí hledá: křesťan sobě za všecky ji-
hoty samou víru staví. Svět sebe rozličně prohlédá, zkušuje,
zrubuje, střhá: křesťan na boží spravedlností všecko váží. A
uk kdež svět vždycky má na čem by se zastavoval, pochyboval,
otazoval, rozpaloval: křesťan vždycky má proč by cele věřil,
oslouchal, podkloňoval se, proto že jemu světlo víry svítí,
že tak neproměnitelné jest a jinak býti nemůže, viděl a
zeděl, by pak i světlem rozumu ne všeho dosahoval.

Tu jsem i já v tom světle se ohlédna divné, předivné věci
patřil, víc než je vymluviti mohu. Napovím aspoň něco.
iděl jsem před sebou svět tento jako nějaký převeliký ho-
inný nástroj, z rozličných viditelných i neviditelných materií
ožený, a však skleněný, prohledací a křehký všechn, a na
sice, nýbrž tisíce tisíců větších i menších sloupků, kol, hálků,
ubků a vroubků mající, an se vše hýbalo a hnízilo, jedno
krze druhé, něco tiše, něco s šustem a hrkotem rozmani-
ím. Uprostřed pak všeho stálo největší hlavní, neviditelné
však kolá, od něhož všechn jiných rozličné to hýbání pochá-
elo, nevistižitelným jakýmsi spůsobem. Nebo duch kolá

toho rozcházel se po všem a řídil všecko, což, ačkoli jak se dalo plně mi vystihnouti možné nebylo, že se však dálo v pravdě, velmi jasně a pozorně jsem viděl. Toto pak bylo mi i divné i libé náramně, že, ačkoli se všecka ta kola svíjela a mříjela vždycky, nýbrž zoubkové a vroubkové, i kola sama, i sloupové vyvinovali se a vypadali, běh však veřejný neprestal nikdy: protože se to divným jakýmsi tajného toho řízení spůsobem dosazovalo, doplňovalo a obnovovalo všecko vždycky zase.

Světleji povím. Viděl jsem slávu boží, jak moci a božství jeho plná jsou nebesa, i země, i propast, i což se ven z světa až do neskonálných stran věčnosti mysliti může. Viděl jsem, pravím, jak všemohoucnost jeho všecko prostupovala, nýbrž za základ stála všemu, a co se koli po vší širokosti světa toho děje, vůlí tolíko jeho že se děje, v největších i nejménších věcech, všecko spatřil jsem.

A nechť o lidech obzvláště mluvím, viděl jsem, jak naprosto všickni, dobrí i zlí, v Bohu tolíko a Bohem živi jsou, hýbjí se a v bytu trvají, každé jejich hnutí a dchmutí tolíko každé z Boha a mocí jeho se děje. Viděl jsem, jak sedm očí jeho, tisíckrát jasnější než slunce, všecku zemi procházejí, a všecko, což v světle i ve tmě, zjevně i tajně, i v nejhlubších místech se děje, spatřují a všechně lidem ustavně do srdce hledí. Spatřil jsem také, jak milosrdenství jeho rozplývá se na všecky skutky jeho, nejdivnější s té strany, kde se lidí dotýká. Nebo jsem viděl, jak je všecky miluje a jejich dobrého hledá, hřešící snáší, provinujícím promlsjí, bloudících volá, navracující se přijímá, neumělé učí, truchlivé těší, před pádem vystřhá, po pádu zdvihá, prosícím dává, neprosícím sám poskytá, tlucícím otvírá, k netlučícím sám se tlouče, hledajícím nalézti se dává, nehledajícím sám na oči jde.

Než spatřil jsem zase hravnou a strašlivou k spurným a nevděčným zuřivost, jak je hněvivě prehlivostí svou stíhá a dostřlá, kamkoli se obracejí, tak že ujít ruce jeho nemožné, a upadnouti v ni nesnesitelné. Sunou, tu všickni ti Bohu oddaní spatřují, jak hrůza a velebnost boží nadě vším panuje, a jeho tolíko vůlí všecky největší i nejménší věci se dějí.

Vítězství Horníků nad císařem Albrechtem.

(Staré paměti Kutnohorské).

Albrecht císař, Rudolfa Habšurského (který Otakara Českého krále v bitvě porazil) syn, l. 1302 na králi Václavovi Horutenských (které těch časů nad míru a víru stříbrem oplývaly, k užívání za let několik požádal, čehož když mu Václav Český král odepřel, on hněvem popuzen jedno vojsko v Švábích, druhé v Rakousích verbovat počal a když obě armády býti porozuměl, l. 1304 sám s jednou od Lince, s druhou syn jeho Rudolf od Vídne do Čech vtrhl a přímo k Hoře Kutné tálce, přitáhše pak se všech stran ji oblehli. Horníci, ač té doby ještě žádnými zděmi ani násypy opatřeni nebyli, nicméně k odpírání se postavili a příkladem někdejších Spartanských, místo bašt a věží těl a prsů svých hrdinských okolo celého města nastavěli, takže šturmů několik na město puštěných udatně a šťastně odenhali. Mrzelo to Albrechta, že nehrazené město takové dvojího vojska moci netoliko smí, ale i také může odolati. Pročež hněvem zapálen umínil na ně hlavní šturm pustiti a celé město opanovati. Ale Horníci v tom ho předešli, když totižto utrejchu s jinými jedovatými zemskými kaly navařivše do potoka Páchu neb Vrchlice jej vpustili a tak vodu nakazili, kteřážto když k Sedleckému klášteru, u něhož nejvíce císařského lidu leželo, připloula, kdokoliv té se napil tím jedem otráven zcepení a puknouti musil. Na sta i na tisíce lidí, koní a jiných hovad tím jedem zhykulých po ležení leželo.

Mezi tím král Václav s svými houfy na pomoc Horníkům pospíchal a přitáhna až pod vrch Kaňk tu se s nimi rozložil, míniiv nazejtří s Albrechtem boj svésti. Ale on rána nedočkal, nebo znamenav své vojsko příliš zemdlené, tajně v noci s lidem utekl a Horníkům palmy, znamení vítězství zanechal. — To byl první triumf, který lvové Horníci nad Albrechtem, velikomocným císařem, obdrželi.

Druhou vyhranou nad týmž Albrechtem v l. 1307 měli Horníci, o nížto Hájek jako o předešlé připomíná. Uslyšev císař Albrecht, že by Rudolf jeho syn, nedávno za Českého krále přijatý, umřel, a že by z pánu českých někteří druhého jeho syna Fridricha za krále mfti chtěli, někteří pak tomu na odpor se stavěli, sebrav opět vojsko veliké do Čech zase vpadl, a mezi Kutnou Horou a Kolínem tábory své roztáhnouti kázal,

vě, že odtud se nehne, až Hory Kutné dobude a ji se všemi
tky sobě osobí. Naděje ho zmejlila, nebo Horníci na císařské
hrůžky nic nedbajíce vojákům jeho jen se posmívali. Oni
k toho snéstí nemohše dne jednoho útok na město učinili,
proti těm lvům, od předešlých s Albrechtovými houfy bitev
půtek ještě krvavým, nic nevyhráli. Horníci jistě u svých
rubů (to jich valy a bašty byly) do tří set jich pobivše na
kání je obrátili a pustivše se po nich až k Nebovidům hnali,
nemalou kořistí domů se navrátili. A tak druhý triumf
oti Albrechtovi dosáhli.

Josef Jungmann († 1847).

P ū v o d h r y v š a c h y .

(*Hlasatel; 1806.*)

Na počátkce pátého věku seděl v Indii na trůnu panství
ikého mocnář mladý, jmenem Behiib aneb Behram, plný
ostí, ale jak to obyčej u dvorů, zavedený od družstva jej
kličujícího. Přišlo tedy na to, že zkažený vinou nehodných
varyšů mládenec zapomněl, že každý monarcha jest otcem
u, že láska poddaných jest podporou trůnu, a na konec že
lásky jináč získati nemožno, než tím, aby se stal hodným
lování.

V ten čas bramin jeden, jmeno jeho Nassir, Daherův syn,
ak arabsky Sissa, chtěje na zábavky toliko čilému pánu ote-
ti oči, vynalezl hru v šachy, hru, v které král jest podstata
eho, avšak sám bez jiných ničehož nemůže. Líbila se hra
nocnáři libujícímu si hríčky, i dvořanům to toliko libujícímu,
se pánu líbí. Ale mladý mocnář měl čilost osvícenou, a ta
ost spravila, že poznal ve hřecké výborné obsažené býti na-
ení. Povolav tedy vynálezce hry šachovní bramina takto pro-
uvil k němu: „Synu Daherův, poznávám, že jsi muž, v kterém
vývá duch moudrosti, nebo vzácný vynálezek tvůj spolu vy-
žením jest i naučením. Pověz medle, jakou chceš míti od-
tu, a vezmeš ji.“

Sissa, pokloniv se tváří k zemi hluboko, vece králi: „Mi-
stivý pane! já jsem spokojen s stavem svým, ale jestli za
tuj nálezek mám míti odplatu, tedy o tuto prosím: Kaž, mi-
stivý pane, štědře položiti na první čtverhraník mé šachovnice
dno zrnko obilí. Šachovnice na šedesát čtyři podobné částky

rozdělena jest, nechť tedy od jednoho zrnka na první položeného každá v dvojnásob zrnek jde.“

Zamrzel se král slyšev to a rouhal se braminovi v srdeč svém řka: „Nežádal jsi jako moudrý muž, ale jako blázen. Což se tobě zdá, že bych tobě něco většího uděliti nemohl, an tak málo žádáš?“

Ale bramin ujišťoval, že mu dosti na té odplatě, konečně vidí-li se králi býti malá, aby ji dal dvojnásobně. Poručil tedy mu dátí král, čehož žádal. Ale když přišlo k počtu, nalezlo se skrze takové zrnek zdvojování, že ta odplata byla by větší nad možnost mocnářovou i nad cenu všeho jeho království. Počet vedený od jednoho zrna šedesáte čtyrykrát zdvojeného přinesl to, že by k odplatě potřeba bylo šestnácti tisíc, tří set osmdesáte čtyř měst; v každém městě mělo by býti tisíc a čtyrmecítma obilnic; v každé obilnici sto sedmdesát čtyři tisíce, sedm set dva a šedesát korcův, a v každém korci dva miliony, tisíc dvě stě a sedmdesát osm zrnek, a tím by teprv jedna polovice zaplacena byla, a to by buď drobničké obilí aneb korce nad míru větší býti musily, ještě u p. ječných zrn na korec český toliko asi půl druhého milionu se vejde, kdežto všechněch od bramina žádaných zrnek bylo:

18, " 446744, 073709, 551615.

Po učiněném takovém počtu věci na první pohled lehké, však možnost mocnářova a všecko obilí, co ho od počátku světa sklicheno, převyšující, užil bramin té příležitosti a ukázal pánu svému, kterak i možným potřeba jest rozvážení, když uděluji milosti.

Zdaž ten dobrý bramin Nassir svou královskou hrou krále moudřejší a lepší zdělal, na to se nedotazujeme, ale tolik zajisté spůsobil, že ta hra po mnohé věky byla hra zamilovaná východních knížat a mocnářů, i jest sem tam až podnes.

Pavel Josef Šafařík († 1861).

O rozdílech lidstva.

(Slovanské Starožitnosti.)

Otzážka, kterak pokolení lidské v rozličná plemena, kmeny a národy se rozšířilo, zaměstnávající za našeho času nemalý počet skoumatelův, mát trojí hlavní stránku: přirodnou totiž

kykovou a dějinnou, jelikož v ní zření se obrací aneb na povu lidskou a složení tělesné, aneb na jazyky, řeči a nářečí, kterýmiž se lidstvo od sebe dělí, aneb posléze na proměny, kdy národové v obcování svém společném podnikli. Odpověď na otázku tu z trojího pramene se čerpá: ze přírodotu, jazykozpytu a historie.

Ze přírodopisu čerpají se známky ty tělesné, kterými rozdíl na světě národové od sebe se dělí. Tuť arci některé vyní sady a pravdy hned při prvním pohledu jsou na snahu každý vida na p. Evropčana vedle Mouřenína anebo vedle myka státi, rozdíl mezi nimi se vyskýtající na oko spatří. Však mezi všemi národy vůbec jsou nesčíslní a často austrální; málo také národů tak čistě se zachovalo, aby s jimi sousedy svými se poněkud nepomísili a tím i známek ch tělesných neproměnili.

Přírodními známkami národy jen tak říkaje na hrubo se. K určitějšímu rozdělení jich potřebné jest skoumání *jazyků* a jejich mezi sebou příbuznosti. Není pochyby, že národné mluvící původně jazyky příbuznými také sami mezi sebou uznali jsou a že tak říkaje z jedné krve pošli. Zde však počít cíni rozdíl mezi příbuzností všeobecnou čili předpotopou, nacházející se ve všech jazycích, jelikož i nejvzdálenější ostavou tělesnou nejrozdílnější národové často užívají slovného i zvuku i smyslu, a mezi příbuzností zvláštní čili kmenovou, která jen mezi některými zvláštními národy a jazyky jeví. Ona snad více náhodou, nežli původní příbuznosti jednotlivých slovích se vyskytá a velice obmezena jest; tato základ má v historii národův a v celé soustavě jazyků v tříti se dává. V obojí pak případnosti, jak ve příbuznosti obecné, jakováž na p. mezi jazykem finským čili čuchonským slovanským, tak i ve kmenové, jakováž mezi latinským a slovenským místo má, rozdíl cíni sluší mezi tím, co již od samého počátku oběma jazykům zároveň přináleží, a tím, co teprve později ve společném obcování jeden národ od druhého odhalil. Takto na p. v jazyku maďarském a valaském nad míru všeho slovanských slov se užívá, kterážto Maďaři a Valachové Slovanů do své řeči vzali; však proto mezi Slovany a Maďary žádné zvláštní čili kmenové příbuznosti, ovšem ale mezi Slovany a Valachy, ačkoli vždy velice vzdálenou, znamenat. Pročež ve skoumání příbuznosti jazyků zření se obracetí si nejen na slova jednotná, která snad z jednoho do dru-

žého přešla, alebrž na celý sklad etymologický a gramatický na kořeny slov a jich formy.

Poněvadž ale mezi známkami fysiologickými, z postavení tělesné, a linguistickými, z jazykozpytu čerpanými, někdy trný odpor vzniká, tak že oba pramenové k dokonalému dělení národů nepostačují, potřebí jest odpor tento, s užitím zdravé a soudné kritiky, třetím nálezem, *historickým* totiž hodnouti a urovnati. Tak na p. polovice kmene tureckého Evropě a západní Asii rozlehlá, ode druhé polovice, po střední Asii rozšířené, co do postavy tělesné značně se dělí, ač téhož jazyka užívá. Příčinu toho odporu historii vyskoumať a vysvětliti náleží.

Národnost a mravy Skythův.

(Tamtéž.)

Vlastní a původní Skythové byli národ z hořejší Asie, Evropy přibylý, a tudíž evropským kmenům plemene i cizí. Jakož původ a kolébka jeho, tak i příbuznost jinými známými kmeny v oné vykázané části země naší, jinovatě ve vlasti Sakův a Massagetův, spoluplemeneců jeho, hledat se musí. Původu a kolébky nehledáme, o pokrevnosti dle nebudeme na rozpacích, povážíme-li povahy a mravů dřevní Skythův, jak nám je souvěcí svědkové Herodot a Hippokrates vypisují. V obraze dřevních Skythův, připatříme-li mu se dle nelze nám neviděti podobenství pozdějších Hunův, Avarův, zarův, Pečencův, a nade všecko Mongolův čili Tatarův: všichni třeba časové nestejná, úkazové stejní jsou. Čemuž se lze diviti nepotřebí. Vnitřní historie kočovných a loveckých národů v horní Asii jest sobě veskrze podobná, lunská mongolská obě massagetská. Dnešní nomadové jsou obraz a podobou těch, co byli přede tisíci lety. Takovou jednotvárnost i užrat znamenáme. Vzdělanost zplozuje nepřehlednou různorodou rozmanitost národoživotních forem. Hippocrates poznal že všickni Skythové postavou a obličejem byli sobě rovni, jako dnešní Mongolové. Skythové byli národ čeledi mongolského plemene severského; o tom nám podle práv dotčených souvěkých spisovatelův pochybovat nelze. Hippocrates podobu jejich, praví, že měli tělo tlusté a oduřile, hnáty ném masisku obalené, břicho napuklé, vlasy řídké; tváře a postavy že byli všickni stejné: což všecko nerčí-li kmenův plemene indoevropského, na p. Slovanům a Něm-

ale nad to ani lidem západních kmenův plemene severského, jmenovitě Turčínům a Čudům, naprosto nepřísluší. Toté pravý a věrný obraz domácích kmenů v severní Ásii, kterýchž nelze ouhrnkem a vesměs příhodnějším názvem naznačiti, nežli jmenem kmenův čeledi mongolské. Této příbuznosti dosvědčuje tvárnost kamenných podobizen, nalezajících se na hrobkách skythických v Rusku, již Klaproth za čistě mongolskou, Zwick naproti za polomongolskou, t. j. mezi mongolskou a tureckou (Kirgisův i Nogajův) uprostřed stojící, vyhlásil. K této příbuznosti kmenové nás vede čínsko-mongolský spůsob léčení vypalováním, u Skythů všeobecně užívaný; k též naposledy i ostatní jejich významné a rázné zvyklosti, obřady a spůsoby živobytí. Vzývání boha vojny v obrazu posvátného meče jest právě a vlastně mongolské, napotom u Attily a ještě později v čas povýšení Čingischa na důstojenství královské znovu se vyskytající; plstěné stany, svinská nečistota, těsto, jímž se ženy jejich obkládají, aby jim čas po čase přischlé bláto a špínu s kůže sklidily, zahálčivá lenivost a mimo vojnu i loupež, zmrtvělost (komu zde povaha starých Maďarů na mysl nepřipadne?), všecko to jest sibirské a mongolské, nikoli pak turčínské a čudské, nerci-li slovanské a germanské. Sibirské jest i opájení se kouřem konopného semene na řeřavém kamenu v pevně zavřené jurtě čili stanu, jen že Herodot podkuřování to s parní koupelí míchá, již tainější jinojazyční národové, dle Nestora Slované, již za času apoštolův, užívali, a snad někdy i obojím spůsobem, domácím i cizím (skythickým), tělu svému hody strojili. Jakož mužové skythičtí celičký den viseli na svých koních, tak ženy i děti jejich pořád dřepěly ve plstěných stanicích, na kolách čili vozích roztažených.

Tolikéž i mezi obyčeji Sarmatův a Skythův valný jest rozdíl. Sarmati byli ovšem bojovní, neohrození jezdci, a k vře podobné jest, že i oni, bydlíce vedle Skythů v pustinách, přivykli své stany vždy na vozích pohotově držeti, aby jich nemuseli skládati a rozbijeti: avšak ve všem jiném mravy jejich ode mravů vlastních Skythův patrně se liší.

Ostatní, větším dílem hnusné, nerci-li hovadské obyčeje a obřady Skythův, na p. zabíjení lidí při pohřbu králův, pití kyselého kobylího mléka (kumisu národův mongolských), oslepování sluh a otrokův, jichž ku polním i domácím pracem užívali, lokání krve zabitych nepřátel, odírání kůže jejich a vyrábění jí k rozličným domácím potřebám, užívání lbbů zabitych nepřátel místo číší atd., naschvál zde běžně podotýkám, at o

nich čte komu libo u jiných, a po nich Skythy buď s Pinkertonem za Gothy, buď s Hallingem za Germany, buď s Mannerstem za kirgizské Kozáky uznává, jen Slovanův nechá žádný více se Skythy neplete a nemíchá.

Vímět sice, že někteří pozdější spisovatelé řečtí mravy Skythův schvalovali, ale dozajista nepravdivě. Co staří o Abiích, smyšleném národu thrackém, a jiných bájili, že by měli být lidé nejspravedlivější, to jejich nástupcové, zvláště Ephorus a j. na Skythy přenesli, pokládajíce cnost za následek a nerozlučnou společnici jejich prostého, nevzdělaného života. Stalo se to, jak každý vidí, teprva když řečtí mudráčkové počali vzdělanost a učenost, jakž i podnes chátra lidu u nás, za pramen vši nepravosti a býdy pokládati. Herodot a Hippokrates, znajíc Skythy a jejich hovadskou divokost z vlastní zkušenosti, by se tomu byli zmíry smáli. Vždyť i podnes věrnost Beduinův a dobročinnost Kalmukův se vychvaluje; právem-li či neprávě, o tom zde hádati se nechceme. Z Aeschylova Prometheusa víme, že Skythové byli loupežníci, a z Thukydida, že pro svou surovost, podlost a vnitřní rozmršky nemohli sobě dokonale pokořiti okolních národův, jmenovitě Thrakův, a jakž se domýslíme i Vindův čili Slovanův, třebas byli v počtu hojní a v sile udatní.

František Palacký (nar. 1798).

Rozdíly stavů u starých Čechů.

(Dějiny národu Českého.)

Co pode jménem stavové království Českého a markrabství Moravského za dob pozdějších a ještě nedávno minulých znamenitou provozovalo moc ve životě státním národu, toho v době předotakarské ještě ani nebylo. Veškeren rozdíl obyvatelstva záležel v tom, že jedni byli *zemané* čili *dědiníci*, a druzí *bezzemci* a chlapové, t. j. že jedni vládli dědičně statky i pozemnostmi tu většími tu menšími, druzí pak museli živiti se buďto službou na cizí majetnosti, neb nájmem za poplatek, aneb řemeslem a obchodem vůbec. Osobní svobody požívali obě třídy ve stejně míře, ale práv politických toliko zemané a dědiníci; o stavu nevalného počtu lidí porobných promluvíme později. Zemanův ubývalo každým stoletím víc a více. Hlavní toho příčina byl měnící se pokrokem času spůsob válčení, ano-

k rozhodnutí bitev čím dále tím více bylo potřebí komonictva těžkého a tudíž nákladného; chudý zeman neb dědinsk, nemohla postačiti k takovému nákladu, přikazoval se zhusta k družině bohatého šlechtice a stával se nápravníkem jeho dobrovolně. Podobné poměry a příčiny přispěly také v Němcích k zvelebení šlechty a rytírstva, a to ještě dříve nežli v Čechách. Zde zajisté až do konce 12. století vedeny války větším dílem jen obhajně, v nichžto bohatý i chudý každý povinen býval účastnit se dle možnosti. Teprv ve 13. století, za doby Otakarů českých, když sousedé přestali nabíhati na zemi naši a naproti tomu Čechove jali se tytýž dorážeti přes hranice sami, počalo také v Čechách a na Moravě dělati se rytírstvo dle spůsobu německého. Tu zajisté zemané chudší, ježto nemohli jináče účastnit se války, hrnuli se samoděk pod korouhve šlechticův vyšších, *přikazujíce se jim*, t. j. slibujíce poslušní býti rozkazů jejich, dávajíce se v jejich *opravu* i ochranu, a činíce se *nápravníky* jejich, t. j. nápravy čili statky nápravní bud' od nich za služby přijímajíce, aneb své vlastní spupné dědictví na jejich právě zavazujíce atd.

Ačkoli rodové starých *lechův* českých pod Boleslavem I. téměř všichni byli zahynuli, však nezadlouho potom jeví se opět rozdíly mezi zemany, a sice v ten spůsob, že naproti *šlechticům* (*nobiles, milites primi ordinis*) staví se *vládykové* neboli *druhové* (*milites secundi ordinis*). O rozdílech takových řeč bývá od 11. až do polovice 13. století, ale nikde neudává se zřetelně, v čem se zakládali. Jen z podobnosti a z příkladův pozdějších jest se dovtipovati, že za šlechtice považování byli statkáři bohatí, mohoucí na svůj vlastní náklad chovati a s sebou do boje voditi dobrou družinu čili komonstvo znamenité, jakož jsme již vykládali; zemané pak menší čili vládykové že byli ti, kteří nemajíce nápravníkův ani komonstva do války bud' jezdecky neb pěšky sami se vypravovali. Nemí snadno udati, které byly nejpřednejší rodiny v Čechách a na Moravě před Otakarem II., ani kolik jich bylo a jak se jmenovaly; protože jmena i štíty, kterými se rodiny rozeznávaly, nebyly ještě obyčejem dosti ustáleny. Připomenuli jsme již, že jmena rodinná počala teprv pod králem Václavem I., a to jen u několika rodin; znamení štítu neboli erbu (*Wappen*) zasahovala arci o něco výše, a sice do druhé polovice 12. století, a z téče, která vedena o bezúhonnosti jejich, může se bráti důkaz neodporný o jejich dědičnosti, ano bráněno užívat jich, kdokoli se k nim nepřirodil. Za znamení totožnosti rodiny

slouží poněkud také oblíbenost několika osobních jmen, opanovavšich se v ní nad jiné častěji. Tak ku příkladu jména Slavek a Boreš oblíbena byla zvláště u těch, kteří přijali byly znamení hrabí do štítu svého; u růží paňovalo jméno Vítěk, tak že celá rodina záhy nazývána Vítkovci; u ostrve Smil, Častolov (Čeněk) a Jindřich; u hvězdy Zdislav (Zdeněk), Diviš a Jaroslav; u štítu odřivous řečeného Beneš, Drslav, Vok; u trojčáří Drslav, Černín, Břetislav (Břeněk); u lekna Hroznata, Vilém atd. Ze spojení všech pomůcek takových teprv lze jest poobjasniti počátky předních několika rodin, které aspoň v některých větvích svých udržely se skrze několikero století jako v popředí dějin českých, jakož pak o tom dole jednatí budeme podrobněji. Ale poměrům těmto nedostávalo se ani stálosti, ani přísné určitosti. Šlechticem za onoho věku byl, kdo koli vládl hojnými statky; a poněvadž králové, povyšujícé schopné zemany na přední úřady v zemi, mívali v obyčejí nadávat i spolu hojnými výsluhami, protož i úředníci vyšší počítání obyčejně mezi šlechtice; jakýkoliv byl stav jejich rodicův. Z toho následovalo, že ztratil-li kdo statky své a svržen-ли s úřadův, přestal také být šlechticem; a poněvadž o majoratech a fideikomisech ještě nic se nevědělo, potomci šlechticův, kdykoli nevalné na ně spadlo dědictví, stávali se tudíž zemany menšími zase, čili vládykami a druhy; i nebýval to úkaz neobyčejný, že některé linie téhož rodu zůstávaly mezi šlechtici, an jiné počítány mezi prosté zemany. Nelzeť ani zapříati, že známka rodu, za příkladem Němcův, počala také v Čechách vysoce vážena být, a že šlechticové již od nepaměti ohražovali se co zvláštní kasta spůsoby mnohonásobnými; ale neméně jisté jest, že usilování takové nedařilo se, leda teprv ku konci 14. a v 15. století, jakož to na místě svém dokázano bude. Stavu pak městského nebylo ještě vůbec té doby v Čechách ani v Moravě; tvůrcem jeho stali se teprv naši Otakarové, a zvláště Přemysl Otakar II.

Bylo-li ale mnoho neurčitosti v poměrech mezi zemany, bylo jí mezi nezemany čili *bezzemky* a *chlapy* ještě více. Těžko věru bylo by nyní vyměřiti, cím se dělili někdy od sebe k

př. druhové, panoše, služebníci a nápravníci, ačkoli domníváme se ne bez důvodu, že druhové, panoše i služebníci stáli jako uprostřed mezi šlechtici a mezi chlapy, a že, jsouce zároveň zemanům menším osobně svobodni i chodíce do boje s pány svými co družina neb čeleď jejich, domáhali se udatenstvím i věhlasem často i důstojenství rytířského a stavu povyšeného.

en slova *nápravník* (ministerialis) užíváno někdy také s pří-
nou, jakoby o chlapovi; znamenáno zajisté jím netoliko dvo-
ny a čeleď šlechtickou, ale i řemeslníky a nižší úředníky ve-
nés. Obyvatelstvo zejména hlavních měst v župách záleželo
větší částky z nápravníkův knížecích neb královských, a pa-
vníci nakládali s nimi nezřídka jako s parobky, rozdávajíce
klášterům a kostelům vzáduší i s nápravami jejich. Nic-
éně stav jejich líšil se znamenitě od stavu parobkův, zvláště
německých, protože jen za požívání nápravy vázání jsouce ku
vinnostem určitým, mohli odřeknutím jejím osvoboditi se
ždou chvíli, a podléhalo témuž soudu, jako všickni zemané
dědiníci. Mezi takovéto nápravníky nacházíme, že počítání
li také nehojní umělci a lékaři věku onoho; ti, kteří slou-
li uměním svým dvoru královskému, obdarováni za to statky
sto dosti znamenitými.

Většina obyvatelstva rolnictvím se živícího již ve 12. sto-
tí nebyli zemané aneb dědiníci, ale *kmeti*, t. j. sedláci, vzdě-
vající pole zemanské a užívající jeho za jisté poplatky, úroky
služby, kterýmiž zavázání byli pánům svým. Byli tedy jako
jerníci a námezdníci z dobrovolné úmluvy, a to na ten spů-
b, že mzda jejich záležela v tom, co vytěžili z polí svých
imo úroky čili dávky a služby povinné. Pročež nebyli tělesně
probeni, aniž ke hrudě vázání, ale mohli změniti postavení
é, a opovědouce se u pána v určité čas stěhovati se pod
ného; také moc soudní nad nimi provozována od obecných
radův krajských, a nikoli od majitelův statku. Poměr jejich
i pánům byl dle toho dosti slušný a spravedlivý; nicméně
itiskův a zádav šlo na ně drahně odjinud, zejména skrze ro-
ty zemské, ku kterýmž zavázání byli jestli ne výhradně,
spoň nad jiné obyvatelstva třídy hojněji. Ve starých našich
listinách kmeti jmenní se *hospites* neb *rustici* vůbec, od ná-
pravníkův nahoře dotčených dělili se zvláště tím, že neslou-
li pánům svým osobně, aniž provozovali jaká řemesla ku
potřebě jejich.

Nacházíme ve starých listinách také zmínky o třídě chla-
piv, kterým se nedostávalo netoliko majetnosti, ale ani osobní
svobody; jmenní se obyčejně *servi* aneb *mancipia*, tedy *parobky*
nevolníky; oběma názvy u národův německých značili se
dle zbavení práva netoliko politického a občanského, ale i
 práva lidskosti, ano s nimi nakládáno právě jako s hovadem
neb jako s kteroukoli věcí prodajnou. Nicméně, přihlédneme-li
lněji k řeči o nich vedené v listinách českých, bude nám

těžko spatřiti v nich obraz, jakový se podává o parobcích u Němcův. Povinnosti zajisté jejich ku pánům nacházíme určitě vyměřené, zároveň povinnostem nápravnskův a lidí kmetcích, tak že rozdíl mezi oněmi a těmito nezáležel tuším nežli v tom, že parobům nebylo volno opouštěti pána svého a stěhovati se jinam. Není sice pochyby, že zajatí ve válce nepřátelé prodávání za peníze, a zločincové na smrt odsouzení uvozování také v porobu dědičnou: a přece neméně jisté jest, že všecky známky a stopy tělesné poroby mizely v Čechách vždy opět, tak že se zdálo, jakoby poroba na půdě české ujímati se ani prospívat nemohla. Smlouvy, komu by děti nevolnické připadati měly, když otec i matka náležely pánům rozdlným, zachovaly se z věku tohoto v zemích německých dosti hojně; u nás ani v diplomatářích ani ve formulářích starých nenacházíme nižádného znamení o nich. Nápodobně ani o viře (Wergelt) ve starožitnosti české a moravské není příkladu; a známo jest, že virou hlavně značily a tvrdily se rozdíly stavů dědičné vůbec. Příčiny této zřejmě větší mýrnosti a vlídnosti v poměrech lidu českého zakládaly se arci s částky v jemnější povaze myslí slovauských vůbec, ale neméně bylo jich hledati v neutěšeném předpisu staroslovanské ústavy politické zvláště. Byltě to za oné doby stát sám, co uvaloval tolik břemen na lid obecný a vymáhal na něm tolik obětí pro sebe, že nemohl svoliti, aby čas a sily jeho měly nad to pozívány a utráceny být od lidí soukromých kterýchkoliv. I poněvadž ze svědectví několika listin jeví se, že lidé tělesně porobní nebyli povinni sloužiti státu, jsouce zproštěni všech robot zemských, není se čemu diviti, že jak vláda panovníkova, tak i národ sám usilovali se rušiti poměr takový, podobající se výsadě, a uvesti rovnost všech lidí podanných na místo jeho. Z toho následovalo, že již ve 13. století ztratila se v písemnostech našich každá zmínka o lidech tělesně porobných, a konečně že spisovatel znamenitý a vážný století 14. jistiti mohl, že v Čechách o porobcích a nevolnících, kromě z dějin, nic naprosto se neví. A jisté jest, že i ve starších dobách volno bylo každému nevolníku, nejen vykoupiti se z poroby, ale i státi se zemanem, uměl-li jen těžiti ku prospěchu svému výtečnými ducha dary, kterýmiž od přírody nadán byl.

Filip Stanislav Kodym (naroden 1811).

Světlo a zrak.

(Zdravověda.)

Bylina rostoucí potině je bledá, chorá; tak i člověk neycházející na světlo zůstává bledý, neduživý, chřadne na těle na duchu. Děti, držané přes zimu pořád doma, potrácejí černost svých tváří a nenabývají jí až zase z jara, kde jim volno vycházeti.

K pojďání světla neboli k poznávání osvícených předmetů slouží nám zrak. Nástrojem zraku jest *oko*. Jak důležitý zrak našemu živobytí jest i jak mnoho na jeho zachování váleží, netřeba dokládati.

Obyčejné vady zraku bývají — buď že je *krátký* nebo *daleký*. Krátký zrak nenalezá se než jen u lidí obírajících se drobnými předměty a z blízka na ně hledících, jako na př. u pilných študentů, v knihách neustále vězících a málo vycházejících, u hodinářů, u švadlen, zvláště které mnoho zdrobna vyvíjají. Krátkozraký rozeznává na blízku věci velmi dobře, ale do dálky vidí jen málo neb dokonce nic.

Mezi lidem rolnickým, mezi myslivci atd. nenalezneme ani jednoho krátkozrakého. Ti starší věkem upadají spíše v chybu pačnou, t. v *dalekozrakost*. Starší myslivec nebo sedlák vidí do dálky výborně; aby však v knize četl, zvláště je-li tisk drobný — to je mu velmi krušné.

Oko má tu vlastnost, že se hledí přispůsobiti tomu, jak u kdo potřebuje. Kdo hledí jen do dálky, ten se stává dalekozrakým; a kdo hledí pořád jen na blízko na drobné věci, ten se stává krátkozrakým. Z toho vysvítá také prostředek, jak možno krátkozrakost předejítí anebo ji léčiti; prostředek ten není jiný, než aby se oko také cvičilo hleděti do dálky.

Kdyby srovnal oko krátkozrakého s okem dalekozrakého, shledal by, že oko krátkozraké je z předu více vypnuté nežli oko dalekozraké, které je poněkud splasklé. Kdo není ani krátkozraký ani dalekozraký, t. kdo dobré i z blízka i do dálky vidí, toho je vypnutost oka prostřední.

Vypnutost oka zmenšuje se však postupujícím věkem, a krátkozrakost hojí se tedy sama. Nastane-li ale dalekozrakost — ta je čím dál tím horší; nebo v té míře, jak přibývajícím těžím tělu dužnosti ubývá, oplaskuje oko pořád více a více, a člověk tedy na blízko pořád míň a míň vidí.

Dalekozrakému je prospěšno potřebovat brejlí — to ale v případech, když něco čte neb něčím drobným se obírá — aby nemusel svůj zrak tak tuze napínati; neboť přílišné zrakové napínání jen ještě více zrak oslabuje. Kdo při čtení býcejného písma drží knihu na více než na půl lokte od očí, do není více s to, aby do jehly nit navlekl, ten je dalekozraký, ten potřebuje brejlí.

Tak i krátkozrakému jsou brejle užitečné; tento by jich měl jen šetrně užívati a raději hleděti, aby své oko bez brejlfu navykal na dálku. Krátkozraký potřebuje jiných brejlí dalekozraký také jiných.

Pro krátkozrakého jsou brejle skel proláklých či vyhlouzených; pro dalekozrakého skel vypoulených či oblých. Oč u dalekozrakého je oko splasklejší, o to musí být sklo oblejší. Bllost skla nahražuje, co se oku vypoulenosti nedostává. Napak u krátkozrakého, jehož oko je příliš vypoulené či vypnuté, říšnosť ta vyrovnává se zase sklem proláklým čili vyhlouzeným. Čím zrak je kratší, tím láklejšího je potřebí skla; a čím zrak je delší, tím oblejší musí být náocní sklo. Čím více se sklo uchyluje od rovnosti, to jest, čím je láklejší neb oblejší, m, říkáme, že je ostřejší.

Ostrých skel měl by se každý vystříhati, totiž ostrých na voje oči; neboť je v tom veliký rozdíl — ta samá skla mohou být jednomu ostrá, kdežto druhému jsou třeba slabá. Užívá-li člověk ostrých skel, na př. krátkozraký, oko hledí se k nim říspůsobiti, ač člověku se dost brzo zrak ještě více zkratí. Čepe jest potřebovat skel o něco slabších, než jich oko žádá.

Okrouhlá skla jsou lepší nežli podlouhlá; oko a zřítelnice jeho jsou též okrouhlé. —

Od krátkého a dalekého zraku je třeba rozeznávati *slaby zrak*. Proti slabosti zraku nespomáhal jí žádné brejle. Příčina slabosti zrakové bývá rozličná — buď vnitřní buď zevnitřní. Posouditi to a náležitých prostředků proti tomu použiti, to může jen lékař.

Kdo si chce svůj zrak zachovati zdravý a silný, ten hledí střídmoti v jídle a pití; nebo ničím se zrak tak brzo neoslabí, ažko právě nestřídmotí v těchto věcech. Dále nečti dlouho do oči, nečti při slabém světle, nečti chodě neb dokonce jeda a voze neb na koni, a vůbec zraku příliš nenamáhej. Cítíš-li, e tě začínají oči tlačiti neb boleti, je svrchovaný čas aby se řestal.

Příkré světlo je též zraku škodlivé, na příkl. hledění do lince; tak i každé nestejně osvícení, každý náhlý přestup ze

tmy do světla a ze světla do tmy. Z té příčiny není dobré hleděti v noci k nebi, když se blýská. A postel by měla vždy státi tak, aby člověk byl hlavou obrácen k oknu, tak aby, když ráno procitne, nepadlo mu denní světlo neb dokonce slunce přímo do očí.

Při práci je člověku nejmilejší světlo, které padá s hůry dolů. Večer se dobré píše neb pracuje při lampě s kloboukem — ale s kloboukem papírovým, navrchu modrým neb zeleným, uvnitř bílým. Takovým se světlo nejenom sráží dolů, kde si ho žádáme, nýbrž ho také něco veskrz proráží, tak že při takovém papírovém klobouku není ten příkrý, oko urážející rozdíl mezi světlem a tmou, jako při klobouku plechovém.

Při dětech, když se učí čísti a psát, mělo by se dbáti, aby nestrkaly svých očí tuze do knihy neb k papíru; nebo tím spůsobem plodí se krátkozrakost.

O teple a studenu.

(Tamtéž.)

Člověku nesvědčí ani přílišné teplo ani přílišná zima. V studeném podnebí zůstává člověk zakrnělý jak tělem tak duchem, a v horkém podnebí daří se toliko černochovi. Bílému člověku je nejpřiměřenější podnebí mírné.

Nejlépe se našemu tělu hodí teplota vzduchu mezi + 12 až 17° R. Teplotu tuto hledí si zdravé tělo zachovati pořád stejnou. Tělo si dělá samo teplo. Kterak se to děje, bylo už na počátku vyloženo. Šat slouží jen k tomu, aby teplo tělem zplozené lépe se zadřžovalo, aby ho tolík neucházelo.

Je-li okolo člověka málo tepla, t. j. nalezá-li se v zimě, musí tělo více se namáhati, musí více tepla ploditi, aby ve své mříži se udrželo. V studenu tráví člověk víc i dýchá plněji nežli v teple. Dýchání jeho je už proto plnější, protože studený vzduch je hustší a tudy vydatnější nežli teplý. V zimě a v studených krajinách pojí člověk víc nežli v letě nebo v krajinách teplých neb dokonce horkých.

Proti horku pomáhá si tělo zase tím, že se více vypařuje, že se potí. Výparem ujímá se tělu tepla, tělo se schlazuje, tak že teplota jeho nemůže přes míru vystoupiti. Za suchého povětrí snáší člověk vysoké horko spíše nežli za vlhkého, pařlivého. Vlhké povětrí je už parami napito, to výparů z těla tak dobře do sebe nepřijímá. Ve vlhkém horku člověk malátní a slabne, oddýchaní je nedokonalé, těžké.

V které teplotě by člověku bylo právě nejpříjemnější, je něstojné; řídit se to podle toho, jak si na zimu neb na teplo člověk byl navyknul. Teplota + 17° R., které je nám v letě nejmilejší, zdálo by se nám v zimě nesnesitelným horkem. A naproti tomu teplo + 12° R., kteréž si v zimě velmi libujeme, to by nás v letě velmi nemile dojísmalo, tu bychom si naříkali na zimu.

V našich krajinách panuje povětrnost velmi proměnlivá; teplo a studeno střídají se náhle. Naše jaro jest toliko v básních tak krásné. V skutečnosti býváto ale, jakož začasté i samé léto — leda jen na zeleno obarvená zima, protkaná některými teplými dny. U nás je potřeba, aby člověk byl pořád na zimu připraven, aby ji uměl snášeti, i když z nenadání uhodí. Prostředek k tomu jest, aby si na zimu navykal, aby svým tělem hleděl se otužiti.

Proto špatně by si poradil, kdo by u nás chtěl trvatí pořád v stejném, tělu příjemném teple, kdo by si v zimě svůj příbytek dával hojně vytápti, kdo by líhal v perinách a hezky teple by se oblékal — to se nehodí leda jen dětem v prvním jejich věku a babičkám i dědečkům v posledním. Než kdo je zdrav a chce ostatí zdráv, ten ať si hledí též zimy. Jen ven do zimy! třebas mrzlo neb se chumelilo — zima, netrvá-li dlouho, tuží a občerstvuje. Proto netřeba ani příliš mnoho šatů na se navěšovati — jen co sluší a patří — za to ale čerstvější krok! aby se tělo brzy zahřálo.

A že by se člověk snad tudy nastudil, toho se není obávati; právě čím častěji a pořádněji se člověk nastuzuje, tím bezpečnější je před nastydnutím. Nastydnutí je nejspíše podrobén ten, který se nastydnutí nejvíce vyhýbá, který se pořád v teple drží a leda jen za dlouhý čas jednou do zimy se odváží. A ten ještě nenastydne tím, že do zimy vyšel, nébrž spíše, že ze zimy se vrátil náhle do vytopené světnice vstoupil a třebas ke kamnům. Působením zimy se totiž obnažený povrch těla podražduje — především ale podražduje se útlá blána v nose a v krku, kdežto studený vzduch ustavičně prostupuje. Nuže octne-li se na to člověk pojednou ve vzduchu hodně teplém, blána ta se podráždí ještě více, krev se v její žilky nahrne a zánět je hotov, totiž zánět povrchní slizné blány. Zánět ten jeví se buď rýmou, kašlem nebo bolením krku, jak totiž buď ta neb ona část blány se byla zanfilila.

Z té příčiny měl by se každý na pozoru mít — ne tak když do zimy vychází, jako když se z ní navrací, aby nevstu-

val hned, kde silně je zatopíno, tím méně k horkým kam-
m, tolikéž aby nepožíval hned něco horkého, na př. polév-
, kávu neb cos podobného.

Prozřetelnosti té je zvláště potřebí, když, jak říkáme,
věku zajde za nehty, když se oznobí, neb dokonce když
některý úd zmrzne. Zmrzlého člověka vnéstí do teplé¹
světnice je tolik — jako jej usmrtili. Přijde-li kdo do teplé¹
světnice se zmrzlym údem, úd ten se tak prudce zanítí, že z
něj pojde mrť a úd posléze uhnije. Lavrey vypravuje, že
vlné noci umrzly mnoha stům vojáků venku postavených údy,
to tím, že nenadále se oteplilo, že teplomér od -18° na-
lnou vystoupil na $+10^{\circ}$.

Tak i ozubeniny, na něž si mnozí stýskávají, že se po
vuhá léta vždy v zimě ozývají, mívají za původ pouze takové
hlé zahrátí.

Kterak se zmrzlým člověkem nebo se zmrzlým údem na-
žiti, nebude as každému známo. Podotkneme něco o tom.
Vní je, aby se takový člověk vnesl do studené světnice neb-
mory; a druhé, aby se zmrzlý úd neb celý člověk obložil
d' sněhem, anebo není-li sněhu, plenami namočenými v ledo-
u vodu. Věc je ta. Aby krev v těle zmrzla, k tomu je
tisí zimy potřebí, než aby voda zmrzla. Krev zamrzá při
mě o 4 stupně nižší nežli voda. Proto obloží-li se zmrzlý
ledovou vodou, je v této při nejmenším o 4° více tepla,
žli v údu samém. A přivede-li se úd tak daleko, že při-
je studeno ledové vody, je odmrazen. Na to pak může se
čověk dát do peřin, ale do *studenných*, aby se ponenáhl sám
hrál. A tím spůsobem jedině, totiž ponenáhlým samovlast-
m takovým zahrátím může se úd oživiti, mohou se předejít
veliké zlé následky.

Zde by bylo též podotknouti o *studenném napití*, když je
čověk uhráty. Napití takové se vůbec srazuje, jako cosi na
jvýš škodlivého. Myslíme ale, že se v tom přemršťuje. že
studenným takovým napitím může si člověk jsa uřicen uhoniti
šel, o tom není pochybnost; aby si ale tím spůsobil sou-
chotiny, jak mnozí se domnívají, to pokládáme za nedůvodné.
studenným napitím si ještě nikdo nespůsobil souchotiny, leda
žel-li už k tomu dříve zárodek v plících, měl-li už plíce na-
žené. V tom případu jedině mohlo se státi, že spůsobe-
m kašlem souchotiny vypukly. Ty ale by byly i bez toho
vypukly, toliko že snad o něco později.

Na tisíce jich napije se v horku studené vody a nic jim
náleží, na př. ženci v letě. A v horkých krajinách hledí se
konce nápojů ledových — a přece v tamějších krajích jsou
uchotiny vzácnější nežli v krajinách chladnějších.

Proto kdo chce být opatrný, ať si je, ale tak úzkostli-
m býti, jak se obyčejně stává, toho není potřebí.

Václav Vladivoj Tomek (nar. 1817).

Policie městská v starodávní Praze.

(Dějepis města Prahy.)

Týmž spůsobem jako vlastní zákony právní vydávali rych-
ř a přísežní také platné nálezy všelikého druhu, čelící k za-
nování pořádku a zachránění zlého ve městě v jiných ohle-
dech. I tyto zachovaly se nám z první polovice 14. století
zavrně v zápisech nejstarší knihy Staroměstské.

Jedna z hlavních péčí městské rady byla o bezpečnost
ulicích, kterou bylo obzvláště těžko zachovati při nepo-
lojném a svárlivém duchu tehdejšího obyvatelstva. Nošení
zbraně, tehdáž velmi obyčejné, přinášelo v tom ohledu nej-
závratitelnější nebezpečenství. Proto byly skoro všecky zákony, čelící
zamezení bojů na ulicích pro záští mezi měšťany, zároveň
zaváděny zápopěďmi nošení zbraně.

Dle nařízení Václava II. od roku 1287 neměl vůbec ve
městě nikdo nositi zbraně jakéhokoli druhu, ani ve dne ani
noči. Nařízení toto nemělo však delší platnosti než na rok
a nezachovávalo se tedy později. Teprv roku 1327 vydali
přísežní nařízení jiné dle usnešení s tehdejším hejtmanem zem-
ským panem Hynkem Berkou z Dubé, výslově proto, aby se
měla přítrž mnohým vraždám a jiným neřestem ve městě.
Nošení meče neb bodáku (Stechmesser) bylo dovoleno jenom
v deme ve městě usedlým, majícím aspoň za deset hřiven jmění,
nebo za koho by se jiný tolik možný zaručil. Kdoby přes to
zostízen byl na ulici se zbraní od rychtáře neb jeho čeledi,
takmu měla zbraň býti vzata a měl platit pokutu; jestliže by
tak kdo, za nějž se jiný zaručil, zbraní svou někoho na ulici
zabil neb zabil, měl rukojmě platit 10 hřiven stříbra. Oso-
mán ve městě neusedlým nemělo nošení zbraně býti dopou-
štěno, kromě měšťanům jiných měst nebo pánum zemským a
čeledi, nikoli však čeledi osob duchovních jakéhokolivék

enství. Jiný příchozí měl zbraně nechat v hospodě, jestli hospody neměl, před městem. Hospodský byl pokutou penězitou zavázán, nařízení toto hostu svému. Nůž nositi schovaný v obuvi nebo v šatech bylo mu zakázáno. Pokuta na to byla při prvním a druhém dnu 20 grošů neb vězení na dvacet dní; kdyby po třetí dostižen, tomu měl se nůž proraziti rukou a zapověděno město. Rukojemství za jiné osoby, přátely, nájemníky neznámé, pro nošení zbraně nacházíme některá z početných let zaznamenaná v knize městské. Několik let na konci 1335) vyšlo nové nařízení, jímž dokonce všecko nošení zbraně bylo zapověděno, bez rozdílu osob, výslovně i měst, zemanům a pánum zemským, a pokuty v předešlém vyřčené jsou dílem zostřeny. Nařízení toto protivovalo však příliš zvyklostem toho času, pročež pozbylo velmi platnosti.

Entýž účel jako nálezy o nošení zbraně, totiž spůsobení nočnosti na ulicích, měla také zápopověď nočního chodění bez na kterou vztahuje se již i privilegium Soběslavovo. Měla ve velkých městech všude mnoho nebezpečenství v ulicích, pokud nebylo řádného osvícení ulic. Proto považování zaždý za podezřelého, kdo v noční době nedával zdaleka svou přítomnost svou nesením světla. *Zvon rychtářův*, za který nejspíš při obyčejném jeho úředním sídle, dával znamení, od které doby mělo se se světlem choditi. Nálezem r. 1328 bylo ustanovenno, aby po třetím zvonění na tento zvon se nedal bez světla nalezti na ulici. Rychtář a jeho náležníci konali hlídky po ulicích. Kdo byl dostižen, že zákon této přestoupil, pokutoval se ponejprv kopou grošů a osmidenním vězením ve věži u mosta, podruhé dvěma deni neb dvounedělním, potřetí třema kopami neb třínečním vězením a vypověděním z města na rok. Taktéž bylo na roce 1335 zapověděno, aby po třetím znamení na zvon rychtářův žádný krčmář nenaléval hostům, ani jich nechával čemž pod penězitou pokutou na něj i na každého hosta. *Hra o peníze* byla veskrz zapověděna nálezem r. 1328 pokutou penězitou od toho, kdo ztratil i kdo vyhrál. Proplatila však výše, než co hráč měl právě v pasu svém. K zamezení možných podvodů užíváním cizí pečeti, již kdo ztratil, bylo zavedeno oznamování ztrát takových předmětů, následkem kterého pozbývala ztracená pečeť své platnosti.

Z první polovice 14. století, ač bez udání určitého roka, nacházíme v nejstarší knize městské také jistý *řád o Každému obyvateli* dává se v něm napomenutí, aby pilně hlídal a chránil se spůsobením požáru. Kdyby z dnešního vyšel oheň, tak že by jej bylo viděti nad střechou měl hospodář platiti čtyry kopy grošů pokuty. Kdyby služebník nebo služka zapálila (nepraví se dost jasné úmyslně čili také z neopatrnosti), měla býti upálena v ohni. K ohni neměl nikdo běžeti se zbraní, než rychleho čeledi. Každé řemeslo mělo miti háky na oheň, takže řemeslníci, jak by kde oheň vznikl, ihned běžely s háky trhali domy hořící pod penězitou pokutou. Zvláště však tesaři všichni povinni běžeti k ohni a pomáhati, a sice je každý pod ztrátou svého celého jmění a vyhnáním z města na vždy. Rovněž byli povinni všichni povozníci, voziti k ohni za slušný ustanovený plat od každého sudu vody, ztrátou koní a vozu a věčným vyhnáním z města.

Pro snadnější znovu vystavení domů byla týmž nařízena o ohni vysazena také cena vápna a cihel, jak stavebních krycích, jakož i mzda kamenníků a tesařů při stavbách; pod ztrátou celého jmění a vyhnáním z města. Ostatně ku každé stavbě zapotřebí povolení od přísežných.

Již nařízením Václavovým roku 1287 bylo rozkázáno, ustanovena byla cena všech věcí potravních a vlna i všechny jiného nápoje. Od neznámého roku nacházíme v nejstarší knize Staroměstské také cenu vysazenou na chléb, která, přirozeno, často se měnila.

Nálezů přerozličného druhů, týkajících se provozu rozličných řemesel a obchodů, nacházíme z toho času vůbec veliké hojnosti, avšak pozůstavujeme si bližšího promluvení.

s a h.

Stránka

pořádku českého	1
pořádku německého	143
. . . . .	256
. . . . .	274
. . . . .	285
spisovatelů	294
